

دۆزینه وهی پیران و
خزمه تکاری دلسۆز

تابیتیم ئیم. ئانا بۆیل

وهرگێرانی
چیاکوۆ قادر

دۆزینه وهی پیران و خزمه تکاری دلسۆز

تابیتیم ئیم. ئانا بۆیل

وه رگپرانى
چیاکو قادر

Email: jamala@worksmail.net
Email: contact@handofhelp.info
Skype: jamalabumajd
www.handofhelp.info
UK: +44 (0) 7966 610944
Iraq: +964 (0) 751 792 5515
iraq, erbil, Ankawa, PankCity 16

Originally published in English under the title:
Finding Faithful Elders and Deacons
Copyright © 2012 by Thabiti M. Anyabwile
Published by Crossway
1300 Crescent Street
Wheaton, Illinois 60187

Kurdish Edition Copyright 2021 by Hand of Help, all rights reserved.
Without prior permission of the publisher, no portion of this book may
be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or
by any means-electronic, mechanical, photocopy, recording, or any other
- except for brief quotations in printed reviews.

● ناوی کتیب: دۆزینه‌وه‌ی پیران و خزمه‌تکاری دلسۆز

● نووسەر: تابیتیم ئیم. ئانا بۆیل

● وه‌رگێر: چیاکو قادر

● چاپی یه‌که‌م: ۲۰۲۱

● چاپخانه:

● تیراژ: ۱۰۰۰ دانه

● ژماره‌ی سپاردن: له به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان / هه‌ریمی کوردستان

ژماره‌ی سپاردنی (۲۸۴۵) ی سالی ۲۰۲۱ ی پیدراوه

هه‌موو نایه‌ته‌کانی ئەم به‌رهه‌مه له چاپی کوردیی سۆرانیی ستانده‌ره‌وه (KSS) وه‌رگێراوه.

هه‌موو مافه‌کانی پارێزراره‌وه.

هه‌موو مافه‌کانی وه‌رگێرانی چاپی کوردیی ۲۰۲۱ ی ئەم به‌رهه‌مه له لایه‌ن رێکخراوی «هانده‌ ئۆف هیلپ» وه‌ه پارێزراره‌وه. هه‌یچ به‌شێکی ئەم بڵاوکراوه‌یه به‌ی ئاگادارکردنه‌وه‌ی پێشوه‌ختی نووسه‌ر ناکرێت چاپ بکرێت، یان به‌ شیوه‌ی ئەلیکترۆنی، فۆتوکۆپی، تۆماری ده‌نگی به‌خشریت، مه‌گه‌ر ئەوه‌ی که ته‌نها ده‌قی کورتی لێ وه‌رگێردرێت و ئاماژه به‌ ناوی به‌رهه‌م و نووسه‌ر بکرێت.

له يادى فليپ پيدلى،
پير و خزمه تڪاريكى دلسوز،
کهوا شکومه ندى عيساي راگه ياندووه.

ناوه پړوك

لاپه پره

- ۱ ..... پيشه كى
۰ ..... نهم كتيبه چوون به كاريت

وه رزى به كه م

دوژينه وهى لستى خزمه تكاران

- ۹ ..... دوژينه وهى سفره چى: پيشه كيه ك بو خزمه تكار ۱
۱۳ ..... پر له پړوحى پيروز و دانايى ۲
۱۸ ..... دلسوژ ۳
۲۳ ..... وريا و ژير ۴
۲۸ ..... ده ستگرتن به باوه پره كه ۵
۳۴ ..... نهموونكراو و سه لمپتراو ۶

وه رزى دووهم

دوژينه وهى پيرانى متمانه پيكر او

- ۴۱ ..... مهر و شوانه كان: پيشه كيه ك بو پيران ۷
۴۷ ..... هه زى له چا كه كاريه ۸
۵۰ ..... گله يى له سه ر نه بيت ۹
۶۰ ..... پياوى به ك ژن ۱۰
۶۷ ..... وريا و ژير و به پريز ۱۱
۷۱ ..... ميوان دوست ۱۲

۷۷	.....	بتوانیت خه لک فیربکات	۱۳
۸۶	.....	دلنهرم، بهرپز، ناشتیساز	۱۴
۹۱	.....	حهزی له پاره نه بیت	۱۵
۱۰۰	.....	رابه‌ری ماله‌وه	۱۶
۱۰۵	.....	پینگه‌یشتوو و بیفیز	۱۷
۱۱۱	.....	له‌لایهن ئه‌وانه‌ی ده‌روهه ریژی لی ده‌گیردیت	۱۸

وه‌ری سییه‌م

قه‌شه باشه‌کان چی ده‌که‌ن

۱۱۹	.....	پیران کاری هه‌له‌ ره‌ت ده‌که‌نه‌وه	۱۹
۱۲۷	.....	پیران خو‌یان به‌دوو‌ر ده‌گرن له‌ ئه‌فسانه و خو‌یان له‌سه‌ر له‌خواترسی راده‌هینن	۲۰
۱۳۳	.....	پیران هیوایان به‌ خودا هه‌یه	۲۱
۱۳۷	.....	راسپارده‌ی پیران	۲۲
۱۴۱	.....	پیران پینگه به‌ که‌س ناده‌ن سووکایه‌تی به‌ گه‌نجیه‌تیان بکات	۲۳
۱۴۴	.....	پیران ده‌بنه‌ نمونه	۲۴
۱۵۲	.....	پیران فیرکردن ده‌که‌ن	۲۵
۱۵۸	.....	پیران گه‌شه‌ ده‌که‌ن	۲۶
۱۶۶	.....	پیران ئاگاداری ژبانی خو‌یانن	۲۷
۱۷۱	.....	پیران ئاگاداری فیرکردنیان ده‌بن	۲۸
۱۷۹	.....	کو‌تایی	
۱۸۱	.....	پاشکو: نمونه‌ی په‌یماننامه‌ی ده‌ستنیشانکردنی پیران	

پیشه کی

ئەوہی لەبەر دەم چەندین شایەتدا لە منت بیستووہ،
بە خەلکی دلسۆزی بسپەرە کە لپھاتوو بن بۆ ئەوہی
خەلکی دیکەش فیربکەن.

دووہم تیمۆساوس ۲:۲

کلێسا بەبێ بوونی رابەرانی خواناس کلێسایە کە لەژێر مەترسیدایە. وە
کلێسایە کە وە مەشق بە رابەرانی ناکات کلێسایە کە ناپاکە. خودا رابەرانی بە
کلێساکە دەبەخشیت بۆ پیگەشتن و یەکتی و تەندروستی هەر کۆمەڵیکی
باوەردارانی ناوہ خوئی. کلێساکان ئازار دەچێژن ئەگەر رابەرانی تیبەکی خواناس و
سەرپرست و مکور نەبیت.

پۆلسی نێردراو زانیویەتی ئەو رابەرانی تیبە کە چەندە گرنگە. پۆلسی نێردراو
لە دووہم نامە تیمۆساوس نووسیویەتی «کورپی خۆم» لە باوەر، تیمۆساوس،
ھەر وەھا چەند پینماییی و ئامۆژگارییەکی بۆ نووسیوہ، لە نیویشیاندا پینوینی
کردووہ بۆ دۆزینەوہی رابەری چاک. تیمۆساوس لەژێر سایە پینمایییە
پۆچیہکانی لویسی داپیرەیی و یونسی دایکی پەرورەدە بیوو (دووہم تیمۆساوس
۲:۲، ۵). وە ک یاوہری پۆلس گەشتی کردووہ و خزمەتی کردووہ و فیربووہ. ئیستا،
لە کۆتایی ژیانیدا، پۆلسی نێردراو لە نزیکی مەرگیدا لە ھەموو رستە کدا بە
سۆزەوہ بوئی دەنووسیت. لەنیو زۆریک لە گەوہەرەکانی ئەم نامە یەدا، یەکیکیان
بەرپرسیاریتی پۆلسە بۆ دۆزینەوہ و متمانەدان بە «پیاوانی دلسۆز».

پینووستە فیرکردنی پۆلسی نێردراو بەردەوامی پین بدیت، لە دەستیک
دلسۆزەوہ بۆ دەستیک دیکە دلسۆز. ئەمە واتا پینووستە قەشە بتوانیت
کەسانی دلسۆز دەستیشان بکات و مەشقیان پین بکات. ئەگەر کە سیک بە ھەرەیی

۱ کتیبی «پیشەکی پەیمانای نوئی» لە نووسینی دی. ئەی. کارسۆن و دوگلاس جەیی. موو. چاپی
دووہم، ۳۸۰.

بە قوتايىكىردنى كەسانى دىكەي نەبىت، ئەگەرى ئەو نىيە ئەو كەسە بانگەپىشتى قەشايەتى بىكرىت.

من بەرھەمى كەسەيىم كەوا منى دۆزىوئەتەو، تۈنای منى پشكىنو، وە مەنمانەي گەنجىنەي ئىنجىلى بە من بەخشيو. بىر لە پىتەر پۇچىل دەكەمەو. خۇنەويستانە لەپال خۇي دەرفەتى خزمەتكردى پىدام بۇ چاندنى كلىسا. لە سەرەتادا ھانى دام بۇ وتاردان و فىركردن، مۇدىلى ئەو بۇ كاردانەو ھەتائىستا كاريگەرى لەسەم بەجىپىشتوو.

پاشان مارک دىقەر، بە قوتايىكارىكى بەرھەمەندى نائاسايى لە پياوان و مامۇستايانى وشەي خودا. ناتوانم چاكە و دلسۆزى ئەوان بەرامبەر بە من لەبىر بىكەم. لەو پۇژوئە دەستى پىكرد كەوا لە كلىساي كاپىتۆل ھىلى لەئاوھەلكىشى چاوپىكەوتنم لەگەل كرا. پرسىارى لى كىردم كەوا دەمەوئى لە داھاتووي ژيانم چى بىكەم. بە كەمىك ترسەو وەلامم دايەو: «ئەگەر خودا بىھوئىت ھەز دەكەم بىمە قەشەيەكى تەر خانكراو.»

مارك وەلامى دايەو و گوتى: «بەراست؟»، كەمىك برۆكانى بەرزكردەو و سەرى خوار كىردەو. ئىنجا رووي لە ھاوسەرەكەم كىرد و لىي پرسى: «دەتوانىن فىركردن بىكات؟»

وامزانى دەلىت ئاي، نەخىر. پىم وانەبوو ئاوا بى. ئەو چى دەلىت؟ بۇ دلخۆشى من بە خىرايى گوتى «ئۆي، بەلى.» مارك تەماشاي منى كىرد و گوتى، «پىويستە پەيوەندى بىكەي بە نووسىنگەي كلىساو و داواي خشتەي كاتەكانى من بىكەيت بۇ ئەوئەي بەگوئىرەي خشەيەك جار بەجار پىكەو نەن بخوئىن. با پىكەو دابنىشىن و گفتوگو بىكەين سەبارەت بە كىتیبە پۇچىيە باشەكان. پىويستە واي دابىت كەوا ژيانى من بۇ تۆ كراوئەي.»

ھەرگىز ئەم وشانە لەبىر ناكەم. پىنج سالى كەوا لە كلىساي كاپىتۆل ھىلى

---

۲ چاندنى كلىسا: دامەزاندنى كلىسايەكى نوئى لە شوئىنكىدا كەوا كلىساي لى نىيە.

له ئاوهه لکیشی به سهرم برد له لایه ن مارک و مایکل لۆرانس و مات شموکه ر و چه ندین که سی دیکه وه ده ور درابووم که هوا له ژماره نایه ن -ئه مه جگه له ته واوی خیزانی کلێسا- به سه ر مندا ده رژان، ئه و شتانه ی ده رباره ی خودا و ئینجیل و کلێسا ده یانیست، ده یانخوینده وه، ده یانبینی و قیری بیوون به میان ده سپارد.

به بازار که رانی فره ئاست چییان هه یه که وا کلێساکانی مه سیح نه یییت؟

بو چه ندین سال، هه ر جارێک سه ردانی کتێبخانه م کردییت، که سێک لیم نزیک که وتۆته وه په رسیاری لیکردووم داخوا گرنگی به وه ده ده م «قازانجکردنی ۵۰۰ هه تا ۱۰۰۰ دۆلاری مانگانه به رامبه ر به وه ی هه فتانه ته نها چه ند کاتژمیڕیک له ماله وه کار بکه م». وه ک ئه وه بوو که وا کاغه زیک له نیوچه وانم درابیی و نووسرابییت «گه مژه یه ک بو به بازار که ری فره ئاست». ده یانویست بیه هیلیکی «ئاماژه یه کی ئه وان» - بو ئه وه ی بچه م پال ده سته ی به بازار کردنیان، گه مژه کان، چه ز ده که ن به خیرایی ده وله مه ند بن. زۆر به دلگه رمییه وه چه ندین رۆلیان ده گیرا.

به بازار که رانی فره ئاست چییان هه یه که وا قه شه کانی مه سیح نه یانییت؟

ئه گه ر بازرگانی فرۆشتنی راسته وخۆ و به بازار کردنی فره ئاست به رده وام له چاودیری نوینه رانی چاوه روانکراودا بییت، بیگومان ده بییت بالیۆزه کانی مه سیح به و شیوه یه بن. ئیمه پاسپیڤردا وین بو خزمه تی ئاشته وایی. پاش ئه وه ی خودی مه سیحمان هه یه، ئه رکی ئیمه یه به خۆشحالییه وه بریکارانی دیکه دابنێین بو مزگینی خودا، وه ئه وانیش به ئه رکی خویان بریکارانی دیکه ده دۆزنه وه بو پاراستن و فیڕکردنی مزگینی مه سیح.

به لام ته نها گوته ی ئه وه ی پیویسته قه شه کان که سانی دیکه بدۆزنه وه و مه شقیان پی بکه ن شتیکی ئاسانه. له رووی کردارییه وه، ئه مه چۆنه؟ چۆن ده بییت؟ له به شه کانی داهاتوو، ده مه ویت قه شه و رابه ران بانگه یشتی گه فتوگۆیه ک بکه م ده رباره ی دۆزینه وه و مه شقکردن به که سانی دلسوژ بو ئه رکی رابه رایه تی له کلێسا.

من شارەزا نيم. لەمىژە لەوەدا نەبووم، وە دلىام لەوەى چەندىن كەسى دىكە هەن زۆر باشتەر ئەم كارە دەكەن. پڕۆسەيەكى دە هەنگاوى نىيە بۆ ئەوەى كەسانى شكستخواردوو لە لاينى رۆحىيەو بەگۆرپىت بۆ پىرىكى لىهاتوو. ھاوكتشەيەكى دلىاكەرەو نابينتەو بە بۆ ئەوەى هەر كەسىكت بووت بىكەتە رابەرىكى لىهاتوو.

لەبرى ئەو، ئەوەى لىرەدا ھاوو كورتەيەكە دەربارەى پىنمايەكانى پۆلس لە يەكەم نامەى تىمۆساوس بەشەكانى ۳ و ۴. لە بەشى سىي ئەم نامەيە، شايستەيەكانى پىران و خزمەتكاران دەبينىن كە لە كىتىي پىرۆزدا ھاوو، پىويستە ئەو كەسانە چ جورە كەسايەتییەكيان هەبىت، وە چۆن دەتوانىن بۆمان دەربكەووت؟ لە بەشى چوارى نامەكەش، چاومان دەكەووت بە بەرپرسىارىيتى پۆلس بۆ تىمۆساوس بە نمونەيەكى خزمەتى شوانايەتى دلسۆز. بە بەرەكەتى خودا، هەرەك بە هىواشى بەنىو دەقەكانى بەشەكانى سىيەم و چوارەمى نامەى تىمۆساوسدا گوزەر دەكەين، بىر لەو ئاكارانە دەكەينەو كە پىويستە بەدوايدا بەگريين و ئەو ئەرکانەى پىويستە رابەرانى كلىسا بە دلسۆزىيەو بەپىرەوى بكەن.

دەكرپت زۆر زياتر بەگوتريپت دەربارەى ئەم بابەتە زۆر گرنگە. زۆر كىتب و سەرچاوەى ناياب هەيە بۆ خوینەر كە حەزى پى بكات.^۲ هىوادارم ئەم كىتبە بچووكە تەواوكەرى سەرچاوەكانى دىكە بىت بۆ يارمەتيدانى قەشەى ماندوو كەو دەيەووت كەشە بە رابەرانى دىكە بدات بەلام پىويستى بە ھاوبەشىكى گفتوگۆيە بۆ وروژاندنى چەند پىرسىار و بىرۆكەيەك.

---

۳ لەنىو كىتبە سوودبەخشە بەردەستەكان، بروانە كىتبى «بانگپىشتكراو بۆ خزمەت: چەند وتارىك بۆ پىران و خزمەتكاران» لە نووسىنى مايكل براون ۲۰۰۷؛ «پىشاندانى شكۆى خودا: بنەماكانى پەيكەرى كلىسا» لە نووسىنى مارك دىشەر ۲۰۰۱؛ «پىر و ئەرکەكەى» لە نووسىنى دەيشد دىكسون ۲۰۰۴؛ «۴ پىرسىار دەربارەى پىران و خزمەتكاران» لە نووسىنى گراند راپيدس ۲۰۰۸؛ «پىر لە ژيانى كۆمەلى باوەرداران: ئاشكرادنەو هوى نمونەى كىتبى پىرۆز بۆ رابەرايەتى كلىسا» لە نووسىنى فىل ئەى. نيوتن؛ «پىرايەتى بەگۆپىرەى كىتبى پىرۆز: پەيوەندىكرديكى بە پەلە بۆ بووژانەو هوى رابەرايەتى بەگۆپىرەى كىتبى پىرۆز» لە نووسىنى ئەلىكسەندەر ستراوچ ۱۹۹۵؛ «شوانى رابەر: ئامانجى شوانىكى كارىگەر لە كلىساكەت» لە نووسىنى تىمۆسى زىد. وىتمەر ۲۰۱۰.

ئەم كىتپە چۆن بەكار دىت

چۆن دەتوانىت ئەم كىتپە بەكار بھىت؟

سەرەتا، بە نوپۇز كۆرۈنۈۋە ئەم كىتپە بەكار بھىنە. نوپۇز بىكە لەپىناۋ قەشە و پىران كەۋا خىزمەتى كۆمەلى باۋەرداران دەكەن. نوپۇز بىكە لەپىناۋى ئەۋەى كەسانى زىاتر لەنپو كۆمەلى باۋەرداران ھەلبىستتەۋە بۆ ئەركىكى گىرنگ. نوپۇز بىكە لەپىناۋى ئەۋەى خۇدا نىعمەتى خۇى بەسەر ئەۋانەدا بىرپۇت كەۋا لەم ئەركەدا خىزمەت دەكەن. نوپۇز بىكە لەپىناۋى ئەۋەى ئەندامانى كلىسا پىزانىنى راستەقىنە و خۇشەۋىستى و گىرنگىپىدانىيان دەربىر بۆ رابەرانىان. نوپۇز بىكە لەپىناۋى ئەۋەى ھەموو ئەندامانى كلىسا لەو ئاكارانەدا گەشە بىكەن كەۋا پىۋىستە لە پىراندا ھەبىت. نوپۇز بىكە لەپىناۋى ئەۋەى ئەندامانى كلىسا خۇستىكى خۇدايانەيان ھەبىت بۆ ئەۋەى ژيانى خۇيان بېخىش بە خىزمەتى جەستەى مەسىح ۋەك خىزمەتكار يان رابەر.

دوۋەم: ئەم كىتپە بە شىۋەيەكى كىردارى بەكار بھىنە. ئەم كىتپە زۆر ناچىتە ناۋ وردەكارى گىفتوگۆۋە، ھىۋادارم لەبرى ئەۋە بە ئاسانى و خىراىى بابەتەكانم پىشكەش بىكەم. ھىۋادارم ئەم كىتپە يارمەتيدەر بۆ لە ئەنجامدانى شىتىك -دەستىشان كىردن و مەشقىردن بە پىران- نەك تەنھا بىر كىردنەۋە لە شىتىك. پىشنىارەكان بىكە بە كىردار، ۋە بە ئەزموون و دانايىەك دەۋلەمەندى بىكە كەۋا لە كلىساكەت و رابەرانى دىكەى دىلسۆزەۋە ھەيە.

لە كۆتايىدا، ئەم كىتپە بە شىۋەيەكى فىركارى بەكار بھىنە. ئەمە واتا، بەكارى بھىنە بۆ فىربوون و رىنماىى. رەنگە كلىساىەك پىۋىستى بە دىارى كىردنى يەكەم دەستەى پىرانى ھەبىت لەدۋاى ماۋەيەك لە پلان و خۇپىندن. لەۋانەيە قەشەكان بىانەۋىت ئەم بەشە كورتانە بەكار بھىنن بۆ «بەر جەستە كىردن» بۆ تىكپراى ئەندامانى كلىسا كە تايەتمەندىيەكانى كۆمەلى باۋەرداران بە گىشتى پىۋىستى بە

تېروانين و نوپژکردن هه يه بو پيرانى داهاتوويان. رهنگه ليژنه كانى پشكنين و گهران به دواى قه شه دا يارمه تى هاوشيوه ي لى وه ربگرن.

چون هم كتیبه به کار نه یهت؟

هم كتیبه سه رچاوه يه ك نييه بو به رپوه بردنيكى جادويى و ياخى بوون له دژى رابه ران. شوانه كانى كلنسا مروقى كامل و ته واو نين. هه رچه نده خودا پپوه ره كانى خزمه تى قه شايه تى زور به پپويست داده نيست، هه روه ها نيعمه تى خوى به كار ده هينيت بو پشتگيري كردن له م پپوه ره.

پپويسته به كار هينه ران له كاتى خو پندنه وه دا به خششى په روه ردگار له به رچاو بگرن، نه وه ك هه لوپستىكى زور په خنه يى و له بير كردنى ئينجیل و گه شه كردنى هه لوپستى حوكمدان. چه ند شتيك هه ن زيانبه خشن، وه كو ئه وه ي گه لى خودا چاودير بن له سه ر ئه و شوانانه ي خودا دايانن. له راستيدا، كتیبه پيروز پيمان ده ليت ياخييون له رابه ره روييه كامان سوودى بو ئيمه نييه (عيرانيه كان ۱۳: ۱۷). زور هيوادارم هم زنجيره ي بير كردنه وه كورتانه سوودبه خش بيت بو هه ريه ك له قه شه كان و خه لكى گه لى خودا.

هيوادارم په روه ردگار رازى بيت به وه ي هم كتیبه به كار به نيست بو ئه وه ي يارمه تيمان بدات له وه ي ئه و به هرانه بناسين كه به جه سته ي خوى به خشيوه له پيناوى گه شه ي ئيمه له مه سيحدا (ئه فه سووس ۴: ۱۱-۱۶).

تابيتيم ئيم. ئانا بويل

گراند كايما، دوورگه كانى كايما

۱۲ ي تشرينى يه كه مى ۲۰۱۰

وهرزی یه کهم

دۆزینه وهی لستی خزمه تکاران

دۆزىنەۋەى سفرەچى: پىشەككە بۆ خزمەتكار

من زۆر جار دەچمە رېستورانته كان. ئەمە ئەو شوپنەيە كە زۆر جار بەقوتايىكردى تاك بە تاكى لى ئەنجام دەدەم. من پياۋاتىك لە كلېسا داۋەت دەكەم بۆ گفتوگو دەربارەى كىتېى پىرۆز و ژيامان و كىتېە پۇچىيە باشە كان. سەربارى خۇشى لە ھاۋبەشكردى خواردنى ژەمىك پىكەۋە، بوونى سفرەچىيەكى باش يارمەتيدەرە بۆ ئەۋەى ئەم سەردانانە بەرھەمدار بن. كاتىك سفرەچىيەكان چىژ لە ئەركەكەيان ۋەردەگرن ۋەك خزمەتكارى خوان، كاتىك بە پەرۆشن بۆ خزمەتكردن، كاتىك بەردەستن بەلام سەرگەردان نىن، ئەو كاتە ئەزمونەكە زۆر چىژبەخشە.

بە دىنبايەۋە، بە گشتى ميوانانى چىشتخانە سفرەچىيەكان ھەلنابژىرن. ئىمە كە دەگەينە ئەۋى، پىشوازيكارىك بەرەۋوپىرمان دىت، ئىنجا چاۋەپى ئەۋ سفرەچىيە دەكەين كە بۆ ئەۋ بەشەى چىشتخانەكە تەرخان كراۋە. دەينىن سفرەچىيەكى باش خزمەتمان دەكات. بەلام رەنگە ۋا نەبىت. رەنگە سفرەچىيەكە تەۋاۋى لستى خواردنەكانى ئەزبەر نەبىت. لەۋانەيە پۇژىكى ناخۇشى ھەبوۋىت، يان لەۋانەيە شارەزايى كەم بىت، يان رەنگە لە مېزىكى دىكەۋە ھاتىت كە بە خراپى رەفتارى لەگەل كراۋە. لە قسەكردىكى گەرموگوردا، دەستكەۋتنى سفرەچىيەكى باش «بەختىكى باشە».

رەنگە دركت بەۋە نەكردى، بەلام بە لانى كەم يەك لايەنى ژيان ھەيە لە كلېساي ناخۇيى كە ۋەك خواردنى ژەمىكە لە چىشتخانەيەكدايە. كلېساي ناخۇيىش، سفرەچى ھەيە. ئىمە پىيان دەلئىن «خزمەتكاران». خۇشى، ناشتى، يەكپىزى ۋ بەرھەمى كلېساي ناخۇيى بەشكى پىشت دەبەستىت بە ھەبوونى سفرەچىيە دلسۆز كە لە كاتى پىۋىستدا ئامادە دەبن، بەبى سەركەشى پەرۆشن بۆ خزمەتكردن.

چەند بەشیکی داھاتوو جەخت دەکاتەوہ لە دۆزینەوہی خزمەتکار لە کلێسای ناوخواپی -سفرەچی دڵسۆز کە خۆیان تەرخان دەکەن بۆ بایەخدان بە پێداویستیەکانی جەستە. لە یەک یان دوو دەیە پراپرەدودا، کلێساکان زیاتر و زیاتر مۆدێلی بەگوێرە کتییی پیرۆزیان دانائە بۆ پیران، واتا رۆلی خزمەتکار یان دووبارە پێناسە کراوەتەوہ یانیش فەرامۆش کراوە. بەلام خزمەتکار بەشیکی پێویست بۆ خزمەتکردنی جەستە ی مەسیح و فراوانکردنی خزمەتی کلێسا.

لە بەشی شەشی سیپارە ی کرداری نێردراوان بە روونی ئەوہ دەبینن، کەوا نێردراوان داوا لە کلێسای ئۆرشەلیم دەکەن بۆ دۆزینەوہی چەند پیاویکی پەر لە رۆح و دانایی. لەم پرگە یەدا وشە ی خزمەتکار بەکار نەھێنراوە، بەلام وا دیارە ئاماژە بەو ئاراستە یە دەکات.

دەرفەتە کە: کرداری نێردراوان ۱: ۶ ئاماژە بەوہ دەکات کە «ژمارە ی قوتابییان لە زیادبوونە». ئەو کاتە سەردەمی گەشە کردنی رۆحی بوو لە دڵگۆران و باوەرھێنانی کەسەکان و ھاتنە ناو قوتابخانە ی مەسیح. وشە ی خودا زۆر گەشە ی کرد و بەرھەمی زۆری دا.

ھەرەشە کە: لەناو کلێسادا، یۆنانی یان جولە کە یۆنانی زمانەکان سکالایان دەکرد لە دژی جولە کە عیبریەکان یان عیبری زمانەکان. گروپی پێشوو پێیان وا نەبوو کە خواردن بە یە کسان ی لە نێوان بێوژنەکانیان دا بەش دەکرێت. ھەر وہا وا دیارە کە ئەم دا بەشکردنە نایە کسانە بە شیوہ یەکی ھەر پەرمەکی سەری ھەلنە داوہ. وە ک ئەوہ ی کە ئەو بێوژنەکانە بە جیاوازی مامەلە یان لە گەل کراوە بەوہ ی کە یۆنانی بوون یان عیبری. وا دیارە کە لایەنگری پەچەلەکیی ھەرەشە بوو بۆ یە کیتی کلێسا و ئاسوودە یی جەستە یی بۆ ھەندیک لە ئەندامان.

چارەسەر: ئیتر نێردراوان دوو شتیان کرد. یە کەم، بۆ ئەوہ ی ئەوان خزمەتی پە یامی خودا بکەن و نوێژ بکەن، لە سەر ووی بایەخدان بە پێداویستیە جەستە ییەکان. دووہم، داویان لە کلێسا کرد کە ھەوت پیاو ھەلژێرن بۆ «خزمەتکردنی خوانەکان»، بۆ خزمەتکار (ئایەتی ۲). بەمەش، نێردراوان ھەردوو

خزمه تی په یامی خودا و خزمه تکر دنی بیوه ژنایان فراهه م کرد.

له بیرکردنه وهی هاوچه رخ، هه ندیک جار دهرپرینی «سفره چی» بو پیگه یه کی نزم و سووکایه تی به کاردیت. که سیک چاوه پرپی میزه کان ده کات له و کاته ی خهریکی نه جامدانی کاریکی دیکه شه، یان چاوه پرپی ده کات هه تا ته و او ده بیت. خه لکاتیک نه م کاره به قوربانیداتیک پیویست ده زانن بو دابینکردنی خهرجیه کانی خوینان.

به لام له کلئیسای په روه ردگاردا چهند جیاوازه! وا دیاره نیردراوان به سروش له رۆحی خوداوه ئه رکیکی ته و او نوییان له کلئیسادا دروستکردووو بو مه بهستی دیاریکراوی خزمه تکر دنی خوانه کان. وه شکوی ئه رکه که له وه دا دهرده که ویت (ا) که سایه تی نه و که سه ی نه و پیگه یه ی پی دهریت «پر له رۆح و دانایی» (ثایه تی ۳)؛ (ب) له راستیدا ئاسانکاری ده کات بو خزمه تی په یامی خودا و نویژکردن و (ج) کاریگه ری هه یه له یه کیتی و پته و کردنی ته و او ی کلئیسایا. خزمه تکاریتی گرنه!

ئایا له کلئیساکاماندا بیوه ژن هه یه که به باشی گرنگی پی نادرین؟ ره نکه پیویست بیت که ته ماشای کاره کامان بکه ین له گه ل خزمه تکاران. ئایا نایه کسان ی هه یه له دابه شکردنی سه رچاوه خیرخوازییه کان له کلئیسادا؟ وا دیاره نه مه ئه رکی خزمه تکارانه.

ئایا له کلئیسادا گرژی ره گه زپه رستی و هه ره شه هه یه بو یه کپیزی؟ ئایا ده مانه ویت کلئیسایه کی هه مه جورتر بینین که له ژیان ی باوه ردارانه دا ئاویته بووه؟ پیگه ی خزمه تکار دامه زراوه بو بره ودان به هاوانه نگی له سه ر هیله کانی که لتووری و زمان.

ئایا کلئیساکه ت هه ره شه ی دابه شبوونی له سه ره؟ خزمه تکاران بریتی بوون له «نه وانه ی کیشه کان هه لده مژن»^۹ له کلئیسای سه ره تایی. گله یی و نیگه رانییه کان یان

۴ ده توانیت بروایته گو فاری ئه لیکترۆنی^۹ نیشانه کان له ژماره ی ئایار/حوزه ی رانی ۲۰۱۰، بو تیکه یشتی نه م لایه نه ی رۆلی خزمه تکار. ده توانیت بو بینینی سه ردانی نه م به سه تره

بکه یست <http://www.marks.org/ejournal/deacons>

هه‌لمژى، به له‌خواترسى چاره‌سه‌ريان كرد، هه‌روه‌ها يه‌كىتى كلىسا و شايه‌تيدانى پيروژكراوانيان پاراست.

كاتىك ستيفانووس، فيليپوس، پروخوړوس، نىكانور، تيمون، پهرميناس، نىكولاوسى نه‌نتاكيان هه‌لبژارد بو ئه‌ركى خزمه‌تكارى، «په‌يامى خودا له‌گه‌شه‌كردندا بوو» وه «ژماره‌ى قوتابيه‌كانيش له‌ئورشه‌ليم زور زياتر بوون، ژماره‌يه‌كى زوريش له‌كاهينان باوه‌ريان به‌مه‌سيح هينا و گوپرايه‌لى بوون» (كردارى نيردراوان 6: 7). كامه‌مان هه‌ز ناكات ببينيت په‌يامى خودا گه‌شه‌ده‌كات، ژماره‌ى قوتابيين به‌خييرايسى زياد بكات، وه‌خه‌لكيكى زور گوپرايه‌لى باوه‌ر بن؟ خزمه‌تى كارىگه‌رى خزمه‌تكاران له‌كلىساي سه‌ره‌تايدا ئاسانكارى بو ئه‌مه‌كرد به‌و پيه‌ى خزمه‌تكارانى وشه‌كه‌ى -نيردراوانى- ئازاد كرد بو ئه‌نجامدانى ئه‌ركه‌كه‌يان. له‌گه‌ل له‌به‌رچاوگرتنى ئه‌م هيوايه، داوا له‌خودا ده‌كه‌م كه‌ پړنوښيمان بكات له‌بیركردنه‌وه‌مان له‌خزمه‌تكار و چوښه‌تى دۆزینه‌وه‌ى خزمه‌تكاران.

پر له پړوحی پیروژ و دانایی

خوشک و برایان، له نیو خوټاندا هوت پیاو هه لېږتیرن
که ناوبانگیان باش بیت و پرېن له پړوحی پیروژ و
دانایی، تاكو له سهر ئه م ئه رکه دایانینین.

کرداری نیردراوان ۶: ۳

له بهر ئه وهی خودا چاک و میهره بانه، ریگه ی پیدام که بو ماوهی چه ندین
سال و هه تا ئیستا له خزمه تی قه شه پیدا وه ک پیریک و وه ک گوره قه شه خزمه ت
بکه م. هه رچه نده ی زیتر په روه ردگار ریگه م پیده دات له خزمه تی قه شایه تی
خزمه ت بکه م، کاریگه ری زیتر بووه له سهرم له گرنگی نو یژ کردن له پیناو
که سانی دل سوژ بو ئه وهی بینه خزمه تکار له کلئسادا.

له دوایین کو بو ونه وهی ئه نداماندا، کو مه لی باوه پرداران ئاهه نگیان گپرا به بو نه ی
کو تاییه اتنی ماوهی خزمه تی برایه ک وه ک خزمه تکار. له م کاته دا، خزمه تکاره که ی
کلئسای ئی مه سه رو کایه تی گه وره ترین کو مپانیای په یوه ندییه کانی ده کرد. که سیکی
زور سه رقآل بوو. له گه ل ئه وه شدا، یه ک به یه کی که سه کان به بیران ده هی تیا ه وه که
چه نده ساده یه، له لایه نی پړوحیه وه به سه رنجه، دلگه رمه بو خزمه ت و دانایی.

سوپاسگوزاری کو مه لی باوه پرداران ئه و به خششه ی پړوحی پیروژ و داناییان
به بیر خستمه وه که به نیردراوان به خشرا له کرداری نیردراوان به شی شه ش.
نیردراوان فه رمانیان به کلئسای گه نج و خیرای گه شه کردو و کرد له ئور شه لیم بو
ئه وهی له نیویاندا هوت پیاوی چاک و پر له پړوحی پیروژ و دانایی هه لېږتیرن
(تیا ه تی ۳). به دلئیا یه وه خزمه تکارانی ئی ستامان ئه و لپها تووییه یان هه یه، وه
هه موو کلئساکان پیویستیان به و جوړه که سانه هه یه.

له کاتی گه ږان به دوای خزمه تکاردا، پټوښته کلټساکان به دوای پیاوونی پر له
 رڅوخی پیروژدا بگه ریڼ. پینگه که پینگه یه کی رڅوخیه. ټه رکه که ی کاریکی رڅوخیه،
 ته نانه ت ټه گهر کلټساکه ت له ټه نجامدانی کاردا خزمه تکاران بو ټه رکیکی تایه ت
 تهرخان بکات. ټه گهر که سانیک دابنټین که پر نه بن له رڅوخی پیروژ ټه واکلټسا
 و ټینجیلی مه سیح سوودمه ند نابن. پټوښته خزمه تکاران که سانیکی ناسراو بن
 که واکلټسا پرن له رڅوخی پیروژ و دانایی.

پرسیار و ټیټینییه کان

١) ټایا پالټیوراوی خزمه تکار به ناوبانگه به پری له رڅوخی پیروژ و دانایی؟

نیردراوان رایانسپارد بو که سانیک که ناسراو بن به و تایه ټه ندییانه. رایان
 نه سپاردن بو وهرگرنتی دهره ت له و که سانه ی که نه سه لمټراون. پټوښته
 خزمه تکاران که سانیک بن که له لایه ن رڅوخی خوداوه جله وگیر بگریڼ نه ک
 جه سته ی خویان یان سروشتی گونا هباریان. سه رباری ټه وه، ټه م ټه رکه پټوښتی
 به که سانیک هه یه که له له ژیر ترسی په روه ردگاردا بژین، که واکلټسا ته ی
 داناییه (پهنده کان ١: ٧). پټوښته خزمه تکاران که سانیک بن که بزانه ن چوڼ
 به پیی راسپارده ی خودا بژین، وه له سه ر بارو دوخی ژیانیان په پره و ی بکه ن. ټه وه
 کروکی داناییه. ټیتر بپرسه، ټایا خزمه تکاری داهاتوو ناوبانگی ټه وه ی هه یه
 که له گه ل رڅوخی خودا به رده وام بیټ و به دانایی له به رده م په روه ردگاردا
 ده ژییټ؟

٢) ټایا که سه که خزمه تی په یامی خودا و نوژی خستو ته سه رووی پیداوښتییه کرداریه کانی کلټساوه؟

مه به سته ی سه ره کی که نیردراوان له پیناویدا خزمه تکاران یان دانا دلنیا بوونه وه
 بوو له پشتگوښنه خستنی خزمه تی په یامی خودا. بویه، پټوښته دلنیا بیته وه له وه ی
 کانیدی خزمه تکاری درک به رڅوخی خوی بکات وه ک دهره تټیک بو ټازاد کردنی

خزمه تی په یامی خودا و نوپژ کردن، نه ک کیپرکی له گه لیدا. ئایا لایه نی ئاسانکاری
پوئی خوئی ده زانیت، یان دا کوکیکاره له گرنگیدانی زیاتر بو هم پیوستیه
کرداریه؟ مارتن لوید جونز، له لیدوانی له سر کرداری نیردراوان ۶: ۳، ئاماژه ی
به سئ ریگا کردوو پیوسته تیدا خزمه تکار پیشینه یی بدات به کاروباره
پوچیه کان و خزمه تی په یامی خودا:

هه له یه که خزمه تی «سفره چی» بخریته پیش جاردانی په یامی خودا
له بهر نه وهی هه له یه که مرووف بخریته پیش خودا. نه وه، به پوختی، کیشه ی
راسته قینه یه له گه ل جیهان. مرووف له ناوه نددایه؛ مرووف هه موو شتیکه...

که واته نه وه هه له یه که مرووف بخریته پیش خودا، وه دووه م،
ته واو به هه مان شیوه، هه له یه جهسته بخریته پیش پوچ.
به واتایه کی دیکه، ئیمه ته نها سه باره ت به خودا هه له نین،
به لکو له باره ی مرووفه وه هه له یین. مرووف چیه؟ به پیی تیوری
سه رده م، مرووف ته نها جهسته یه، بویه ده بی ت گرنگی بدات به
هه موو شتیکی که په یوه ندی به جهسته وه هه بی ت؛ خواردنی
زوری پی بده، خواردنه وهی زور، جلوبه رگ، په ناگه، چاودی ری
پزیشکی، سیکسکردنیکی زور. ئای، نه و کاره ساته ی که پیوسته
مرووفایه تی پیی واییت نه وه یه ستایشی خوئی بکات و خوئی
شکو مه ند بکات له ریگای پشت کردن له خودا بو سه رنجدان
له پیوستیه مادییه کانی. نه وه یه که وشه ی خودا به ره نگاری
ده بیته وه و ریگری لی ده کات...

له کو تاید، ئایا نه مه نه وپه ری گه مژه یی نییه و به لکو
گه وره ترین کاره سات نییه که وا کات بخه یه پییش ژیانی
هه تاهه تایی؟ خواردنی جهسته ته نها هی کاته. پوژیکی
دی ت له ژیانی هه مووماندا که وا گرنگی به خواردن ناده یین،

کاتیک ھەرگیز خۆراک ناتوانیت یارمە تیمان بدات؛ ئیمە ئەو
تێدەپەرئین^۰.

خزمەتکار کرۆکی پێشینەیی دەداتە خودا، وە پێشینەیی رۆح دەخاتە پێش
جەستە، وە ژيانى ھەتاهەتایى بە درێژایى کات دەخاتە پێش گرنگیدانى بە
پێویستییە جەستەییەکانى مروّف.

(۳) ئایا ئەو کۆیلە یە؟

ھەرچەندە کەلتوووری ئیمە پێی وایە خزمەتی سەرھەچی کارپکی سادە و
ساکارە، بەلام ناییت ئیمەى باوەردار ئەو راستییە لە دەست بەدەین کە ئەو جۆرە
سادەیی و ئامادەییەى خزمەتکردن دەبیت رەنگدانەوہى ژيان و سادەیی مەسیح
بیت. ئەو ھات بۆ خزمەتکردن، نەک خزمەتی بکریت، وە بۆ ئەوہى ژيانى خۆی
وہک قوربانى بەخشیت (مەرقۆس ۱۰: ۴۵). ئەو خۆی وایکرد سووکایەتی پێ
بکریت، خۆی زەلیل کرد، شیوہى کۆیلەى وەرگرت (فیلیپی ۲: ۳-۸). ئایا کاندیدی
خزمەتکار خزمەت وەک بەشیکی پێویست دەبینیت بۆ شوینکەوتنى مەسیح؟ ئایا
دلخۆشە بە قبوڵکردنى ئەرک و ئیشەکەى کەوا شکۆمەندانە نییە؟ یان، ئایا
چەپلە لیدان و ناوبانگى دەویت و سەرنجى لەسەر خزمەتکردنى «خۆیەتی»؟

(۴) ئایا سەلمێنەرى بەرھەمى رۆحە (۵: ۲۲-۲۳)؟

دەتەویت پەرسیت ئایا چاکەى خۆشەویستى، خۆشى، ئارامى، خۆراگرى،
مپھەرەبانى، چاکە، دلسۆزى، نەرمى، خۆگرتن لە چۆنیەتى خزمەتکردن و پەفتارى
گشتى ئەودا ھەيە. خزمەتکاران گرنگى دەدەن بە ھەر جۆرە بێزارى و کیشەيەک
لە کلێسای ناوخوايى. لەبەر ئەوہ، پێویستە کەسانیک بن پر بن لە بەخشش و
نیعمەت، وە بتوانن کیشەکان بە ھیزی رۆح و تايبەتمەندییەوہ چارەسەر بکەن.

---

۰ باوەرداربوونى سەرکەوتوو: خۆیندن بۆ سپارەى کردارى تێردراوان، بەرگى سێیەم. لە
نووسینی دى. مارتین لۆید-جۆنیس ۲۰۰۳. لاپەرە ۲۳۶، ۲۳۷-۳۸.

پېويسته بتوانن «ههنگاهه کانی رۆحه که ش پاریژین» و «له خوځایی نه بن، یه کتری تووره نه کهن، ئیره یی نه بن» له گه ل که سانی دیکه (گه لاتیا ۵: ۲۵-۲۶). خزمه تکاری داهاتوو نابیت ئاژاوه بوروژنیت به لکو کچی بکاته وه. که واته پیرسه، ئایا ئه و که سه به قسه و قسه لۆکه یان ده توانیت پاریزگاری له نهینی بکات؟ ئایا ده زانیت چون کو تایی بهینیت به گله یی و گازه نده؟ ئایا که سانی دیکه هه ست به خو شه ویستی ده کهن و له هه ل سو که وت له گه لیدا به نه رمی مامه له یان له گه ل ده کات؟

۵) ئایا ئه و داناییه ده رده خات که وا رۆح ئیلهامی پیداهه؟

خزمه تکار نه ک ته نها پېويسته کیشه چاره سه ر بکات، به لکو ده بیت بتوانیت کیشه کان به کار بهینیت بو ئه وه ی ئه و به رکه وتنه نه هیلیت که به درژیایی ریکا که ته واوی کلپسا که له ئه رکه که ی ده يدات. بو ئه وه ی ئه مه به باشی ئه نجام بدریت، که سه که پېويستی به دانایی هه یه. ئایا ئه و خزمه تکاری داهاتوو ناسراوه به هو شیاری و بینین و حو کمی دروست له کاتیکدا له گه ل خه لکی هه ل سو که وت ده کات؟ ئایا ئه و له کاتی چاره سه رکردنی کیشه دا به دانایی به ناوبانگه؟ ئایا هیوا شه له قسه کردن، خیرا گو ی ده گری ت و هیوا ش تووره ده بیت (یا قوب ۱: ۱۹-۲۰)؟ ئایا گرنگی به بیرو که ی که سانی دیکه ده دات، یان زیاتر پابه نده به بیرو بو چوونه کانی خو ی (فیلیپی ۲: ۳)؟ ئایا دانایی پشان ده دات نه ک هه ر له گه یشتن به بریاره کان به لکو له جیه جیکردن و یارمه تیدانی که سانی دیکه بو تیگه یشتن له بریاره که؟

ده ر نه جام

مرۆف ناتوانیت زی ده ره وه ی بکات له خه ملاندنی گرنگی ئه و که سانه ی پر ن له رۆحی پیرو ژ که له پیگه ی خزمه تکار خزمه ت ده کهن. ئه گه ر نیردراوان خو یان - که سانی بانگه یشترکرا و خاوه ن به هره ی ناوازه - گرنگی یه کلا که ره وه ی بوونی باوه ردارانی پر له رۆحی پیرو ژ ده بینن و به و شیوه یه خزمه ت ده کهن، چه نده زیاتر پېويستمان به و جو ره هاوبه شانه هه یه له مزگینیدا؟ فیروونی ناسینه وه و نو یژکردن بو ئه و که سانه کو مه لی باوه ردارانی ناو خو ییمان به هیژ ده کات.

دلسۆزی

خزمه تکارانیش ده بیئت بهرین بن، دوو زمان نه بن، شه راب
زور نه خوننه وه، چاویان له ده ستکه وتی نارهوا نه بیئت.

یه کهم تیموساوس ۳: ۸

پاش دهر باز بوونیکی به زهحمهت، پالنهوانی جوون بونیان، کریستیان، له
شاروچکهی فهیرسیپج ده که ویتته ناو هاوبهشی له گه ل بهرین بهیئیند. پرسیاره
مه سیحییانه کانی بهیئیند دهر باره ی شاروچکه که و دلنیایی ئه وه ده دات که وا شاری
فهیرسیپج کهسانی ده وله مند و به خشنده له خو ده گریئت. ئاماژه به لیستی
خزمه کانی ده کات که له فهیرسیپج نیشته جین:

به نزیکه یی هه موو شاروچکه که. به تاییه تی، گه وره کهم، ئاورم
لی ده داته وه، گه وره م کاتپاریز، گه وره م قسه که ری دادپه روه ر،
که ئه م شاروچکه یه له باوکوبایرانه وه ئه و ناوه ی وه رگرتووه؛
هه روه ها بهرین پیاوی نه رمونیان، بهرین پیاوی پرو به پرو بوونه وه ی
هه ردوو ریگاکه و بهرین هه ر شتیک. وه قه شه ی کومه له که مان،
بهرین دووزمان، برای دایکم بوو له باوکیه وه. هه روه ها بو
ئه وه ی راستیت پی بلیم، من بووم به پیاویکی بهرینی باش،
له گه ل ئه وه شدا باپیره گه وره م ته نها پیاویکی ئاوی بوو،
به ته مای لایه که و بو لایه کی دیکه سه ول لیده دات. زور به ی
سامانه که ی خووم به هه مان کار به ده سته یئاوه.^۱

---

6 John Bunyan, *Pilgrim's Progress in Modern English* (Lafayette, IN: Sovereign Grace, 2000), 47.

له چیرۆکه که ی بۆنیان هه موو چینی پیاو ماقولان به دهست په تای قسه ی هه لئه له تینه ر ده نالینن.

خزمه تکار و دلسوژی

چۆن ده ته ویت له گه ل قه شه یه ک به ئازایه تی له شار ی کدا بژیت که ناسراوه به ناوی «به ریز دوو زمان»؟ هه رچۆنیک بیت ته م جو ره که سانه ره نگه ریز لیگیرا و بن له نیو ته و که سانه دا که هاوبه شن له نه ریتی زمانلووسی و نیوه راستی، به ریز بۆنیانی به ریز دوو زمان هه رگیز نایته پالیوراویکی گونجاو بو پیگه ی خزمه تکار.

بوچی؟

ناییت خزمه تکاران که سانی ک بن ته نها پر بن له پوچی پیروژ، به لکو ده بیت ههروه ها «میهره بان» و «دلسوژ» بن. ناییت خزمه تکاران «دوو زمان» یان «دوو روو» یان «له قسه کردندا دوو روو بن». ده بیت ته وان ته وه ی ده یلین بیکه ن. پیویسته خو یان به دوو ر بگرن له گونا ه ی زمانلووسی و به راستی و خو شه ویسته وه قسه بکه ن.

ره نگه خه لکی به دوو ریگا دوو زمان بن. ره نگه شتیک به که سیک بلین و شتیکی دیکه به که سیک دیکه بلین. یان ره نگه شتیک بلین و شتیکی دیکه بکه ن. له هه ردوو حاله تا، زمانه هه لبه ستراوه کان و له و که سانه ده کات که جیی متمانه نه بن و شایانی کار کردن نه بن وه ک خزمه تکار. پیویسته خزمه تکار «به لئ» ی به لئ بیت و نه خیری «نه خیر» (دووهم کۆرنسو س ۱: ۱۷-۱۸).

راستگو یی ره نگدانه وه ی که سایه تی مه سیحه. پهروه ردگار هه رگیز به گومرا که رانه قسه ناکات. راستی ناشاریته وه یان خه لکی گومر بکات. زمانلووس نه بووه. له هه موو هه لسو که وته کانی له گه ل خه لکیدا راستگو بووه، له پیویستی زوریان به هو ی گونا ه، گفتوگو ی راستو دروستی خو یی، هه تا دلسوژی بو به لینی ژیا نی هه تا هه تای یی. له هه موو هه لسو که وته کانی پاک و بیگه رد بوو. به هه مان شیوه، داوا له خزمه تکاره کانی ده کات که دلسوژ بن (یه که م سالو نیکی ۲: ۵) و

خوڤيان به دوور بگرن له زمانلووسی (زه بووری ۱۲: ۲-۳؛ په ننده كان ۲۶: ۲۸). ماموستانای
به روږيښ و كه سانې چه په ل دوو بهر هكي به كار ده هڅيښت (روما ۱۶: ۱۸؛ يه هوزا ۱۶) -
به لام نه ك خزمه تكارانې مه سيح.

ئايا هه تا ئيستا نه زمونږي قسه كردنت هه يه له گه ل كه سيك ده ربار هې شتيكي
گرنه به لام له دواي به جيهيشتني گفتوگو كه هه ست ده كه يت دنيا نيت له وه ي
قسه ت كردو وه له گه ل «هاو به شيكي نياز پاك»؟ له دواي نه وه هه ست چو ن
بوو؟ په ننگه هه نديك ناچيگير بيت، نه گهر نيگه ران بيت. كاتيک پيمان وايه كه
كه سيك دل سو ز نه بووه له هه لسو كه وتي له گه لماندا، نه وه متمان هې ئيمه ناهي لي ت.

خودا خواستي نه وه يه خزمه تكاران كه سانتيك بن كه كيشه كان چاره سه ر
بكه ن، هه نديك جار به تيوه گلاني خوڤيان له بابه ته تا يبه ته كانې ژيانې مرو فدا.
كه واته سه ير نيه، كه دل سو زي له خزمه تكاردا ريگايه كي دوور و دريژ ده پري ت له
يارمه تيدان بو هيو ر كردنه وه ي ته نگره و چاره سه ر كردني كيشه كان. ته نانه ت نه گهر
برياره كه نه و شته نه بيت كه مرو ف هيو اي بو ده خوازي ت، خه لكي يارمه تيه كي
زو ر وه رده گرن نه گهر خه لكي دل سو زانه و خو شه ويستانه مامه له يان له گه لدا بكر ي ت.
«وشه ي خزمه تكار ده بيت بيته يه كيي كه له به هيز ترين ده سته به ريه كان له كل ي سا دا.
پيوسته خه لكي له ناوه وه و دهره وه ي كل ي سا بتوانن قسه ي خزمه تكار وه ر بگرن»^۷

پرسيار و تېبنييه كان

۱. ئايا پاليوراوي خزمه تكار ناوبانگيكي باشي هه يه بو پاراستني وشه كه ي؟

ئايا نه و په يوه سته به پابه ندييه كانې خو ي؟ پيوسته خزمه تكار تو ما ري كي
گه وره ي هه بيت بو نه رك و كاره كانې كه وا له گه ل قسه كانې بگونجيت. كه واته
پيرسه، ئايا پاليوراوي خزمه تكار پابه نده به قسه كه ي؟

---

7 Philip Graham Ryken, 1 Timothy, Reformed Expositors Commentary (Phillipsburg,
NJ: P&R, 2007), 124.

۲. ئايا پائپوراي خزمه تكار به بهرده وامي قسه له گه ل لايه نه جياوازه كان ده كات؟

ده ته ویت هه ندیک پپوانه ی متمانه ت هه بیت بو ئه وه ی که ئه م که سه له شوینیکدا ده یلیت هه مان شته که له شوینی دیکه دا ده یلیت. پپویسته خزمه تکاران که سانیک بن که سه رکه و تووانه له دژی ترسی مروف بجه ننگن، پاش هه موو شتیک، خزمه تکاران ده نیردرینه دوخیکی پر کیشه، بویه ناکریت ئه وان پرووبه رووی خه لکی یان فشاره کان بنه وه که وا هه ندیک جار هه ست به سه ختی یان دوخی نادیار بکه ن.

۳. ئايا به راستی خزمه تكار به خوشه و یستییه وه قسه ده كات (ئه فه سوؤس ۴: ۱۵)؟

ئه وه شتیکه که به بهرده وامي هه مان شت ده یلیت. به لام ئه وه یارمه تیدهر ناییت ئه گهر ئه وه ی به بهرده وامي ده یلیت زیان به که سانی دیکه بگه یه نیت وه سه رکه و توو ناییت له بنیادنانیان. «وشه ی خراب له ده متان دهر نه چیت، به لکو هه رچییه کی باشه بو بنیادنان، به گویره ی پپویستی، تا کو نیعمه ت بداته گو یگران» (ئه فه سوؤس ۴: ۲۹). پپویسته خزمه تکار هه موو قسه کانی به باشتین شیوه پپوشیت به: به خوشه و یستی (یه که م کورنسوؤس ۱۳: ۱۳؛ کولوسی ۳: ۱۴).

۴. پپویسته کلینساکان به دوا ی ئه و که سانه دا بگه رین که ناوبانگیان هه یه له وه ی دادوهری پاکن.

ئایا که سانیک هه ن که به راستی توانایه ک پپشان ده دهن بو راوه ستان له بو شایی نیوان لایه نه نا کو که کان و خزمه تی پپویستی هه ردوو لایه ن؟ ئایا که سانیک هه ن کومه لی باوه رداران به گشتی متمانه یان پپیان هه یه وه ک که سانیکی بیلایه ن و قسه ده که ن دهر باره ی دادپه روهری؟ زور جار خزمه تکاران له هیلی پپشه وه ی بایه خدان به جه سته راوه ستاون. به و پپیه، پپویستمان به که سانیک هه یه که بکریت متمانه به قسه کانیان بکریت و پابه ندییه کانی خو یان په یپره و بن.

دەرەنجام

چ سوودیک بو کلیسایه ک هیه ئه گهر نه توانرا متمانه به خزمه تکارانی بکریت له قسه کردن به راستی و پابه ندبوون به به لینه کانیا ن؟ کلیساکان ده بنه شوینیکی نائارام ئه گهر پابه ره کانی سه رکه وتوو نه بن له راستگویی و ساده یی و متمانه. ره نگه دل سوژی بنچینه ی کو تایی راستی نه ییت، به لام هیچ راستیه کی قوول نییه که دل سوژی تیدا نه بی.

وریا و ژیر

خزمه تکارانیش ده بیټ به پریز بن، دوو زمان نه بن،
شهراب زور نه خوننه وه، چاویان له ده سته کوتی نارہوا
نه بیټ.

یہ کہم تیموساوس ۳: ۸

کی دہیہ ویټ چاوه ریټ بکات کہ سیکی سہر خوش ناموژگاریہ کی گہورہ ی
بکات یان ہہول بدات قہناعہ تی پی بہینیت بو ئہوہی قازانجی چیشتخانہ کہ ی
بہرز بیټہوہ؟ بوونی کہ سیکی مہست لہ گہلت و ہہناسہ دانی خوار دنہوہ ی
لہسہر تو ئہمہ ئہ زموونیک کی نانخواردنی خوش نیہہ. ہہروہا باش نیہہ کہوا
سفرہچی بہ خرابی خزمہت بکات بہوہی کہ سفرہچیہ کہ گومان بکات لہوہ ی
تو بہ خشیشیکی پی نادیټ.

پولس ناموژگاری تیموساوس و ئیمہی خزمہ تکارانیش دہکات «شہراب
زور نہ خوننه وه، چاویان لہ دہستکہوتی نارہوا نہ بیټ». وہک پیران، دہبیټ
خزمہ تکارہکان ژیر و خوگر بن. ہہروہا نابیت کہ سانیکی چاوچنووک بن بو
بہرژہوہندی خویان.

جیی سہرنجہ کہ وہشانی وەرگیپرانی شا جہیمس لہ زمانی ئینگیزی دہلیټ
خزمہ تکار نابیت «شہرابیکی زور» ی پی بدریټ، بہلام بو پیرہکان «شہرابیان
پی نادیټ»، وہک ئہوہی وەرگیپرانی جہیمسی کون دہویټ ریگری بکات لہ
پیرہکان، نہک خزمہ تکاران. لہوانیہ پیران خزمہ تکارانیان بو خوار دنہوہ بردیټ!
بہہر حال، نابیت ہیچ پیگہیہک کاریگہری شہرابی لہسہریټ و تیکبشکیټ.

ههروه‌ها، ناییت خزمه‌تکاران «چاویان له ده‌ستکه‌وتی نار‌ه‌وا بیټ»، هه‌روه‌ک له وه‌شانی شا‌جه‌یمس هاتوو، که‌وا شتیک له ناشیرینی که‌سایه‌تی ده‌رده‌خات. وا دیاره «هه‌و‌ل‌دان بو‌ ده‌ستکه‌وتی نار‌ه‌وا» له وه‌شانی نو‌یی نیوده‌وله‌تی سوو‌کتر بیټ. به‌لام ئه‌م ئاکاره جگه له چاو‌چنۆکی بو‌ ده‌ستکه‌وتی نار‌ه‌وا هیچی دیکه نییه.

به تاییه‌تی خو‌ل‌دان له‌م ئاکاره گرنگه بو‌ خزمه‌تکاران بو‌ ئه‌وه‌ی توانیان هه‌بیټ به شیوه‌یه‌کی چروپ‌ر بگه‌ن به ژیان‌ی زور‌یک له خه‌ل‌کی نیو کۆمه‌لی باوه‌رداران، به تاییه‌تی لاوازه‌کان کاتیک دا‌وای یارمه‌تییان لی ده‌که‌ن. ئه‌رکی خزمه‌تکاران، سه‌رباری هه‌موو شتیک، گرنگیدانه به ئه‌رکه کرداریه‌کانی جه‌سته، که‌وا زور‌جار چاکه‌کردن له‌خو ده‌گر‌یت. ئه‌م ئه‌رکه پلاتفۆرم‌یکی ترسناکه بو‌ به‌خشینی به که‌سیک که که‌سانی دیکه بو‌ به‌رژه‌وه‌ندی خو‌ی به‌کارده‌هین‌یت.

پرسیار و تییینییه‌کان

۱. ئایا پالیئوراوی خزمه‌تکاری کحول ده‌خواته‌وه؟

ئه‌گه‌ر وایټ، ئایا تو‌ یان که‌سانی دیکه تییینی خو‌راگری ئه‌وتان کردوو له خو‌اردنه‌وه‌ی کحول، یان له‌م بواره‌دا لاوازی یان گونا‌ه‌بارییی ده‌رده‌که‌و‌یت؟ ده‌ته‌و‌یت بزانیټ که ئایا ئه‌و توانای ئه‌وه‌ی هه‌یه کاتیک کحولی پیش‌که‌ش ده‌کر‌یت بلیټ نه‌خیر. ئایا له‌م بواره‌دا ئازادی خو‌ی به‌ جو‌ریک به‌کارده‌هین‌یت که خو‌ی به‌دوو‌ر بگر‌یت له‌وه‌ی بیټه‌ کۆسپ بو‌ که‌سانی دیکه، ئاگای له‌ باوه‌رداره نو‌ی و لاوازه‌کان ده‌بیټ؟ ئایا ئاسووده‌یت له‌ ده‌ست‌گرتن به‌ خزمه‌تکاره‌که‌ وه‌ک نمونه‌یه‌ک بو‌ چۆنیه‌تی به‌کاره‌ینانی کحول یان ریگری لی‌کردنی به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رپرسانه؟ زور شتی چاک له‌ ژیان‌ی که‌سانی دیکه‌دا ئه‌نجام ده‌در‌یت کاتیک رابه‌ر و مامۆستایه‌کیان هه‌یه که توانای ژیان‌ی هه‌یه به‌بی‌ ئالووده‌بوون و زیده‌پرو‌ی.

۲. ئايا خزمه تڪارى داھاتوو له كاروباره داراييه تايه تيبه كاني خوڻى به خشنده يي خودايى و خوڻه ويستى پيشان ده دات يان چا وچنوڻكى؟

ئايا كه سايه تى ئه و وهك كه سيكي به خشنده ده ناسيت يان وه رگري پاره؟ تو به دوای كه سائىكدا ده گه پريت كه له كاروباره كانيان پيشينه يي بده نه پاشايه تى خودا له برى ئه وهى بو ده سته كه وتى خوڻى بيت.

۳. ئايا خزمه تڪارى داھاتوو كه ساني ديكه هان ده دات بو به خشنده يي يان خوڻه رستى و خه مى دارايى له كه ساني ديكه بره و پى ده دات؟

بو نمونه، له وانه يه بير بکه يته وه كه ئايا گله يى له دارايى كليسا ده كات يان هانى به خشين و يه كيتى ده دات له بابه ته داراييه كاندا. له وانه يه بير بکه يته وه له وهى ئايا هه زى له وه به ره يئانه له نيردراوييتى و خزمه تى مزگينيدان يان داخوا قسه ده كات له سه ر دروستكردى نيگه رانى و ناسيشى دارايى. ناپيت خزمه تكار كه سائىك بن هه رده م هه زيان له دروستكردى بارىكى گه وره تر بيت (لوقا ۱۲: ۱۵-۲۱) به لام ده وله مهنه بن به رامبه ر به خودا بو ئه و شتانه ي كه ئه وان و كليسا ده توانن بيكه ن (دووهم كورنسو ۸: ۱-۵).

۴. ئايا خزمه تڪارى داھاتوو چا وديري قه شايه يي و خوڻه اكارى پيشان ده دات له كاتى هه لسو كه وت له گه ل كه ساني ديكه كه پيوستيان هه يه؟

ئايا خزمه تڪارى داھاتوو مه يلى ئه وهى هه يه كه گله يى له كه ساني ديكه بكات بو بارگرائيه داراييه كانيان، يان ئايا له بنه ره ته وه خزمه تيان ده كات هه تا له كاتى پيوستيدا ئاموژگارى و سه رزه نشتيان ده كات؟ روځى سه رزه نشتكردن و سزادان گونجاو نييه بو كه سيك كه ئه ركى سه ره كى چاره سه ركردى كيشه كان و يارمه تيدانى كه ساني ديكه يه له سه ختى و دژوا ريدا. له گه ل ئه م جوړه كه سه دا، هه ر بوڼه يه ك بو يارمه تيدان ده بيته سه ره گردانى و زيانگه يانندن به و كه سانه ي پيوستيان به يارمه تيبه .

5. ئايا خزمەتكارى داھاتوو راستگۆيە لە مامەلەى داراييدا؟

ئايا لە كاتى خۆيدا پىسولەكانى پارەى دەدات؟ ئايا بە وردى راپۆرتەكانى پيشكەش دەكات بۆ بەرپۆبەرايەتى باج؟ ئايا كەسەكە بە ھيواشى رەفتار دەكات كاتىك كلىسا پيويستى بە قوربانيدان يان خەرجيىكى زۆر ھەيە؟ پيويستە خزمەتكار شاھتەتاليكى باش بىت بۆ مەسىح و كلىساكەى، بۆيە راستگۆيى و دەستپاكي لە ھەموو مامەلەكانيدا دوو شتى بنەرەتين.

6. ھەلويستى خزمەتكارى داھاتوو سەبارەت بە سامان چيە؟

ئەگەر كەسيك دەولەمەند بىت كيشە نىيە. مەرۆف ئەگەر لە خيۆتەتيك بزييت يان لەناو كۆشكيك بزييت دەكرىت چاوپنۆك بىت بۆ دەستكەوتى ناپرەوا. چاوپنۆكى لەناو دللى ھەژاران و دەولەمەندەكانيشدا دەژييت. كەواتە رەچاوى ئەو بەكە ئايا خزمەتكارى داھاتوو دانايى بەرجەستە دەكات كاتىك دەلييت: «ئەى يەزدان، دوو شتم لى داوا كردىت، لىمى قەدەغە مەكە پيش مردنم: شتى پووچ و قسەى درۆم لى دووربخەو، ھەژارى يان دەولەمەنديم مەدەرى، بەلام نانى پيويستى خۆم پى بدە، نەوھەك تىر بىم و نكۆليت لىبەم و بلىم: «يەزدان كيىە؟ يان نەوھەك ھەژار بىم و دزى بەكەم و ناوى خوداى خۆم بى ريز بەكەم.» (پەندەكان ۳۰: ۷-۹). ئايا دەزانييت چۆن سەرريژ بىت لە بەرەكەت (دووم كۆرنسۆس ۹: ۸؛ فيليپى ۴: ۱۱-۱۳)؟ ئايا دەستكراوھە بۆ ھەموو شتيك يان دەست نوقاووھ؟ ئەو خزمەتكارەى كە دەزانييت چۆن بە قەناعەت بىت «لە ھەر بارودۆخيكددا»، ھەروھەك پۆلس دەلييت، دەبيتە گەوھەريكى زۆر گەورە لە فيركردن و بوون بە نمونە بۆ كەسانى ديكەى جەستەى مەسىح.

دەرەنجام

من بەم دوايانە لە چىشتخانەيەكى ئاسايى چيژم لە ژەميكى زۆر خۆش وەرگرت. كەش و ھەواكە باش بوو. خواردنەكە كەميك لە سەرووى مامناوھندييەو بوو.

ئەو ھەي وای کرد ژەمە خواردنە که ئەزمووئیکی باش بێت خزمەتکارە که بوو. ئەو خاتوونە وا دیار بوو که پێشبینی پێویستیەکانی ئێمە بکات و تەنھا بە چارەسەرە دروستەکان وەلام بداتەو. ئێمە پێویستمان بەو نەبوو چاوەرپی بکەین یان بانگی بکەین، لەگەڵ ئەو شدا لەسەر سەرمان دەمایەو. وا دیاربوو که ئەو گرنگی بە ئەزموونە که مان دەدات، تەنانەت پرسیاری لە خۆشحالی که سیشمان کرد. چاوەرپی وەلامی ئێمە بوو و بە بەرکەتەو وەلامی دایەو.

کاتیەک چێشتخانەمان بە جێهێشت هەستمان بە سەرنجدان کرد، گرنگیمان پێ دەدری، وە هاندراین. هەرگیز هەستمان نەکرد وەک ئەو ھەي ئێمە ئامرازیک بین بو بەخشیش یان بیزاری. هەستمان بە خزمەتکردن کرد لەلایەن که سیکەوہ که چیژی لە خزمەتکردن وەردەگرت. ئەمە ئەو هەستەیه که دەبێت کۆمەڵی باوەرداران هەیانبیت لەو کاتەي که خزمەتکاران گرنگی بە پێداویستیەکانیان دەدەن.

ده ستگرتن به باوه پره که

به ویژدانیکی پاک ده ست به راستیه قووله کانی
باوه پره که وه بگرن.

یه که م تیمۆساوس ۳: ۹

من له کاتی سهردانکردنی چیشتهخانه کان، به تاییه تی ئه و چیشتهخانه هی که زۆر باش شاره زای نیم، نه ریتیکی ناوبه ناوم هه یه. هه ز ده که م سفره چیه که سه رسامم بکات به هه ر شتیک که پئی وایه من چیت له خواردنی وه رده گرم. له و کاته وه ده ستم به و نه ریته کرد که له دوای رۆژیکی زۆر دریت بوو له کۆبوونه وه و بریاردان من و چهند هاوکاریکم چوینه چیشتهخانه یه ک. به ساده یی بریاریکی دیکه له به رده م من نه مابوو هه.

بۆیه من مینۆ جوانه ره نگا و ره ننگه که م پاده سستی سفره چیه که کرد و لیم پرسی، «تکایه ده توانیت شتیکم بو داوا بکه یه؟ من که سیکی گۆشتخۆر و پوه کخۆرم، بۆیه ئه گهریکی زۆر نییه بو بیزاریم». پاش هه ندیک سه رسورمانی و دوودلی، سفره چیه که به ژهمیکی پر له خواردن گه پرایه وه. ئه و رۆژه له زه حمه تی بریاریکی دیکه رزگاری کردم، وه نه ریتیکی تاییه تی نوێ له دایک بوو.

له ماوه ی ده سال که من ئه م نه ریته م هه یه، ته نها ده توانم دوو نمونه باس بکه م که سفره چیه که شتیک بیه یواکه ری بو هیناوم. جاریک، له رۆژیکی سه رقال وه ک رۆژی یه که مم که ئه م نه ریته م سه ریه لدا، به گه نجه که م گوت که زۆر هه زم له گوشتی سووره، ئه ویش قاپیکیکی گه وره ی رۆبیان و بروشی بو هینام! ئیستا، من ده زانم که رۆبیان و بروش خواردتیکی خۆشه له کارۆلینای باشوور، به لام هیه چ ریگه یه ک نییه بو ئه وه ی به ته واوی تانکه که م به درنده ی

دهريایی پر بکه م. که چاوم بهم خواردنه کهوت خهريک بوو ده مم رهق بیت. بو هیورکردنه وهی خزمه تکاره کانم له فشاریکی زور، دلنیا یان ده که مه وه که هه ر شتیک بهین من به رازیوون و سوپاسگوزارییه وه ده یخوم. بویه کاتیک که رۆبیا ن و پر وشه که گه یشت، من سوپاسی په روه ردگارم کرد و چیژم له خواردنه که وه رگرت.

ئهم فهلسه فهیه ی داواکاری پشت به یه ک راستی ساده ده به ستیت: پیویسته سفره چیه که مینو و چیشتخانه که زور له من باشر بزائیت. زانیاریان ده رباره ی ئه وه ی که چیشتلیکه ره که به باشی ناماده ی ده کات، وه ئه وه ی کرپاره کان به رز ده یزخینن، وه پیکهاته کان چین بو دروستکردنی ژهمیکی خوش، یان ئه مه ده کاته ستراتیژییه تیکی گه وره یان سه رکیشیه کی گه وره دروستکردنی خواردن. به لام وه ک گوتم، ته نها دوو جار له کاتی ژهمه که مدا به رگیکی گه مژانه م پۆشیه وه. ئه گینا به شیوه یه کی گشتی سفره چیه کان به ره مه که یان ده ناسن.

ناسینی باوه ر

ئه وه ی راسته بو خزمه تکارانی سفره چی له چیشتخانه کان پیویسته هیشتا راستر بیت بو خزمه تکارانی کلپسای په روه ردگار. پیویسته خزمه تکاران «به ره مه که یان» بناسن. به گویره ی قسه ی پۆلسی نیردراو، خزمه تکاران «به ویژدانیکی پاک ده ست به راستیه قووله کانی باوه ره که وه بگرن» (یه که م تیمۆساوس ۳: ۹).

لایه نه کانی کرداری «سفره چی» بو خزمه تی خزمه ته کاران له وانیه به شیوه یه کی بی مه به ست ئه و شایسته ییانه بشاریته وه که وا پیویسته خزمه تکاران له باوه ردا ته ندروست بن. به وپییه ی خزمه تکاران گرنگی به پیداویستییه کردارییه کانی جهسته ده دن، وه ره نگه ته نانه ت بواریکی دیاریکراوی خزمه تیش دیاری بکریت، ره نگه مه ترسی بیرکردنه وه له خزمه تکاران دروست بکات که ئه وان که سانی ته کنیکی لیها توون له پسپۆرییه ک به لام شاره زاییه کی که م یان

هیچ شاره زاییه کیان نییه له یه زداناسی^۱. ره ننگه وا بیر له خزمه تکاران بکهینه وه کهه وان کارکه رن به لام بیرمه ند نین.

به لام «به ویژدانیکی پاک ده ستگرتن به راستیه قووله کان» پیوستی به ده ستگرتن یکی پۆلایین ههیه به ئینجیلی عیسای مه سیحه وه. ئه مه به لایه نی کهم پیوستی به سئ شت ههیه.

یه کهم، پیوستی مه عریفی ههیه. پیوسته خزمه تکاران فیرکردنی پهروه دگارمان که له کتییی پیرۆزدا تۆمارکراوه بیزانن و له گه لیدا هاوړا بن، به تاییه تی راستیه کانی ده رباره ی ژیان و مردن و زیندوو بوونه وه و کاریگه رییه یه زداناسیه کانی که په یوه ستن پییه وه. ده بیت خزمه تکاران تییگه ن له بانگه وازی کتییی پیرۆز. ده بیت بتوانن خاله بنه رته یه کانی ئینجیل و مه سیحه ت پروون بکه نه وه. ئه گینا چۆن خزمه تکاران ده توانن له ماوه ی خزمه ته که یاندا ئه و جوړه خزمه تکارانه بن که کهسانی دیکه رینوینی بکه ن به ره وه عیسا؟

دووهم، پیوستی به ئه زموون ههیه. پالئوراوی خزمه تکار پیوسته خووی باوه شی به باوه ره که دا بکات. پیوسته شایه تی بدات به متمانه ی که سیی یان پشتبه ستن ته نها به عیسا بو رزگاری. ده بیت ته وبه و باوه رپکی راسته قینه نشان بدات. ده بیت خزمه تکار بیباوه ر نه بیت، ناته واو نه بیت له باوه ردا، یان نه توانیت دانپیدانانیکی ماتمانه پیکراو به باوه ر و زانینی ئینجیل بدات.

سییه م، پیوسته خزمه تکار «به ویژدانیکی پاک» ده ست به و راستیه انه وه بگریت. واتا پیوسته ژیان و ویژدانی له گه ل ئه و باوه ره یه بگریته وه که ههیه تی. بی گومان ته نها په یوه ست نییه به راستی ئینجیل یان به ئه قلی، به لکو ده بیت به شیوه یه ک بژییت که شایسته بیت له گه ل بانگه وازی مه سیح (ئه فه سو س ۴: ۱).

ئه وه ی ئیمه به دوایدا ده گه ریین له خزمه تکارانی خوانی پوچیدا؟ ئیمه به شوین ئه و که سانه دا ده گه ریین که له رپگای ئه زموونی گوړانیانه وه راستی

۱ یه زداناسی: تیولۆژی، لاهوت.

وشه‌ی خودا بزنان و تیگه‌یشتنیکی ته‌واویان هه‌بی‌ت بو‌ئه‌وه‌ی تئیدا بژین و بو‌که‌سانی دیکه‌ی دابریژن. ناییت کۆمه‌لی باوه‌رداران که‌مته‌رخه‌می له‌م ئاکاره بکه‌ن، چونکه‌ ییگومان خزمه‌تکاران خۆیان له‌نیو گف‌توگۆکانی ئینجیلدا ده‌بینه‌وه، وه‌ راستی باوه‌ر به‌سه‌ر خزمه‌ت و ژيانی خه‌لکدا په‌ی‌ره‌و ده‌که‌ن. ییویسته پارێزگاری بکه‌ن له‌ باوه‌ر.

پرسیار و تیبینییه‌کان

۱. ئایا پالیئوراوی خزمه‌تکار به‌ باوه‌رپکی پارێزراوی که‌سییه‌وه به‌ عیسی مه‌سیحی په‌روه‌ردگار شاره‌زاییه‌کی متمانه‌پیکراو ده‌به‌خشیت؟

ئه‌گه‌ر کلێساکه‌ جوړیک له‌ چاوپیکه‌وتنی ئه‌ندامی‌تی وه‌ک به‌شیک له‌ پرۆسه‌ی ئه‌ندامی‌تی په‌ی‌ره‌و بکات، ئه‌وا په‌نگه‌ رابه‌رانی دیکه‌ شایه‌تی ئه‌و که‌سه‌یان بیستبیت سه‌باره‌ت به‌ گۆرانی ئه‌و که‌سه‌. به‌لام کاتی‌ک که‌سیک وه‌ک خزمه‌تکار بو‌ خزمه‌تکردن له‌به‌رچاو بگرین، کاریکی باشه‌ که‌ کات بو‌ رابه‌ران و کۆمه‌لی باوه‌رداران دابنێن بو‌ بیستن و باسکردنی گه‌واهیدانی خزمه‌تکاری چاوه‌روانکراو. کاتیکی ئاوا ناییت بیته‌ دادگای لیکۆلینه‌وه. به‌لام ئه‌وه‌ ده‌رفه‌ت به‌ کۆمه‌له‌که‌ ده‌دات که‌ دلنیا‌بنه‌وه له‌ به‌لگه‌کانی به‌خششی خودا له‌ ژيانی ئه‌و که‌سه‌.

۲. ئایا پالیئوراوی خزمه‌تکار له‌ مزگینێ ئینجیل تیده‌گات؟

ییویسته به‌شیک له‌ شایه‌تی ئه‌و که‌سه‌ راگه‌یانندی خودی مزگینێ ئینجیل له‌خۆ بگری‌ت. که‌سه‌که‌ باوه‌ری به‌ چی هه‌یه‌ له‌ خودا، مرۆف، عیسی مه‌سیح، ته‌وبه‌ و باوه‌ر؟ ئایا ده‌توانیت راستی کتیبی پیروژ دوویات بکاته‌وه‌ و به‌رگری بکات له‌ سروشتی سێتایی^۱ خودا، سه‌باره‌ت به‌ ده‌یه‌اتن و که‌وتنی مرۆف، که‌سی عیسی مه‌سیح و کاره‌که‌ی، وه‌ سروشتی گۆرانی راسته‌قینه‌؟ کلێسای مارس هیل

---

۹ سێتایی: سێ تایی خودا که‌وا بریتین له‌ خودای باو و خودای کو‌ر و رۆحی پیروژ. که‌وا ئه‌مانه‌ سێ تایی سروشتی خودای تاکن.

له شاری سیاتل له واشنتون، داوا له رابه‌رانی ده‌کات له‌سه‌ر بڼه‌مای راگه‌یاندنی باوه‌ریان به نووسین وه‌لامی زنجیره‌یه‌ک پرسپاری یه‌زدانناسی بده‌نه‌وه.

۳. ئایا پالټوراوی خزمه‌تکار وا ده‌رده‌که‌وټ که له باوه‌ر دوور بکه‌وټه‌وه؟

ئایا ده‌توانیت هه‌ست به خوویک یان شیوازیک بکه‌یت که ئاماژه بکه‌ن به‌وه‌ی ره‌نگه‌ پالټوراوی خزمه‌تکار له باوه‌ر و ژبانی مه‌سیحی دوور بکه‌وټه‌وه؟ ئایا شایه‌ته‌که که‌سیکی چه‌سپاو و به‌هیزه، یان چه‌ند سه‌رنجیک هه‌یه‌که‌هوا نارپک و دوودله؟ بو پاراستنی باوه‌ر، پیوسته‌که‌سه‌که‌ تیکۆشیت له باوه‌ر و شایه‌تیدان.

۴. ئایا پالټوراوی خزمه‌تکار راستی ئینجیل و کتیبی پیروژ له ژبان و خزمه‌ته‌که‌یدا ره‌نگ ده‌داته‌وه؟

پیوسته‌خزمه‌تکاره‌کان که‌سانیکی ناسراو بن له‌نیو رابه‌ران و که‌سانی دیکه‌دا که‌هوا که‌سانیکن بیرکردنه‌وه‌یان سه‌باره‌ت به‌خاچی مه‌سیحه. روانگه‌یان له‌خزمه‌تکردن له‌سه‌ر خودی مه‌سیح و کاره‌که‌یه‌تی، نه‌ک له‌سه‌ر فه‌لسه‌فه و بیرورای دیکه. ئه‌و شیوازه‌ی که‌ ئیستا پینی ده‌ژین و بیرده‌که‌نه‌وه‌ ئه‌و دنیاییه‌یان پنی ده‌دات که‌ خزمه‌ته‌که‌یان به‌ وشه‌ی خودا هۆشیار ده‌بیت. به‌وه‌ ده‌ناسرین کاتیک له‌گه‌ل که‌سانی دیکه‌ بیر له‌ بابه‌ته‌کان ده‌که‌نه‌وه، کتیبی پیروژ ده‌که‌نه‌وه، نه‌ک پشت به‌ستن به‌ تیگه‌یشتنی خو‌یان. هه‌روه‌ها به‌وه‌ ناسراون که‌ له‌ ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی کلټسادا به‌ باوه‌ره‌وه‌ ده‌ژیین.

۵. ئایا پالټوراوی خزمه‌تکار ده‌ست ده‌گریت به‌ راستیه‌ قووله‌کانی باوه‌ر؟

زوری رکه‌به‌رانی «باوه‌رداران به‌ مه‌سیح» وا ده‌کات که‌ خزمه‌تکارانی کلټسا پابه‌ند بن به‌و راستیه‌ی که‌ له‌ کتیبی ئاسمانیدا راگه‌یه‌نراوه. بویه‌ خزمه‌تکارپکت نه‌وټ که‌ گومان و ناکوکییه‌کی گه‌وره‌ی هه‌بیت له‌گه‌ل به‌یاننامه‌ی باوه‌ری کلټسادا. ده‌بیت بتوانن به‌ ویژدانیکی چالاکه‌وه‌ واژووی بکه‌ن، ئه‌مه‌ش ده‌رخه‌ری ره‌زامه‌ندی ته‌واو و خواستیانه بو به‌رگریکردن لی. ئه‌گه‌ر خو‌یان له‌ ده‌ره‌وه‌ی

سنووری به یاننامه‌ی باوه‌ری کلّی‌سادا بینیه‌وه پیویسته ده‌ستبه‌جی پیرانی لی
ئاگادار بکه‌نه‌وه. هه‌روه‌ها پیویسته خزمه‌تکاران به ویژداتیکی زیندوو‌وه
پشتگیری و پشتیوانی بکه‌ن له په‌یره‌وکردنی ئاکاره‌کانی کتیبی پیروژ له کلّی‌سادا،
وه‌ک په‌یره‌وکردنه‌کانی کلّی‌سا له له‌ئاوه‌ه‌لکیشان یان هه‌لو‌یسته‌کانی به‌رامبه‌ر به
ژنان له خزمه‌تدا یان پوولی ژن و پیاو له خیزاندا. هینده‌ی پیگه‌که وا ده‌رده‌که‌ویت
که‌وا به‌گویره‌ی کتیبی پیروژه، ئایا پالیوراوی خزمه‌تکار پشتگیری نه‌و پیگه‌یه
ده‌کات؟

6. ئایا پالیوراوی خزمه‌تکار که‌سیکه تیده‌کو‌شیت له باوه‌ری؟

خزمه‌تکاران زور جار ده‌چنه ناو کیشه و گومانه‌کانی کلّی‌ساوه به ئامانجی
فهرامه‌مکردنی ناشتی و سه‌قامگیری و ریک‌خستن و به‌ره‌م. بو‌ئه‌نجامدانی ئەم
کاره، پیویسته له راستی و باوه‌ردا تیبکو‌شن، وه وشه‌ی خودا جیبه‌جی بکه‌ن،
وه به ئارامیه‌وه چاوه‌ری به‌ره‌م بکه‌ن. ره‌نگه ده‌ستبه‌جی به‌ره‌می نه‌ییت،
زوربه‌ی جاریش ناییت. بو‌یه، پیویسته خزمه‌تکار که‌سانیک بن که بزنان چو‌ن
به خو‌راگریه‌وه تیبکو‌شن.

ده‌ره‌نجام

له زوریک له کلّی‌ساکاندا، خزمه‌تکاران له خزمه‌تی فی‌رکردنی کلّی‌سادا خزمه‌ت
ده‌که‌ن. کاتیک که‌سانیک به‌هره‌ی فی‌رکردنیان هه‌یه، ئەم خزمه‌ته‌شتیکی باشه.
به‌لام ئە‌گه‌ر خزمه‌تکاریک رابه‌رایه‌تی قوتابخانه‌ی یه‌کشه‌مه‌ممه بکات یان نا،
ئه‌وا پرایده‌گه‌یه‌نیت، تیدا ده‌ژیت، له‌به‌رده‌م گه‌لی خودا راستیه‌ قووله‌کانی
باوه‌ریشان ده‌دات. بو‌یه، له پیناو شکوی خودا و ته‌ندروستی کلّی‌سا کومه‌لی
باوه‌رداران به پیویستی ده‌زانن خزمه‌تکاران شاره‌زا بن له راستی وشه‌ی خودا
و مزگینی ئینجیل که پرایده‌گه‌یه‌نیت.

ئەزمونىكر او سه لىنراو

با يەكەم جار تاقى بىر يىنەو، كە بى گله يى بوون، با
وەك خزمەتكار خزمەت بىكەن.

يەكەم تىمۆساوس ۳: ۱۰

لە يەكەم كارم لە دوای كۆلىش، وەك رايىنەر كارم كرد لە گەل دەزگاپەكى
بچوو كى قازانچ نەويست كە يارمەتى كە سانى كە مئەندامى دەدا لە تىكە لىبوونيان
لە شوينى كار. دەرفە تىكى زۆر باش بوو لە گەل كۆمە لىك خەلك.

ئەركى سەرەكى من، لە دوای يارمەتيدانى كە سىك بۆ دۆزىنەو، كە كارىك، ئەو
بوو كە لە ماو، ئەزمونى كارە كە يدا مەشقى پى بىر يىت. بە شىو، يەكى گشتى
ئەمە كاتى بنىادنەن يان شىكست بوو، وە زۆر بە ي كات بە خىرايى دەردەكەوت
داخوا كارە كە گونجاو، يان نا.

ژمارە يەك لە بە شدار بووان لە ماو، چەند رۆژىك يان تەنانەت چەند
كاتژمىر يىكدا دەستيان لە كار دەكىشايەو، يان دەردەكران. ماو، دامەزراندنى
سەرەتايى ئەزمون بوو بۆ كارمەند و خاوەنكار و رايىنەر. هەندىك جار
كارمەندەكان خويان لە بارودۆخىكى زۆر ئالۆزدا دەدۆزىو، سەبارەت بە تواناكانيان.
هەندىك جار خاوەنكارەكان هەستيان بەو دەكرد كە ئەوان گونجاو نىن بۆ ئەو
پىشتىگى كە سانى كە مئەندام بىكەن. باشە، با تەنھا بلىن رايىنەرى كار فىر بوو
هەموو شىك بىكەت هەر لە كۆكردنەو، قەرسە قولى سەك لە ناو كولانە (لە
هەندىك لە باشترىن شوينەكانى كارولىناي باكوور) هەتا شوشتنى پەنجەرە لە هىلى
ئاسمانى هەتا پرۆسەى چارەسەرى زانىارى لە كۆمپانياي ئاي بى تىم هەتا لادانى
بەرگر لە چىشتخانە يەكى خواردننى خىرا. هەموو بابەتەكان لە يەكتر جىادەكرانەو.

ئەزمونىڭدىكى خىزمەتكاران لە كلىساي ناخۇيى

خىزمەت كىردىن لە كلىساي ناخۇيى نەك تەنيا خۇشى دەھىيىت، بەلكو جاروبار بە راستى خىزمەتكارە كە ئەزمون دەكات. خىزمەت كىردى كە سانى دىكە قوولايى، خۇشەويستىمان ئەزمون دەكات، درىژى خۇپراگرىمان، چۇنايەتى بەرگە گرتىمان، تەننەت بەردەوامى خۇشىمان. خىزمەت پاداشتىكى گەورە دەھىيىت، بەلام ھەندىك جار ئەو پاداشتانە وەك دىاربىيەكى داپۇشراو بە ھەلۇيىستى ناخۇش دىن. ئەوانەي كە بە خۇشەويستىيەو خىزمەتى كە سانى دىكە دەكەن لە كۇتايىدا رەنگە ھەست بىكەن كەوا وەك ئامرازىكى تىكشكاون بە تايىت دروستكارون بۇ زانىنى گەرمى، ھىز، بەرگە گرتى ئازار بۇ ھەندىك بەرھەمى نوئى.

خىزمەتكاران بانگ دەكەين بۇ چەند حالەتتىكى سەخت كە لە ئەنجامدا شتى مەترسىدار و گوناھى گەورە دروست دەيىت. بۇيە ئەوانەي تازە دەستيان پىكردوو رەنگە تووشى چەندىن فرىوخواردن بىنەو. ئەوانەي لە جەنگدا ئەزمون كراون باشتىن داواكراون. رەنگە ھەر لەبەر ئەو بەيىت كەوا پۇلسى تىردراو سەبارەت بە خىزمەتكارانى خوان ئامۇژگارى تىمۇساوس و كلىساكافان دەكات كەوا «بايەكەم جار تاقى بىرئەو، كە بى گلەيى بوون، با وەك خىزمەتكار خىزمەت بىكەن» (يەكەم تىمۇساوس ۳: ۱۰).

پىويستە خىزمەتكاران تاقى بىرئەو يان بىرئەو ژىر ئەزمون. ھەر وەك يەككە لە نووسەران دەليىت، «چۇنيەتى ئەنجامدانى ئەمە دىبارى نەكراو. نامەكە خۇي پىويستىيە كان گشتىگىر دەكات (يەكەم تىمۇساوس ۵: ۲۲ ئەو ھى لە پاشى دىت). ئامازە بەو دەكات كەوا پىويستە كات بدرىت بۇ ھەلسەنگاندنى ژيانى كەسىك. لەمەو دەتوانىن ئەو ھەلبىنچىن كە پىويستە تاقىكردنەو كە ھەلسەنگاندنىكى داپرئىژوار و ورد بىت بۇ ژيانى كەسەكە لەلايەن كۇمەلەي باوپردارانەو كەوا درك بىكەن بە شايستەيە داواكراوكان.»^۱ پىويستە تاقىكردنەو كە ئەو جۇرە

---

10 George W. Knight III, *The Pastoral Epistles: A Commentary on the Greek Text* (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1992), 170.

شایسته‌ییه رۆحییانه له خۆبگریت کهوا له به‌شی سیی یه‌که‌م نامه‌ی تیمۆساوس نووسراوه.

پرسیار و تیبینیەکان

١) ئایا پالئوراوی خزمه‌تکار باوه‌رداریکی پێگه‌یشتوو و گه‌شه‌کردوو؟

کات هه‌میشه پێشینی پێگه‌یشتن ناکات، به‌لام به‌گشتی، ئه‌و که‌سانه‌ی باوه‌رداری نوێن و تازه‌دڵگۆراون ئه‌زموون نه‌کراون و هه‌یشتا پێنه‌گه‌یشتوون. له‌کاتیکدا نابیت هیچ ژماره‌یه‌کی جادوووی له‌ سالان تپه‌ریت پێش ئه‌وه‌ی که‌سێک بپتته‌ که‌سێکی شیاو، پێویسته‌ کلێساکان پێش ئه‌وه‌ی که‌سێک بکه‌ن به‌ خزمه‌تکار تا‌قی بکه‌نه‌وه‌ بۆ ئاماده‌یی و توانای رۆحی. ئایا به‌ره‌مه‌می رۆح له‌ ژیا‌نیدا دیاره؟ ئایا گه‌شه‌ ده‌کات بۆ ئه‌وه‌ی له‌ شیوه‌ی مه‌سیح بچیت و به‌شداری ده‌کات له‌ گه‌شه‌کردنی که‌سانی دیکه‌ بۆ ئه‌وه‌ی هه‌مووان له‌ مه‌سیحدا گه‌شه‌ بکه‌ن (ئه‌فه‌سۆس ٤: ١١-١٦)؟

٢) ئایا پالئوراوی خزمه‌تکار له‌ بواری خزمه‌ته‌که‌یدا لێهاتوووی نیشان ده‌دات؟

گه‌ران به‌دوای لێهاتوووی له‌ خزمه‌تکاردا هاوتای ئه‌نجامدانی گه‌رانیکی شایسته‌ نییه. به‌لام دانایی و ئه‌زموون کلێسا فێرده‌کات بۆ ئه‌وه‌ی به‌دوای ئه‌و که‌سانه‌دا بگه‌رین که‌ به‌راستی به‌ لێهاتوووی له‌و بواره‌دا خزمه‌ت ده‌که‌ن که‌ داوایان لێ ده‌کریت رابه‌رایه‌تی بکه‌ن. ره‌نگه‌ خۆبه‌خش بوونه‌ له‌ هه‌ندیکه‌ توانای په‌یوه‌ندیداردا. یان ره‌نگه‌ ئه‌زموونی کار و شاره‌زاییان هه‌بیت. «ئه‌مه‌ بنه‌مایه‌کی گشتگیره‌ بۆ خزمه‌تی باوه‌ر به‌ مه‌سیح: رێگای ئاماده‌کاری بۆ خزمه‌تی زیاتر ئه‌وه‌یه‌ که‌ له‌ چه‌ند خزمه‌تیکه‌ که‌متردا تیبکۆشیت. خزمه‌تی دڵسۆزانه‌ خودا پاداشتی ده‌داته‌وه‌ و کلێسا‌دانی پێدا ده‌نیت». ١١ ئایا پالئوراوی خزمه‌تکار شاره‌زایی پێویستی هه‌یه‌ بۆ پرکردنه‌وه‌ی پێویستی خزمه‌ت له‌ کلێساکه‌ت؟

11 Ryken, 1 Timothy, 128–29.

۳) ئايا هيچ شتيك هه يه كه رېگري له پاليوراوي خزمه تكار بكات بو ئه وه ي خزمه ت بكات؟

چ له كه سايه تي و چ له ليها تووييدا، ئايا تاكيكر دنه وه ي كلئسا كه موكور ييه كي
مه ترسي دار ئاشكرا ده كات - چ له كه سايه تي و چ له ليها تووييدا - شاياني ئه وه يه
خزمه ت كردن له كه سيك قه ده غه ده كات؟

۴) ئايا كو مه ئي باوه رداران پشتگيري ده كه ن بو ئه وه ي پاليوراوي خزمه تكار له ئه ركه كه ي ده سته كار بيت؟

ئه و كه سه ي كه له ئه زمونه كه تيده په ريت پيوسته به پشتگيري و ستايشي
ته واوي جه سته ي كلئسا و رابه راني ده سته كار بيت. تاكيكر دنه وه كه به هره ي
كه سه كه و كه سايه تي ده سه لميئيت و پشتگيري خزمه ته كه ي ده كات. متمانه بو
خزمه ت كردن به هيژ ده كات.

ده رهنجام

په روه ردگار پيگه ي خزمه تكار ي دانه مه زراوه وه ك شتيكي زياده بو كلئسا.
پيگه كه له هه نديك پاشكوډا بووني نيه. له بري ئه وه، خزمه تكاران خزمه تي
خواني په روه ردگار ده كه ن بو ئاسانكاري پيشكه شكر دني مزگيني مه سيح،
ته ندروستي جه سته، دلخوشي كه سه پيروژه كان. پيوسته خزمه تكار له كلئساكاني
مه سيحدا هه بيت. به هو كاريكي گه وره پولسي نيردراو ده گاته ئه و ده رهنجامه ي:
«ئه وانه ي باش خزمه تيان كردوو، پله يه كي باش و متمانه يه كي زور له باوه ريان
به عيساي مه سيح به ده سته هين» (يه كه م تيموساوس ۳: ۱۳). ئاي له م بانگهيشته
مه زنه!

وه رزی دووهم

دۆزینه وهی پیرانی متمانہ پیکراو

مه‌ر و شوانه‌کان: پيشه‌کيه‌ک بو پيران

ئايا حه‌زت له بوئي مه‌ره؟

مه‌به‌ستم له بوئي برژاندني مه‌ر نيه له فرن. وه به وشه‌ي «مه‌ر» مه‌به‌ستم له ئاژه‌لي ئەنديشه‌يي نيه. مه‌به‌ستم له ئاژه‌له زیندوووه‌کانه، خوئي هه‌يه، ئەو ئاژه‌له خوریداره‌ي له سه‌وزايدا ده‌گه‌رین.

به راستی، من شاره‌زايي زۆرم نيه له کيلگه‌ي مه‌ر و له مه‌ر. جارێک له سه‌ردانیکدا بو سکۆتله‌ندا، من و خيزانه‌که‌م شه‌ره‌في سه‌ردانکردني ويليام مه‌ککينزي نووسه‌ر و خيزانه‌که‌يم هه‌بوو له کيلگه‌ي مه‌ره‌کانيان. ئاي چ شوئيکي جوانه بو له‌وه‌راندني مه‌ر!

به‌لام به خي‌رايي زانيم که به راستی بوئي مه‌ر ئەوه نيه که پيويستي به نيگه‌رانيت هه‌بيت. ئەوه‌ي مه‌ره‌کان به هه‌ره‌مه‌کي له ده‌وربه‌ري له‌وه‌رگه‌که‌دا بلاوي ده‌که‌نه‌وه هه‌ره‌شه‌ي گه‌وره‌تر دروست ده‌کات! له‌گه‌ل به‌رزاييه‌کانی کويستانه‌کانه سه‌رنچراکيشه‌کانی سکۆتله‌ندا، ئەو مه‌رداره‌ي نوپيه به زه‌حمه‌ت چاوه‌کانی ده‌هيئيته‌ خواره‌وه بو ته‌ماشاکردني هه‌نگاوه‌کانی. به‌لام ده‌بيت ئەوه بکه‌يت. مه‌ره‌کان به ئاژاوه‌ن و شوانه‌کانيان پيويستيان به پيلاوي باش هه‌يه يان پيويسته به ورياييه‌وه هه‌نگاو بنين!

کتیبي پيروژ به به‌رده‌وامی باوه‌رداران به مه‌ر وه‌سف ده‌کات. ئەوه وه‌سفيکي خو‌ش نيه. به‌لام وه‌سفيکي ورده. باوه‌رداران که‌سائيکي به ئاژاوه‌ن. ژيانمان په‌ر له شکست، به‌فيروندان، کيشه، وه بارو‌دو‌خی قورس. ئيمه شه‌رمه‌زارين، وه هه‌نديک جار سه‌رگه‌ردان ده‌بين. «هه‌موومان وه‌ک مه‌ر وي‌ل و سه‌رگه‌ردان بووين، هه‌ريه‌که‌مان ملي ريگاي خو‌ي گرتوو» (ئيشايا ۵۳: ۶). بويه پيويستيمان

به شوان ههيه، پياوانتيك كه دهزانن چي بكن له گهل مهردا، چوَن گرنگيمان پي بدەن، رابهرايه تيمان بكن، وه ئاژاوه كامان ديارى بكن!

ئەمەش مژدەيه كى زور خوْشه: له كتيى پيرۆزدا خودا خوْى وهك شوانى ئيمه راده گهيه نيّت.^{۱۲} پهروهردگارى گهردوون له هه موو ئاژاوه و ترس و لاوازي و سه رگهردانيماندا شوانا يه تيمان ده كات. له ده رپرينيكي به ناوبانگ و ئاسووده يي له زه بوورى ۲۳ ده ليّت: «يه زدان شوانى منه، پيوستم به هيچ نايّت.» حزقييل بهم وشانه ي وئيهيه كى جوانى پيغه مبهرايه تيمان بو ده كيشيّت:

«چونكه يه زدانى بالادەست ئەمه ده فەرمويّت: من به دواى ميگه لى خوْمدا ده گه رپم و به سهريان ده كه مه وه، وهك چوَن شوان ميگه له په رته وازه كه ي خوْى به سه رده كاته وه كا تييك له نيويان ده بيت، ئاوا منيش ميگه لى خوْم به سه رده كه مه وه و فريايان ده كه وم له هه موو ئه و شوئانه ي كه له رۆژى ته مومژدا بوْى په رته وازه بوون. له نيو گه لان ده ريانده يئم و له خاكه كان كوْيان ده كه مه وه، ده يانه يئم وه خاكى خوْيان، له سه ر چياكانى ئيسرائيل و له شيوه كان و له ناو هه موو ئاوه دانبيه كانى خاكه كه ده يانله وه رپم. له له وه رگايه كى چاك ده يانله وه رپم و پاوه نيان له چياى به رزى ئيسرائيل ده بيت و له وئى له پاوه نه باشه كان كاويژ ده كەن، له له وه رگا به پيته كان له سه ر چياكانى ئيسرائيل ده له وه رپن. من مه رى خوْم ده له وه رپم هه تا كاويژ ده كەن، يه زدانى بالادەست ده فەرمويّت، به دواى ونبوودا ده گه رپم، ده ركراو ده گه رپم وه، شكاو ده گرمه وه، نه خوْش به هيژ ده كه م، قه له و و به هيژ له ناوده به م و به دادپه روه رى شوانا يه تيبان ده كه م.» (حزقييل ۳۴: ۱۱-۱۶)

---

12 For a very good treatment of this theme see Witmer, *The Shepherd Leader*, especially chaps. 1–2. See also Timothy S. Laniak, *Shepherds after My Own Heart: Pastoral Traditions and Leadership in the Bible* (Downers Grove, IL: InterVarsity, 2006).

پابه‌ندبوونی خودای په‌روه‌ردگار له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی شوانی گه‌له‌که‌ی بیټ له‌گه‌ل
دووباره‌کردنه‌وه‌ی وشه‌ی «من» یان «من ده‌یکه‌م». ئه‌و پابه‌ندییه له‌ کورپی
خوادا ته‌واو ده‌بیټ، عیسی‌ای مه‌سیح، که‌ه‌ر‌ایگه‌یاندا: «منم شوانه‌ دلسۆزه‌که‌.
شوانی دلسۆزیش ژيانی خوئی له‌ پیناوی مه‌ره‌کاندا داده‌نیټ» (یوحنا ۱۰: ۱۱).
پاشان عیسا پروونی کرده‌وه:

«منم شوانه‌ دلسۆزه‌که‌. مه‌ری خوّم ده‌ناسم و ئه‌وانیش
من ده‌ناسن، هه‌روه‌ک چوّن باوک ده‌مناسیټ، منیش باوک
ده‌ناسم. ژیانم بو مه‌ره‌کان داده‌نیټم. هه‌روه‌ها مه‌ری دیکه‌م
هه‌یه‌ که‌ سه‌ر به‌م پشتیره‌ نین، ده‌بی ئه‌وانیش به‌ینم،
ئه‌وانیش گوئیان له‌ ده‌نگم ده‌بیټ، جا ده‌بنه‌یه‌ک میگه‌ل و
یه‌ک شوان. له‌به‌ر ئه‌وه‌ باوک منی خوښده‌ویټ، چونکه‌ ژيانی
خوّم داده‌نیټم تاکو وه‌ریبگرمه‌وه‌. که‌س له‌ منی ناستیټن،
به‌لکو خوّم دایده‌نیټم. ده‌سه‌لاتم هه‌یه‌ دایینیټم و ده‌سه‌لاتم
هه‌یه‌ بیبه‌مه‌وه‌. ئه‌م راسپارده‌یه‌م له‌ باوکمه‌وه‌ وه‌رگرتوه‌.»
(یوحنا ۱۰: ۱۴-۱۸)

هه‌موو شوانیکی چاک په‌گ و نموونه‌ی خوئی له‌ ژیان له‌ خودا و
خوښه‌ویستییه‌که‌یدا ده‌بینیته‌وه‌ که‌ له‌ عیسی‌ای مه‌سیحدا رایگه‌یاندوووه‌. له‌ کوّنایدا،
ئه‌و شوانه‌ی که‌ پینوستانه‌ خودی عیسی‌ایه‌.

له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا، وه‌ک به‌خششیک بو میگه‌له‌که‌ی، سه‌روکی شوانا که‌سانی
له‌خواترس داده‌نیټ وه‌ک شوان بو چاودیټری ئه‌و میگه‌له‌ی به‌ خوینی خوئی
کرپیه‌وه‌ (کردار ۲۰: ۲۸). ئیبه‌ ئه‌و شوانا به‌ ناسناوی جوړاوجوړ ده‌ناسیټین
که‌وا به‌ تیکه‌ل به‌کاره‌یزاون، له‌وانه‌: قه‌شه‌، چاودیټر، پیر.^{۱۳} وه‌ک سه‌روک شوانا،
پیران یان قه‌شه‌کان چاودیټری ئه‌و میگه‌له‌ ده‌که‌ن که‌ بو چاودیټریان دانراون

---

13 Since the Bible uses these titles as synonyms, we use them that way in the sections that follow.

(یه کهم په ترۆس ۵: ۱-۳) به ږینوینی، خواردن پیدان، وه پاراستنی مه ږه کان.

خزمه تکاران و پیران دوو پیگه ی به رده وامی کلنسان له په یمان نویدا. له کاتیکدا که خزمه تکاران له پیداو یستییه کرداریه کان یان جه سته یی کلنسادا خزمت ده کهن، پیران خزمتی ته و او ی پیو یستییه ږو حیه کان ی کلنسا ده کهن. ئەم دوو پیگه و نووسینگه یه وه ک دوو ژووری حکومه ت نین - ئەنجومه نی نوینه ران و ئەنجومه نی پیران له گه ل ده سه لات ی هه ندیک یه کسان. ئەگه ر خزمه تکاران خزمه تکاری خوان یان سفره چین، ئەوا پیران گه و ره چیشتلینره یان شیفن. پیران له کلنسادا ده سه لاتداری یان فه رمانږه وایی په ږه و ده کهن (یه کهم تیمۆساوس ۵: ۱۷؛ عیبرانییه کان ۱۳: ۱۷). له گه ل ئەوه شدا، پیران هه رچی ده سه لاتیکیان هه یه له لایه ن عیساوه پیان دراوه. سه رباری ئەوه ش، کتیبی پیروژ و خو شه ویستی باوه ږدارانه به شیوه یه کی دروست سنوور بو پیاده کردنی گونجاوی ئەو ده سه لاته داده نی ت.^{۱۴} هه روه ک قه شه مارک لو ده رباخ ده لیت، «پیریکی بی کتیبی پیروژ پیریکی بی ده سه لاته». پیران «خو شه پین» نین به سه ر مه ږه کان. وه ک به خششی مه سیح بو میگه له که ی، ئەوان ږابه رایه تی ده کهن و خزمتیان ده کهن له پیناو بنیادنانی جه سته ی مه سیح، نه ک بو سوودی خو یان (ئه فه سو س ۴: ۱۱-۱۶؛ یه کهم کورنسوس ۱۲: ۴-۱۱).

هه روه ها، په یمانی نو ی به روونی ږینمای ی کلنساکان ده کات که چند پیری ک دیاری بکه ن بو شوانایه تی مه ږه کان (کردار ۲۰: ۱۷، ۲۸؛ تیتوس ۱: ۵). وا دیاره فره یی پیران چند سوو دیک ی گونجاوی هه یه. فره یی پیران و اتا که سانیکی خاوه ن به هره ی جوړاو جوړ بتوان باری قه شایه تی هه لږگرن، به شیوازی جیاواز خه لکی فی ر بکه ن، لیپیچینه وه له یه کتری بکه ن، له کاتی گوراند ا پاریزگاری له

---

14 For an excellent defense and biblical exposition of authority and love, see Jonathan Leeman, *The Church and the Surprising Offense of God's Love: Reintroducing the Doctrines of Church Membership and Discipline* (Wheaton, IL: Crossway, 2010), especially chaps. 3 and 7. See also Alexander Strauch, *Leading with Love* (Littleton, CO: Lewis & Roth, 2006).

رابه‌رایه‌تییه‌کی چه‌سپاو بکه‌ن، له کاتی سه‌ختیدا یارمه‌تی یه‌کتر بده‌ن، وه کار بکه‌ن له پینگه‌ی لایه‌نه‌ ئازاوه‌ییه‌کان که له ژیانی کلێسادا پتویستی به‌ دانایی هه‌یه. له زۆریک له پیراندا ئارامی و پلان هه‌یه.

له کۆتایدا، ره‌نگه‌ پیران له به‌رامبه‌ر ئه‌رکه‌که‌یان پاره‌یان پێ بدری‌ت -هه‌روه‌ک له حاله‌تی قه‌شه‌ی ته‌واو ته‌رخانکراو (یه‌که‌م تیمۆساوس ۵: ۱۸) -یان ره‌نگه‌ خۆبه‌خش بن به‌بێ پاره -هه‌روه‌ک زۆریک له پیران ئاوان. له هه‌ر حالدا، پیران پاداشتی خۆیان وه‌رده‌گرن. قه‌شه‌ دلسۆزه‌کان، ئه‌وانه‌ی له دلێکی پاکه‌وه به‌ په‌روۆشن بۆ خزمه‌تکردن، چاوه‌پروانییه‌کی متمانه‌داریان هه‌یه بۆ پاداشتیکی مه‌زن کاتیکی سه‌روۆکی شوانه‌کان ده‌رده‌که‌وێت (یه‌که‌م په‌ترۆس ۴: ۵). به‌لام قه‌شه‌ و کارگه‌ری نادلسۆز ته‌نها چاوه‌پروانییه‌کی ترسینه‌ریان هه‌یه بۆ حوکمدان (حزقییل ۳۴: ۱۰-۱؛ یوحه‌نا ۱۰: ۱۲-۱۳). خودای باوک به‌ که‌م بایه‌خ نییه‌ بۆ خزمه‌تی پتویست یان پشتگوێخستنی ئه‌و مه‌رانه‌ی به‌ خوینی کوره‌که‌ی کراونه‌ته‌وه‌.

ئیت، له سه‌رووی هه‌موو شتیکه‌وه، شوانه‌کان بالۆیزن که پتویسته‌ دلسۆز بن (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۴: ۱-۲). ئه‌وان چاودێری رۆحه‌کان ده‌که‌ن، ئه‌وانه‌ی که پتویسته‌ هه‌ژماردیکی پیشکەش بکه‌ن سه‌باره‌ت به‌ مه‌رکه‌کان (عیبرانییه‌کان ۱۳: ۱۷). هه‌روه‌ک قه‌شه‌ لیموئیل هاینس له سه‌ده‌ی هه‌ژده‌یه‌م نووسیویه‌تی:

کاری خزمه‌تی مزگینیی مه‌سیح په‌یوه‌ندییه‌کی تاییه‌تی هه‌یه به‌ داها‌تووه‌وه. حوکمی نزیک ئه‌وه‌یه که هه‌موو بابه‌تیکی ئاماژه‌ی پێ ده‌کات و هه‌موو هه‌سته‌کان به‌ شیوه‌یه‌کی جوان و سه‌رنج راکیش نیشانی ده‌دات. خزمه‌تکاران به‌ هاوبه‌شی له‌گه‌ڵ که‌سانی دیکه‌ بوونه‌وه‌ریکی به‌رپرسیارن؛ شایه‌تی کتیبی پیرۆزمان هه‌یه که تێیدا هه‌له‌ ناکات: «خودا حوکم به‌سه‌ر هه‌موو کاریکدا ده‌دات، به‌ هه‌موو کاریکی نه‌ینیشه‌وه، جا چاک بی‌ت یان خراپ.» (ژیرمه‌ندی ۱۲: ۱۴). ئه‌گه‌ر هه‌ر په‌فتاریکمان زۆر ورد نه‌بی‌ت به‌ ئاستیک که‌وا ره‌نگه‌ به‌

زه حمهت بيزانين، ئەوا به باشى بۆمان دەردەكهوئت كهوا
كاروباره گرنهكانى په يوه ست به كار و پيگهه خزمه تكارى
مزگينى مه سيح به بئ ئاگايى تينا په رپت.¹⁵

له به شه كانى داهاتووى (وه رزى دووه م) ليكۆلينه وه ده كه ين له شايسته ييه كانى
تايبه تمه نديى رۆحى بۆ خزمه تى پير. به شيويه كه سهره كه له رپگاي پامان
له شايسته ييه كانى پير ئەمه ده كه ين كهوا له به شى سى يه كه م نامه ي تيتوس
هاتووه. له به شى سى، له شايسته ييه رۆحيه كانه وه ده چينه سهر ئه ركه پيران
كهوا له به شى چواره مى يه كه م نامه ي تيموساوس هاتووه. داوا له خودا ده كه م
كه ئەم به شانه يارمه تيدەر بن بۆ كۆمه لى باوه رداران له وه رگرتنى به خشش
و نيعمه تى شوانه دلسوژه كان و هاندانى شوانه دلسوژه كان له خزمه ته كه يان و
هيوايان بۆ پاداشتيان.

---

15 Lemuel Haynes, "The Character and Work of a Spiritual Watchman," in *The Faithful Preacher: Recapturing the Vision of Three Pioneering African-American Pastors*, ed. Thabiti M. Anyabwile (Wheaton, IL: Crossway, 2007), 29.

حەزى لە چاکە کارىيە

ئەم قسەيە راستە: ئەگەر يەككىچى چاوى لە چاودىرى
بىت، حەزى لە چاکە کارىيە.

يەكەم تىمۆسەس ۳: ۱

بۇ دۆزىنە وەي كەسانىك بتوانرىت پشتيان پى بەستىت بۇ خزمە تکردن
وەك پىر، يەكەم شت كە پىويستە بەدوايدا بگەپپىن ئەو يە كە ئەو كەسانەي
بەدواياندا دەگەپپىن «حەزىان لە چاکە كارى» بىت. كەسانىكمان دەويت دليان
لەسەر بىت، «ئاواتە خوازن بۇ ئەم پىگەيە».

ئەمە، لە ئەزموونى مندا، هيندە راستە و خۆ نىيە كەوا ديارە. پەنگە هەندىك
كەس «پىگە كە بخوازن»، بەلام لە راستيدا ئەوان خواستيان لە دەسەلاتە، بۆيە
ئەوانە شايستە نىن. بە پىچە وانەو، هەندىك كەسانى گونجاو بۇ ئەم ئەركە
وا بىردەكە نەو كە خواستى وەرگرتنى ئەم پىگەيە ئاماژەيە بۇ لووتبەرزى و
چاوچنۆكى و بى پەوشتى. لە كۆتاييدا، پەنگە هەندىك كەس شىاو بن، بەلام يان
حەزىان نىيە بۇ ئەم خزمەتە يان پىيان وايە كە شىاو نىن لەبەر ئەو يە پەيوەستن
بە بىرۆكەي «پىرىكى ناوازە».

وروزاندنى خواست

بە شىو يە كى كردهيى، يەككىك لە يەكەمىن كارەكان كە پىويستە قەشە بىكات،
پوونكردەنەو و فىركردنى خواستى خودايە، لەوانە خواپەرسىتى بۇ بوون بە
پىر.^{۱۶} قەشەي دلسۆز بە شىو يە كى بەردەوام هانى گەنجان دەدات (بەتاييەتى

16 For an excellent examination of godly ambition, see Dave Harvey, *Rescuing Ambition* (Wheaton, IL: Crossway, 2010).

ئەو گەنجانەى لە تەمەنى بېستەكاندان) بۆ ئەوھى ھىوايان ئەوھ بېت بېن بە پىر. پاشان، ھەموو تايبەتەندىيەك كە پۆلس لە بەشى سېيەمى يەكەم نامەى تىمۆساوس باسى كر دووھ كەوا دەبېت لە پىراندا ھەبېت، جگە لە تايبەتەندى «تواناى فېر كەردن» (تايەتى ۲)، دەبېت لە ھەموو كەسېكى باوھرداردا دەر بىكەوېت. ئالنگارى قەشە بۆ ھىواى بوونى كەسانىك بە پىر چاكە و لەخواترسيە. ئەمە پىگايەكى دىكەيە بۆ ئەوھى بە كەسانى باوھردار بە مەسېح بگوتىت، «ئەمەيە پىگەيشتنى باوھردارنە بۆ ھاوشپۆھى مەسېح.» ئەو جورھى پىگەيشتوويى و ھاوشپۆھى مەسېح پىويستە شتېكى خواستراو بېت، نەك لىتى دوور بىكەونەوھ يان بە كەم بزائىت.

دەتوانىت لە كلىسايەكدا وىناى بەھىزى شىكۆى مەسېح بىكەيت كە پىرە لە كەسانىك كەوا لە مالەكانى خۆيان و كلىساكەياندا زۆر بە پەروشن بۆ رابەرايەتى مەپرەكانى مەسېح؟ لە ئەزموونى مندا، لە زۆرىك لە كلىساكان كىشەكە لە لايەكى دىكەدا سەرھەل دەدات، زۆر بەى كەسەكان ھەز دەكەن زياتر ئاسودەيى و دەر نەكەوتن و ھەسانەوھيان و ھەر شتېكى دىكەيان ھەبېت جگە لە بەرپرسىارىيىتى رابەرايەتى.

دووھ، لەوانەيە پىويست بى قەشە بە باشى ئەركى رابەرايەتى فېر بىكات و پروونى بىكاتەوھ. پۆلس رابەرانى كلىساي ناوھخۆيى ناودەنېت «بەپىز». وھ ئەوھيە. بەلام رەنگە زۆرىك كەس وا ھەست بىكەن كە رابەرايەتى بارگرانى، سەرئىشە، يان خراپەيەكە ناتوانىت خۆتى لى لابدەيت. رەنگە ھەندىك كەس پىيان وابېت كە رابەرانى ئاينى ھەموويان فېلباز و ساختەچىن. من ماوھى چەند سالىك بەرھەلستى بانگھېشتى خزمەتى ناوھخۆيىم دەكرد چونكە نەمدەويست بەستىمەوھ بەو وتار بىژ و قەشانەى لە تەلەفزيون دەر دەكەون و كەوتوونەتە ناو بابەتى ئابرووبەر. من بەرھەلستى ئەو بىرۆكەيەم دەكرد ھەتا خودا باشى ئەركى رابەرايەتى بۆ پروون كەردمەوھ. بۆيە رەنگە بۆ پىرانى ئىستا گىرنگ بېت، بەبى وىناكردنېكى ساختە بۆ ئەو ھەستەى كەوا نااسودەيىەكى بى كۆتايىە، بۆ ئەوھى پەرەى پىيدەن، گىفتوگۆ بىكەن، ئاموژگارى بىكەن، بىكەنە نمونەى خۆشى

له خزمهت. پاشان، پهروهردگار خواستی ئهوهی ههیه کلیساکه ی پینوینی بکات بو ئهوهی بپته مایه ی خووشی بو ئهوه که سانه ی شایسته ن (عیرائیه کان ۱۳: ۱۷).

بۆچی پتگی پیر ریژداره

به شیک له چاکي ئه رکه که له جوانی و ئیمتیزی نمونه یی مه سیح بو که له که یه وه دیت. پیران له هه موو شتیدا ده بن به نمونه (یه که م تیمۆساوس ۴: ۱۲). ئه وه به پله یه کی به رچاو چۆنیه تی شوینکه وتنی مه سیح به رجه سته ده کات، به ریژه یه کی به رچاو که سایه تی پهروهردگاری تیدا ده رده که ویت، وه نمونه یه ک بو که سانی دیکه فه راهم ده کات بو ئه وه ی شوینی بکه ون. ئه وه که سه ی که نایه ویت وه ک نمونه ی مه سیح بیت پیوسته لی پیرسن، «به دیاریکراوی چی شتیک باشتره له وه ی مه سیح بپته نمونه مان بو شته کان؟»

پیوستی رابه رایه تی باوه ردارانه وا ده کات ئه رکه که چاک بیت. پهروهردگار کلیساکه ی خووی به جوړیک بنیاد ناوه پیوستی به رابه رانی له خواترس بی. به بی شوان مه ره کان له نیو هه موو جوړه مه ترسی و ئازاریکدان، وه ئه گه ر له بارو دوخیکی بی ئامانج و زیانبه خشدا بن ئه وا پرزگار که ره که یان خه مبار ده کات (مه تا ۹: ۳۶). له وه پراندنی مه ر شتیکی باشه.

شوانیکی پوچی که قه شه یه کی به توانایه ده نووسیت، «و پرای هه موو بپه یوایی و ناره حه تیه کی گونا بهار مه وه؛ له باشترین سانه کاغدا، ده توانم وا بیر بکه مه وه که هیچ کاریکی دیکه شایسته ی کردنی نییه به به راورد به کاری شوانایه تی. ئه گه ر هه زار ژیانم هه بووایه، به خواستی خو م ژیانم تیدا به سه ربردا، ئه گه ر چه ندین کورم هه بووا، به خوشحالییه وه ته رخانم ده کردن بو خزمه ت»^{۱۷}.

ئه رکیکی به ریژه بو یه خواستراوه. به لام به کردار، هه ندیک ئه و شتانه

---

17 Charles Bridges, *The Christian Ministry: With an Inquiry into the Causes of Its Inefficiency* (Edinburgh: Banner of Truth, 1997), 23.

چین که ده‌توانین بیکه‌ین یان پرسیار بکه‌ین بوّ ئه‌وه‌ی بزاین چ که‌سیک ئه‌و
خواست‌ه‌ی خوداییه‌ی هه‌یه‌؟

ئو سیفه‌تانه‌ی پتویسته سه‌رنجمان له‌سه‌ریان بیت

(۱) تیبینی ئه‌و که‌سانه بکه‌ن که به شیوه‌یه‌کی به‌رده‌وام به‌شداری له‌خزمه‌تی
کلّیسا و کۆبوونه‌وه‌ی کاروباری کلّیسا ده‌که‌ن. ئه‌گه‌ر به‌یانی و ئیوارانی پوژوانی
یه‌کشه‌مه‌خزمه‌ت هه‌بیت، له‌هه‌ردووکیان ئاماده‌ده‌بن. له‌و که‌سانه‌وه
ده‌ست پیکه‌که به‌پراستی په‌یوه‌ستبوونیکی کارایان هه‌یه به‌رامبه‌ر به
خزمه‌ت و به‌رامبه‌ر به‌و که‌سانه‌ی وینای ئه‌و پابه‌ندبوونه‌ن بوّ جه‌سته‌ی
کلّیسا. ئاسانتره‌که‌وا خواست و پابه‌ندبوونی که‌سه‌که له‌کارکردن له‌به‌رچاو
بگرین زیاتر له‌وروژاندنی نه‌بوونی خواستی که‌سه‌که. ئه‌و قه‌شه‌یه‌ی خولیای
سروشتی به‌کارده‌هینیت بوّ دۆزینه‌وه‌ی رابه‌ریکی چاوه‌روانکراو ئاسانتر ده‌بیت
له‌دیاریکردنی که‌سیکی ناروون به‌لام زۆر چه‌زی له‌و ئه‌رکه‌بیت -ته‌نانه‌ت
ئه‌گه‌ر که‌سه‌که هه‌موو تایه‌مه‌ندییه‌کانی دیکه‌ زۆر به‌باشی به‌سه‌لمینیت.

(۲) تیبینی ئه‌و که‌سانه بکه‌ن که‌وا ده‌رده‌که‌ون شوانایه‌تی ئه‌ندامی کلّیسا ده‌که‌ن
هه‌رچه‌نده‌ ناویشانی «پیر» یان «قه‌شه» یان نییه. به‌تایه‌تی، ئه‌و که‌سانه‌ی
که‌گرنگی به‌که‌سانی دیکه‌ده‌ه‌ن یان میواندۆستن، به‌پیدانی راپوژ (زۆر
جار که‌وا له‌لایه‌ن که‌سانی دیکه‌وه‌ داوایان لێ ده‌کریت)، وه‌به‌شداریکردن له
خزمه‌تی فیرکردنی کلّیسا؟ توّ ده‌ته‌ویت ئه‌و که‌سانه‌ بدۆزیته‌وه‌ که‌تامه‌زرۆن
بوّ چاودیریکردنی بریانیان و به‌بێ باسکردنه‌وه‌یان دلخۆشن به‌ئه‌نجامدانی
ئو کاره. ئه‌وانه‌ی به‌شیوه‌یه‌کی سروشتی کار ده‌که‌ن بوّ خۆشویستنی گه‌لی
خودا نموونه‌یین بوّ ئه‌م ئه‌رکه‌چاکه.

(۳) تیبینی ئه‌و که‌سانه بکه‌رێز و متمانه‌ده‌رده‌بێن به‌رابه‌رانی ئیستا، کار ده‌که‌ن
بوّ تیگه‌یشتن له‌و ئاراسته‌یه‌ی له‌لایه‌ن رابه‌رانه‌وه‌ په‌یره‌وه‌ ده‌کریت، ئه‌وانه‌ی له
شوین و کاتی گونجاودا پرسیار گونجاو ده‌که‌ن، ئه‌وانه‌ی له‌کۆبوونه‌وه‌ی

گشتیدا خوڤيان به دوور ده گرن له ئاژاوه يان دووبه ره کی. مروڤ به باشی رابه رایه تی ناکات هه تا سه ره تا ده رینه خات که وا ده توانیت ملکه چی رابه رایه تی بییت. ئه گه ره که سیک بووه یه کیک له شوانه کانی کومه لی باوه پرداران، به زووی ئه وهی بو ده ده که ویت که پیوسته وه ک رابه ریک ملکه چ بییت، رابه رایه تی کورت ناکریته وه له وهی ته نها ئاراسته کردنی که سانی دیکه بییت.

٤) ئارامبگره و تیبینی ئه و که سانه بکه که به تپه رینی کات ئه و خواسته ده سه لمینن. چاودیری که سه که بکه. هانی بده. سه رنجی بده له وه رزی پر به ره می، له کاتی بی به ره میدا. له کاتیک که له وپه ری خو شیدایه، له کاتی خه م و په ژارهیدا. ئایا هه ز و ئاره زووه که ی به رده وام ده بییت و گه شه ده کات و به هیز ده بییت، یان له ناوده چییت، بیه یز و لاواز ده بییت؟ ئه گه ره خواسته که ی دوابکه ویت، ئایا سه رگه ردان ده بییت و ئیره یی ده بات؟ ده ته ویت که سانیک بدوزیته وه که به پینگه یشتووی و ساده ییه وه به رگه ی دواکه وتن و بیه یوایی بگرن، نه ک بی ئارامی و بی ئه زموونی. وه هه زی ئه و بو پینگه که، ته نانه ت ئه گه ره دواش بکه ویت، پیوسته وه ک شه رایکی باش به تپه رینی کات گه شه بکات. هه ره وک پو لس ده لیت، باشتره که وا «به په له ده ست له سه ره که س دامه نی» (یه که م تیمو ساوس ٥: ٢٢).

پرسیار و تیبینییه کان

له کاتی پشکنینی که سیکدا بو پینگه ی پیر، هه ندیک له م پرسیارانه ی لی پیرسه بو ئه وهی هه زی ئه و بو پینگه که بزانیته:

١) ئایا هیچ کاتیک بیرت له وه کردو ته وه بیته پیری کلیسا؟

لیره وه ده ست پی بکه. زور که س بیران لی نه کردو ته وه و سه رسام ده بن له وهی که داویان لی ده کریت. که سانیک بیران لی کردو ته وه و په ننگه به هو ی هه ندیک هه سترکدنی نادرسته کانه وه له بیری خوڤيان ده ریان هینابیت، که په ننگه

بتوانین راستی بکهینهوه. بۆ ئه و که سانهی که بیریان لى نه کردۆتهوه، پىویسته چهند هوکارىکیان پى بدین بۆ ئه وهی بیانیهینه ئه وه رایه ی که پىویستیان پیه تی، ده ستپیکه به وهی بلیت «ئمه ریگایه که بۆ دیاریکردنی پیگه یشتنیکى هاوشپوهی مه سیح بۆ که سانی باوه پردار به مه سیح» هه تا «من ئه و شتانه م له تودا بینوه که ئاماژه ی ئه وه م بۆ ده که ن ئه مه شتیکه ده بیته بیریان لى بکه یته وه.» ئیمه نامانه ویت فشار له سه ر که سیك بکه ین، به لام پيشنیارکردنی بیروکه ی رابه رایه تی ره نگه خواستی ئه و بوروژنییت بۆ ئه وه ی به شپوهیه کی جیاواز بیر بکاته وه له وه ی که له کویدا وه به ره ینان به ژیانى خو ی بکات.

۲) ئایا بیرت له وه کردۆته وه که نه بوونی هه زت له م پیگه یه ره نگه نیشانه ی ره زامه ندى پوخی بیت یان گومرایی؟

ئهم پرسیاره وا گریمان هه کات که وه رگرتنى پیگه که کاریکى باشه و ئه و مه رجانیه ی که بۆ پیگه که هه یه هه لسه نگاندنیکى باشن بۆ پیگه یشتنى باوه پردار. له رووی قه شه ییه وه، ده مانه ویت ئه و بینینه له ناو ئه نداما ماندا بچینین. له و شوینه ی که به ئاشکرا ئه م هه زه نییه، ده توانیت وای دابنییت که پىویسته چاودیری قه شه یی و فیرکردن و راستکردنه وه هه بیته.

۳) بۆچی هه ز ده که یته بیته پیر؟ هه تا چ راده یه ک درک به نه شیاوی ده که یته (لوتبه رزی، ده سه لات، ... هتد) له پالنه ره کانت؟

ئاشکرایه، ئه مه پرسیاریکه بۆ ئه و که سانه یه که هه ز ده که ن بن به پیر. له به ر ئه وه ی ئیمه نامانه ویت به په له ده ست له سه ر هیه چ که سیك دابننن، پىویسته به شپوهیه کی کرداری خواستی خودا جیا بکه ینه وه له پالنه ره نادرسته کان. هیه چ که سیك پالنه ری ته واو دروستى نییه. هه موومان له گه ل گوناهدا ده جه نگین. به لام ئه و چاودیرییه ی ئه رکه له سه ر ئیمه بیکه ین ئه وه یه که یارمه تی ئه و که سه بدین له پشکنینی دل ی و بزانی چى لى ده رده که ویت. ئایا چاومان له که سیکی ساده یه و هه زی له خزمه تکرده، یان که سیکه به ده سه لات ده نازیت؟

سەرچاوهی په‌رۆشی و خواسته‌که‌ی چیه -خزمه‌ت یان پێزانین؟ ده‌بیت دوور بکه‌وینه‌وه له ناونان له‌و که‌سانه‌ی که ره‌نگه‌ه‌زیان له سه‌ره‌رشته‌ی بیت «بۆ ده‌ستکه‌وتی شه‌رمه‌زارکه‌ر» یان «خۆیان به‌سه‌ر ئه‌وانه‌دا به‌پێنن که دراونته‌ ده‌ستتان» (یه‌که‌م په‌ترووس 5: 2-3). سو‌دیکی زۆری بۆ مه‌ره‌کان هه‌یه کاتیک پیش ئه‌وه‌ی که‌سیک بێته‌ پیر ئه‌و جو‌ره‌هه‌لۆیستانه‌ ده‌دۆزینه‌وه نه‌ک له‌ دوای ئه‌وه‌ی له مه‌ره‌کانی بدات. سه‌رباری ئه‌وه، متمان‌ه و دل‌نایایی بۆ که‌سیک دیت کاتیک به‌ ئازادی به‌ پالنه‌ری پاکه‌وه خزمه‌ت بکات (یه‌که‌م سالۆنیک 2: 3-6، 10).

٤) ئایا هه‌تا ئیستا بیرت له‌وه کردۆته‌وه که چی به‌سه‌ر کلێسا و مه‌ره‌کاندا ده‌هات، ئه‌گه‌ر شوانیان نه‌بووا؟ ئایا له‌ بینینی مه‌ره‌ بئ شوانه‌کان دلێ تو‌ به‌ هه‌مان شیوه‌ وه‌ک عیسا کاردانه‌وه‌ی ده‌بیت (مه‌تا 9: 36)؟

بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که به‌هره و هه‌ندیک له‌ لێهاتوویی له‌ خۆیاندا ده‌بینن، به‌لام له‌وانه‌یه له‌ رابه‌رایه‌تی دوور بکه‌ونه‌وه، په‌نگه‌ ئه‌مه یارمه‌تیده‌ر بیت بۆ ئه‌وه‌ی که‌سه‌که‌ چاوی له‌سه‌ر خۆی لاب‌دات و سه‌رنج ب‌خاته سه‌ر ئه‌و خه‌لکه‌ی که بانگ‌گراون بۆ خزمه‌ت‌کردن‌یان. مه‌ترسیه‌کی زیاتر هه‌یه له‌وه‌ی که ئایا که‌سه‌که له‌ بیروکه‌ی رابه‌رایه‌تی هه‌ست به‌ ئاسووده‌یی ده‌کات، هه‌رچه‌نده پێویسته ره‌چاوی ئه‌وه بکریت. چاودی‌ری لایه‌نی پو‌حی مه‌ره‌کان له مه‌ترسیده‌یه.

٥) ئایا بیرت له‌وه کردۆته‌وه که پشت‌گۆی‌خستنی رابه‌رایه‌تی کۆمه‌لی باوه‌رداران چی فێرده‌کات ده‌رباره‌ی ئه‌م ئه‌رکه‌ پیرۆزه و چاودی‌ری پو‌حه‌کان؟

هه‌ندیک جار له‌ چاوی جه‌سته‌ییدا له‌وانه‌یه پیاوی به‌هره‌دار و لێهاتوو وه‌ک شوانیک بپیریت، به‌لام له‌به‌ر چه‌ند هۆکاریک ره‌نگه‌ خۆیان له‌ ناسناوی فه‌رمی وه‌ک پیر به‌دووور بگرن. له‌م حاله‌تانه‌دا، ده‌بیت یارمه‌تییان بده‌ین بۆ ئه‌وه‌ی بزاین که ئه‌وان ته‌نانه‌ت له‌ خۆدزینه‌وه‌شیاندا کۆمه‌لی باوه‌رداران سه‌باره‌ت به‌ رابه‌رایه‌تی فێرده‌که‌ن. ئه‌وان کۆمه‌لی باوه‌رداران فێر ده‌که‌ن که ته‌نانه‌ت پو‌حانی‌ترین و به‌هره‌دارترین که‌سه‌کانیش له‌ چاوی جه‌سته‌دا پێیان وایه رابه‌رایه‌تی ئه‌رکیکی قورسه

یان ناپیویسته. وه له فیڕکردنی ئەمه له پێگه‌ی نموونه‌که‌یانه‌وه، ئەو که‌سانه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی نامه‌به‌ست له‌ ئاستی کۆمه‌له‌که‌ و چاوه‌روانییه‌کانیان بۆ رابه‌رایه‌تی داده‌به‌زێن، له‌ ئەنجامدا له‌ توانایی چاودێری پۆحییان که‌م ده‌که‌نه‌وه‌ و په‌نگه‌ ئەمه‌ بۆ نه‌وه‌کانی داها‌توشیان بگوازیته‌وه‌. کتییی پیروژ فه‌رمان به‌ کۆمه‌لی باوه‌رداران ده‌کات و ده‌لیت، «رابه‌ره‌کانتان له‌یاد بی‌ت، ئەوانه‌ی باسی وشه‌ی خوداتان بۆ ده‌که‌ن، ته‌ماشای سه‌ربروده‌یان بکه‌ن و لاسایی باوه‌ریان بکه‌نه‌وه» (عیبرانییه‌کان ۱۳: ۷). نامانه‌وی‌ت گه‌لی خودا له‌ چاکه‌کاری ئاستی نزم بی‌ت و کاره‌که‌ پشتگۆی بخت.

ده‌ره‌نجام

هه‌لبێژاردنی قه‌شه‌کان گرنگترین بریاره‌ که‌ کۆمه‌لی باوه‌رداران ده‌یدات، له‌به‌ر ئەوه‌ی قه‌شه‌کان له‌ پێگه‌ی فیڕکردن و نموونه‌بیبوونه‌وه‌ شیوه‌ی کۆمه‌له‌که‌ داده‌پێژن. به‌ له‌به‌رچاوه‌گرتنی ئەم شیوه‌ دا‌رشته‌نه‌، په‌روه‌ردگار داوامان لێ ده‌کات بۆ دۆزینه‌وه‌ی که‌سانیک «ئهو می‌گه‌له‌ی خودا بله‌وه‌پێن... وه‌ک چاودێر خزمه‌تیان بکه‌ن... به‌ ویسته‌وه‌ وه‌ک چۆن خودا ده‌یه‌وی‌ت... به‌ چالاکییه‌وه‌... بینه‌ نموونه‌ بۆ می‌گه‌ل» (یه‌که‌م په‌ترۆس ۲: ۵-۳). سه‌رنج بده‌ ویام ستیل، قه‌شه‌یه‌کی د‌لسۆزه‌ که‌ مه‌شقی به‌ که‌سانیک کردووه‌ بۆ خزمه‌تی مه‌سیح، ده‌لیت، «هه‌موو خه‌می من له‌ کارکردنم بۆ دروستکردنی قه‌شه‌کان ئەوه‌یه‌ که‌ ئەوان بینه‌ پیاوی خودا (وه‌ من زۆر که‌مم «دروسته‌کردووه‌»، هه‌رچه‌نده‌ خه‌لکیکی زۆرم له‌به‌ر ده‌ستدا بووه‌)؛ که‌واته‌، کاری قه‌شه‌یی خۆی چاودێری خۆی ده‌کات. هه‌شتا هه‌ر ده‌بی‌ت ئەنجام بدری‌ت. به‌لام پیاوی خودا بۆ ئەوه‌ دروستکراوه‌».^{۱۸}

خودا توانای جیاکاری، ئارامی، پوونی له‌ سه‌رنجدا‌مان پێ ببه‌خشیت له‌و کاته‌ی تێمه‌ به‌دوای که‌سانی باوه‌رپێکراودا ده‌گه‌رپێن که‌ هه‌زیان له‌م ئه‌رکه‌ی چاکه‌کارییه‌.

---

18 William Still, The Work of the Pastor (Ross-shire: Christian Focus, 2001), 15.

گلهی له سهر نه بئیت

ئه گهر یه کیک چاوی له چاودیری بئیت، هه زوی له
چاکه کارییه. چاودیر ده بئیت گلهی له سهر نه بئیت.

یه که م تیمۆسوس ۳: ۱-۲

باشی خزمه تی قه شایه تی پئویستی به که سایه تیه کی باش هه یه. بۆیه ده بئیت
کلیساکان به دوای که سانی کدا بگه پین که ژانی ناوه وه و دهره وه یان وه ک یه ک
بئیت له پاکی هاوشیوه یی مه سیح.

پۆلس وه ک دووهم تاییه ته ندی باسی ئه وه ده کات که وا ده بئیت پیر «گلهی
له سهر نه بئیت». ئه م «گلهی له سهر نه بئیت» ه وه ک چه تریکه بۆ هه موو
تاییه ته ندیه کانی دیکه. پئویسته که سه که گلهی له سهر نه بئیت له هه ل سوکه وتی
دهره وه ی، له هه ل سوکه وتی له گه ل که سانی دیکه راست و دادپه روه ر بئیت.

ده بئیت چاودیر گلهی له سهر نه بئیت

گلهی له سهر نه بئیت واتای ئه وه یه که پیر پئویسته ئه و جوړه که سه بئیت که
هیچ که سیک گومان ناکات ئه و که سه کاری هه ل ه و خراپه کاری بکات. خه لکی
تووشی شوک ده بن کاتیک بیستن ئه م جوړه که سه به و جوړه کارانه تاوانبار
کراوه. گلهی له سهر نه بئیت واتای ئه وه نییه که ئه و که سه ته واو و کامل و بئ
گوناهه. واتای ئه وه یه که به درێژایی کات به هه ل سوکه وت و ره فتاره کانی پین
و ستایشی خه لکی به ده سته پناوه. به شیوه یه ک ده ژبیت که شایسته ی بانگه پشستی
خودایه (ئه فه سوۆس ۴: ۱؛ ۵: ۱-۲؛ فیلیپی ۱: ۲۷؛ کۆلۆسی ۱: ۱۰-۱۲).

ئەو زۆر گرنگە بۆ پیر که گلهیی لەسەر نەبیت، بەلایەنی کەمەو لەبەر دوو هۆکار. یە کەم، هەموو کەسیک کاتیک دەبیتە پیری کلێسا بەلایەنی کەمەو ڕیماوەی دوو شت دەکات: لە هەموو لایەنیک ئیان دەبیتە ئۆنەیه ک بۆ هەموو مەرەکان (یە کەم تیمۆساوس ۴: ۱۲؛ یە کەم پەترۆس ۵: ۱-۳)؛ ئەو هەش سوودبەخشە بۆ گومان لە دژی تۆمەتی ناپەرەوا (یە کەم تیمۆساوس ۵: ۱۹). هەندیک شتی خراپ هەن بۆ کلێسا لە هەبوونی کەسیک کەوا کەسایەتییه کی باشی نەبیت بۆ ئەو هی بێتە ئۆنەیه کی خراپ و بە پینگە ی پیریش پارێزگاری لێ بکریت.

دووهم، زۆر گرنگ و پێویستە پیر کەسایەتییه کی زۆر باشی هەبیت، سامان، یان ناوبانگ و شتی دیکە ی دنیا یی گرنگ نییه. رەنگە ئیمە فریوبخۆین بەو هی کەسیک بکەینه پیر بەپیی ئەو سەرکەوتنە ی کە لە دنیا ی بازراگانیدا بە دەستی هیناوه، یان میژووکی خیرانی دووردریژی هەیه لە کلێسادا، یان بە ناوبانگ و بەرپزە. بەلام پۆلسی نێردراو گرنگی بە هیچ کام لەو شتانه نەداوه. ئەو تەنها گرنگی بە ریزداری کەسە کە دەدات بۆ ئەم پینگەیه. ئەگەر کەسیک بە واتای دنیا یی بە ناوبانگ بێت بەلام کەسیکی بێ گلهیی نەبیت، رەنگە لە جیاتی کەسایەتییه کە ی لە ناوبانگی خۆی دەر بچیت. لەوانەیه لە مروف زیاتر بترسیت لەو هی لە خودا (تافیکردنەو هی کی گەرەیه بۆ ئەم پینگەیه)، یان رەنگە هەول بەدات کلێسا کە وە ک کارە بازراگانیه کە ی خۆی بەرپۆهبات، یان بە هۆی پینگە کە ی لەناو کۆمەلێ باوەرداران هەول بەدات بۆ دەستکەوتی خۆی. هەموو ئەمانە بۆ ماوهیه ک پیر پە کەدەخەن.

هەموو باوەرداریک بە مەسیح پێویستە گلهیی لەسەر نەبیت، بەلام پیرانی کلێسا هەر دەبیت و ابن. چۆن ئەم جۆرە کەسانە بدۆزینەوه؟

ئەو سیفەتانی پێویستە سەرنجمان لەسەر یان بێت

۱) سەرنج لەسەر ئەو کەسانە بێت کە دلسۆزن لە هەلسوکه وتیان لە ناو کلێسادا. بۆ ئۆنە، ئایا پابەندن بە پیدانی بەخشین بە شیوهیه کی بەردەوام و

فیداکارانهن بۆ کَلِيسا؟ ئايا خاوهنى قسهى خۆيانن، به ئىنى خۆيان ده به نه سه ر
بۆ ئه وهى كه سانى ديكه گله ييان لى نه كه ن له وهى پاشگه ز بوونه ته وه؟

۲) سه رنجت له سه ر ئه و كه سانه بىت كه به باشتري ن شپوه و باشتري ن ده رپرين
فه رمان ده كه ن به رپزگرتن له كه سانى ديكه. ئه وانه كه سانيك ن كه ئيلهامى
راستو دروستى به كه سانى ديكه ده به خشن. وا دياره ئاماده بوونى ئه و كه سانه
يارمه تى خه لكى ده دات له «راستبوونه وه» يان پيشاندانى دلگه رمى زياتر.
خه لكى ئه م جوړه كه سانه بۆ ئه و پوستانه ده پالتيون كه پيوستى به پاكي له
ره وشت هه يه، چونكه دلتيان له وهى ئه و كه سه كارى راست ده كات.

۳) سه رنجت له سه ر ئه و كه سانه بىت كه له ده ره وهى كَلِيسادا به پاكي ده ژين.
ئه وانه كه سانيك ن له كاتى خويدا له كاردا ده رده كه ون. ئه وان ئيشيكي
جيگيريان هه يه و ناسراون به نه ريتى كار كردنى ناياب. كاروباره داراييه كانيان
به باشى به رپوه ده به ن، قه رز ده ده نه وه و به گويره ي سنوورى تواناي خويان
ده ژين. ئه وان شكست ناهينن له پابه ندبوونيان به په يوه ستييه كانيان.

پرسيار و تيبنيه كان

كاتيك رابه رانى كَلِيسا و كو مه لى باوه رداران بيريان له كه سيك كرده وه
«گله يى له سه ر نه بىت»، ره نگه چه ند پرسيارپكى لى بكه ن.

۱) ئايا هيج شتيك له ژيانندا هه يه كه هه سته بكه يت واى ليكردوويت شايسته
نه بىت وه ك پير خزمه ت بكه يت؟

هه رچه نده ره نگه بوارى پرسياره كه زور گشته، به لام رپگايه كى باش فه راهه م
ده كات بۆ ده ستيپكردن. رپگه ت بۆ ده كاته وه بۆ ئه وهى گويت لى بىت كه
كه سه كه چو ن خو ي هه لده سه نكي نييت و له وانه يه زياتر ده رباره ي پاكي ئه و
بزانيت. له وانه يه بابه تيك هه بىت كه به راشكاوى له به شى سى يه كه م نامه ي

تیمۆسوس باس نه کراییت به لام رهنگه شتیک هه بیته که وا بکات پالیئوراوی پیری شایسته نه بیته. ئەم پرسیاره دهره فته تیک به که سه که دهدات بو وروژاندنی ئەو کیشانهی که رهنگه ویزدانی که سه که ئازاری بدات. کاتیک رابه ران و کۆمه له که دهره فته تیکان هه یه بو چاودیری کردنی که سه که له ریگه ی کیشه ناخۆشه کان و دارشتنی جووری چاودیری و لیپرسینه وهی له پالیئوراوانی پیران.

۲) ئایا هیچ هاوکاریکت یان ئەندامیکی خیزانه کهت سه رسام ده بن به وهی بیستن که تو رابه ریکی له کلێسا که تدا؟

لیره دا، تو ئەوه دهره شکینت داخوا نوبانگی که سه که له نیو خه لکی دهره وهی کلێسادا باشه یان نا. پرسیاره که پشت دهره ستیت به زانیاری که سه که (ناته واوی) له نوبانگی خوئی له نیوان که سانی دیکه. رهنگه رابه رانی کلێسا بریار بدهن که پرسیار بکهن له هه ندیک هاوبازرگانانی یان هاوکارانی که سه که بو زانیی کاردانه وهی ئەوان.

۳) ئایا که سانیک هه ن که ده ئین نابیت تو له رابه رایه تی هیچ کلێسایه کدا خزمهت بکهیت؟ وه بوچی ئەمه ده ئین؟

پیوسته پیران له ناوه وهی کلێسا و دهره وهی کلێساش نوبانگیکی باشیان هه بیته. ئەگه ره هه ندیک سته مکاری بهرچاو یان ره خنه هه یه له لایه ن که سانی دیکه وه، ئەوا باش ده بیته که لیکوئینه وه بکریته له (ا) سروشتی ئەو ناکوکییه، (ب) چۆن پالیئوراوه که ی پیری له وه بابه ته دا هه لسوکه وت ده کات (ئایا به شیوه یه کی خواستی خوداییانه یان نا)، وه (ج) ئایا رای که سانی دیکه وایه که ئەم که سه شایسته نییه.

دهره نجام

بهرپزی پیگه که پیوستی به وه یه که ته نه ا له لایه ن که سانیکه وه بهرپوه بریت که وا پاکیه کی شایسته یان هه یه. له و رۆژه ی که زۆربه ی خه لک، له نیویشیاندا

باوه‌پداران به مه‌سیح، بیروک‌هی حوکمدانی که‌سانی دیکه ره‌ت ده‌که‌نه‌وه، هیش‌تا ده‌بی‌ت کلّی‌سا‌کان به‌ خۆ‌پ‌ا‌گریه‌وه کار ب‌که‌ن بو‌ ئه‌وه‌ی بزانی داخوا که‌سایه‌تی که‌سه‌که‌ پی‌گه‌یش‌تووه و گله‌یی له‌سه‌ر نییه، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر یه‌کی‌ک بی‌ت له‌ قورس‌ترین ش‌ته‌کانی کلّی‌سا‌له‌ دۆزینه‌وه‌ی که‌سی متمانه‌پیکراو. پیویستی به‌ ته‌ندروستی و پاکی بوکی په‌روه‌ردگار هه‌یه.

چاندنی ئه‌م جو‌ره‌ پاکیه‌ له‌ رابه‌رانی کلّی‌سادا بو‌ ته‌ندروستی کلّی‌سا زۆر گرن‌گه‌.

پیاوی یهک ژن

چاودیر ده بیټ گلهیی له سهر نه بیټ، میردی یهک ژن بیټ.

یه کهم تیمۆساوس ۲:۳

حه ز یه کهم شته که پۆلس له لسته که دا دیناوه. پاش ئه وه شتیکی گشتی دیت: «گلهیی له سهر نه بیټ». پاشان ده بیټ ئه و که سانهی کلێسای پهروهردگار بهرپوه ده بهن چی بن؟ پۆلسی نیردراو ده لیت پیویسته پیر «میردی یهک ژن بیټ». ریک دهسته واژه که ده لیت «پیاوی یهک ژن». لیره دا، هه ندیک جیاوازی هیه ده باره ی واتای ئه مه.

پیاوی یهک ژن چییه؟

چهند تپروانینیک هیه سه باره ت به مه بهستی پۆلس له «پیاوی یهک ژن»، له پیناسه یه کی ته سکه وه سه رنجی خسته سه ر فره ژنی بو پیناسه یه کی فراوان له سه رنجی بو سه ر په وشت و پاکی سیکیسی. له تپروانینیکی ته سکت، جوڻ کالفینی ده م زپرین شوین کرایسو ستۆم ده که ویت به دووپات کردنه وه ی ئه وه ی که پۆلس «به راشکاوانه ئیدانه ی فره ژنی ده کات». کالفین باس له وه ده کات که «پۆلس فره ژنی قه ده غه ده کات له هه موو ئه وانه ی که پیگه ی قه شه یان هیه، چونکه ئه وه نیشانه ی پیاویکی خراپه، ههروه ها که سیکه که په یوه ست نیبه به سه رراستی هاوسه رگیری»^{۱۹} دی. ئه ی. کارسو نیش هه مان ئه م رایه ی هیه.^{۲۰}

19 John Calvin, Commentaries on the Epistles to Timothy, Titus, and Philemon, trans. William Pringle (Grand Rapids, MI: Baker, 1996), 77.

20 D. A. Carson, "The Role of the Elder," a lecture delivered at Capitol Hill Baptist

که دهسته واژه که واتا «ته نها یه ک جار هاوسه رگیری.» ئەمه ده بیته هۆی دوورخسته نه وهی ئەو بیوه میردانه ی که دووباره هاوسه رگیری ده که نه وه. ههروه ها ئەو پیاوانه ی تووشی ته لاق و جیا بونه وه بوون. ئەگەر پۆلس مه بهستی له وه بوویت، ئەوا رهنگه مرۆف چاوه پروانی ئەوه بکات که پروونتر بیت.

رهنگه خالی مه بهست گشتگیرتر بیت: پپووسته پیران له پرووی رهوشتییه وه بهرپرسیار بن له ژیا نی سیکسیان. گریکه کان و رۆمه کان له وه سهردهمدا به گشتی گوناھی سیکسی پیسیان به شتیکی ئاسایی ده بینی. فره ژنی له لایه ن یۆنانی و جوله که کانیشه وه ئەنجام ده درا. هاوسه رگیری که وتبووه ژیر ته لاقدانای بهردهوام و داوینپیسی بهربلاو و هاوپه گه زبازی. وشه کانی دیموستینس مه ودا ی کیشه که نیشان ده دن: «کچه دۆسته کاغان له پیناو چیژدا ده هیلینه وه، بو چاودیری پۆژانه ی که سییمان، به لام هاوسه راغان بو ئەوهی مندالی شه رعیمان بو ئیمه بییت»^{۲۲}.

هه رچهنده رای جیاواز هه یه سه بارهت به واتای ئەم دهسته واژه یه، به لام هه مووان هاوران له سه ر ئەوهی که پاکیی سیکسی پپووستیه کی بنه ره تییه بو وه رگرتنی پیگه ی پیر. له راستیدا، پاکیی سیکسی له کلێسادا رۆلی مزگینیدان ده گیریت له شایه تیدانی مه سیحیدا (بو نمونه پروانه ئەفه سه سۆس ۴: ۱۷-۲۴؛ ۳: ۱۴). پپووسته له سه ر رابه رانی کلێسا له م بواره دا ژیا نی پالپوراوی پیر بپشکنن.

چۆن ده توانین له نپو کۆمه لی باوه رداراندا پاکیی سیکسی له «پیاوی یه ک ژن» بدۆزینه وه؟ له خواره وه دا چهنه د پرسیار و تییینییه ک هه یه، سه ره تا بو پیاوی زگورتی و پاشان بو پیاوی خیزاندار.

پرسپار و تیبینیہکان دہبارہی پیاوی زگورتی

۱) چوں ژوان و ہاورپیتہ تی کہسہ کہ لہ گہل ئافرہ تی باوہرداردا دہناسیتہوہ؟

رہنگہ پیاوہ کہ چہندین ژوانی ہہ بیت و بی ئاگا و بیباک بیت بہرامبہر بہ دلی خوشکانی باوہردار. ئە گہر یاری بکات بہ بابہ تہکانی دل، رہنگہ پیویست بکات لہم ہوارہدا بہ قوتابی بکریت و نمونہ یہ کی گونجاو نہ بیت بو میگہل. نایا بہ «پاکی تہواو و رہا» ہہ لسو کہوت لہ گہل خوشکانی باوہر^{۲۳} دہکات (یہ کہم تیمۆساوس ۵: ۲)؟

۲) بژاردہی سہرگرمی پیاوہ کہ چیبہ؟ نایا تہ ماشای بابہ تی سیکیسی و پورن دہکات؟

ئہ گہر لہم بابہ تہدا کیشہی ہہ یہ، ئەوہ باشترہ کہوا کہ سیکی ئاوا نہ کریتہ پیر. پیویستہ پیر نمونہ بیت، کہسانی گہنج فیبرکہ کہوا بہسہر خویاندا زال بن (تیتۆس ۲: ۶)، وہ ژوانی گلای سیکیس لہ گہل ئەم پیگہ یہ ناگونجیت.

۳) کہسہ کہ چوں لہ گہل ہہوہس دہجہنگیت؟ نایا چاوہکانی دہردہ ہیئت و دہستہکانی دہپریت (مہ تا ۵: ۲۷-۳۰)؟

پیویستہ کہسہ کہ لہسہر ئاستی دل و ہہوہسی جہنگ بہرپا بکات لہ دژی بپرہوشتی سیکیسی. دہبیت پیران و ہک باوہردار لہ دژی گوناہہکانیان بجہنگن، واتا دہبیت بہ شیوہ یہ کی بنہرہ تی نکۆلی لہ ہہر دہرفہ تیک بکہن بو جہستہ و جیہان و شہیتان کہ ہہوہسیان بوروژینن. پیویستہ لہ جیاتی ئەوہ زیاتر حہزیان لہ مہسیح و شتہکانی مہسیح بیت. ئەو زگورتیہی کہ برہو بہم شتانہ دہدات، کہ گرنگی پی دہدات و پەرورہدہی دہکات، خووی و کہسانی دیکہ دہخاتہ مہترسیہوہ. پیویستہ پیر حہز بکات و قبولی بکات لہم ہوارہدا لپیچینہوہی لہ گہل بکریت.

۲۳ خوشکانی باوہر: ہاوباوہرانی.

هتد؟ ئەو پیرانەى كە لە ژینگەى تىكەلى ژنان و پیاواندا كار دەكەن پىويستە جوړه پياويك بن كە لەلایەن هاوكاره ژنه كانه وه متمانه يان پى بكریت، نه ك لهبر ئەوه متمانه يان پى بكریت كە لە لایەنى سۆزدارییه وه راوژیان پى دەدەن بەلكو بهووى ئەوهى كە به شیوهیه كى گونجاو خویمان به دوور گرتووه له باروډوخی فریووده.

٣) ئایا پالتیوراوی پیری به دلسۆزییه وه له ماله كهی خویدا پاراستنی هاوسه رگیری چه قی ماله وهیه؟

به گویرهى دانایی خودا، چه قی خیزان پىويستە هاوسه رگیری بىت له یه ك پیاو و یه ك ژن (پهیدا بوون ٢: ٢٤). ژن و پیاو له دایك و باوكیان جیا ده بنه وه و ده بنه یه ك جهسته. پیاوی یه ك ژن واتای ئەوهیه، له به شىكیدا، پاراستنی كه شىكى خیزانیى كه رینگا به هیچ كهس و شتىكى دیکه نادات (بو نمونه منداڵ و كار) كه هاوسه رگیری چه قی خیزانه كه نه بىت. پالتیوراوی پیری ژنه كهى خووى ته نانه ت له سهرووی كه سانى دیکهى به هادارى ناو خیزانه كهى داده نىت، له په یوه ندىیه جیهانییه كانیشدا بهر له هه موو شتىك سۆزى خووى ناراسته ی هاوسه ره كهى ده كات.

٤) ئایا پالتیوراوی پیری به خو شحالییه وه فیر كردنى كتیبى پیروژ وه رده گریت ده رباره ی رۆلى هه ر دوو په گهزه كه؟

ئایا باوه رى به یه كسانى ژن و پیاو ههیه و پراى پاراستنی ئەو رۆله تاییه تانه ی كه وا خودا بوى داناون له مال و له كلیسادا؟ پىويستە پیر كلیسا فیری ئەوه بكات كه چون به خو شىیه وه هه موو رینماییه كانی خودا بو ژیان قبول بكهن. له خو لادان یان دوور كه وتنه وه له فهرمووده ی خودا سه باره ت بهم بابته، ئەوا ئەم پالتیوراوه ی پیری به رهه لستى ده سه لاتى كتیبى پیروژ و ئینجیلی عیساى مه سیح ده كات (ئه فه سو س ٥: ٢٢-٣٢). كاتىك باس له رۆلى دوو په گهزه كه ده كرىت، زور پىك له پیاوان هه ست به فشارىك ده كهن بو خو لادان له م بابته هه ستیاره. به لام

بەم کارەیان، دانایی خودا دەگۆرڻ بە دانایی مرۆف و لەو دەوور دەکەونەووە
کەوا چۆن خودا دەیهوێت هەریەک لە پیاوان و لە ژنان بەرەکهتدار بکات.^{۲۴}

دەرەنجام

لە کەلتوویدا بە گشتی، پێژەیی تەلّاق و جیاپوونەووە بە شیوەیەکی ترسناک
بەرزە، وە پێشیلکردنی بەردەوامی هاوسەرگیری هەیه. ئەم کلێسایانەیی کە تەنھا
دەستدانان^{۲۵} دەکەن بۆ پیاوی یەک ژن بە ئاستیکی بەرز دەستان بە ئینجیلەووە
گرتووە، خودا دایناوە بۆ ئەووەی جیهان بیینن. لە کاتیکدا جیهان زۆر بەرەو
بەدەرەوشتیی سیکی و پەرەوشتی خراپ دەچیت، پێویستە کلێسای پەرەوشتی
ژیانی پیرۆز و باش و سوودبەخش بکات لە نیوان ژن و پیاودا. پیر دەبیتە لووتکەیی
ئەم دژە کەلتوویرە شوپنگرەووەیه. کەواتە دەستیشانکردنی ئەو کەسانەیی کە لەم
بوارەدا دلسۆزن پێویستی بە ئارامگرتن و نوێژکردن هەیه بۆ چاکەیی هەمووان.

---

24 For further study, consider John Piper and Wayne Grudem, eds., *Recovering Biblical Manhood and Womanhood: A Response to Evangelical Feminism* (Wheaton, IL: Crossway, 1991); Wayne Grudem, *Evangelical Feminism and Biblical Truth: An Analysis of More than 100 Disputed Questions* (Sisters, OR: Multnomah, 2004); and a host of valuable resources available from the Council on Biblical Manhood and Womanhood at <http://www.cbmw.org>.

۲۵ دەستدانان: دەستیشانکردن و تەرخانکردنی کەسیک بۆ ئەرکیکی دیاریکراو و نوێژکردن
لەپیناوی.

وریا، ژیر، به‌ریز

چاودیر ده‌بیت... وریا و ژیر و به‌ریز... بیت.

یه‌که‌م تیمۆساوس ۲:۳

مۆله‌کانی بازارکردن شوینی دلخوازی من‌نین. به‌په‌له‌ده‌چمه‌یه‌ک‌فروشاگا
(ئه‌وپه‌ری‌سۆ‌فروشاگا) که‌په‌نگه‌ئه‌و‌شته‌ی‌هه‌یه‌من‌به‌دوایدا‌ده‌گه‌پۆم،
شته‌که‌هه‌لده‌بژپۆم، پاشان‌هه‌موو‌هه‌ولیک‌ده‌ده‌م‌بۆ‌ئه‌وه‌ی‌له‌و‌شوینه‌ده‌رپچم
و‌ده‌رباز‌بم.

فانیته‌ی‌فه‌یر‌شوینیکی‌زۆر‌مه‌ترسیداره‌بۆ‌ئه‌وه‌ی‌لیی‌بیت. له‌هه‌موو‌ئه‌و
شتانه‌ی‌که‌ده‌رباره‌ی‌مۆله‌کان‌ده‌گوتریت، به‌دلنیا‌یه‌وه‌ئه‌مه‌راسته: ئه‌وان
بۆ‌وریایی‌و‌ژیری‌تۆ‌نین. ریکلامه‌کان، نمایشه‌کان، نمونه‌کان، موسیقا، ته‌واوی
ئه‌زمونه‌که‌ئامانجی‌ئه‌وه‌یه‌که‌به‌هه‌ر‌شیوه‌یه‌ک‌بیت‌خه‌لکی‌له‌جزدانه‌کانیان
جیا‌بکه‌نه‌وه. هاوسه‌نگی‌له‌خه‌رجکردن‌به‌که‌م‌ته‌ماشاه‌کریت. ژیری‌نامینیت.

سه‌رباری‌فریودانه‌کانی‌ناوه‌نده‌بازرگانییه‌نیوه‌خۆبیه‌کان، بانگه‌وازی‌کتییی
پیرۆز‌هه‌یه‌بۆ‌باوه‌پداران‌که‌وا‌هاوسه‌نگ‌و‌خۆپاگر‌بن، بۆ‌ئه‌وه‌ی‌بریکاری
چاک‌بن، بۆ‌ئه‌وه‌ی‌به‌سه‌ر‌جسته‌دا‌زال‌بن. سه‌یر‌نییه‌که‌پۆلۆسی‌نیردراو
مکۆره‌له‌سه‌ر‌ئه‌وه‌ی‌که‌پابه‌رانی‌کلپسا، پیران‌یان‌قه‌شه‌کان، ده‌بیت‌وریای
ژیر‌بن.

وشه‌ی‌نیفالیۆس‌که‌وه‌رگێردراوه‌بۆ‌وریایی‌یان‌ژیری، بیروکه‌ی‌وشه‌که
ئه‌وه‌یه‌به‌ئاگایی‌و‌وریایی‌له‌خۆ‌ده‌گریت. خه‌لکی‌وریای‌کاریگه‌ری‌زۆری‌سۆز‌و
هه‌وه‌سیان‌له‌سه‌ر‌نابیت. په‌روه‌ردگار‌داوا‌له‌شوانه‌کانی‌ده‌کات‌که‌له‌هه‌وه‌س

و ههست و هه لۆیستیاندا به ئاگا بن. پیاوی وریا ئازادییه که ی سنوردار ده کات. به شهراب و هیز و هه وهس و ههچ شتیکی دیکه مهست نابیت. پیاوی وریا تیده گات که هه موو بارودۆخیک کیسه یه کی کاگه زه بو ئه وهی بهری رینگاکه ت بگریت.

ئه وه ده مانگه یه نیتته لیهاتووی داهاتوو، ژیری. ئەم دهسته واژه یه و ئه وهی دوایی په یوه نندیان له گه ل یه کتر نزیکه و به گشتی هه مان شتن: پێویسته پیر که سیك بیت که خۆی جله وگير بکات. ده بیت ناخی خۆی جله وگير بکات (ههست و سۆز و... هتد) وه کرداره ده ره کییه کانی خۆی. پیر له رهفتاردا چاکه. به راستی پیر که سیك نییه هه له شه بیت و بیر نه کاته وه، به لکو ژیر و دانا به. که سه گه مژه کان شایانی ئه وه نین رابه رایه تی کلێسای په ره ردگار بکه ن. ئه لیکسانده ر ستراوچ سه رنجیکی دروستی داوه، «ئه و زیانه ی له ئه نجامی تو وره بوونی جله وگير نه کراو به کلێسا کاهمان گه یشتوو ه زیاتره له وهی که ئیمه دانی پێدا ده ئین.»^{۲۶}

له هه ر کوپیه ک وریایی و ژیری بالاده ست بیت، له ویدا پیاویکی به ریز هه یه. به خواناسی و ریکوپیکی ده ژیت. ئەم جوړه لیهاتوویانه گرنگن بو رابه رایه تی میگه لی خودا.

پرسیار و تبیینه کان

۱) ئایا پالئوراوی پیری کهسانی دیکه فیری ئه وه ده کات وه ک خۆی بژین؟

ئهمه یه بانگه وازی سه ره کی پیر (تیتۆس ۲: ۲). پێویسته پالئوراوی پیر به هانده ری وریایی و ژیری و پیزگرتن له کهسانی دیکه بناسریت. ئایا کهسانی دیکه له ئامۆژگاری و نمونه ی ئه وه وه فیرده بن؟

---

26 Alexander Strauch, A Christian Leader's Guide to Leading with Love (Littleton, CO: Lewis & Roth, 2006), 67.

۲) ئايا پياۋىكى سەردەمميانه يە؟ ئايا ئاشقى مۇدېلە، لە شتىكى نوپوۋە دەچىتە سەر شتىكى دىكە؟

كەسىكى سەردەمميانه يە و سەرنجى لەسەر نوپگەرايە تىيە، بە پىناسەى شتە كانى دەرەوۋەى خۆى جەلەوگىرى دەكات. ھەمىشە و بە فرتوفىلەوۋە پەرۇشە بو «بىرۆكەى مەزنى داھاتوو.» رەنگە «شكستخواردوو» بىت لەگەل باشتىن ئەندامى كۆمەلى باوۋەرداران، بەلام بنەماى ئەو قوبولكردنه لەو جورە ئائارامىيەوۋە دىت كە لە دژى وريايى و ژىرى و ھۆشمەندىيەوۋەيە.

رەنگە ئىمە لە شىۋازى جلو بەرگى يان كرىنە كانى دىكەى وەكو (ئۆتۆمبىل و ... ھتد) ئەمە ببىنن. لە كاتىكدا ئىمە نامانەوۋىت بىر لە شتە دەرەكىيە كان بگەينەوۋە، بەلام رەوتى دەرەكى لەوانەيە نىشانەيەكى پىش وەختەى ئاگادار كەرەوۋە بىت بو ئاراستە كردن لە جىھانپكى گرنگتر لە بىرۆكە كان. ئايا ئەمە كەسىكە شوپنى ھەموو نوپگەرايە تىيەك يان نمونەيەكى كلىساي نوۋى دەكەوۋىت بو كارى كلىسا؟ ئايا سەرنجى بو بىرۆكەى يەزدانناسى نوۋى دەچىت؟ نوپگەرايە تى خەرىك بوو لە ناوۋەپرا كلىسا لەناوبات، وە پىويستە لەم جورە شتانه دووربگەوينەوۋە. لەبرى ئەوۋە، پىويستە بەدوای ئەو كەسانەدا بگەرپىن كە خۇپراگرن لە بەرخۇدانىان بەرامبەر بە نوپگەرايى و رەوتە ناتەندروس تەكان و ئەوانەى كە بە بەردەوامى پروانگەيەكى تەندروس تى بەگوپرەى كىبى پىرۇزىان ھەيە بو خۇيان و جىھان و خودا. ئىمە بە دواى قاتىكى كلاسكى و جواندا دەگەرپىن لە جياتى جوانترىن جلى پارىسى.

۳) ئايا ئارەزوۋى پياۋەكە ھاوسەنگە؟ ئايا ھىچ شتىك ھەيە كە زىادەپرۇبى تىدا بكات لە خواردن، كحول، توورەيى؟

ئايا كەسەكە خۆى دەپارپىزىت، لە ھەموو شتىكدا جەلەوگىرى دەكات و قەناعەت پىشان دەدات؟ كەسانى ئالوودە بە كحول، ماددە ھۆشبەرە كان، سىكس، يان شتى دىكە پالپوراۋىكى گونجاو نىن بو پىگەى پىران.

۴) دەبیت تېپىنى كىردار و كاردانه وه كانى كه سه كه بكه ين له هه لومه رجى جۇراوجۇردا.

چۇن هه لسوكه وت ده كات كاتىك شته كان به باشى به پړيوه ده چن؟ ئايا وريابه، ستايشى په روه ردگار ده كات، وه له سه رفرازىدا خراپه ناكات؟ كاتىك بارودوخه كان سه خت ده بن چۇن په فتار ده كات؟ ئايا به شيوازىكى گونجاو هه لسوكه وت له گه ل ئازار و ناخوشيدا ده كات؟ ئايا تېده كوشيت و تووشى ترس و دلّه راوكئ ناييت؟ ئايا كه سيكى به گله ييه؟ په ننگه كه سى به گله يى كه سيك بيت كه له هزه كانيدا ناهاوسه ننگ بيت، پيى و ابيت كه پيوسته شته كان به شيوازى خوى بن يان به لانى كه م به ريگايه كى جياواز نه نجام بدرت.

۵) ئايا كه سانى ديكه ريز له چۇنيه تى ژيانى ئەم كه سه ده گرن؟

ئايا ناحه زانى ناتوان ئيدانه ي بكه ن و له به رامبه ر ژيانى و شايه تيدانيدا شه رم ده كه ن (تيتوس ۲: ۷-۸)؟

ده رهنجام

خزمه ت و كلپسا هه ميشه له ناوه وه و دهره وه له لايه ن خه لكه وه چاودپىرى ده كريت، وه دوژمنانى كلپسا به رده وام به دواى دهره فتدا ده گه رين بو ئيدانه كردن و بوختان كردن پيى. كلپسا كان زور يارمه تى ده درين بو به رگرتن له م هي رشه كاتىك رابه ره كانى به ريزن له په فتاره كانيان و كه سايتكن له حوكمدانى دروست.

میوان دۆست

چاودیر ده بیټ... میوان دۆست بیټ.

یه کهم تیمۆساوس ۲:۳

له یه کهم سهردانیمان بو کلیسای کاپیتۆل هیلی له ئاوهه لکیشی له واشنتۆنی پایتهخت، من و خیزانه کهم له بالکۆنی کلیسا بهرامبهر به خیزانیکی خوشه ویست دانیشتین. من سه ره تا تیبینی نه وانم کرد چونکه له کاتی به شداریان له خزمه تدا مندا له بچوو که کانیان به هیمنی و ئارامیه وه دانیشتبوون. پاشان تیبینی گۆرانییه جوان و به هیزه که یانم کرد. به لام نه وان به راستی سه رنجی میان پراکیشا کاتیک هه ر له دوای خزمه ته که به گه رمی به خیره اتیان کردین. پیاوه که منی برد و منی به زۆریک له پیاوه کانی کلیسا ناساند، له دوای نزیکه ی پازده خوله ک خیزنه که ی ئیمه ی بانگه یشت کرد بو نه وه ی بچینه مالی نه وان بو نانی نیوه رۆ -ریک له و کاته دا.

به راشکاوی، نه زموونه که وای لیکردم که میک هه ست به نامۆیی بکه م. پيش هه موو شتیک، ناوی جیم بوو، وه به راستی سن پیاوی یه کهم که منی پیمان ناساند ناویان جیم بوو. پیم وابوو سه یره. نه مه چ جوړه کلیسایه که؟ ئایا ده بیټ جاریکی دیکه ناوی خۆم بگۆرم؟ پاشان به خیرایی بانگیشتی کردم بو نانی نیوه رۆ. نه مه زۆر به خیرایی روویدا. به په ره رده بوونی من له باشوور، له وانه یه وا هه ژمارد بکریټ که وا شتیک نه شیاهه.

بۆیه من به باشترین شیوازی خه لکی باشووری گوتم نه خیر: «نه وه چاکه یه کی زۆره له تووه. با بو کاتیک دیکه بیټ.» هه موو خه لکی باشوور ده زانن که رسته یه کی ئاوا واتا نه خیر. باشووریه کان نه وه ده زانن که ده بیټ به و شیوه یه

بلیت نه خیر چونکه گوتنی راسته و خوئی نه خیر بیریزییه. باشووریه کان پیمان وایه نه گهر به بهرین نه بن هیچ نین.

ئیت من به روونی بهم پیاوهم گوت نه خیر که پیاویکی چاک بوو به لام خیرا بوو. وه تو نازانیت؟ ههفته ی داهاتوو، کاتیک جاریکی دیکه چوینه وه هم کلئسا سهیره، مکور بوو له سهه ره وهی که ئیمه له گه لیان نانی نیوه رۆ بخوین. من کارۆلینای باکوور بووم. نهو نیو جیرسی بوو. شکستیک هه بوو له په یوه ندیکردن. نهو له یاسا کانی باشوور تینه ده گه یشت، به لام وا دیار بوو که واشینتونی پایته خت، زور نزیک بوو له هیللی ماسون-دیکسون بو دیار یکردنی «رؤما» به روونی و نهو کاره ی ده بیت بیکه یین.

به لام من هه له بووم، وه جیم راست بوو. نهو پیاویکی خواناس بوو. نهو له ههر که سیک میوان دۆستتر بوو که هه تا ئیستا بینومه و هه تا ئیستاش له من زیاتر میوان دۆسته. نهو مکور بوونی پۆلسی بهرجه سته کردوو که پیاوانی میواندۆست کلئسای مه سیح بهرپوه بهن. وه به راستی، نهو پیریکی بوو له کلئسا.

بۆچی ده بیت باوهرداران به مه سیح میواندۆستی خه لات بکه ن؟

یه کهم، میواندۆستی به شیوه یه کی ریکویپیک گوزارشت له خۆشه ویستی ده کات. خودا داوا له باوهرداران ده کات که یه کتریان خۆشبووئیت (یۆحه نا ۱۳: ۳۴-۳۵) وه دوژمنه کانیان خۆشبووئیت (مه تا ۵: ۴۳-۴۷). میواندۆستی شیوه یه کی کرداری بهو خۆشه ویستییه ده به خشیت. ده بیت پیران نه مه بکه ن به نمونه.

دووهم، باشی میواندۆستی شیوه یه کی هه ستیپکراوه بو بیگانه کان. چۆن بزانیین که ئیمه له ده رگای ماله کاهمان گرنگی به که سه بیگانه کان ده ده یین (لیقییه کان ۱۹: ۳۳-۳۴)؟ له وانیه یه که له پیوه ره کان نه وه بیت که ئیمه چه ند لیان نزیک ده بینه وه و ریکه یان پی ده ده یین بگه یین به ئیمه. میواندۆستی به شیوه یه کی

واتادار نزيكمان ده كاته وه. له په يوه نديدا په يوه ندييه كي قوول دروست ده كات و په ننگدانه وه ي خو شه ويستي مه سيحه بو «پيگانه كان».

سيه م، ميواندوستي مزگينيدان به هيز ده كات. په ننگه شكستمان له ميواندوستي نه وه پروون بكاته وه بوچي زوربه ي باوه پرداران چند هاوړپيه كي نامه سيحيان هيه و خو يان دوور ده بينن له دهرفته ي مزگينيدان. ناتوانين باسي مزگيني بو كه سيك بكه ين كه سه ركه وتوو نه بووين له سلاو كردن لي، يان قسه له گه ل كه سيك بكه ين كه ره تي بكه ينه وه كاتي له گه لدا به سه ربه ين. به بي ميواندوستي مزگينيدان نزيكه ي مه حاله.

چوارهم، ميواندوستي تواناي به قوتايي كردن و ژياني هاوبه ش زياد ده كات. كليساي سه ره تايي خو ي ته رخان كرد بو نان له تكردن و ژياني هاوبه ش (كردار ۲: ۴۲-۴۷). سه باره ت به باوه پرداراني سه ره تايي، هم جوړه ميواندارييه له پيگه ي به كمدايه، له گه ل دلسو ز ي بو فير كردن و بيرو باوه پري نيردراوان.

كه واته، ميواندوستي و نمونه ي ميوانداري بو ژياني باوه پردار به مه سيح گرنگه (رؤما ۱۲: ۱۳). هه روه ك نوو سه ري ك ده ليت، «هيچ شتيك تاييه تمه ندي خو شه ويستي باوه پردار له ميواندوستي جيا ناكاته وه. ئيمه له ريگه ي خزمه تي ميواندارييه وه نه و شتانه له گه ل كه ساني ديكه هاوبه ش ده كه ين كه زور به هادارن: خيزان، مال، سه رچاوه ي دارايي، خوړاك، تاييه تمه ندي، وه كات. به واتايه كي ديكه، ئيمه ژيانيمان هاوبه ش ده كه ين.»^{۲۷} ده بيت كليسا پر بكريت له و كه سانه ي كه به هره دارن بو نه وه ي هم خو شه ويستي به يره و بكه ن (به كه م په تروس ۴: ۸-۹). وه پيوسته رابه راني كليسا نمونه ي ميواندوستي بن بو هه مووان.

چون كه ساني ميوان دوست بدوزينه وه؟ چون هم ليها تووييه هه لده سه نگينين؟

پرسیار و ټیښه‌کان

۱) ټیښی ټه و پیاوڼه بکه که و دیاړه خزمه‌تی پټشوازی ده‌کن بو هه‌مو و ټه‌وانه‌ی له کلټسا دان.

ټیا ټه‌وان گولی سهر دیوارن، یان ټه‌وان پالیوراون بو پیگه‌ی زوربلیی؟ ټمه و اتای ټه‌وه نییبه که ده‌بیټ که سایه‌تیه‌کی به‌تالی هه‌بیټ. به‌لام سوود به‌خسه ټیښی ټه‌و که‌سانه بکه‌یت که له دواي کوټایه‌اتنی خزمه‌تی کلټسا له چوارده‌وری خویان ده‌گه‌رېن، ټه‌وانه‌ی زوو ده‌گه‌نه کلټسا، سلاو له سهردانکه‌ران و قه‌شه‌کان ده‌کن. ټه‌م چالاکیه‌ی سلاو‌کردن و به‌خیرهاټنه گرنکه بو میواندوستی. به‌تایه‌تی ټیښی ټه‌وه بکه ټه‌گه‌ر که‌سه‌که به‌پیچه‌وانه‌ی هه‌زی سروشتی خوئی ټمه بکات. ټه‌گه‌ر ټاوا بیټ، ټه‌وه نیشانه‌ی نیعمه‌تی ټنجیله. پیویسته کلټسا‌کان کرداری خو‌شه‌ویستی ټه‌ریی به‌رز بزخینن که پیچه‌وانه‌ی هه‌زی سروشتیه بو دوورکه‌وتنه‌وه و تاییه‌ټه‌ندی.

۲) سه‌رنج له‌و که‌سانه بده که یارمه‌تی که‌سانی خاوه‌ن پیدایستی ده‌ده‌ن.

میواندوستی زوربه‌ی کات ده‌ستی یارمه‌تی درېژ ده‌کات. کام که‌س یارمه‌تی به‌ ټه‌مه‌نه‌کان ده‌دات بو ټه‌وه‌ی رېگایان به‌ره‌و کلټسا بېرن؟ ټیا ټه‌ندامانی کلټسا یان میوانان ده‌گه‌په‌نن؟ ټیا یارمه‌تی میوانان ده‌ده‌ن بو قوتابخانه‌ی یه‌ک شه‌ممه یان بو خزمه‌تی مندالان؟ میواندوستی و اتا خزمه‌ت‌کردنی ټه‌و که‌سانه‌ی پیویستیان هه‌یه.

۳) ټیا ټه‌م که‌سه مالی خوئی بو که‌سانی دیکه ده‌کاته‌وه؟

له‌وانه‌یه ټمه دیارترین شیوه‌ی میوانداری بیټ. ټه‌و که‌سانه بناسه که‌ ماله‌کانیان ده‌که‌نه شوئی خزمه‌ت. له‌وانه‌یه میوانداری گروپیکي بچوکی خویندنی کټیپی پیروز بکه‌ن. له‌وانه‌یه ټه‌وان سهره‌تا خو‌به‌خش بن بو ټه‌وه‌ی خزمه‌تیک له‌ ماله‌که‌یان بکریټ یان خواردن ټاماده بکه‌ن بو میوانی خزمه‌ت‌کاران. له‌وانه‌یه زوربه‌ی کات خه‌لکی بانگه‌پشت بکه‌ن بو نانی ټیواره، وه‌ک جیمی هاو‌رېم

(یه کهم جیم). ئەو که سانهی که خزمهتی میواندارییه کی کارایان ههیه گهوههرن، وه له پێگای میواندارییهوه، دهرفته بو خۆیان دهره خستین که مه رهکان بناسن و به چری چاودێرییان بکهن.

٤) ماله کان تاکه شوین نین بو پیشاندانی میواندۆستی.

که سی میواندۆست کات و شوینی جوراوجور به کاردههینیت بو پیشاندانی میواندۆستی خۆی، وه کو کاتی نانی نیوه پۆ له کار. که واته بپرسه، چۆن کاتی نانی نیوه پۆی به کاردههینیت؟ ئایا به کاری دههینیت بو دروستکردنی په یوه ندی له گه ل هاوکاره بئ باوه رهکانی به هیوای هه لی مزگینیدان؟ ئایا به بهردهوامی چاوی به کهسانی دیکه ده که ویت له کلێسا بو دروستکردنی ژیا نی هاوبه ش و لپرسینه وه و به قوتابیکردن؟

٥) ئایا بانگێشته کانی میوانداری قبول ده کات؟

زۆربه ی کات، وه رگرتنی خۆشه ویستی و بایه خدان به خه لک وا ده کات هه ست به نااسووده ی بکات. پالێوراوی پیری ده بیته موه نه بیت له به خشین و وه رگرتنی خۆشه ویستی. به تایبه تی گرنه که له گه ل که سه جیاوازه کانی ناو کۆمه لی باوه رداران کات به سه ر بیات (گه نه چ، به ته مه ن، ده وله مه ند، هه ژار، نه ته وه جیاوازه کان، ... هته د). زۆر که س ده یانه ویت هه ست بکه ن که به هیزن و پێویستیان به یارمه تی و گرنه پێدانی که سی دیکه نییه. به لام ئەو که سه ی میواندۆسته ریز له کهسانی دیکه ده گریت و به سوپاسگوزاری راسته قینه وه و به بی نیگه رانی میواندارییه که یان قبول ده کات.

دەرەنجام

له دوا خزمه تی ئیوارانی کلێسا پێش ئەوه ی جیم و خێزانه که ی له واشنتنی پایته خت برۆن، قه شه که داوا ی له هه موو ئەو که سانه کرد که بو نانی نیوه پۆ

يان نانى ئىوارە لە ماله كەي ئەوان بوونە هەلبستنه وه سەر پى. نزيكه ي ٣٥٠ بو ٤٠٠ كه س له و خزمه ته دا ئاماده بوون. له سه دا ٩٠ ي خه لكه كه هه ستانه وه، قه شه كه ستايشى خوداي كرد بو ميواندوستى خيزانه كه ي جيم. مال و ژيانان بيووه دريژكراوه يه كي راسته قينه بو خزمه تي كلپسا و چاوديري قه شايه تي. به ساده يي هه فته ي له دواي هه فته به ره مه ميكي بي ئەندازيان دا له پريگاي ميوانداري كردنى خه لكى بو نانى ئىوارە له پوژانى يه كشه ممه ي ئاسايى.

ئه گهر ئەمه ده ربكه ويك كه بارگرانيه ك بيت، ده بيت ئاماژه به وه بكه م كه جيم و ژنه كه ي شه ش منداليان هه يه جگه له له خوگرتنى كچ و كوره برازاكانيان، ماله كه يان چل و پينچ خوله ك له كلپساوه دوور بوو. ئەو سوپه رمان نه بوو، به لام ئەو شيوازه ي ميواندارى كه خو ي و خيزانه كه ي هه يانبوو هه نديك جار واي ده كرد كه وا ده ربكه ويك سوپه رمانه. نمونه كه ي ئەو ئالنگاريم ده كات بو ئەوه ي واز به ييم له هه سانه وه و زياتر سنوور تپه پريم بو خوشه ويستى مه سيح. هيوادارم هوزى جيم زياد بكات!

بتوانیت خه لک فیربکات

چاودیر ده بیت... بتوانیت خه لک فیربکات.

یه کهم تیمۆساوس ۳: ۲

ئایا هه تا ئیستا تیبینی ئه وهت کردوو په یمانی نوۆ چون گرنگی به چالاکی فیرکردن داوه؟ هه موو کاتیک قه شه کان بیر له گرنگی فیرکردن ده که نه وه، به و پییه ی په یوه ندی به کاره که یانه وه هه یه. به لام جیی سه رنجه که له په یمانی نویدا، فیرکردن بو هه موو لایه نه کانی ژیانی باوه پردار پیویسته.

ئیمه به خۆمان ده ئیین «قوتابی» و راهینانی پۆحی «ته مبیگردن» ده که یین، ئه و وشانه ی که ره گیان له فیرکردن و فیربوونه وه یه. که واته فیرکردن به شیکی سه ره کییه له بلا و کردنه وه ی ئینجیل و دروستکردنی قوتابی: «... فیریان بکه ن با کار بکه ن به هه موو ئه و شتانه ی که رامسپاردوون» (مه تا ۲۸: ۱۹-۲۰). فیرکردن گرنکه بو راهینانی نه وه ی نوۆ له ژنان و پیاوان (تیتۆس ۲: ۲-۶). فیرکردن بو خه لکی پیویسته بو ئه وه ی فیربن چون نوێژ بکه ن (لوقا ۱۱: ۱). له راستیدا، فیرکردن کرۆکی پینگه یشتنی باوه پرداره (ئه فه سوۆس ۴: ۱۱-۱۶). کتیپی پیروژ ته نانه ت گۆرانی گوتیش به فیرکردنه وه ده به ستیته وه، چونکه له گۆرانی گوتندا قسه ده که یین و به گۆرانی یه کتری ئاگادار ده که ینه وه (ئه فه سوۆس ۵: ۱۹؛ کۆلۆسی ۳: ۱۶).

ده توانین به رده وام بین له سه ری. فیرکردن و پیویستی فیرکردن له هه موو شوپنیکه لاپه ره کانی په یمانی نوۆ ده رده که ویت. ته نانه ت له په یمانی کۆنیشدا، فیرکردنی وشه ی خودا پۆلی گرنگی گیراوه له بووژاندنه وه و به هیزکردنی گه لی خودا له دلسۆزیدا.

پۆیستی فیگردن

ئیت کاتیک پۆلسی نیردراو «توانای فیگردن» ی داناه له نیو لیستی لیھاتوو ییھ کان بو رابھرایه تی کلئسا، نابیت سەرمان له وه بسورمیت. هه موو ئه و تایه تمه ندییانه ی دیکه که پۆلس ژمار دوویه تی ده بیت له هه موو که سیکی باوه رداری پیگه یشتوو بهرجه سته بیت، به لام لیھاتوو یی له «توانای فیگردن» تاکه به هره ی ناوازه یه که له و که سانه ده خوازیت ده بنه پیر یان قه شه. هوکاره که ی ساده یه: فیگردن ئه رکی سه ره کی پیرانه. شته کانی دیکه پۆیستن له کلئسادا، وه ک بهرپۆه بردن و چاودیری دوولایه نه و شتی دیکه. به لام تاکه شتی پۆیست که پیر جیا ده کاته وه توانای فیگردنه.

جوئن کالفین شتی که هه ل دینجیت که پۆیسته له کاتی نزیک بوونه وه له م ئه رکه هه بیت:

خو ئه گه ر به خراپه کاریه کی گه وره دابزیت بو پیسکردنی هه ر شتی که بو خودا ته رخان کراوه، ئه وه به دنیایه وه بهرگه ی ناگریت، که وا به تایهت هه لسوکه وت له گه ل ئه و شته دا ده کات، یان ته نانهت به ده ستیکی نااماده ش، ئه وا له هه موو شتیکی سه ر زه وی پیروژتره. له بهر ئه وه بویرییه کی زوره، له نزیکه وه په یوه ندی هه یه به پیشیلکردنی پیروزییه کان، به خیرایی گوپینی کتیبی پیروژه به و شیویه ی که خو مان ده مانه ویت، ههروه ها نقومبوونه له ئه ندیشه کامان ههروه ک له وه رزشد! که وا له لایه ن که سائیکی زور له سه رده مانی رابردوودا ئه نجام دراوه.²⁸

---

28 John Calvin, Commentaries: Epistle to the Romans (Grand Rapids, MI: Baker, 1981), xxvii.

پۆلسی نیردراو مه بهستی چیه له «توانای فیئکردن»؟

پیهوری پۆلس له «توانای فیئکردن» ئاماژهیه به توانای په یوه ندیکردن و په پیره و کردنی راستیه کانی کتییی پیروژ به روونی و پیکه وهیی و پر به ره می. ئه و که سانهی ئه م توانایانه یان هه یه به سه ر راستیه وه مامه له له گه ل کتییی پیروژ ده که ن، که سانی دیکه ش به مان بنیاد ده نرین. ئه م توانایه سنووردار نییه له فیئکردنی گشتی له سه ر دوانگه. ئه و که سانهی ئه م توانایه یان هه یه رهنگه به هره ی فیئکاری گشتیان هه بیئ، یان رهنگه به هره ی فیئکردنی تاک یان گروپیکه بچووکیان هه بیئ. هه ندیک که س قسه که ریکی گشتی نیاب نین، به لام به دریزی کات به پیی کتییی پیروژ چوارده وره که یان فیئ ده که ن و ئاموژگاریان ده که ن. ئه م جوړه که سانه نابیئ له پیکه ی پیران بیه ش بکریئ.

پیشتر باسی چیرۆکی مارک دێقه رم کرد، کاتیک هه زی منی بیست بو قه شایه تی راسته وخۆ له ژنه که می پرسی: «ئایا ده توانیئ فیئریکات؟» ئه مه یه که م پرسیار بوو که کردی. توانای فیئکردن به هره یه کی ناوازه یه که په یوه ندی هه یه به پیکه ی پیر، ئه و که سانهی هه زیان له م پیکه یه یه پیویسته هه یان بیئ. نابیئ له کاتی هه لسه نگانندی پالیئوراویک بو رابه رایه تی قه شه یی چاوپۆشی له و لیها تووییه بکه ین: ئایا توانای فیئکردنی هه یه؟

پرسیار و تبیینیهکان

١) پیویسته قه شه کان به دوای ریگایه کدا بگه رین بو ئه وه ی هه لی فیئکردن بو که سانی نیو کلیئسا بره خستین بو فیئکردن تاوه کو توانا و به هره کانیان بخه ملیئن.

ئه و که سانهی که هه زیان له فیئکردنه و ئه و لیها توویانه یان تیدایه که له گه ل پیکه ی پیر ده گونجیئ، پیویسته له شوینی گونجاو ده رفه تیان پی بدریئ بو ئه وه ی فیئکردن پیشکه ش بکه ن. هه ندیک له کلیئساکان خزمه تی ئیواره ی پوژانی

یه‌کشممه بو ئهم مه‌به‌سته به‌کارده‌هینن. هه‌ندی‌ک کلێسای دیکه قوتابخانه‌ی یه‌کشممه یان خویندنی کتییی پیروژ له‌ ناوه‌پراستی هه‌فته به‌کارده‌هینن. هه‌ندی‌کی دیکه راهینانی مامۆستا و ئه‌زموونی وۆرکشۆپ ریکده‌خه‌ن. بارودۆخی ناوخی‌ی هه‌رچی بیت، ده‌بیت قه‌شه و کلێساکان ده‌رفه‌تیان بو‌ پره‌خسینن بو‌ چاودێرکردن و دلنیا‌بوونه‌وه له‌ به‌هره‌ی که‌سه‌کانی نیو کۆمه‌لی باوه‌رداران.

٢) به‌ گریمانه‌ی ئه‌وه‌ی که‌سی‌ک چه‌ند ده‌رفه‌تیکی هه‌بووه بو‌ فێرکردن، چه‌نده‌ توانای هه‌یه‌؟

له‌وانه‌یه‌ قه‌شه‌کان چه‌ند ده‌رفه‌تیک بدن به‌ که‌سی‌ک بو‌ گه‌شه‌کردن و فێربوون وه‌ک مامۆستا. له‌ هه‌نگاوی یه‌که‌میدا بریار له‌ توانای ئه‌و که‌سه‌ نادریت. به‌لام به‌ تێپه‌ربوونی کات پێویسته‌ پرسیار بکړیت که‌ ئایا که‌سه‌که‌ کارامه‌یی نیشان ده‌دات له‌ لیکدانه‌وه‌ی ده‌قی‌ک، دیاریکردنی وتار، گه‌یاندنی بیروکه‌کانی کتییی پیروژ به‌ روونی، جێبه‌جێکردنی کتییی پیروژ به‌ شیوه‌یه‌کی گونجاو، پێشبینیکردنی ناره‌زاییه‌کان و پێویستیه‌کانی قه‌شایه‌تی له‌ وتاره‌که‌یدا. به‌و پێیه‌ی فێرکردن شتیکی سه‌ره‌کییه‌، نابیت ئه‌و که‌سانه‌ی ئهم که‌سه‌ هه‌لده‌سه‌نگینن په‌له‌ی تیدا بکه‌ن. ره‌نگه‌ که‌سه‌که‌ به‌ تێپه‌رینی کات په‌ره‌ به‌م توانایه‌ی بدات. من شه‌ره‌فی خزمه‌تکردنم هه‌بوو له‌گه‌ڵ دوو پیری دل‌سۆز که‌ قسه‌که‌ری گشتی باش نه‌بوون. یه‌کیکیان زمانی ده‌یگرت و ئه‌وه‌ی دیکه‌شیان به‌ شیوه‌یه‌کی تووره‌بیه‌وه‌ قسه‌ی ده‌کرد. به‌لام به‌ تێپه‌رینی کات، بوون به‌ دوو له‌ باشترین وتاریژانی ئیواره‌ی یه‌کشممه له‌ کلێساکه‌مان. چاندنی ئهم به‌هره‌یه‌ و هه‌لسه‌نگاندنی پێویستی به‌ هه‌لسه‌نگاندنیکی روون و راستگۆیانه و ئارامی هه‌یه‌.

٣) ئایا که‌سه‌که‌ له‌ فێرکردنه‌که‌یدا هه‌ستی قه‌شه‌یی پیشان ده‌دات؟

ده‌بیت کۆمه‌لی باوه‌رداران به‌دوای ئه‌و که‌سانه‌دا بگه‌ڕین که‌ جه‌سته‌ی کلێسا ده‌ناسن و ده‌توانن فه‌رمایشتی خودا به‌سه‌ر گه‌لی خودادا جێبه‌جێ بکه‌ن. ئایا پیره‌ چاوه‌روانکراوه‌که‌ له‌م بواره‌دا کارامه‌یی پیشان ده‌دات؟ ئایا ده‌توانیت قسه‌

بکات دهربارهی ئیش و نازار و خوۆشی و پیداووستی و میژوو و هیواکانی کۆمه‌لی باوه‌رداران؟ ئایا ئه‌و چه‌ز ده‌کات له‌ مه‌ره‌کان بدات یان چه‌ز ده‌کات خواردنیان پێ بدات؟ ئه‌گه‌ر ئه‌و خه‌لکه‌که‌ ده‌ناسیت، ده‌بیت دهریخات که‌ چۆن له‌ فێرکردندا په‌روه‌رده‌یان ده‌کات. پۆلسی نێردراو خوۆی ئه‌مه‌ی به‌رجه‌سته‌ کردوو و ده‌لێت: «هه‌روه‌ک ده‌زانن که‌ ئیمه‌ له‌ گه‌ل هه‌ریه‌ک له‌ ئیوه‌ وه‌کو باوکێک هه‌لسوکه‌ و قمان کرد، وه‌ک چۆن باوکێک له‌ گه‌ل منداله‌کانی خویدا هه‌لسوکه‌وت ده‌کات، هه‌مان ده‌دان و وره‌مان به‌رز ده‌کردنه‌وه‌ و لێتان ده‌پارینه‌وه‌، به‌ شیوه‌یه‌ک بژین شایانی خودا بیت، ئه‌وه‌ی بو‌ شانشین و شکۆی خوۆی بانگتان ده‌کات» (به‌که‌م سالۆنیکی ۲: ۱۱-۱۲). ده‌بیت پیران ئه‌و سوۆز و میهره‌بانیه‌ دایک و باوکانه‌یه‌ پیشان بده‌ن که‌ فێری گه‌لی خودای ده‌که‌ن.

٤) ئایا قالیئوراوه‌که‌ی پیری پابه‌نده‌ به‌ روونکردنه‌وه‌ (یان فه‌لسه‌فه‌ی مزگینیدانی کلێسا)؟

ئایا له‌ گه‌ل ئه‌و پیرانه‌دا هاو‌پرایه‌ که‌ ئیستا له‌ کلێسادان؟ ئایا پشتگیری له‌ فه‌لسه‌فه‌ و رییازی کلێسا ده‌کات؟ ئایا پێی وایه‌ که‌ فێرکردن ناوه‌ندی کاری کلێسایه‌، یان پێی وایه‌ که‌ ده‌بیت شتیکی دیکه‌ پنگه‌ی یه‌که‌می هه‌بیت؟ فراوانی بۆچوونی جیاوازه‌ دهرباره‌ی ئه‌م ئه‌رکه‌ بنچینه‌یه‌ له‌ وانه‌یه‌ بێته‌ هوۆ فشاریکی رژد له‌ سه‌ر پیران و له‌ سه‌ر قه‌شه‌ی وتارییژی سه‌ره‌کی که‌ هه‌ول ده‌دات به‌ دلسۆزییه‌وه‌ ئه‌رکه‌که‌ی به‌جیگه‌یه‌تیت. له‌ وانه‌یه‌ بیرو‌را جیاوازه‌کان کاریگه‌ری له‌ سه‌ر مه‌ره‌کانیش هه‌بیت کاتیکی مامۆستاکان له‌ سه‌ر دوانگه‌ی کلێسا ستراتیژی جیاوازی بنه‌رته‌تی به‌ کارده‌هێنن. پیران سروشت و شیوازی خزمه‌تی فێرکردن داده‌نێن، بۆیه‌ یه‌کیتی له‌ بنه‌مای فێرکردن گرنگه‌.

٥) ئایا که‌سانی دیکه‌ به‌ فێرکردنی ئه‌و بنیاد نراون؟

ئایا ئه‌گه‌ر پرسیار له‌ کۆمه‌لی باوه‌رداران بکریت، ئه‌وه‌ دووپات ده‌که‌نه‌وه‌ که‌ ئه‌م که‌سه‌ توانای فێرکردنی هه‌یه‌ و ئه‌وان له‌ لایه‌نی رۆحیه‌یه‌وه‌ سوودیان له‌

فیرکردنه که ی وەرگرتوو؟ پرسیار له ده و روبهر بکه بو ئه وه ی بزانیته که چوون کهسانی دیکه فیرکردنی ئه و که سه وهرده گرن و به کاریده هینن. هه ندیک جار ده توانین دلنیا بینه وه له توانای که سه که یان پشتگوئی بخه یین به له بهر چا و گرتنی ئه وه ی که کهسانی دیکه چوون هه لی ده سه نگیین.

٦) ئایا ئه م که سه کهسانی دیکه به قوتابی ده کات؟

به و پیه ی هه موو (یان ته نانه ت زۆر به ی) فیرکردنه کان گشتی نین، ده بیته تهماشای ئه و ناوچه بچوو کانه ش بکه یین، که که متر گشتین. ئایا پالئورا وه که ی پیری له شوینه زۆر تابه تیه کانی ش یارمه تی کهسانی دیکه ده دات که له مه سیحدا که شه بکه ن، وه کو گرووپه بچوو که کان یان به قوتابیکردنی یه ک به یه ک؟ ئایا دل سوژه بو یارمه تیدانی کهسانی دیکه بو کارکردن له نیو زه حمه تی یان پرسیاره کانیان؟ ئایا کهسانی دیکه بو ئاموژگاری و پراویژ دینه لای؟ ئایا پراویژه که ی به بهرده وامی و به وردی به گویره ی کتییی پیرۆزه؟ له وانه یه که سه که له دوای کلپسا یان له پوژانی دیکه ی هه فته دا له کاتی خواردنه وه ی کوپیک قاوه دا یان له هۆله کان یان له شوینی پراگرتنی ئوتومبیل کاریکی زۆری شوانایه تی بکات. کین ئه م که سانه ی که به م شیویه یه فیرکردن ده که ن؟

٧) ئایا که سه که له رووی یه زداناسیه وه پینگه یشتوو و پشتگیری له تابه ته ندیه کانی کلپسا ده کات؟

ره نکه که سه که به هره یه کی هه بیته، به لام پیویسته به هره که ناوه پوکی گونجای هه بیته. زۆر که س شاره زاییان هه یه له وروژاندنی خه لک به لام ناتوانن بیروباوه ری بنه پته تی باوه ره که روون بکه نه وه. بویه پیویسته له سه ر رابه ران و کلپسا کان پینگه یشتنی یه زداناسی که سه که و زانیاریه کانی هه لسه نگیین.

له کاتی بیرکردنه وه له پالئوراویک بو پیری، پیویسته به وردی بیر بکه ینه وه له به یاننامه ی باوه ری کلپسا. ئایا هه یچ خالیک هه یه که له گه لیدا نا کوک بیته؟

ئایا دەتوانیت بە ویزدانئیکی باشەو بەیاننامە که واژۆ بکات؟ پێویستە لە فێرکردنە کانییدا چاوەڕێی پشتگیریکردنی ئەو بەیاننامەیهی لێ بکریت. ئایا ئەو لە لایەنەکانی یەزدانناسی و کلێسا تێدەگات و پشتگیری لێ دەکات، وەکو تێروانییە کلێسا بۆ رێپۆرەسمەکان، رۆڵی ژن و پیاو لە مآل و لە کلێسا،... هیتەر؟ لە پێناو یەکیەتی کلێسا، پێویستە ئەو کەسە ی دەسەلاتی فێرکردنی هەیهە بتوانیت بە تەواوی بەرگری لە تاییەتمەندییەکانی کلێسا بکات.

مارتین لۆید جۆنس بە شێوەیەکی سوودبەخش ئاماژە بەو دەکات که پێویستە کلێسا بەدوای چیدا بگەرێت لە وتارییژ یان ئەو کەسە ی هەلگری کتییی پیرۆزە:

بەدوای چیدا دەگەرێت؟ دەبێت کەسانیک بن که «پەر بن لە رۆح». ئەمە یە کەم و گەورەترین لێهاتووویە. تۆ مافی ئەوەت هەیه که بە دوای پلەیهکی نائاسایی رۆحیدا بگەرێت، وە دەبێت ئەمە یە کەم جار بەهۆی سروشتی ئەرکه کەوێت. سەرباری ئەوەش، تۆ مافی ئەوەت هەیه لە ئاستی دنیاییدا بگەرێت لە دنیابونەو لە زانیی ئەو کەسە و پەپوهندی ئەو کەسە بە زانیارییە کەیهو. بێگومان ئاشکرایە ئەگەر ئەو کەسە هەمیشە لە گەل کێشە و گرفت و ئالۆزییەکانی خۆی تێدەکوێت، یان هەوڵی دۆزینەوێ پاستی دەدات، یان ئەگەر هەمیشە دنیایە بێت لەوێ لە دوایین کتییەو که دەخوینێتەو، وە «هەموو بایەکی مەزەبی هەلیدەگریت» وە هەموو مۆدیکی نوێی یەزدانناسی کاریگەری لێ دەکات، ئاشکرایە که ئەمە کەسێکە بانگهێشتی ئەم خزمەتە ناکریت. ئەو کەسە ی که خۆی کێشە ی گەورە ی هەیه و لە حالئیکی پەر لە پەرۆشیدایە کەسێکی گونجاو نییە بۆ ئەوێ بێتە وتارییژ، چونکە وتار بۆ کەسانیک دەدات که کێشە یان هەیه و کاری سەرەکی ئەویش ئەوێ کە یارمەتیان بدات بۆ

مامه له کردن له گه ل کیشه کانیاں. «چون کویر پاره رایه تی کویر ده کات؟» ئەمه پرسیاری پهروه دگارمانه له دوختیکی ئاوادا. که واته، ده بیته و تار بیته که سیک بیت که له لایه نی روچییه وه له ئاستیکی نا ئاسایی بیت، وه که سیک بیت که گه یشت بیته زانیاری و تیگه یشتنی دلنیا که ره وه له راستی، هه ست بکریت که توانای نه وهی هه یه ئاموژگاری که سانی دیکه بکات.^{۲۹}

۸) ئایا پالیئوراوه که ی پیری ده توانیت به رگری له باوه ر بکات؟

توانای به رگری کردن له راستییه کان لایه نیکی دیکه ی توانای فیرکردنی دروسته. «ده ست به په یامی متمانه وه بگریته که به گویره ی فیرکردنه، تا کو بتوانیت به فیرکردنی دروست خه لک هانبدات، سه رزه نشتی به ره له ستکاران بکات» (تیتوس ۱: ۹). ده بیته قه شه و کلپساکان ره چاوی نه وه بکه ن که ئایا نه وه که سه ی ده بیته پیر توانای راستکردنه وهی هه له و پاراستنی راستییه کانی هه یه، بی نه وهی مشتومرکار و توندوتیژ بیت، به لکو به ئارامی و به نه رمییه وه.

۹) ئایا خودی که سه که توانای نه وهی تیدایه فیربکریت؟

ئایا پالیئوراوی پیری ده بیته نمونه یه ک بو کومه لی باوه رداران وه ک که سیک که به ساکاری و به خو شیییه وه وشه ی خودا وه رده گریته و به ره می ده بیته؟ توانای فیربوون له خودی خویدا فیرکردنه؛ له به رده م که سانی دیکه دا ساکاری به رجه سه ته ده کات. ئەگەر قه شه به هره ی فیربوون و ملکه چی نه بیته بو فیرکردنی پیرانی هاوکاری، نه وا له نیو پیراندا گرژی دروست ده کات و په نگه بیته نمونه یه کی دلپه قی له به رده م مه ره کاندایا. یان له وه ش خراپتر، له وانیه له هه ل سو که وتکردن له گه ل مه ره کان که متر بیته ماموستا و زیاتر دیکتا تورییک بیت.

---

29 D. Martyn Lloyd-Jones, *Preaching and Preachers* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1971), 109-10.

دەرەنجام

وہک قەشە و کلّیساکان، دەبیت کەسانیکى متمانەپیکراو بدۆزینەوہ و ئەو شتانەیان پى بسپیرین کە لە کەسە دلسۆزەکانەوہ فیرى بووین. لە پیناو گواستنەوہی راستیەکان بە باشی، ئەو کەسانەى کە ئیمە بو رابەراییەتى دیاریمان کردووہ، دەبیت بتوانن لە ژینگە و شیوازی جوراوجوردا فیرکردن بکەن. بانگهێشتکردنى کەسیک کە توانای فیرکردنى نەبیت، بو ئەوہى وەک پیریىک خزمەت بکات، وەک ئەوہ وایە شیرى پاک و بیگەردى ئینجیل لە ریگەى بۆریەکی ژەنگاوى و داخوراوہوہ بگوازینەوہ. وشە کە هیشتا هەر شیر دەبیت، بەلام بو ماوہى چەند؟ کى دەیەویت لە بۆرییەکی ژەنگدار شیر بخواتەوہ؟

دلنهرم، به پریز، ناشتیساز

... سه رخۆش و توندوتیژ نه بیّت، به لکو دلنهرم بیّت،
شهر فروش نه بیّت.

یه کهم تیمۆساوس ۳:۳

باپیره و براکانم ئالووده ی مهستی بیوون به کحول. باپیره م زۆری ده خوارده وه. چه ند مانگیک به هاوسه نگی ده یخوارده وه، به لام پاشان جله وی خۆی پیّ نه ده گیرا، دهستی ده کرد به ده مشپی و هه ندیک جار هه لسوکه وتی توندوتیژی ش. له و کاتانه ی به هاوسه نگی ده یخوارده وه، ده یگوت که وا باوه رداره به مه سیح. به لام له و کاتانه ی سه رخۆش ده بوو، نه تده توانی باسی کتییی پیروزی بوّ بکه یت یان ده رباره ی مه سیح قسه ی له گه ل بکه یت. له سالانی کوّتایی ته مه نیدا، له گه ل تیکچوونی ته ندروستی، وازی له خوارده وه هینا و بووه یه کیک له نزیکتین که سه کانی من. پیکه نینه که ی وای لئ ده کرد شان کانی هه لده ته کاند و سه ری بوّ دواوه ده چوو. وه نه گهر شتیک هه بووا پیی خو شبا، قسه ی گهرم و جوانی ده کرد و ده یگوت، «به لیتیی، خودایه.»

ههروه ها براکانیشم ئالووده بوون. ئه وان له باپیره م زیاتر ده یان خوارده وه. وه ک باپیره م، له کاتی خوارده وه دا په یوه ندیه که کومه لایه تیه کانیان نه ما بوو. ئیشیان له ده ستدا. هاوړییان نه ما. ههروه ها خیزانه کانی شیان له ده ستدا.

ئیت سه رت له وه سوورنه مینیت که بزانی ت من هیچ نا په زاییه کم نییه بوّ فی رکردنه کانی پۆلسی تیردراو له یه کهم نامه ی تیمۆساوس ۳:۳ که ده لیت پیر یان قه شه یه ک «سه رخۆش و توندوتیژ نه بیّت، به لکو دلنهرم بیّت، شهر فروش نه بیّت». په نکه سه رخۆشی، توندوتیژی، وه شهر فروش ی له لیسته که ی پۆلسدا تیکه ل ببن

چونکه زور جار له ژياندا پټکهوه کوډه کرپنهوه. لهو شوینهی که یه کیانی لیبیت،
نه گهری زوره نهوانه دیکه شی لیبیت.

هه رچه نده من باپیرم و براكاغم خوښده ویت، به لام نهوان پالپوراوی گونجاو
نین بو رابه رایه تی له کلپسادا.

لیهاتوو ییه کان

ئایه ته کانی ۲ و ۳ له به شی سی یه که م نامه ی تیموساوس پټکهوه وه ک
وینه یه کی رهنگاو پهنگه و شتیکی پیچه وانیه. له ئایه تی ۲ پوئس باسی لایه نی
لیهاتوو یی ئه ریی ده کات: وریا، ژیر، به ریز. له ئایه تی ۳ سی خه سله تی نه ریی
وه لاده نی: سه رخو شی، توندوتیژی و شه پرفروشی. سیفه ته کانی ئایه تی ۲، نه گهر
له که سه که دا هه بوون، که سه که شایسته یه بو پیگه که. نه گهر سیفه ته کانی ئایه تی
۳ له که سه که دا هه بوون، نهوا شایسته نیه.

وه ک نه وه یه «بدریت به سه رخو ش». هه زیکه بو زیده روپی له خواردنه وه ی
مهستی، هه تا نه و ئاسته ی هوشی سر ده بییت. کالفن تیبینی نه وه ده کات که
سه رخو شی نه وه ش له خوډه گریت که زیده ری بگریت له خواردنه وه ی شه راب.^{۳۰}
پیری کلپسا ئالووده ی شه راب نیه.

زور جار توندوتیژی به دوای مهستی هه ده ییت. هه ل سوکه و تیکی شه رانگیز که له
قه شه ناوه شیتته وه. نابیت قه شه «هیر شبه ر» بییت. له جیاتی نه وه، دلنه رمی به سه ریدا
زاله. له کو تایدایا، نابیت پیر شه پرفرو ش بییت. نه وه هیچ مشتومر کار و وروژینه ری
دوو به ره کی نیه. پوئس هه مان رپنمایه ی له نامه ی دووه میدا بو تیموساوس نووسیوه:

له گفتوگو ی پووچ و نه زان دوور بکه وه، بزانه شه ری لی
ده که ویتته وه. به نده ی مه سیحی خاوه ن شکو نابیت شه پرفرو ش

---

30 John Calvin, Commentaries: First Epistle to Timothy (Grand Rapids, MI: Baker, 1981), 80.

بیت، به لکو ده بیت له گه ل هه مووان میهره بان بیت، توانای
 فیرکردنی هه بیت، ههروه ها پپویسته له کاتی تهنگانه دا دان
 به خویدا بگریت. ئه وانیه به ربه ره کانی ده کهن به دلنه رمی
 راستیان بکاته وه، به هیوای ئه وهی خودا توبه کردنی راستی
 ناسینیان بداتی و له داوی شهیتان هوشیان به خویندا بیته وه،
 ئه وهی بو ئه نجامدانی خواستی خوئی بهندی کردن. (دووه م
 تیمۆساوس ۲: ۲۳-۲۶)

دوور له ناوکی، قه شه که خوئی له مشتومرپه کان دوورده خاته وه، به ئارامی
 رینمایی ده کات، وه ناوکییه کان له کلپسا وه ک نیشانه کانی ههزی قوولی لایه نی
 رۆحی ده ناسییت (یاقوب ۴: ۱-۳). ئارامی و نه رمی و فیرکردن یاسای پۆژگارن.
 ناییت فیرکردن و سه رلیشیواوی تیکه ل بگریت له هه ر که سیک که رای جیاوازی
 هه بیت. چه ند جار قه شه کان له سه ر بیرو رای هیچ و گه مژانه خوئیان له ناو گیزاوی
 مشتومرپدا دۆزیوه ته وه؟ کلپسا پپویستی به که سانیکی به توانا هه یه بو ئه وهی
 بینینی ئه و جوړه فیله شهیتانیانه و نموونه یه کی ئاگایی و ئاشتی به خه لکی بده ن.

۱) ئایا پینگه ی پیر به که سی سه رخۆش ده دریت؟

ئایا ئه و به هیچ شیوه یه ک کحول ده خواته وه، وه ئه گه ر ده خواته وه، ئایا
 به هاوسه نگی ده خواته وه؟ چه له ماله وه بیت یان له ناو کۆمه لگادا، ئایا هه تا
 راده ی مه ستی ده خواته وه؟ ئایا جگه له کحول شتیکی دیکه ی سه رخۆشکه ر هه یه
 بووبیته کۆیله ی ئه و شته؟

۲) به دوا ی ئه و که سانه دا بگه ری که توانایان هه یه جیاکاری بکه ن له نیوان بابه ته
 سه ره کییه کانی باوه ر و «گفتوگۆی پووج و نه زان» (دووه م تیمۆساوس ۲: ۲۳).

له وانیه ئه مه له فیرکردنی که سیکدا بینین، ئه گه ر ده رفه تیکی پی بدریت بو
 به شداریکردن. ئایا له کاتی وتاردانی گشتیدا کات به سه رده بات بو ناساندنی خه لک

به بیروپرای گومانای یان بیروپرای گومانای و ئەندیشەیی (پۆما ۱۴: ۱)؟ یان ئایا سەرنج لەو دەنگ و حوکمە پێگەیشتوانە دەدات کە جەخت لە راستی خودا دەکاتەوه؟ ئایا هەموو شتێک لەلای ئەو و ویژدانە -لە هەموو شتێک گەرتەر- یان دەتوانیت کێشە ی بچووکتەر شی بکاتەوه؟ ئایا لە گفتوگۆکەیدا لەگەڵ مەرەکان ئەم توانایە دەردەخات، یان لەسەر هەموو پرسێکدا هەول دەدات خەڵکی ناچار بکات بۆ ناو قالبی «راست»، بەبێ لەبەرچاوگرتنی رێژە ی گەرنگیە کە ی؟

۳) لە ناو مەلانییدا ئایا ئارام و نەرمە؟

هەندیک جار ناکۆکی لە کلێسایە کدا ئەو فشاریە کە ئەلماس پاک دەکاتەوه. لەوانەیە لە رابردووی نزیک کلتیسا کەدا یان لە ژبانی ئیستایدا بارووخیکی دژوار هەبوویت. دوو نامە ی تیمۆسوس ۲: ۲۴ توانای خۆلادان دەردەخات لە ناکۆکیە گەمژانەکان؟ کێ بە نەرمی کاردانەوه ی دەبیت و خۆی بە دوور دەگریت لە تۆلەسەندنەوه و دەربڕینی «ناکۆکی»؟ ئایا دەتوانیت ئەو کەسانە بناسینیت کە رووبەرپرووی هیئەرش و مشتومر دەبنەوه، لە کاتی کدا ئەو هیوایە دەردەبەرن کە خودا بەخششی تۆبەکردن بەو کەسانە دەبەخشیت کە گوناو دەکەن؟ ئەو کەسانە پارێزگاری دەکەن لە تێروانیینی هەتاهەتایی و پۆحی لە جیاتی رادەستبوون بە دەمەقالتی و شەر.

۴) جگە لە خۆلادان لە شەر، ئایا پالیئوراوی چاوەرپوانکراو هەولێ سازاندنی ناشتی دەدات؟

ئایا هەرچی لە توانایدا یە دەیکات بۆ پاراستنی یە کپیزی کلێسا (پۆما ۱۵: ۵-۶)؛ ئەفەسۆس ۴: ۳؛ کۆلۆسی ۳: ۱۵)؟ خۆلادان لە مەلانی رەنگە تەنها خۆلادان بیت. بەلام ناشتیسازی و ناشتەوایی زۆر لەوه زیاتەر، دەبیت پیر کەسیکی ئاوا بیت. ناشتەوایی خەمەتیکە بە هەموو باوەرداران دراوه، بەلام دەبیت پیر نەوونەیکە بیت بۆ ناشتەوایی ئەرییی و بنیادنانی یە کپیزی. ^{۳۱} ئەوه شتیکە لە شتیک دوور

31 See Alfred Poirier, The Peacemaking Pastor (Grand Rapids, MI: Baker, 2006).

بکه ویته وه، وه ته واو شتیکی دیکه یه بو فیړکردنی که سانی دیکه، به نارامی و نهرمییه وه، قوئیان لئ هه لېمالن. که سیکی ئاوا پیریکی نایاب ده بیټ.

۵) ئایا که سه که ده سترېژی جه سته یی ده کاته سه ر ژنه که ی، منداله کانی، یان هه ر که سیکی دیکه؟

نابیت «هیرشبه ر» بیټ. نه گه ر ته میړکردنی منداله کانی بریتی بیټ له نازاردانی جه سته یی، ئایا تووړه یی، قین، ئیره یی، یان بیه یوایی ده کاته سووته مه نی ته میړکردنه که ی؟ یان ئایا ژن و منداله کانی ده لئین که نه و ته میړکن به شیوه یه کی چاک و گونجاو و دل سوژانه پیشکه ش ده کات؟ ئایا پیشینه ی هیه له توندوتیژی خیزانی؟ پوویسته قه شه نویه کان لیکوئینه وه یان لئ بکریټ له پیشینه ی توندوتیژیان، جا کون بیټ یان نو، چ پیش باوه ره یتانی بیټ یان دوا ی باوه ره یتانی به مه سیح، وه دیاریکردنی نه وه ی که ئایا شیوازی توبه کردن و لپرسینه وه ی باشی هه بووه یان نا. روونه که نه و پیاوه ی له ماله که ی خویدا تووشی توندوتیژی ده بیټ نه وا خیزانه که ی خو ی به باشی به پړوه نابات.

ده ر انجام

پوئلسی نیردراو پیشینی چه ندین وهرز ده کات که تیدا خزمه تی ئینجیل زه حمه تر ده کات. «چونکه کاتیک دیت خه لک به رگه ی فیړکردنی دروست ناگرن، به لکو به گویره ی ئاره زووی تایبه تی خو یان ماموستا کو ده که نه وه تاکو ختو وکه ی گو ییان بدات. بو راستی گو ییان داده خن، بو نه فسانه لاده دن» (دووهم تیموساوس ۴: ۳-۴). بو کاتیک ی ئاوا پوئلس داوا ی شوانی وریا و نهرم و هیمنی کردووه. «به لام تو، له هه موو شتی کدا وریابه، له نازاردا دان به خوتدا بگره، به کاری مزگینیده ری هه سته، خزمه تی خوت ته واو بکه» (دووهم تیموساوس ۴: ۵). که سانی له م ناسته له هه ر کلئسایه کدا بن به ره که تدراری ده که ن.

هەزى لە پارە نەبىت

چاودىر دەبىت گلهى لەسەر نەبىت، مېردى يەك ژن
 بىت، وريا و ژير و بهرپز و ميوان دۆست بىت، بتوانىت
 خەلك فېرىكات، سەرخۆش و توندوتىژ نەبىت، بەلكو
 دلنەرم بىت، شەرفرۆش نەبىت، هەزى لە پارە نەبىت.
 يەكەم تيمۆساوس ۳: ۲-۳

رېنمايەكانى پۆلس بۆ تيمۆساوس بۆ ديارىکردنى چاودىرە لېھاتووھەكان
 گۆرانىيەكى ئۆجەيسى كلاسېكم بەبىر دەھىننەوھە كە پىي دەگوتريت «لەپىناو
 خۆشەويستى پارە» لىرەدا چەند دىرىكى دەنووسم:

لەپىناو خۆشەويستى پارە
 خەلكى لە داىكيان دەدزرىن
 لەپىناو خۆشەويستى پارە
 خەلكى براكەى خويان تالان دەكەن
 لەپىناو خۆشەويستى پارە
 خەلكى ناتوانن تەنانەت بە شەقامىشدا پرۆن
 چونكە ھەرگىز نازانن لە جىھاندا كى دەبەزىنريت
 بۆ ئەو شتە لاوازە، واتا، واتا سەوز
 دۆلارى بالادەست، پارە

لەپىناو خۆشەويستى پارە
 ئەي يەزدان، خەلكى درۆ دەكەن، فىل دەكەن

له پیناو خوشه ویستی پاره
خه لکی گرنگی نادهن به وهی کئی نازار دهدهن یان لپی دهدهن
له پیناو خوشه ویستی پاره
ژن جهسته ی به هاداری خوئی ده فرۆشیت
بو پارچه کاغه زیکی بچووک قورساییه کی زور هه لده گریت
ناویکی سووکی لی بنین، واتا، واتا سهوز
دۆلاری بالادهست

یه کیک له زورترین ره خنه کان که له قه شه کان یان کلپساکان گیراوه ئه وه یه،
«هه موو ئه وهی ئه وان ده یانه ویست پاره یه.» با راستگو بین: له گه ل بانگه شه
به رده وام و به لینه گه وره کان بو پاداشت که له هه ندیک له ته له فزیونه کانه وه
بلاو ده بیته وه، مرۆف ده توانیت تیبگات که چوون خه لکی له وه ده ترسیت.
هه ریه ک له دادی گره یس و کینیت کوپلاندس و کریفلو دۆلارس له جیهاندا ئه م
بابه ته یان کردۆته کیشه یه کی راسته قینه. زوریک پیش ده رکه وتنی ئینجیلییه
هاوچه رخه کان له ته له فزیوون و له گوړه پانی خزمهت، پاپاکان و شوینکه وته کانیان
چیژ و هونه ره کانیان ده فرۆشت بو ئه وهی توانا کانی کاتدراییه کان به رز بکه نه وه.

پنچه وانیه هه موو ئه مانه، پۆلسی تیردراو پینمایه تیمۆسوس ده کات بو
دۆزینه وهی ئه و که سانه ی که ئاشقی پاره نین، یان هه روک هه ندیک له
وه رگیرانه کان ده لین «چاوچنووک بو ده سته که وتی ناره وا». وه ئه م شیوه دارشته ی
وشه نزیکتره له و وشانه ی که پۆلس به کاری ده هینیت. پۆلس روانگه ی بی
ئابرووی، ده سته که وتی ناره وا، له سه ر که سییتی ره وشتی هه ژمارد ده کات. جیی
سه ره نجه، په یمانی نوئی ته نها له یه که م نامه ی تیمۆسوس ۳: ۸، ۳ و تیتوس ۱: ۷
ئه م زاراوه یه به کارده هینیت، که وا پۆلس باسی لیهاتووی پیان و خزمه تکاران
ده کات. وا دیاره یه زدان به شیوه یه کی تایبهت گرنگی ده دات به هه لسوکه وتی
پیر به رامبه ر به پاره، بو ئه وهی له و جوړه که سانه نه ییت که رۆحی خوئی
بفرۆشیت بو خوریه که ی یان میگه له که بفرۆشیت به رامبه ر به شتیکی که م.
پیویسته پالیوراوی پیر واز بهینیت له چاوچنوکی و چه زی پاره.

نمونه‌ی جوّ ویسلی

له‌م رۆژه‌ی که ئه‌ستیره‌کانی کلّیسای گه‌وره و باوه‌رداره به‌ناوبانگه‌کان شانازی ده‌که‌ن به سامان و سه‌روه‌تی چه‌ندین ملیۆن دۆلار، کلّیساکان پپوئستیان به نمونه‌ی پپچه‌وانه هه‌یه. زۆربه‌ی خه‌لک پپیان وایه که شیۆازی ژانیان ده‌بیت له‌گه‌ل داهااتیان هاوته‌ریب بیت، ده‌بیت داهااتیان هه‌میشه له زیادبووندا بیت بۆ ئه‌وه‌ی شیۆازی ژانیان له ئیستا فراوانتر بیت. به‌لام جوّ ویسلی (۱۷۹۱-۱۷۰۳) به پپچه‌وانه‌وه بیری کرده‌وه. ئه‌و ژانیکی ساکار و مامناوه‌ند ده‌ژیا که ده‌بیت له‌لایه‌ن هه‌موو پالپوراویکی پیرایه‌تی شیۆازه‌که‌ی بخویندریت.

چارلس وایت رووداوێک ده‌گێرته‌وه که شیۆازی هه‌لسوکه‌وتی ویسلی له به‌رامبه‌ر و پپبازه‌که‌ی دارشت.

(ویسلی) تازه‌کړینی هه‌ندیک وینه‌ی بۆ ژووره‌که‌ی ته‌واوکرد کاتیک خزمه‌تکارێک ها‌ته به‌رده‌رگا‌که‌ی. رۆژیکی زستان بوو و تپینی کرد که ئه‌و ته‌نها عه‌بايه‌کی که‌تانی ته‌نکی له‌به‌ردایه بۆ ئه‌وه‌ی خۆی له سه‌رما پپارێزیت. ده‌ستی خسته گیرفانی بۆ ئه‌وه‌ی پپیک پاره‌ی بدات بۆ کړینی پالتۆیه‌ک، بینی که ته‌نها که‌میکی پاره پپ ماوه. خه‌مبار بوو که بینی خودا پازی نییه له‌وه‌ی که چۆن پاره‌که‌ی خه‌رج کردوو. له خۆی پرسی: «په‌روه‌ردگارم ده‌لێت، «ئه‌مه‌ باشه، ئه‌ی بریکاری چاک و دل‌سوژ؟» تۆ دیواره‌کانی خۆت پازاندۆته‌وه به‌و پاره‌یه‌ی که له‌وانه‌یه ئه‌م بوونه‌وه‌ره هه‌ژاره له سه‌رما داپۆشیت! ئه‌ی دادپه‌روه‌ری! ئه‌ی به‌زه‌یی! ئایا ئه‌م ویتانه خوینی ئه‌م خزمه‌تکاره هه‌ژاره نین؟»

په‌نگه له ئه‌نجامی ئه‌م رووداوه‌دا بووه له سالی ۱۷۳۱ ویسلی ده‌ستی کرد به سنوردارکردنی خه‌رجیه‌کانی بۆ ئه‌وه‌ی پاره‌ی زیاتر بدات به هه‌ژاران. ئه‌وه‌ی تۆمار کردوو که له سالی‌کدا

داهاته‌که‌ی ۳۰ پاهون بووه، وه تیچووی ژیانی ۲۸ پاهون بووه، بوّیه ۲ پاهونی هه‌بوو بوّ‌ئه‌وه‌ی بیبه‌خشیّت. سالی داهاتوو، داهاته‌که‌ی دوو هینده‌بوو، به‌لام هیشتا هه‌ر به ۲۸ پاهون ژیا و ۳۲ پاهونی به‌خشی. له سالی سییه‌مدا داهاته‌که‌ی بوّ ۹۰ پاهون به‌رز بوّوه، دیسان هه‌ر به ۲۸ پاهون ژیا و ۶۲ پاهونی به هه‌ژاران به‌خشی.

ویسلی گوتی که باوه‌ردار نابیت ته‌نھا ده‌یه‌ک به‌خشیّت، به‌لکو ده‌بیّت هه‌موو داهاتیکی زیاده له خیزان و قه‌رزه‌کانیان به‌خشن. ئه‌و پیی وابوو که له‌گه‌ل به‌رزبوونه‌وه‌ی داهاتدا ده‌بیّت ئاستی به‌خشینی باوه‌رداران زیاد بکات، نه‌ک ئاستی ژیانی به‌رزتر بیته‌وه. له ئوکسفورد ئه‌م په‌پره‌وکرده‌ی ده‌سپیکرد و به‌دریژی ژیانی له‌سه‌ری به‌رده‌وام بوو. ته‌نانه‌ت کاتیک داهاته‌که‌ی به‌رزبووه‌وه بوّ هه‌زاران پاهون، هه‌ر به‌ساده‌یی ژیا و به‌خیرایی پاره‌زیاده‌که‌ی ده‌به‌خشی. سالی‌ک داهاته‌که‌ی زیاتر بوو ۱۴۰۰ پاهون؛ ئه‌و ۳۰ پاهونی بوّ خوّی هه‌لگرت. ده‌ترسا له‌وه‌ی گه‌نجینه‌که‌ی خوّی له‌سه‌ر زه‌وی دابنیت، له‌به‌ر ئه‌وه به‌خیرایی پاره‌که‌ی له‌کاری خیرخو‌ازیدا خه‌رج ده‌کرد. باسی ئه‌وه ده‌کریت که ئه‌و هه‌رگیز له‌یه‌ک کاتدا ۱۰۰ پاهونی نه‌بووه.

کاتیک له‌سالی ۱۷۹۱ کۆچی دوایی کرد، تاکه‌ پاره‌که‌ باس ده‌کریت هه‌ییووه، ئه‌و دراوه‌ وردانه‌ بووه که له‌گیرفان و پۆشاکه‌کانیدا دۆزراوه‌ته‌وه. ریژه‌ی ئه‌و پاره‌یه‌ی له‌ژیانیدا به‌ده‌ستی هیناوه ۳۰۰۰۰ پاهون بووه. هه‌روه‌ک ویسلی گوتوو‌یه‌تی، «هه‌ر کاتیک خودا مباته‌وه‌ لای خوّی ناتوانم یارمه‌تیده‌ر بم له‌وه‌ی کتیبه‌کانم له‌دوای خوّم به‌جی بهیلم؛

به‌لام، له هه‌موو لایه‌نه‌کانی دیکه‌وه، ده‌سته‌کانی خوږ
جیبه‌جیکاری من ده‌بن.»^{۳۲}

راندی ئەلکۆرن ئاماژە بە‌وه‌ ده‌کات که داها‌تی ویسلی به‌ دۆلاری سه‌رده‌می
ئێستا سا‌لانه ۱۶۰,۰۰۰ دۆلار بو‌وه. له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا، ئەو ته‌نها به‌ ۲۰۰۰۰ دۆلار
ژیا‌وه. له‌وانه‌یه‌ ئێمه‌ هه‌موومان وه‌ک ویسلی ژیا‌نیک‌ی پر له‌ به‌خشنده‌یی ریشه‌یی
نه‌ژین. له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا، پێ‌ویسته‌ هه‌لسوکه‌وتی پیران له‌ به‌رامبه‌ر پارە و سامان
روو له‌ شی‌وازی ژیا‌نی ویسلی بکات نه‌ک بو‌ شی‌وازی ژیا‌نی خو‌شگوزه‌رانی وه‌ک
چه‌ن‌دین بانگ‌خوازانی ده‌وله‌مه‌ند.

پرسیار و تیبینیەکان

۱) ئایا پالێوراوی پیری به‌ به‌خشنده‌یی و قوربانیدانه‌وه‌ ده‌به‌خشیت؟

به‌خشین نیشانه‌یه‌کی ئازادیه‌ له‌ خو‌شه‌ویستی پارە و ده‌ستکه‌وتی دارایی.
له‌سه‌رمانه‌ ئێمه‌ گه‌نجینه‌ی خو‌مان له‌ ئاسماندا هه‌بگرین، نه‌ک له‌سه‌ر زه‌وی، بو‌
خزمه‌تکردنی خودا نه‌ک بو‌ پارە (مه‌تا ۶: ۱۹-۲۴). به‌خشنده‌یی مه‌سیح و شته‌کانی
پاشایه‌تییه‌که‌ی به‌ره‌مه‌که‌ی قوربانی بو‌وه، به‌خشنده‌یی، به‌خشینی دل‌خۆشکه‌ر. له
کاتی بیرکردنه‌وه‌ له‌ که‌سیک بو‌ پێگه‌ی پیر، ده‌بیت پرەچاوی ئەوه‌ بکه‌ین که‌ ئایا
ئەو به‌ به‌خشنده‌یی‌وه‌ ده‌به‌خشیت بو‌ کاری کلێسا (که‌ له‌وانه‌یه‌ ببیته‌ پێ‌وه‌ریک
بو‌ پابه‌ندبوونی به‌ کلێسا). ئایا به‌گوێره‌ی ده‌رفه‌ت به‌وه‌ که‌سانه‌ ده‌به‌خشیت که
پێ‌ویستیان هه‌یه‌؟ یان بو‌ خو‌ی ده‌قو‌زیته‌وه‌؟

۲) ئایا وه‌به‌ره‌یتانه‌کانی به‌ بیرکردنه‌وه‌یه‌کی ئاسمانیه‌ یان جیهانی؟

بێگومان ده‌بیت که‌سه‌که‌ پێ‌داویستییه‌کانی خێزانه‌که‌ی دا‌بین بکات (یه‌که‌م
تیمۆساوس ۵: ۸). به‌لام ئایا وه‌به‌ره‌یتانه‌کانی روو له‌ زیاده‌پرۆیی و چه‌زی زیاده‌پرۆییه‌؟

---

32 Charles Edward White, “Four Lessons on Money from One of the World’s Richest Preachers,” Christian History 19 (Summer 1988): 24; cited in Randy Alcorn, Money, Possessions and Eternity (Sisters, OR: Multnomah, rev. ed. 2003), 298–99.

ئايا له رووی داراییه وه زیاده پړۆیی ده کات؟ چ جوره قهرزیکیی له سه ره (قهرزی به کار بهر یان قهرزی پیوستی وه کو خانوبه ره)؟ ئایا ئۆتۆمییلی گرانبه ها ده کریت له کاتیکدا ده کریت مۆدیلیکی مامناوهندتری هه بیته؟ ئایا هه زی له خانووکی گه وره و گرانبه هایه له کاتیکدا له وانیه خانووکی مامناوهندتر پیدایستییه کانی دابین بکات؟ ئایا پاشه که وتی له گه ل به خشی نی ناگونجیت؟ سه رباری پرسیاره کان ده رباره ی ئۆتۆمییل و خانوو، ئایا کاتیک پیشنیاری بو ده کریت هه موو شتیکی به هه ژاران به خشیته و شوینی مه سیح بکه ویته وه ک گه نجه ده وله مه نده که وه لام ده داته وه^{۳۳}؟ له قسه کردن له سه ره ئه م شتانه، ئایا رابه رانی کلێسا ده توانیت بزنان که ئایا دلێ پالیوروی پیری به جیهانه وه په یوه سته؟ یان به لگه هه یه بو نیعمه تی به خشین (دووهم کۆرنسۆس ۸:۷)؟

۳) تیگه یشتنی که سه که چۆنه ده رباره ی ده سته که وت له م ژایانه دا؟

پیوه ره کانی سه ره که وتن چین؟ زۆریک له بیرمه ندانی سیکۆلاری رۆژئاوایی ده لێن، «هه موو ئه وه ی ده توانیت به ده سته به یینه، هه موو ئه وه ی به ده سته هیناوه ده توانیت، پاشان له سه ر توانای خۆت دانیشه.» یان له وانیه گویت له شیوازیکی به هیترتی یاسای زپین بو بیته: «ئهو که سه ی که زۆرتین یاسای زپینی هه یه.» ئایا پالیوروی پیرایه تی هه یه که کام له م بیروکانه ی هه یه؟ ئایا کۆکردنه وه ی پاره پیوانه ی سه ره که وتیه تی؟ ئایا به های خۆی له سه ر سهروه ت و سامان بنیاد نه راه؟ هه موو ئه مانه له گه ل پینماییه کانی پۆلس بو تیمۆساوس به راورد بکه که وا که میک پاش ئه وه له نامه که یدا نووسیویه تی: «به لام له خواترسی ئه گه ر به قایل بوون بیت قازانجیکی گه وره یه. له بهر ئه وه ی هه یه چمان نه هیناوه بو جیهان، ئاشکرایه ناتوانین هه یه یه لێ به یه نه ده ره وه. جا ئه گه ر خواردن و پۆشاکمان هه یه با پینی رازی بین» (۱: ۶-۸). ئهو داناییه ی که خراوه ته

۳۳ پروانه مرقۆس به شی ۱۰. نمونه ی ئه م گه نجه ده وله مه نده ی که وا عیسا پینی گوت «شتیکت که مه، برۆ هه رچیت هه یه هه مووی بفرۆشه و بیده به هه ژاران، به مه گه نجه یه که له ئاسماندا ده بیت، ئینجا وه ره دوام بکه وه.» به م قسه یه دلێ خورپه ی کرد، به دلته نگیه وه پڕۆیشت -وه رگپر.

پال جۆن ویسلی، ئەویش ھەلۆیستیکى گونجاو دەبیت بۆ پیران: «ھەرچی دەتوانیت بیکەیت، ھێندەى دەتوانیت پاشەکەوتى بکە، وە ھێندەى دەتوانیت بێبەخشە.»

٤) پەچاوى پرپارە پیشەى و کەسییەکانى پالتوراوھە بکە، ئایا حساب بۆ بەدەستھێنانى دەستکەوتى دارایی دەکات.

ئایا پالتوراوى پیری ژيانى خۆى لە دەورى ئامانجى دەستکەوتى دارایی دادەپۆژیت، یان بەدواى ئامانجى شانشینى خوداوە؟ «ئەوانەى ھەز دەکەن دەولەمەند بن، دەکەونە تاقیکردنەو و داوھو، ھەر وھە دەکەونە نۆز زۆر ئارەزووى گەوجانە و زیانبەخشەو، کە وا دەکات مەرووف تێبکەوێت و لەناوچێت. لەبەر ئەوئى خۆشویستنى پارە یەکیکە لە سەرچاوەکانى ھەموو جۆرە خراپەکارییەک، ھەندیک کەس بەدواىدا گەران ون بوون لە باوەرەکەیان و خۆیان تووشى ئازاریکی زۆر کرد.» (یەکەم تیمۆسوس ٦: ٩-١٠). خۆشەویستى پارە لە پرپار و پلانە کردارییەکانیدا بەرجەستە دەبیت و دەبیتە ھۆى فریودان و تیکچوون و ویرانى. ئایا ئەو کەسە بەدواى بەدەستھێنانى دەستکەوتدا زیدەرۆیى دەکات لە کارکردن، لە کاتیکدا خێزان یان ژيانى رۆحى ئازار دەچێژیت؟ ئایا فەرماشت و فەرمانەکانى یەزدان بەکار دەھێتیت بۆ ئەوئى پاسا بەھێتتەو بۆ ھەولدانەکانى لە بەدەستھێنانى دەولەمەندى؟ ئایا پرپاری شارەزایانە و خێزانى دەدات (وھک قبوولکردنى بەرزکردنەوئى پلە یان گواستنەوئى مائەکەى بۆ شوینیکى دیکە) بۆ ھەولدان بۆ دەستکەوت لەسەر حسابى دەستتێوھردانى دلسۆزانە لە کلێسا، یان دەرھەتەى دیاریکراوى پەتکردۆتەو بۆ ئەوئى ئامانجى رۆحى بکاتە پیشینەى پرپارەکانى؟

٥) ھەلۆیستى ئەو چییە بەرامبەر بە دارایی کلێسا؟

چەند رینگایەک ھەبە کە خۆشەویستى بۆ پارە کاریگەرى لەسەر پوانینى کەسەکە ھەبە لەسەر مامەلە داراییەکانى کلێسا. لەوانەبە بێھوێت کلێسا پارە پاشەکەوت بکات. لەوانەبە بە شیوہەکی سەرھەکی بێر لە شوینى کلێساکە بکاتەو لە رووى

نرخى خانووبه ره له جياتى ئه وهى بير بکاته وه له وهى ئايا شايه تيدائىكى کارىگه رى ده بىت يان نا. ره ننگه مشتومر بکات له دژى زيادبوونى بودجهى کلئسا له بهر ئه وهى حه زى له قهره بالغيه زياتر له وهى سه رمايه گوزارى بکات له خزمه تىكى به هيژ. به گشتى، شايه نى ئه وه يه که ره چاوى بيرکردنه وهى که سه که بکريت له بودجهى کلئسا. ئايا ئه و به باوه ره وه بيرى لئ ده کاته وه يان به پشتبه ستن به دانايى جيهانى؟ ئايا ته نها پشت به و شتانه ده به ستيت که ده بينريت، يان داوا له خودا ده کات و متمانه ي به گه لى خودا هه يه بو ئه وهى له سه رووى تواناى خو يان به خشن (دووم کورنسوس ۸: ۱-۵)؟ «نعمه تى عيساى مه سيحى خاوه ن شکو مان ده زانن، هه رچه نده ده وله مند بوو، له پيناوى ئيوه دا بووه هه ژار، بو ئه وهى ئيوه به هه ژاريسى ئه و ده وله مند بن» (دووم کورنسوس ۸: ۹).

۶) ئايا پائئوراوه که ي پيرى زياتر ره چاوى پاره ده کات له خه لک؟

ئه گه ر بپيار بدات له نيوان خزمه تکردنى خه لکى (ته نانه ت به خه رجييه کى زوريش بيت) و پاراستنى دارايى کلئسا، کامه يان هه لبيژريت؟ ئايا ئه و جو ره که سه يکه که ده يه ويئت پاره ي نه بيت و خزمه تى هه ژاران بکات يان ده وله مند بيت و چواره وه ره که ي برسى بن؟

ده ره نجام

بو ماوه يه کى زور به رگريم کرد له دژى خزمه تى ئينجیل چونکه نه مده ويست به هيج شيوه يه ک په يوه نديم هه بيت به و مزگينده رانه ي که وا له شاشه ي ته له فزيون ده رده که ون. بيرم ده کرده وه و ده مگوت، ئه ي يه زدان، با من هه ر شتيک بم جگه له و تارييژ. وا ديار بوو که وا زورئیک له وان ته نها له خه مى پارهن. باشه، خودا رپگاي خو ي ده بيت، هه روه ها پيکه نينيکى باشيش. من ئيستا وه ک قه شه يه ک خزمه ت ده که م له يه کيک له گه وره ترين سيکتاره کانى بانکى له جيهاندا! ئوجه يس به بيرم ده هيئيته وه که نوئژ بکه م:

مههئله، مههئله، مههئله پاره بهرپوهت ببات
بۆ خوشهويستی پاره
پاره هه نديک جار ده توانيت خه لکی بگوريت
مههئله، مههئله پاره گيئت بکات
پاره هه نديک جار ده توانيت خه لکی گيئل بکات
خه لکی! ريگه به پاره مه ده، مههئله پاره بتگوريت

هه والی خوش ئه وه يه که خودا خوشهويستی گه وره تر له پاره مان پي
ده به خشيت، که بال ده گريت و به ره و دوور هه لده فریت (په نده کان ۲۳: ۵). ئه و
به مه سيح دلخوشي زياترمان ده دات، که له راستيدا گه وره ترين دلخوشييه.
ئه وه چ چاکه يه که، به نيمه تي فراوانی خودا، بۆ چاردانی مه سيحی به رخه که بۆ
جيهانیک که وا خوشهويستی پاره يان هه يه. خودا هه موومان دلسوز بکات و له
چاوچنۆکی دوورمان بخته وه. داوا له خودا ده که ين که سائیک به کلپساکانی بدات
که رقیان له گه مه کانی جيهانه و خزمه تي په روه ردگار ده که ن نه ک چاوچنۆکی
بۆ پاره.

رابه‌ری مائه‌وه

خیزانه‌که‌ی باش به‌رپوه ببات، منداله‌کانی به‌وپه‌ری
 ریزه‌وه ملکه‌چ بن. ئە‌گەر که‌سیک نه‌زانیته خیزانه‌که‌ی
 به‌رپوه ببات، چوئن چاودپیری کلپسای خودا ده‌کات؟
 یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۳: ۴-۵

کلپسا خیزانیته‌که، کۆمه‌لیک خوشک و برا له مه‌سیحدا، به‌کاری پوڤی پیرۆزی
 خودا ملکه‌چی خودای باوک ده‌بن.

هه‌موو خیزانیته‌ک پپووستی به‌رپه‌رایه‌تی هه‌یه، به‌خیزانی کلپساشه‌وه. ئیتر
 پۆلسی نیردراو به‌سروش پوڤی پیرۆز لپهاتوو‌یه‌کی دیکه زیاد ده‌کات بو ئە‌وانه‌ی
 که ده‌یانه‌وئیت بینه چاودپیر له خیزانی خودا. ده‌نووسیت: «خیزانه‌که‌ی باش به‌رپوه
 ببات، منداله‌کانی به‌وپه‌ری ریزه‌وه ملکه‌چ بن. ئە‌گەر که‌سیک نه‌زانیته خیزانه‌که‌ی
 به‌رپوه ببات، چوئن چاودپیری کلپسای خودا ده‌کات؟» (یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۳: ۴-۵).

سه‌رنج بده‌ پیداکری و مکورپوون له‌سه‌ر ئە‌م لپهاتوو‌ییانه. پۆلس سووره له‌سه‌ر
 ئە‌وه‌ی که ده‌بیته پیر هه‌موو ئە‌و سیفه‌تانه‌ی هه‌بیته که باس‌مان کردوو، به‌لام
 لپه‌ سوژیکی به‌هیزتر وشه‌کان پر ده‌کات. پالپوراوی پیر ده‌بیته‌ خاوه‌نی ئە‌م
 سیفه‌تانه‌ بیته. بیاو ناتوانیته پیریکی لپهاتوو‌ بیته ئە‌گەر به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رده‌وام
 خیزانه‌که‌ی به‌ باشی به‌رپوه نه‌بات. ئە‌مه مه‌رجیکی سه‌ره‌کیه. ئە‌مه شتیکی نییه
 که بتوانیته له‌سه‌ر کاره‌که‌ فیری بیته، به‌لام که‌مترین ئاستی لپهاتوو‌یه‌ ته‌نانه‌ته
 بو قبوو‌لکردنی داواکاریه‌که. ئە‌گەر نه‌توانیته ئە‌م خیزانه‌ بچوو‌که‌ی به‌رپوه‌ببات،
 ناتوانیته مائی گه‌وره‌تری خودا به‌رپوه‌ببات، کلپسا. خودا بانگی هه‌ر پیریکی
 ده‌کات که‌وا ده‌یه‌وئیت خزمه‌تی خیزانه‌که‌ی خودا و ئە‌ندامه‌کانی بکات.

ئافره تان وه سفىكى نادا دپه روه رانه ده كرین، هه ندیك جار وه ك خوّه لّفوتینه ر و ده ستیوه رده ر له كاروبارى كه سانى ديكه وینا ده كرین. به لام لیره دا پۆلس هوّشدارى ده دات به و پیاوانه ی كه زور سه رقال ده بن به كاروبارى كلیسا و كه م سه رقال ده بن به و كاروباره ی له ماله كه ی خوین ده گوزه ریّت. شتیك هه یه له سه رزه نشتر كدرنى خیرا و هه له ی عیلى بوّ حه نا له و كاته ی نوئیژى ده كرد، له هه مان كاتدا وازى له به رپر سیاریتی كوپه سه ركه شه كه ی هینا (یه كه م ساموئیل ۱-۲). پیری كلیسا گرنگى ده دات به كاروبارى ماله كه ی خوئی.

رابه رایه تی و خوّشه ویستی

وشه ی «به رپوه بردن» له ئایه تی پینچ هه مان وشه ی سامیره ییه باشه كه یه كه خوئی خسته مه ترسییه وه به تیمار كردن و ئاگالیپوون له كه شتیاره برینداره كه (لوقا ۱۰: ۲۵-۳۷). سامیره ییه كه به چاودیرى كردن و گرنگیپیدان به ده ننگ ئازارى كه شتیاره كه وه چوو - به دیاریكراوى ئه و شته ی كه پالیپوراوى پیری بوئی بانگ ده كریت تا وه كو له كلیسادا ئه نجامى بدات. پیران سه رپه رشتى ده كه ن و هه روه ها ئه ندامانى خیزانه كه په روه رده ده كه ن.^{۳۴}

ئه گه ر كه سیك سه رپه رشتى بكات به لام سه ركه وتوو نه بوو له په روه رده كردندا، ئه وا ئه گه رى هه یه یان سه ته مكار بیّت یان خاوه نیكى نادیار بیّت. هه چیان بوّ باوكایه تی ناشین، چجای پیرایه تی. ئه گه ر ته نها په روه رده بكات، به لام نه توانیت سه رپه رشتى بكات، ئه وا وه ك پۆلسیكه به جوانى كاره كه ی نه كات یان هاوړپیه كى مندالان، رپتوینی گونجاو ناكات. ده بیّت به نه رمى و په روّشییه وه گرنگى به هه ر ئه ندامیكى خیزانه كه ی بدات. پۆلسى نیردراو و هاوه له كانى له كاتى مامه له كردنیان له گه ل كلیساكان ئه م هاوسه نگییه یان پاراستوه. پۆلس ده یوانى بنووسیت:

«به لام نه رمونیان بووین له گه لئاندا، وه ك دایكیك شیر بداته منداله كانى. به راده یه ك ئیوه مان خوّشوئیست كه ئاماده بووین

نهك ته نهها مزگینیی خودا به لكو خوشمان له گه لتاندا به ش
 بكهین، چونكه ئیوه له لای ئیمه زور ئازیز بوون... ههروهك
 ده زانن كه ئیمه له گه ل هه ریهك له ئیوه وه كو باوكیك
 هه لسوكه وتمان كرد، وهك چوون باوكیك له گه ل مندا له كانی
 خویدا هه لسوكه وت دهكات، هانمان ده دان و وره مان به رز
 ده كردنه وه و لیتان ده پارینه وه، به شیوهیهك بژین شایانی
 خودا بیته، ئه وهی بو شانشین و شكوی خووی بانگتان
 دهكات.» (یه كه م سالونیکى ۲: ۷-۸، ۱۱-۱۲)

پۆلسی نیردراو به په له پیمان ده لیت كه چ به رپوه بردنیک باشه، «مندا له كانی
 به وپه رى ریزه وه ملكه چ بن» (ئایه تی ۴). پۆلس پیشترباسی ئه و راستیهی كردوه
 كه پیر ده بیته پیاوی یهك ژن بیته، كه ناماژهیه به تاكایه تی دل كه ده بیته
 پیری خیزاندار بو ژنه كه ی هه بیته. به لام لیره دا پۆلس گرنگی به په یوه ندى
 باوك ده دات له گه ل مندا له كانی. وشه ی «ریزه» بو باوكه كه و بو مندا له كانیه تی بو
 ملكه چى و گوپراه لییان. به دلنیا ییه وه، له پیریکی شایسته چاوه رپی هه ردووکیان
 ده كریته. پیاوی وهك ئه مه شایه نی ریزه، وه ئه وه نیشانی ده دات كه چوون
 مندا له كانی شوپن رپه رراهیه تیه كه ی ئه و كه وتوون. ئه و شكومه نده و به ریزه، یان
 ریزداره. به ریز و شكوه هه لسوكه وت له گه ل مندا له كانی دهكات. وه رگی رانی
 ئین ئای قی له زمانی ئینگلیزی به م شیوهیه ئه م ئایه ته ی دارشتوه، «بینه كه
 مندا له كانی به ریزیکی گونجاوه وه گوپراه لی ده بن.»

پرسیار و تبیینیهکان

۱) ئایا پالتوراوی پیری چاودیری ماله كه ی خووی دهكات؟

ئایا له ویدا رابه رراهیه تی دهكات؟ ئایا ژنه كه ی چی ده لیت ده رباره ی به شداریکردنی
 ئه و؟ ئایا ستایشی دهكات یان دهیه ویت پاساوی به شداری نه كردنی ئه و له
 مالد به نیتته وه؟ ده كریته به چه ندین ریگا سه رپه رشتیكردنی مال بیپوریت، له

زانینی کاروباری دارایی خیزانه که وه بۆ رابه رایه تیکردن له بریاردان سه بارهت به بهروه ردهی مندالانه وه بۆ چاککردنه وهی که لویه له کانی ماله وه.

۲) ئایا پالیئوراوی پیری گرنگی به منداله کانی ده دات؟

ئایا چاودیری کردنی پیر بۆ ههر یهک له مندالیکی روونه؟ زۆر جار پیر بانگ ده کریت بۆ ئه وهی چاودیری ئه ندامانی کۆمه له که بکات. ئه مه شیوازیکی ئیردراوییتی بوو (یه که م سالۆنیکی ۲: ۱۱-۱۲). ده بیته کلیسا چاوه رپی هه مان شت له پالیئوراوی پیری بکات له گه ل منداله کانی خوی.

۳) ئایا منداله کان ملکه چی باوکیان ده بن؟

ئایا منداله کانی گوپراهی ده بن؟ ئایا روون و ئاشکرایه که پیزی لی ده گرن و به به رزی پرایده گرن؟ یان په یوه ندییه که به دوژمنایه تی و یاخیوون دیاری ده کریت؟ روونه که وا ورده کارییه کانی بارودۆخه که گرنه. په نکه مندالیکی له لایه نی رۆحیه وه ویل بووه و هیشتاش له به رامبه ر باوکیدا ملکه چه و پیزی لی ده گریت. پینماییه کانی پۆلس لیره دا داوای مایکی کامل و ته واو و مندالیکی ته واو ناکات -هیچ یه کتکیان بوونی نییه. که واته ئه وه ژیرانه یه که پرسیت ئایا باوکه که له ناو هه لومه رچی سه خندا به باشی ماله که به رپوه ده بات. ئایا منداله کانی سه ره رای هه ر ئالنگارییه ک ریزیکی گونجاو ده رده برن؟ وه ئه گه ر له ته مه نیکی گونجاو دا بن، ئایا منداله کانی به شیوازیکی سه رراست له گه ل پینماییه کانی باوه ر به مه سیح هه لسوکه وت ده که ن (تیتۆس ۱: ۶)؟

۴) ئایا منداله کان ده لین که باوکیان شایسته ی ئه وه یه وه ک پیری ک خزمهت بکات؟

لیره دا ته مه ن و تیگه یشتن گرنه گن، به لام ئه گه ر منداله کان ئه وه نده گه وره بن بۆ ئه وه ی له بریاره که تیبگه ن، ئه وا شایه نی ئه وه یه بیرسین داخوا ئه وان پشتگیری باوکیان ده که ن که شایسته ی ئه م پینگه یه یه. ئه و هوکارانه چین که وا

پیشکەشی دەکەن بۆ دنیایی یان پەتکردنەوێی گونجاوی باوکیان؟ هەستیاری پێویستە. بەلام ئەوێی مندالەکاھمان لە ئێمەدا دەبینن لەوانەییە ئەوێی بەیت کە کلێسا لە ئێمەدا دەبینیت، تەنھا مندالەکاھمان دەیانەوێت سەرەتا ببینن و ئێمە لە کاتێکدا ببینن کەوا کەسیایەتی گشتی خۆمان پیشان نادەین.

5) بۆ پیاوی زگورتی یان پیاوی خێزانداری بەبێ مندال، گرنگە کەوا هەلوێستیان بەرامبەر بە مندال و بەخپۆکردنی مندال بزاین.

ئایا پیاوێی کە لە دژی مندالبوونە، یان (ئەگەر هاوسەرگیری بکات) مندالبوون بۆ ماوێیەک دوا دەخات؟ لەو حالەتەدا لەوانەییە مەیلیکی خۆپەرستانە هەبێت کە ژبانی وێنا دەکات. سەبارەت بە کەسی زگورتی، لەوانەییە سوودبەخش بێت بزاین کە ئایا کەسە کە دەرفەتی دیکەیی هەبێت بۆ پەرورەدەکردنی مندال کە وەک وێناکردنێکی ئەم بابەتە خزمەت دەکەن. ئایا خۆبەخشە لەگەڵ هەر خزمەتێک یان بەرنامەیی کۆمەڵگایی کە خزمەتی گەنجان بکات؟ ئایا خوشکەزا و برازای هەبێت؟ ئایا کاری خۆبەخشی دەکات بۆ گرنگیدان بە مندالانی خێزانی دیکەیی کلێسا؟ ئەگەر واییت، مندالەکانی ئەو پرۆگرامانە چۆن کاردانیان لەگەڵی هەبێت، وە چۆن گرنگیان پێ دەدات؟ پەيوەندییەکانی شوێنی کارکردن لەوانەییە بەلگەبەکی هاوشێوە دابین بکەن.

دەرەنجام

خودا داوا دەکات کە کلێساکانی لە لایەن ئەو کەسانەو بەرپۆبەردرین کە دەزانن چۆن سەرپەرشتی مندالەکانی خۆیان بکەن و پەرورەدیان بکەن. هەتا رادەبەگەیی زۆر ئەوێی ئەرکی خزمەتی قەشایەتی، ئەم کەسانە لە کوێ دەدۆزینەوێت؟ لە کوێ دیکەیی جگە لە مالهەو بۆ چاودێریکردن و ئاگالێبوون لە کاروبارەکانی؟ با خودا دلخۆش بێت بە دانانی کەسانی دلسۆز بۆ مالهەکانیان و بەهرەدار بۆ ئەرکی شکۆمەندانە.

بینگه‌یشتوو و ساکار

تازه نه‌بیټ له باوهر، نه‌وه‌ک لووتبه‌رز بیټ و هه‌مان
سزای شه‌یتانی به‌سه‌ردا بدریټ.

یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۳: ۶

ئایا هه‌تا ئیستا گوټ له ده‌سته‌واژه‌ی «دلگه‌رمی دلگۆراوی^{۳۰} نوټ» بووه؟
خه‌لکی ئەم ده‌سته‌واژه‌یه به‌کارده‌هینن بۆ وه‌سفرکردنی که‌سیک که به‌هۆی
بیروباوهر یان پابه‌ندبوونی نوټیه‌وه به‌په‌رۆشییه‌وه ده‌کوټیټ. ئەمه جوړیکه له
کۆششی ئەنجامدراو، به‌لام ده‌سته‌واژه‌که به‌شیوه‌یه‌کی یارمه‌تیده‌ر باسی زۆریک
له باوهردارانی نوټ ده‌کات. دلگۆراوانی نوټ چه‌ز ده‌که‌ن که بریکی زۆر وزه
و دلگه‌ریمیان هه‌بیټ. چاوپیکی گه‌ش و کلکی چریان هه‌یه (بۆ به‌کاره‌یتانی
کۆششی دیکه‌ی نوټ). له زۆر لایه‌نه‌وه، زۆر جوانه‌بیینین.

بینگومان دلگه‌رمیان هه‌میشه له‌گه‌ل دانایاندا ناگونجیټ. له‌به‌ر ئەوه یه‌زدان
مکوپه له‌سه‌ر ئەوه‌ی که هه‌ر شوانیکی ژیر پابه‌رایه‌تی کلټساکه‌ی ده‌کات «تازه
نه‌بیټ له باوهر، نه‌وه‌ک لووتبه‌رز بیټ و هه‌مان سزای شه‌یتانی به‌سه‌ردا بدریټ»
(یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۳: ۶). پۆلسی نیردراو لټه‌اتوووی و پاساوه‌که‌یمان پیده‌دات.

لټه‌اتووویه‌کان

«تازه نه‌بیټ له باوهر» واتا نایټ پیر باوهرداریکی نوټ بیټ. له راستیدا،
نایټ له باوهردا «تازه چټندرایټ». وه‌ک ده‌ستپیک، باوهرداری نوټ ناتوانیټ
به‌رگه‌ی ئەو پیش‌لکردنه به‌رده‌وامه بگرټ که له‌گه‌ل خزمه‌تی قه‌شایه‌تی هه‌یه.

۳۰ دلگۆراو: که‌سیک که‌وا واز له باوهری پیشووی ده‌هینیت و باوهریکی نوټ هه‌لده‌بژیریټ.

نابیت باوهره که ی نووی بیت به لکو ده بیت کون بیت، وه ک میویکی پیگه یشتوو که به ره میکی پیگه یشتوو ده دات.

باوهرداری نووی له مندال ده چیت. ژیانی نوییان هانمان ده دات و دلگه ریمیمان ده ورورژینیت، به لام پیویسته له هه مان کاتدا بزاینن که ژیانی نووی لاوازه بو مه ترسی. باوهردارانی نووی پیویستیان به کات هه یه بو ئه وه ی پینمای بیکن، شیوه بکن، په روره ده بکن. وه به و پییه ی ئه وان پیویستیان به و بایه خه هه یه، ئه وا ته وا و پیگه یشتوو نین بو فراهه مکردنی په روره ده کردن له ئاستی قه شایه تی بو که سانی دیکه.

خودا چاکه که ئه مه له وشه که یدا پروون ده کاته وه، وه کلپساش چاکه که وا گوپی لی ده گریت. ئاراسته ی هه ندیک له کلپساکان - به تایه تی ئه وان ه ی به په روشن بو ئه وه ی بگن به خه لک - بو ئه وه ی له هه ر شوینیک سه ره تای گرنگیدان سه ره له بدات فشار ده خه نه سه ر باوهرداره نوییه کان بو خزمه ت. به لام ده بیت کلپساکان ناگیان لی بیت که که سیک نه خه نه شوینیک که له سه رووی توانای خو ی بیت. دیسان، نایانه ویت که سیک له و چاودیتری و پینمایه بیه ش بکن که پیویستی پییه. بو نمونه، ده بیت کلپسا دلنیا بیت له وه ی که که سه که ئاسانکاریه کی باشی بو کراوه له بنه ماکانی باوهردا پیش ئه وه ی داوا ی لی بکات منداله بچو که کان فی ر بکات.³⁶

نابیت پالیوراوی پیر نووی بیت له باوهر. باوهرداری نووی زور شتی هه یه بو ئه وه ی فی ری بیت و له ژیانیدا جییه جیی بکات (رؤما ۱۲: ۱-۲) پیش ئه وه ی ده ست بکات به وه ی به م شیوه یه به قوتابیکردن و شوانایه تی بو که سانی دیکه

---

36 So while Paul raises this issue especially with elders, it may be prudent to apply this more broadly in the church by encouraging new converts and members to complete appropriate theological and ministry training before involving them in a particular area of service, or by encouraging them to take the first six months of their membership to focus primarily on learning and building relationships in the church.

بکات. پۆلس که به شیوه‌یه‌کی راسته‌خۆ ئاماژه به پیگه‌یشتوووی ده‌کات باسی ته‌مه‌ن و کاتی درێژ ناکات. ئیمه‌ هه‌موو ئه‌و باوه‌رداران‌ه‌ ده‌ناسین که ده‌یان ساڵه‌ باوه‌ردارن، به‌لام پیگه‌یشتنی رۆحییان نییه‌ بۆ پیویستی پیری. وه‌ به‌ پیچه‌وانه‌وه‌، له‌وانه‌یه‌ چه‌ند که‌سی‌کمان بینیی‌ت که‌وا له‌ لایه‌نی رۆحیه‌وه‌ به‌ پیری له‌دایک بوون و پیگه‌یشتنیکی جوان پیشان ده‌ده‌ن بۆ ته‌مه‌نی باوه‌ردارییان. نه‌خۆشی پیویستی به‌ ناسینه‌وه‌ هه‌یه‌. ئه‌وه‌ی ده‌مانه‌و‌یت ببینین پیگه‌یشتنی به‌رده‌وامه‌ له‌ ژیان و بیرکردنه‌وه‌یه‌ به‌ درێژیایی کات.

هۆکاره‌کان

کلێساکان ده‌بێ‌ به‌دوای پیگه‌یشتنی رۆحیدا بگه‌ڕین به‌ هۆی ئه‌و مه‌ترسییه‌ی که‌ په‌یوه‌ندی هه‌یه‌ به‌ پینه‌گه‌یشتووویه‌وه‌. مرۆقی پینه‌گه‌یشتوو، «نه‌وه‌ک لووتبه‌رز بێت و هه‌مان سزای شه‌یتانی به‌سه‌ردا بدرێت». لووتبه‌رزی و سزای شه‌یتانی، دوو دوژمنی رۆحی زۆر مه‌ترسیدارن، هه‌ره‌شه‌ له‌و که‌سه‌ ده‌که‌ن که‌ له‌ لایه‌نی رۆحیه‌وه‌ نۆییه‌.

لووتبه‌رزی ده‌بێ‌ته‌ هۆی ئه‌وه‌ی که‌ ئیمه‌ زیاتر بیر له‌ خۆمان بکه‌ینه‌وه‌ له‌وه‌ی بیر له‌ که‌سانی دیکه‌ بکه‌ینه‌وه‌. کاریگه‌ری هه‌یه‌ له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی چۆن مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ مه‌ره‌کان ده‌که‌ین، له‌وانه‌یه‌ ته‌نانه‌ت فریومان بدات که‌ به‌ توندی مامه‌له‌یان له‌گه‌ڵدا بکه‌ین. هه‌روه‌ها واما‌ن لێده‌کات که‌ ئاماده‌ نه‌بین شوین رابه‌رانی دیکه‌ بکه‌وین.

له‌ کۆتاییدا، مرۆقی لووتبه‌رز لاواز ده‌بێت بۆ ئه‌وه‌ی له‌ پیگه‌که‌ی بکه‌و‌یت، ئه‌مه‌ش ده‌بێ‌ته‌ هۆی سزای شه‌یتان. «سزای شه‌یتان» ده‌کرێت ئاماژه‌ بکات به‌ (ا) هه‌مان ئه‌و سزایه‌ی شه‌یتان که‌ به‌ هۆی لووتبه‌رزییه‌وه‌ وه‌ریگرت، یان (ب) بوختان و تۆمه‌تی شه‌یتان که‌ چه‌زی له‌ تاوانبارکردنی برایانه‌. هه‌رچۆنیک بێت، بانگه‌یشتکردنی که‌سیکی نوێ بۆ پیگه‌ی پیر وای لێ ده‌کات له‌ ناخه‌وه‌ هێرشی (لووتبه‌رزی) بکری‌ته‌ سه‌ر و له‌ ده‌ره‌وه‌ش (حوکمدان).

کالفین به باشی کیشه که پوخت ده کاته وه: «نوییه کان له باوهر نهک تهنها دلگه رمی هه لچوو و بویری نازایانه یان نییه، به لکو به متمانه یه کی گه مژانه شه وه هه لچنراون، وهک ئه وهی بتوانن له سهرووی هه وره کان بفرن. له ئه نجامدا، ئه وه بی هۆ نییه که له شه رهی فه شایه تی دوور خراونه ته وه، هه تا به درژیایی کات، ئاراسته ی لووتبه رزییه که ی هیور ده بیته وه.»^{۳۷}

پرسیار و تبیینیه کان

لووتبه رزی زۆر پوخسار ده پۆشیت. درنده یه که له پیسی مه پدا. که واته ده ستنیشان کردنی لووتبه رزی و پینه گه یشتووپی پیوستی به کارامه یی و پشوودرژی هه یه.

۱) که ی که سه که باوهری هیناوه؟ ئایا پالتوراوه که باوهر داریکی نوییه؟

ئه گهر که سه که نوییه له باوهر، ئه وا شیای ئه و پۆسته نییه. له وانیه ئه و که سه زۆر دلگه رم بیت و چه زی له خزمه ته که بیت، به لام باشت وایه به قوتابی بکهیت و راهینانی پی بکهیت بو ژیانی خواناسی. دوا ی بخره له ره چاو کردنی بو پیگه ی پیری.

۲) ئه گهر که سیک بو ماوه یه ک باوهری هینابیت، ئه وا له لایه نی رۆحیه وه چه نده پیگه یشتوووه؟

بو پیگه یشتنی رۆحی، نابیت ته مه ن یان ژماره ی ساله کانی باوهری ره چاو بکهین. هه تا چه ند هاوشیوه یه له گه ل مه سیح (فیلیپی ۲: ۵-۱۱)؟ ئایا که سه که ژیا نیکی پر له رۆح نیشان ده دات، به ره مه می رۆحی هه یه (گه لاتیا ۵: ۲۲-۲۶)؟ ئایا له هه لومه رگی جیاوازا به میهره بانی و خوڤراگری و به زه بییه وه وه لام ده داته وه؟ یان گه نچیکه که له سهرووی ژماره ی ساله کانی وه پیگه یشتوووه؟ ده بیت ئه م جوڤه که سانه ره چاو بکرین که پیگه یشتوون.

37 Calvin, Commentary on 1 Timothy, 83-84.

۳) ئەو كەسە ھەتا چەند ئاگادارە لە لووتبەرزى؟

ئايا كەسە كە ئاگايى خۆى لە لووتبەرزىيە كەى دەردە پرىت؟ ئايا ئەو كۆپرانە دەردە كە وىت بۆ لووتبەرزىيە كەى؟ يان وەك باوەردارىت لە گەل لووتبەرزىيە كەى خۆى دەجەنگىت بە كەردنە وەى ژيانى خۆى بۆ كەسانى دىكە و ملكە چىبونىان؟ ئايا بەلگە يەك ھەيە بۆ ئەو ھى كە رەنگە پىنگەى پىران فرىوى بدات بۆ لووتبەرزى و خۆبەزلزائىن بەسەر كەسانى دىكە؟ رەچاوى ئەزمونى رابەرايەتى كەسە كە بكە لە شوپنى دىكە. ئايا لەو شوپنەدا بەلگەى شانازىيە؟ ئايا كارمەندان يان ھاوکارەكانى ئەو بە كەسىكى سادە دەبينن يان لووتبەرزى؟

۴) يەك كىك لە پىوەرەكانى شانازى لەوانە يە متمانەى زياد بىت لە بەرامبەر فرىودان و مەترسىيە رۆحىيەكان.

كاتىك ئاگادار دەكرىتەو ھە تۆمە تبار كەردن و فرىودانەكانى شەيتان بۆ پىران، ئايا گەنگىپىدا ئىكى خواناسانە دەردە پرىت يان زۆر دلىيايە لە توانا و ھىزى خۆى؟ ئايا ھەست بە ناتەواوى خۆى دەكات (دووم كۆرنسۆس ۲: ۱۶) و ھەست دەكات كە پىويستى ھەيە بەو ھى خودا لە لايەنى رۆحىيەو ھىپارىزىت؟ ئەو كەسەى كە كۆپەر لە ئاست پىويستىيەكانى بۆ پاراستنى رۆحى، و ھە ئاگايىيەو چاودىرى ژيانى خۆى ناكات، بە زووى خۆى بە دلىكى ماندوو و لاواز دەدۆزىتەو بۆ ھىرشەكانى شەيتان.

۵) ئايا كەسە كە ھەستىارە بۆ رەخنە؟

بىنگومان، ھەموو رەخنەيەك كە كەسىك پىى دەكات راستدوروست نىيە يان پىويستى بەو نىيە لىتى و رىا بىن. بەلام چۆن بزائىن رەخنەكان راستن يان نادادپەرورەرانەن، ئەگەر ھەر لە سەرەتاو ھە كە لىى دەروانىن رەتى بكەينەو ھە؟ ئايا پالپوراو ھە كەى پىرى كە رەخنەى لى دەگىردرىت بەرگى لە خۆى دەكات؟ ئايا ھەموو جىاوازييەك بە دزايەتى لىكەداتەو ھە؟ زۆر جار لووتبەرزى خۆى لە

هه لۆیستیکی «دهست لینه دراو» دهرده خات بهرامبهر به ره خنه و تیبینه کانی کهسانی دیکه. به لام ئەم سهرنجانه به نوێژکردنه وه و هه لۆیستیکی ساکار و هه ژار له رۆح وهرده گریت و وهک دهر فه تیک بوۆ پامان و گه شه کردن به کاریده هینی.

٦) له کهسه که پیرسه و له کهسانی دیکه ش پیرسه ئاخۆ ئەو ده توانیت ملکه چی کهسانی دیکه بیت (به تایبه تی پیران) ته نانه ت له و کاتانه ش که وا خۆی رای جیاوازی هه یه.

ئایا کاتیک رای جیاوازی هه یه له گه ل ئەوان ده توانیت ملکه چیان بیت؟ به شیکی زۆر گرنگ له کاری پیران ئەوه یه که بزانه چۆن ملکه چ بن بوۆ کهسانی دیکه ی شارهزا له کتییی پیرۆز، به هره دار، کهسانی پر له رۆحی پیرۆز، جاروبار، شتیکی جیاواز ده بینن. لوتبه رزییه ئەگه ر وا بیر بکه یته وه هه رگیز ئەوه پروونادات، ههروه ها لوتبه رزییه که وا بیر بکه ینه وه ده بیت هه میسه پیرانی دیکه ملکه چی توۆ بن. سه باره ت به بابه تیکی په یوه ن دیدار، شایه نی ئەوه یه که پرسیار له پالیوراوی پیری بگریت که ئایا ئەو پیی وایه هه ر یه کیک له پیرانی ئیستا له راستیدا به پیی کتییی پیرۆز شیاون و بانگکراون بوۆ ئەرکه که. ئەگه ر ئەمه نه کات، په نگه ملکه چ و پشتیوانی خزمه ته که یان به زه حمه ت بزانیت.

ده رهنجام

له گه ران به دوای کهسانی جیی متمانه، ناتوانین له گرنگی پیگه یشتنی رۆحی و ساکاری کهم بکه ینه وه. پیگه یشتن و ساکاری بوۆ پاراستنی کلێسا و پیران له پیلانه کانی شه یتان ریگایه کی دووردریژی هه یه.

له لایه نئوانه ی دهره وه ریژی لی ده گیردی

ده بیته ناوبانگی باش بیته له لای نئوانه ی له دهره وه ن،
نه وه ک قسه ی بیته سهر و بکه ویتنه بهر داوی شه ی تان.

یه که م تیمۆساوس ۷:۳

پیته وایه زۆرتیرین ره خنه له دژی کلیسای ناوخیوی و باوه پرداران به مه سیح
چییه؟ ره چاوی ئەم ره خنه باوانه بکه:

● کلیسا که هینده کار ناکات بو چاره سهر کردنی کیشه راسته قینه کان
(گه نجان، لیقه و ماوان، ... هتد)

● کلیسا و باوه پرداران کراوه نین، ئەوان دواکه وتوو و ره گه زپه رستن.

● کلیسا و باوه پرداران، به تایبه تی وتارییژه کان، بو پاره ی گیرفانی تو
دهرکه وتوون.

● ئەگه کلیسا راسته، بوچی دابه شبوویتیکی زۆر و چه ندین هۆزی هه یه؟

● کلیسا له ناوچوووه و ناپیویسته. باوه پرداران به مه سیح مه ترسین له سهر
کۆمه لگا.

● کلیسا و باوه پرداران بیزارکه رن، دلخۆش نین، خوخی نایه لن، مردوون.

● باوه پرداران به مه سیح ههر خویمان به راست ده زانن.

● کلیسا پره له کهسانی دوو پروو.

با پروبه پرووی بیینه وه، زۆریک له وه ره خنانه ئامانجیان پیکاره، به لایه نی
که مه وه بو هه ندیک کلیسا و ئەو لایه نانه ی که دان به باوه پراندا ده نین.

- که سائیکی باوه پردار هەن که هەر خۆیان بە راست دەزانن.
- وتارییژ و کلێسای باوه پردار هەن که زیاتر گرنگی بە پارە دەدەن لەهوەی بە خەڵک.
- باوه پردار و کلێسا هەن که هیشتا بە که لەپه‌رقی و داخراوی ماوانه‌ته‌وه، له سه‌رده‌مانی کۆندا چه‌قیون و ناتوانن یان نایانه‌وی کۆمه‌لگای هاوچه‌رخ و راستیه‌کانی کتیبی پیروژ پیکه‌وه گری‌ بدەن.
- باوه‌پرداران زۆر ناکۆکن. ئیمه‌ هه‌ندی‌ک جار ته‌نانه‌ت له‌سه‌ر بێیاپه‌خترین شت دابه‌ش ده‌بین.

ته‌نها پشتگوێخستنی ئه‌م په‌رخانه‌ سوودی ناییت. به‌لێ، ئه‌و که‌سانه‌ی که ئه‌م په‌رخانه‌ ده‌گرن، له‌وانه‌یه‌ خۆیان دووروو بن. به‌لام ئیمه‌ چاوه‌پروانی ئه‌وه ده‌که‌ین که له‌ جیهاندا که‌سانی دووروو بدۆزینه‌وه. پرسیاره‌که ئه‌وه‌یه: ئایا ده‌بی‌ت چاوه‌پروانی دوورویی له‌و شیوه‌یه‌ بکه‌ین له‌ کلێسا؟ له‌وانه‌یه‌ په‌رخه‌گرا‌مان به‌ ئاماژه‌دان به‌م شتانه‌ خزمه‌تێکیان به‌ ئیمه‌ کردووه. که‌واته ئایا ئیمه‌ له‌گه‌ڵیان هاو‌پراین؟ ئه‌گه‌ر واییت، ده‌بی‌ت چی بکه‌ین؟

دوایین لێهاتوویی

پۆلسی نێردراو دێته‌ سه‌ر دوایین لێهاتوویی بۆ پیران یان قه‌شه‌کان: «ده‌بی‌ت ناوبانگی باش بی‌ت له‌لای ئه‌وانه‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ن، نه‌وه‌ک قسه‌ی بی‌ته‌ سه‌ر و بکه‌وی‌ته‌ به‌ر داوی شه‌یتان» (یه‌که‌م تیمۆس‌اوس ۳: ۷).

روونه‌ که‌وا ئه‌وه‌ی بێباوه‌پران چۆن بیر له‌ ئیمه‌ ده‌که‌نه‌وه‌ به‌پراستی گرنه‌گه‌، به‌ تابه‌تی بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که‌وا پالێوراوون بۆ پیرایه‌تی. که‌سی‌ک که‌ ده‌یه‌وی‌ت بی‌ته‌ پیر ده‌بی‌ت ناوبانگی‌کی باشی هه‌بی‌ت له‌نیو ئه‌وانه‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ی کلێسان. ئه‌وانه‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ن -ئهو خه‌ڵکه‌ی که‌ باوه‌پردار نین به‌ مه‌سیح- پشتگیری له‌ شایه‌تیدانی پیره‌که‌ ده‌که‌ن یان پشتگوێ ده‌خه‌ن. له‌ زۆربه‌ی بارودۆخه‌کاندا،

دهبیت پرای ئهوانه‌ی دهره‌وه ئه‌رییی بیت. ته‌نانه‌ت له‌وانه‌یه بگوتریت که بۆچوونی که‌سانی بیلایه‌ن به‌س نییه، چونکه «دهبیت به‌باشی بیرى لى بکریته‌وه» ئه‌گەر که‌سیک له‌نیو کلیسادا به‌باشی پیزی لى بگيردریت و به‌لام له‌لايه‌ن که‌سانی بى باوه‌ر پیزی نه‌بیت، ئه‌وا پالیوراویکی گونجاو نییه بۆ خزمه‌تى باوه‌رداران.

ئهم لیها‌تووییه کاریگه‌رییه‌کی پۆحی پزډی هه‌یه. ناوبانگی خراپ له‌ دهره‌وه، ئه‌گەر پاساوی هه‌بیت، واتای ئه‌وه‌یه که که‌سه‌که لاوازه له‌ که‌وتنه ناو بیئا‌برووی یان ته‌له‌ی شه‌یتان. چه‌ندین که‌سی ئاوا شایه‌تیدانی کلیسای ناوخویى و ناوی مه‌سیح و ئینجیلیان شیواندوو؟ شه‌یتان چه‌زی له‌ زۆر شته له‌ بینینی که‌وتنی که‌سه‌کان به‌هۆی خراپی ژیان و ناوبانگی خراپیان.

له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا، به‌ ناوبانگیکی باش له‌ دهره‌وه، ئینجیل مه‌به‌ستی له‌وه نییه که پالیوراوانی پیری به‌هۆی مه‌سیح سه‌رزه‌نش‌ت ناکرین. جیهان‌رقی له‌ عیسا بوو، هه‌روه‌ها‌رقی له‌ شوینکه‌وتووانی‌شی ده‌بیته‌وه (مه‌تا ۱۰: ۲۴-۲۵). تیردراوان له‌ سه‌رده‌م و کلتوری خۆیاندا بوون به‌ «زبلی جیهان» (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۴: ۱۳). که‌واته له‌ هه‌موو سه‌رده‌می‌کدا که‌ نکۆلی له‌ مه‌سیح بکریت بۆ پیاوانی خودا به‌م شیوه‌یه ده‌بیت. «هه‌موو ئه‌وانه‌ی ده‌یان‌ه‌وی به‌ له‌خواتر‌سییه‌وه به‌ یه‌ک‌بوون له‌گه‌ل عیسا‌ی مه‌سیح بژین، ده‌چه‌وس‌یترینه‌وه» (دووهم تیمۆس‌اوس ۳: ۱۲). که‌واته، پرس‌یاری سه‌ره‌کی ئه‌مه‌یه: ئایا به‌هۆی مه‌سیحه‌وه گله‌یی له‌سه‌ره‌یان به‌هۆی که‌سایه‌تی و خوویکی ژیان‌ی خۆیه‌وه؟

پیران ده‌بیت ستایشی ئینجیل و هه‌موو ئه‌و شتانه‌ بکه‌ن که له‌گه‌ل بیروباوه‌ری ته‌ندروستدا ده‌گونجین. ته‌نانه‌ت دوژمنانی مه‌سیح‌یش ده‌بیت هه‌ست به‌ شه‌رم بکه‌ن له‌ قسه‌ خراپه‌کانیان له‌ به‌رامبه‌ر ژیانیک که به‌باشی بۆ مه‌سیح ژیاوه (یه‌که‌م په‌ترۆس ۳: ۱۶). کاتیک بابه‌ته‌که په‌یوه‌سته به‌ پیگه‌ی پیران ده‌بیت داواي که‌سانیک ئاوا له‌ خودا بکه‌ین.

پرسیار و ټیښنه‌کان

۱) آیا پالنوروی پیری ټیکه‌لیسه کی فراوانی هه‌یه له‌گه‌ل کومه‌لگا؟

ده‌بیت‌ئو که‌سه‌ی که ده‌بیت‌ه پیر خوئی و پرووناکی بیت بو جیهان (مه‌تا ۱۳-۱۴). ئه‌وه به‌شیکی ره‌نگه‌داته‌وه له په‌یوه‌ندیه‌کانی له‌گه‌ل بی‌اوه‌ران که ده‌پاریزیت و ئه‌وه به‌شداریه‌ی ده‌یکات له کومه‌لگا و لایه‌نی شارستانی. آیا هیچ په‌یوه‌ندیه‌کی به‌تینی هه‌یه له‌گه‌ل ئه‌وانه‌ی دهره‌وه؟

۲) دراوسنی بی‌اوه‌ره‌کانی پالنوروی پیری و هاوکاره‌کانی چی ده‌لین دهره‌به‌ی ئه‌و؟

ئه‌وانه‌ی دهره‌وه چوون بیر له‌و که‌سه ده‌که‌نه‌وه؟ آیا ئه‌وان شایه‌تی ئه‌وه ده‌دن که ئه‌وه که‌سه په‌چاوی په‌فتاری باوه‌ردارانه ده‌کات یان بی‌اوه‌رانه؟ آیا ریژی لئ ده‌گرن؟ آیا هیچ که‌سیک سه‌رسام ده‌بیت به‌بیستنی ئه‌وه‌ی که ئه‌وه که‌سه رابه‌ره له کلنسا؟

۳) آیا به‌لگه هه‌یه که رای ئه‌وانه‌ی دهره‌وه راسته یان نادروسته؟

مه‌حاله که پوئس نیازی هه‌بیت کلنسای ناوخویی بیروپرای که‌سانی بی‌اوه‌ر وهربرگرت به‌بی بیرکرنه‌وه و لیکولینه‌وه. پوئس خوئی له‌لایه‌ن هیچ که‌سیکه‌وه حوکم نه‌دراوه به شیوه‌یه‌ک که حوکمیکی بی‌بنه‌ما و بی‌متمانه بوو بیت (یه‌که‌م کورنسوس ۴: ۱-۴). به هه‌مان شیوه، نابیت کلنسای ناوخویی رای که‌سانی دهره‌وه ره‌ت بکاته‌وه سه‌باره‌ت به رابه‌رانی و نابیت هیچ تو‌مه‌تیک وهربرگرت له دژی که‌سانی خوئی. هه‌روه‌ک هه‌موو لپه‌اتووویه‌کانی دیکه، پیران و کلنسا‌کانی ئیستا پیوستیان به نارامی هه‌یه.

دهره‌نجام

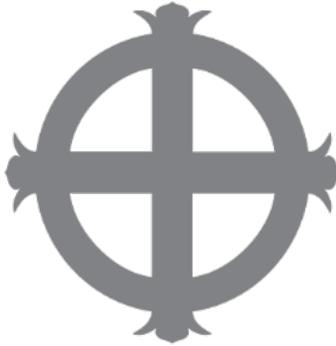
بانگه‌بشت بو خزمه‌تکردنی مه‌سیح وه‌ک شوانیک بانگه‌وازیکی مه‌زنه. له‌وانه‌یه هه‌موو که‌سیک له کلنسا‌جله‌وی رابه‌رایه‌تی وهرنه‌گریت. ئه‌وانه‌ی

بانگ ده کریڻ ده بیټ له هه موو بواره کانی ژياندا نمونه يه ک بن بو کومه لی
باوه پدران (یه که م تیمۆسوس ۴: ۱۲). ده بیټ مونه بن بو باوه پریکی له خواترس
بو نه وانهی ناوه وه و دهره وهی کلیسا، ده بیټ ستایشی مه سیح و ئینجیل بو
هه مووان راگه یه نن. له گه ل نه وه شدا، جگه له توانای فی کردن، نه وه سله تانه ی
له به شی سی یه که م نامه ی تیمۆسوس هاتوون نه وه تایبه تمه ندیانه ن که ده بیټ
هه موو باوه پداریک به مه سیح هه بیټ، به به خششی خودا و کاری روچی پیروژ.
با یه زدان دلخوش بیټ به وهی به ره که تی که سائیکی دلسوژ و متمانه دارمان پی
به خشیت بو رابه رایه تی کلیسا کاغان، هه روه ها به ره می روچی خویمان پی
به خشیت.

وہرزی سیہم

قہشہ باشہ کان چی دہ کھن

پیران کاری هله رت ده که نه وه

دهست به په یامی متمانه وه بگریت که به گویره ی
 فیرکردنه، تا کو بتوانیت به فیرکردنی دروست خه لک
 هاندات، سه رزه نشتی به رهه لستکاران بکات.

تیتوس ۱: ۹

من هه تا ئیستا له سئ کلیسادا پیران قه شه بووم، وه له ریگه ی ده زگای
 ۹ نیشانه که چاوم که وتوو به سه دان قه شه و قسه م له گه ل کردوون. هه تا ئیستا،
 ئەمه یه که م گه شتی ئه رکی منه وه ک گه وره قه شه.

له لایه کی دیکه وه، گه وره قه شه هه مان ئه رکی بنه رته تی هه یه وه ک
 قه شه یه کی یاریده ده ریان پیریکی ئاسایی. وتاردان، فیرکردن، راویژ، نوپژ،
 میوانداری، نموونه ییوون، هاندان و سه رزه نشت و هه تا دوایی. له لایه کی
 دیکه وه، داواکاریه کانی رابه رایه تی جیاوازن. کیشه ی زیاتر له سه ر میزه که م هه یه
 بو بریاردان و پینوینی. وا دیاره خه لکی ئەم په یامه ده بینن «به رپر سیاریتیه که
 ده گه رپته وه سه ر ئیره!» تابلویه که له سه ر ده رگای نووسینگه که م هه لئو سراوه.
 ئەمه ش به به رده وهامی به بیرم ده هینیته وه که من رزگار که ر نیم و پیویستم
 به وه یه درک به سنوره کان بکه م -ئیتا سنوره کان دیارتر و کاریگه رترن له سه ر
 ئەو کۆمه لیه ی باوه رداران.

هه ندیک له باوه رداران وا بیرده که نه وه که کتیبی پیروژ باسی که میک شت
 ده کات ده رباره ی روتین و ئه رکی قه شه یان پیر. زوریک ئاماژه به نیردراوان ده که ن
 له به شی شه شی سپاره ی کرداری نیردراوان و رۆلی پیران سنوردار ده که ن بو
 ته نها فیرکردن و نوپژکردن. به لأم ئەوه هه لیه کی گه وره یه چاوپۆشی بگریت له

پَرنماییه کانی خودا کهوا له نامه کانی شوانایه تی^{۳۸} هاتوون. ئەوانه گەنجینه یه کی هەلگیراوان له پَرنماییه خودایی بۆ هه‌ریه‌ک له شوانی نووی و ئەزمووندار. پۆلس هه‌مه ده‌ست ده‌کات به نووسینی به‌شی چواری یه‌که‌م نامه‌ی تیمۆساوس:

پۆج به پاشکاوێ ده‌فه‌رمووی که له کۆتایی پۆژگاردادا هه‌ندیک که‌س له باوه‌په‌که هه‌لده‌گه‌پَرنه‌وه و به دواي پۆحی چه‌واشه و فیرکردنه‌کانی پۆحه پیسه‌کان ده‌که‌ون. ئەم جوړه فیرکردنه له پَنگه‌ی درۆزنه دوو‌پووه‌کانه‌وه دیت که ویزدانیا‌ن داخکراوه. هاوسه‌رگیری قه‌ده‌غه ده‌که‌ن، فه‌رمانی نه‌خواردن ده‌ده‌ن له‌و خۆزاکه‌ی که خودا به‌دییه‌پناوه بۆ ئەوه‌ی به سوپاسی باوه‌پداران و راستیناسان وه‌ربگیردیت. هه‌موو به‌دییه‌پناوی خودا چاکه، ئە‌گه‌ر شتی‌ک به سوپاسه‌وه وه‌رگیرا په‌ت نا‌کریته‌وه... ئە‌گه‌ر تۆ به‌مانه پَرنماییه خوشکان و بریا‌ن بکه‌یت، ئە‌وا ده‌بیته خزمه‌تکارێکی باشی عیسا‌ی مه‌سیح، که به وشه‌کانی باوه‌په‌که و فیرکردنی باش په‌روه‌ده کرایت و شوینی ده‌که‌ویت. (یه‌که‌م تیمۆساوس ۴: ۱-۳، ۶)

له دواي ئەوه‌ی له به‌شی سییه‌مدا تاییه‌مه‌ندیه‌کانی پَنگه‌کانی کلێسامان باس کرد و ئاماژه‌مان کرد بۆ ئەوه‌ی که‌وا نووسیه‌یه‌تی بۆ ئەوه‌ی تیمۆساوس بزانی‌ت «تاکو ئە‌گه‌ر من له هاتنم دوا‌که‌وتم، تۆ بزانی خه‌لک چۆن له مائی خودا په‌فتار بکه‌ن، که کلێسای خودای زیندووه و کۆله‌که و بناغه‌ی راستیه‌» (تاییه‌تی ۱۵)، پۆلس سه‌ره‌تا ده‌چیته سه‌ر ئەوه‌ی بابه‌تی مامۆستایانی چه‌واشه‌کار چاره‌سه‌ر بکات.

تیمۆساوس، وه هه‌موو پیری‌ک که ده‌یه‌وی‌ت بیته خزمه‌تکارێکی باش، ده‌بی‌ت سه‌ره‌تا له‌به‌رده‌م بریا‌ن دایینی‌ن، ده‌رباره‌ی پۆحه چه‌واشه‌کاره‌کان، فیرکردنی

---

۳۸ نامه‌کانی شوانایه‌تی: نامه‌کانی یه‌که‌م و دووهم بۆ تیمۆساوس و نامه بۆ تیتۆس و نامه بۆ فلیمۆن، که‌وا ئاراسته کراوان بۆ که‌سی دیاریکراو نه‌ک بۆ ته‌واوی کلێسا یا‌ن چه‌ند کلێسایه‌ک -وه‌رگیر.

شەيتانى، و دوورپوويى درۆزنان. ئەم شتانه مەترسين: «ھەندىكىيان لە باوەر دووردهكەونەو»، وە خۆيان تەرخان دەكەن بۆ پۆحە پيسەكان و فيلەكانى ئەوان. درۆكانيان دەبیتە ھۆى ويرانکردنى پۆح. بە واتايەكى ديكە، دەبیت قەشەكان بزنان كە دوژمن مكوپە لەسەر داگيرکردنى سەربازگە و ھەلیدەخەلەتینیت بۆ ئەشكەنجەدان و مردن.

سەرنج بەدە كە پۆلسى نیردراو وەك بابەتیکى قەشایەتى مامەلە لەگەل فيرکردنى ھەلە دەكات، نەك بابەتیکى ئەكادیمی. ئەو گرنكى بە بوونى كەسائیک نادات كەوا بچنە تپو گفتوگۆى گوماناوى، دەربارەى گريمانەكان، پيشنبارەكان، بە جۆرپك لە جۆرەكان لەگەل ئەوانەى مشتومپريان لەگەل دەكەن لە ھەمان ھەلوپستدان. بپروكەكان دەرەنجاميان ھەيە، بەشى چوارى يەكەم نامەى تيمۆساوس دەلپت كە كۆمەلى باوپردارافان دەرەنجامەكانى ئەو بپروكانە دەچيژن كاتپك خۆيان تەرخان دەكەن بۆ پۆحە چەواشەكارەكان و فيرکردنى شەيتان.

ئەمە ترسناكە! ئەو كەسانەى كە ئیمە خۆشمان دەوين و بە خوشك و براى باوپردارى خۆمانيان دادەنپين رەنگە دواتر بنە نيچيرى ھيزە پۆحییەكانى تاريكى. لە كاتپكدا نابیت سەرسام بين بەو گۆرانە خەمناكەى پروداوہەكان، دەبیت لە دژى ئەوہ كار بكەين و كاتپكيش پرو دەدات زۆر خەمبار بين. ھيچ شتپك لەوہ زياتر قەشایەتى نپيە جگە لە پاراستنى گەلەكەمان لە فيل و ھەلەيەكى ئاوا كە ھەرەشە لە پۆح دەكات.

چى باشە قەشە يان پير بيكات؟ دەبیت خەلكى رپنوینى بكات لەبارەى دووركەوتنەوہ لە چەواشەكارى. «دەست بە پەيامى متمانەوہ بگريت كە بەگوپرەى فيرکردنە، تاكو بتوانپت بە فيرکردنى دروست خەلك ھانبدات، سەرزەنشتى بەرھەلستكاران بكات» (تیتوس ۱: ۹). پيم وايە ئەمە چەند كاريگەريیەكى ھەيە بۆ كارى قەشە.

پښوېسته چي بکړیت بو رټکرډنه وی هله

۱) قه شهی چاک ده بیت بزائیت که خه لکه که ی گوئ له کئ و چی ده گرن و هه تا چ ناستیک خویان بوئ ته رخان ده که ن.

رؤحه چه واشه کاره کان له ریگه ی مرؤفه وه کار ده که ن، خویان وه ک خزمه تکاری پرووناکی دهرده خه ن (دووه م کورنسؤس ۱۱: ۱۳-۱۵). بوئه، ده بیت پیران هانی خه لکه که یان بدن بوئ هوه ی له مامؤستایانی چاک و یه زداناس فیربن.

کؤمه لی باوه پرداران کتییی چ نووسه ریک ده خویننه وه، وه ئه و نووسه رانه چ په یامیکی یه زداناسیان هه لگرتووه؟ چ خزمه تیکی رادیویی و ته له فزیوئی سه رنجی کؤمه لی باوه پرداران راده کیشیت و بوچی؟ ئایا ئه و مامؤستایانه له وتاره کانیان و له شیوازی ژیاناندا به لگه یه کی خواناسی راسته قینه و پیشینه یی مزگینی مه سیح پیشکش ده که ن؟ ئایا ئه و مامؤستایانه شه فاف و بهرپرسیارن؟ سه به رت به خوته رخانکردنی گه له که مان بو هه ر فیرکردنیکي دیاریکراو، چه ند کات به سه ر ده بن بو به کاره پنانی ئه و بیروکانه؟ چ بریاریکي ژیانان له سه ر بنه مای ئه م بیروکانه ده ده ن؟ ئایا ئه و مامؤستایانه رکابه ری ئه و نفوز و ده سه لاته ده که ن که به پیرانی کؤمه لی باوه پردارانی ناو خوئی سپپردراوه؟ له هه مووی گرنگتر ئه وه یه، ئایا هیچ که سیک له گه له که مان به هوئی کاریگه ری ئه و جوړه مامؤستایانه وه به لگه ی ره تکرډنه وه ی باوه ری نیشان ده ده ن؟ ئایا تیمه دلسؤزانه و به په رو شه وه ئاگادارمان کردوونه ته وه له گومرایي و ئه و دهره نجامانه ی که ئه نجامی ده ده ن له بیروباوه ری هه له و نادرست؟

ده بیت پیران «به فیرکردنی دروست خه لک هانبدات» و «سه رزه نشتی به ره له سستکاران بکات». ره نکه پؤلس له کلئسای کریتدا بیری له مامؤستایانی چه واشه کار کردیتته وه. به لام له رؤژگاری ئیمه دا، ئه و داگیرکاریه زیاتر له ریگه ی میدیای ئه لیکتروئی و چاپه مه نییه وه دیت، ئه مه ش وا ده کات کاری قه شه قورستر بیت.

۲) قەشەى چاك نايىت شەرم بىكات لە ديارىكردى ھەلە و بانگكردى خەلك بۆ ئەوھى خۆيانى لى بەدوور بگرن.

دەبىت باوەرداران بە مەسىح زۆر رەوشت بەرز بن. وە بە گشتى، ئىمە بە رەوشتەو ھەلسوگەوت دەكەين لەگەل شتە ھەلەكان. ئىمە وا بىردەكەينەو ھەكە چاكە و ئازادى گرنگن لە بابەتەكانى پەيوەست بە بىروباوەر، بەلام تەسكى و مكوپوون لە پرسە كۆمەلايەتى و گشتى خراپەكاندا گرنگ نىيە. كاتىك بابەتەكە پەيوەستە بە سىياسەتمەداران دلخۆش دەبين بە «ناونان»، بەلام بە گشتى كاتىك بابەتەكە دىتە سەر خزمەت يان وتارىيىك شەرم دەكەين. نكۆلى دەكەين لە سىيانەيى^{۳۹}؟ بە سادەيى ئەو ھەبەتە ئازادى ئەكادىمى يان لىكدانەوھى كەسىيە. بەلام سنوورى رەخنەگرتن تىپەپزىنە، ئامادە بە بۆ ئەوھى كاردانەوت ھەبىت. پۆلس پىمان دەلپت كە «ئاگامان لى بىت» و «خۆمان پارىزىن» لەوانەى كە دەبنە ھۆى دابەشبوون و چەواشەى گومراكەر (رۆما ۱۶: ۱۷-۱۸؛ گەلاتيا ۱: ۸-۶؛ ئەفەسسۆس ۴: ۱۴؛ تىتۆس ۳: ۱۰-۱۱). واتا ناساندنى چەواشە و ئەو شتانەى چەواشەكارى بلاو دەكەنەو!

قەشەكان لەم بابەتەدا پىويستيان بە بوئرى ھەيە. ھىچ وتارىك پىويست ناكات قسەى بەتال بىت يان لە دژى ھەندىك مامۆستا يان فىركار بىت. لە راستىدا، زۆر بەى وتارەكە نايىت بەم شىوھە بىت. بەلام لە كوئى و كەى گرنگە، شوان دەبىت بە داردەستەكەى لە گورگەكە بژەنىت.

۳) نايىت قەشە رژدى فىركردنى پۆلسى نىردراو لاواز بىكات بە بەكەمزانىنى سەرچاوەى شەيتانى ديارىكراو لە مامۆستايانى چەواشەكار و فىركردنى درۆيين.

ھەندىك جار رابەران زۆر شەرمەزار دەردەكەون بۆ قسەكردن لەسەر شەيتان و رۆحە پىسەكان. گويمان لە شوپنكەوتوانى دلگەرم دەبىت كەوا پىمان

۳۹ سىيانەيى يان سىتايى خودا.

ده لئین ئیمه دواکه وتووین و دلمان پرووناک بوو ته وه. به لام پرووناکی وشه ی خودا راسته و خو به سهر شهیتاندا ده دره وشیته وه، شهیتانی سکالا کار له بریان، وهک سهرچاوه ی ئهم خراپه یه. ئیمه نه گهر وای پیشان بدهین که شهیتان بوونی نییه خزمه تی هیچ که سیک ناکهین. نه وه هیه. نه وه که سه ی له ئاست ئامرازه کانی شهیتان کویره تووشی له ناوچوون ده بیت. «چونکه زورانبازی ئیمه له گه ل گوشت و خوین نییه، به لکو له دژی سهرۆک و ده سه لاتدار و فه رمانر ه وایانی ئهم جیهانه تاریکه یه، ههروه ها له دژی سهر بازه به دکاره رۆحیه کانه له شوینه کانی ئاسمان» (نه فه سۆس ۶: ۱۲).

۴) ده بیت قه شه یارمه تی گه له که ی بدات بو ئه وه ی به وشه ی خودا راهیتانی ویژدانیان بکه ن.

تایبه ته ندیه سهره کیه کانی مامۆستایانی درۆیین له به شی چواری یه که م نامه ی تیمۆساوس دیاری کراوه که ویژدانیکی داخکراوه، ویژدانیکی دابراو له له خواترسی و چاکه. خه لکه که مان نه ک هه ر ده بیت خوین له ویژدانیکی داخکراو به دوور بگرن، به لکو ده بیت فیربن چۆن ویژدانیکی له و شیوه یه بناسنه وه له و مامۆستایانه ی که گوینان لی ده گرن.

نامه ی یه هوزا ده رخستنکی زۆر باشی ئهم جوړه مامۆستایانه پیشکه ش ده کات، پینان ده لیت گیره شیوین، ره تکه ره وه ی ده سه لات، به دره وشت، ئاره زووباز، گهنده ل، چاوچنووک بو پاره، هه وه سباز، زمانلوس، گالته جار، هوکاری دووبه ره کی، وه له خواترس نین. ده بیت گه له که مان ئهم سیفه تانه بناسن بو ئه وه ی له گورگه خراپه کان پاریزراو بن (کرداری نیردراوان ۲۰: ۲۷-۲۸). خودا که سانی به هره دار به کلپسا ده به خشیت بو ئه وه ی رینمایه ی و راسته رپیان بکه ن و راهیتانی پی بکه ن، به دیاریکراوی ده رباره ی ئهم جیاوازییه فیریان بکه ن، بو یارمه تیدانی کلپسا له زاینی ئه وه ی ته نانه ت له کاتی ئاماده نه بوونی پیرانیشدا ئهم گورگانه دیاری بکه ن.

پۆلس دەلیت: «ئەم شتانه لەبەردەم باریان دابنئ». بە واتایەکی دیکە، بەو پروونیەووە خەلکی فێر بکە کە هەست بکەن شتیکی فیزیکی و بەرجەستە لەبەردەستیاندا دانراو. قەشە چاکەکان بە «راھێنان بە وشەیی باوەر» و پەپەرە و کردنی بیروباوەرپێکی چاک ئەم کارە دەکەن. ئەگەر وەک قەشە بیر بکەنەو، باوەرپیان هەبێت، بە پێی «شیوازی وشەیی تەندروست» بژین، ئەوا خەلکەکیان وینەییەکی زیندووی باوەرپێکی پر لە ژایان دەبێت (دووهم تیمۆسوس ۱: ۱۳).

۵) قەشەیی چاک دەبێت نوێژ بکات کە خودا ئەو و گەلەکی لە راستیدا پیروژ بکات.

ئەگەر قەشەییەک ئەمە بکات، ئەوا شوینی گەورەترین نمونەیی گونجاو دەکەوێت. سەرۆکی شوانان^۴ نوێژیکی کاهینییتی کرد بۆ پیروژی لە راستیدا و گوتی: «داوا ناکەم لە جیهاندا بیانبەیتەو، بەلکو لە شەیتان بیانپاریزی. ئەوان هی جیهان نین، وەک منیش هی جیهان نیم. بە راستیی خۆت پیروژیان بکە، وشەیی تۆ راستییە... بۆ ئەوان خۆم پیروژ دەکەم، تاکو ئەوانیش لە راستیدا پیروژکراو بن» (یۆحنا ۱۷: ۱۵-۱۷، ۱۹). رۆبێرت مورای ماچین گەشتە ئەو دەرەنجامەیی کە ئەو کەسانەیی لە خزمەتەکی ئەو بوون هیچی دیکەیان پیویست نەبوو جگە لە پیروژییەکی. پەنگە ماچین شتیکی لە دلی عیساو وەرگرتی. عیسا مەسیح خۆی بۆ قوتابییەکانی پیروژ کرد، بۆ ئەو هی لە راستیدا پیروژ بن. ئەو راستییە پیروژەیی کە عیسا مەبەستی بوو راستیی وشەیی خودا بوو. رزگارکەرە کە نوێژی کرد و گوتی: «وشەکی تۆ راستییە» (یۆحنا ۱۷: ۱۷). ئیتر، ئەوانەیی کە وەک شوانیک شوینی سەرۆکی شوانان کەوتوون دەبێت نوێژ بکەن بۆ ئەو پیروژییەیی لە وشەیی خوداوە دیت بۆ خویان و بۆ ئەو خەلکانەیی سەرپەرشتیان دەکەن.

---

۴ سەرۆکی شوانان مەبەست لە مەسیحە کە خۆی سەرۆکی شوانانە.

ئەگەر ئیمە زۆر نینگەران بین له ههله کردن ئەوا مه ترسی تیدایه، مه ترسییه که لهو ئاستهیه که شکست دههینین له مزگینیدانی راستی. وتاره کاهمان ناییت زۆر گهرم بییت له دژی دوایین ههله که ئەنجام دهدرییت یان خولیا یه زدانناسی دلخوازمان. بهلام ئەگەر ئینجیل تاکه بژارده یه زدانناسی بییت له بهردهم خه لکدا ناییت بهو شیوهیه وتار بدهین. له جیاتی ئەوه، ئیمه ده بییت هیلکارییه کی وردی جیاوازی بکیشین، ههریه ک له ههله ی ورد و گهوره له بهرچاو بگرین. ده بییت له لایه که وه ئینجیلی مه سیح له دژی بیروبوچوونه بیواه ره کان دابننن و له لایه که ی دیکه شه وه ئەم جیاوازییه وردانه بخهینه روو که ئینجیل له دژی چه واشه کاری دایناوه. نزیکه ی هه موو سپاره کانی په یمانی نوێ هه ندیک هۆشدار ی تیدایه به رامبه ر به چه واشه و مامۆستایانی چه واشه کار، که وا پروونی ده کاته وه که ئەم مامۆستا و فیڕکردنانه به شیکن له جهنگی بهردهوام له نیوان گه لی خودا و دوژمنانی خودا. قه شه ی چاک ئەم شتانه له بهردهم گه له که یدا داده نییت و ده جهنگیت له پیناو دلسۆزییان بو مه سیح و بو راستی.

پیران خۆيان به دوور ده گرن له ئه فسانه و خۆيان له سه ر له خواترسی راده هینن

ئه فسانه ی پووچ و هه قایه تی پیریژنان رت بکه وه،
به لام خوۆت له سه ر له خواترسی رابهیننه.
یه که م تیمۆساوس ۷: ۴

له یه که م نامه ی تیمۆساوس ۷: ۴ پۆلسی نیردراو زۆر به راشکاوی نووسیویه تی.
رینمایه ی تیمۆساوسی گه نچ ده کات بو ئه وه ی له لایه ک ته واو خوۆی به دوور
بگریت له «ئه فسانه ی پووچ و هه قایه تی پیریژنان»، وه له لایه کی دیکه وه خوۆی
له سه ر خواناسی رابهینیت.

به کارهینانی ده سه ته واژه ی «هه قایه تی پیریژنان»، پۆلس سه باره ت به
ته مه ن و په گه ز قسه ناکات، به لکو وشه که ئاماژه به چیرۆکه نادروست و
نامیژووییه کان ده کات که بو رینمایه ی یان فیرکردن به کاردیت. په یمانی نوۆ
هه میشه وشه یه ک به کارده هینیت بو ئاماژه دان به ئه فسانه ی درۆیین، گه مژه یی،
بیانووی مه ترسیدار و هه له که وا کاریگه ری خراپی له سه ر خه لک هه یه. لیره دا
پۆلسی نیردراو هۆشداری ده دات له باره ی ئه فسانه و ئه وه قایه تانه ی که وا بو
فریودان به کاردیت.

تیمۆساوس و پیره باشه که (پۆلس) ده بییت هه یچ په یوه ندیه کیان به م جوړه
ئه فسانانه وه نه بییت. ده بییت هه ر ئه فسانه یه ک رت بکه نه وه که گویمان لپی
ده بییت.

پیر چۆن دعتوانیّت خوئی له ئەفسانە بەدوور بگریت؟

١) قەشەى چاک دەبیت دلتیا بیت له وهى كه هاوبه شىكى گفتوگۆى راستگۆى ههيه.

قەشەكان زۆر له گەل بىركردنه وهياندا دهژين. كهواته ئيمه قەشە دهبیت دلتیا بين له وهى ئيمه تهنه گوى له خومان ناگرين، به بهردهوامى و دووباره خەرىكى هەلدانه وهى هەمان شىتى بىركردنه وه كامان بين، ئەفسانە و ئەندىشە كامان، بهبى ئەوهى هەليانبسه نگیين يان بيانگۆرين. قەشەى چاک پيوستى به رژيمىكى جىگىرى راستى ههيه، نهك ههقايت. دلتياترين رىگا بو به دهستهپنانى ئەمه له رىگهى خویندى ديارىكراو و سهرنجدانه له دهقى كتيى پىروژه وه، كه له ویدا راستى ههتا هتايى تيدا پارىزراوه و له ویدا دهرده كه ویت. بهلام دهبیت قەشە خوئی تهرخان بكات بو خویندنه وهى ئەزموونى رابردووى كه سه پىروژه خوداييه كان، كه هه ميسه ئەوانه هه لگى رپووناكى كتيى پىروژن.

٢) قەشەى چاک دهبیت خوئی به دوور بگریت له ئەفسانە و ههقايت.

دهبیت قەشە هه موو شپوازه كانى درۆ، دووزمانى، نيوه راستى، په لار، زىاده روى، پازاندنه وه، پيسى، قسه و قسه لوك و بوختان رەت بكاته وه. هه ندىك جار دانىشتنى باوه رداران له دانىشتنى بپاوه ران ده چیت كاتىك دپته سه ر ئەم شتانه. به پى ئەوهى كه پۆلس چه ندين جار له دژى گونا هه كانى زمان قسهى ده كرده وه، دهبیت زۆر جار ئەزموونى له گەلیدا هه بوو بیت، (ئەفه سۆس ٤: ٢٥، ٣١: ٤؛ يه كه م تيمۆساوس ٣: ١١). خو بواردنمان له مه دا پيوست هه گفتوگۆى خيرا و سه ر بپيش بگرته وه. دهبیت گوپچكهى قەشە وه ك گورپك بیت بو ئەفسانە و هه قايت. ئەگه رنا، هه روه ك چارلس سپورگون ناماژهى پى ده كات، ئەوا قەشە يان پىر ناتوانىت خزمەت بكات:

ئەمه ئەوپه رى بيسه روشوئىنيه بو گه نچىكى نوئى له كۆلپتر،
يان له هه ر شوئىكى ديكه، بو ئەوهى كه وا گوپچكهى

ئازار بچېژيټ له ده ست که سائیک، وه به ریځای زمانلووسی نر مونیانییوه وه خه می پئی بدریټ، پاشان به هوئی که سائیکی ناته واو خوئی ویران بکات. هیچ مه زانه ده رباره ی ټاهه ننگ و ده سته که یه وه، به لام شوانی میځه له که به، گرنگی به هه ریه که یان بده. خوژگه ده خوازریټ به ناشتیسازان، هه روه ها یه کیک له دلنیاترین ریځاگانی سازاندنی ناشتی ئه وه یه که وا له ټاگری دووبه ره کی دوور بکه ویته وه. فووی لئی مه که، مه یځه شیننه وه، سوتنه مه نی بو زیاد مه که، به لکو وازی لئی بهینه بو خوئی دا هر کیتنه وه. به چاویکی کویر و گوپییه کی که ره وه ده ست به خزمه ته که ت بکه.⁴¹

(۳) قه شه یه کی باش نایټ متمانه ی گه له که ی له ده ست بدات.

قه شه ی چاک ده بیټ راستگو بیټ له گه ل راستی. ده بیټ زور وریا بیټ له بریاردان، که ی، چی، چهند و له گه ل کیدا باسی زانیارییه کان ده کات ده رباره ی خزمه ت و کوومه لئی باوه رداران. ئه مه ئه وه ناگه یه بیټ که قه شه ژیانی نه پئی بیټ یان سویند بخوات بو پاراستنی ته واوی نه پئی، وه ک ئه وه ی ده روونناسیکی کلینیکی یان پراویژکاریکی ئازاد بیټ. ئه مه واتا پیویستی به جیاکاری و درک کردن هیه بو ئه وه ی ئه وه که سانه ی بناسیټ که چاودیریان ده کات، نوابانگیان له ده سستی ئه ودایه، ته نانه ت ئه گهر به راستی و به ورده کارییه وه قسه بکات، ره ننگه گواستنه وه ی ئه وه شتانه ی که به که سانی دیکه ی ده لټیت بشیوټ. قه شه ی چاک به لټین نادات شته که به نه پئی به پلټیته وه کاتیک بابه ته که په یوه سته به گونه و چالاکییه کی نیاسایی. به لام هه روه ها نایټ که سیکی دووزمان بیټ که به شداری بکات له ناشی قسه و قسه لوک و ئه وه ده رنه جمانه ی که لییه وه هه لده ریژریټ (پهنده کان ۲۲: ۱۰).

---

41 Charles Haddon Spurgeon, Lectures to My Students (Fearn, Scotland: Christian Focus), 365.

کاری قهشه به شیوهیه کی سهره کی قسه و وشه ده گریته وه. که واته ده بیت قهشه بزائیت که دوو زمانی چ فریودانکی ده بیت. له وانیه پیویست بکات به برده وامی پرسیار له پیرامان بکهین که ئیمه چند ناپاکیمان کردوو له متمانه مان، چ ئه فسانه یان هه قایه تیکمان گوتوو، یان زانیاری زور وردمان باسکردوو. له م لایه نه دا قهشه کان پیویستیان به لپرسینه وه هه یه.

٤) قهشهی چاک هه له ده گه ریئته وه بو سهراچاوه که ی.

ئه مه بریاری بیست و چواره می جونا سان ئیدوارد بوو: «به م شیوهیه کیشه کان چاره سهر ده گریت، ههر کاتیک من ههر کاری خراپ ئه انجام بدهم، به شوینیدا ده گه ریتم هه تا ده گه مه هو کاری سهره کی؛ پاشان، ده بیت به وریایه وه هه و له بدین چیتر ئه مه نه کهین، به هه موو تواناو له دژی سهرچاوه ی هه له که بجه نگی و نویتز بکهین.^{٤٢} له کاتی پشکینینی هه له کانی ژیا ماندا، ده بیت پرسین: «ئایا هه له که له ئه فسانه یان هه قایه ته وه سهرچاوه ده گریت، یان له راستیه کدا که به هه له جیبه جی کراوه؟» ده بیت وزه کاغان ئاراسته بکهین بو نویتز کردنه وه ی می شکمان له م شتانه دا بو ئه وه ی پاک ی و بیگه ردی زیاتر له بیر کردنه وه ماندا نیشته جی بیت.

چهند ههنگاو یک بو راهیان له سهر له خواترسی

پوئس له جیاتی ئه وه ی دهر فته بدات به ئه ندیشه، پینمایی تیموساوس ده کات بو مه شقکردن و راهیان ی خوی له سهر له خواترسی. خواناسی وشه یه که که پیویسته له ناوه نده مه سیحیه کاند بو ژئیریته وه. له هه مووی گرن گتر، له خواترسی راسته قینه - دل سوژی راسته قینه یان خواپه رستی - خوی پیویستی به زیندوو کردنه وه و ته شه نه سه ندن هه یه. له خواترسی ریازی راسته قینه ی کتیبی پیروژه، ژیانکی پیروژ و ره وشت به رز به ره میکی روچی پیروژه.

42 Jonathan Edwards, *Memoirs of Jonathan Edwards, A.M., vol. 1, The Works of Jonathan Edwards* (Peabody, MA: Hendrickson, 1998), lxiii.

پۆلسی نیردراو له نامه کانیدا بۆ تیمۆساوس چوار جار دهسته واژهی « له خواترسی» به کارهیناوه، بهو شیۆینه شهوه که لهم دهقه ماندا باسی ده کهین. ههر یه کیک لهم هونانه پینگه یه کی یارمه تیدر بۆ بیرکردنه وه له تیکۆشان له پیناوی له خواترسی. به پشت بهستن به سئ شوینه که ی دیکه کهوا باسی کردوه، ده بینین کاتیک ئەم سئ شته ی خواره وه ئەنجام ده دهین ئیمه شوینی له خواترسی که وتووین.

۱. نوێژ بکه له پیناو ده سه لاتداران و رابه رانی شارستانی. «بۆیه پیش هه موو شتیک تکا ده کهم، نوێژ و نزا و پارانه وه و سوپاسگوزاریتان بۆ هه موو خه لک بیت، بۆ پاشا و ده سه لاتداران، تاکو به ئاشتی و هیمنی و به وپه ری له خواترسی و ریزه وه بژین» (یه کهم تیمۆساوس ۲: ۱-۲). نوێژکردمان بۆ ئەوانه ی ده سه لاتدارن له راستیدا کاریگه رییان له سه ر ئازادی و توانای ژیا مان هه یه بۆ ژیا نی له خواترسیمان، ئیستا، ئاسانه بپروا به وه بکه یین که فه رمانپه روا و حکومه ته کان رینگری ده که ن له له خواترسی. له گه ل ئەوه شدا، پپچه وانه که شی راسته. نوێژه کاریگه ره کانی که سانی پیرۆز له پیناو ئەوانه ی که ده سه لاتدارن - به نیعمه تی خودا- مه رجن بۆ گه شان هوه ی له خواترسی.

۲. به کۆکردنه وه ی له خواترسی راسته قینه له گه ل قایل بوون. پۆلس پیمان ده لیت که «له خواترسی ئەگه ر به قایل بوون بیت قازانجیکی گه وه یه» (یه کهم تیمۆساوس ۶: ۶)، واتا له خواترسی نیوه ی «قازانجیکی گه وه یه». له کاتیکدا ئیمه له خواترسی په ره پیده دهین، ده بیت قایل بوونیش گه شه پی بدهین. قورسه که بیر له خوا په رستیه کی به رده وام بکه یته وه به بی قایل بوونیکی راسته قینه. به بی قایل بوون، ئەوا نارازی بوون، بۆ له بۆل، گله یی و گازنده، سه ره نجام قازانجه کانی له خواترسی به ره وه نه مان ده بات. وه ک قه شه، ده بیت ئاگادار بین له دژی ئەم به ره وه نه مانه، به وه ی به خواستی خودا له خواترسی راسته قینه و دلسۆزی بۆ خودا پیکه وه کۆبکه ینه وه.

۳. پیشینی چه وسانه وه بکه (دووهم تیمۆساوس ۳: ۱۲). هه موو ئەوانه ی کهوا له عیسا ی مه سیحدا به له خواترسی ده ژین تووشی چه وسانه وه ده بن. ئازار چیژتن

پراستییه کی ژیا نی کسی باوه پرداره به مه سیح. له خواترسی باوه پردار له جیهان جیا ده کاته وه به راده یه ک په ستان له ناو کلپسا و چهوساندنه وه له دهره وه به شیوه یه کی سروشتی دیاره. ئیمه خو مان له سه ر له خواترسی راده هیئین، بو ئه وه ی له به رامبه ر چهوسانه وه دا نه روو خیین. وه ک قه شه، ده بی ت ئه وه مان له بیر بی ت که ئیمه شایه نی ئه وه نین له پر زگار که ره که مان باش تر هه ل سو که و قمان له گه لدا بکری ت. که وا ئه و سو و کایه تی پیکرا، لیئدرا و نه فره تی لی کرا، بو چی ده بی ت چاوه پروانی شتی باش تر بین بو شوینکه وتووانی (مه تا ۱۰: ۲۴-۲۵)؟

له کاتی کدا ئیمه پیشبینی چهوسانه وه ده که نین، ده بی ت ئه وه شمان له بیر بی ت که خودا ده زانی ت چون پیاوانی له خواترس له تاقیکردنه وه پر زگار بکات (دوو هم په ترۆس ۲: ۹). لپراهینانی خو مان بو له خواترسی بریتی ده بی ت له خو ئاماده کردن بو چهوسانه وه به متمانه ی ته واو به وه ی که وا هیچ که سی ک ناتوانی ت له دهستی باوکمان ده رمان به نی ت (بو حه نا ۱۰: ۲۸-۲۹). ئیمه له و که سانه ناترسی ن که ده توانن جهسته له ناوبه ن و هیچی دیکه نه که ن؛ ئیمه له وه ده ترسین که ده توانی ت له دۆزه خدا جهسته و رو ح له ناوببات (مه تا ۱۰: ۲۸). ئیمه «ژیا نی خو مان خو شه ویست و پیشوازیمان له مه رگ کرد» (ئاشکراکردن ۱۲: ۱۱). ئه م جو ره هه لویسته له خواترسی به ره هم ده هیئیت.

دهره نجام

ئه فسانه ی گه مژانه و هه قایه تی پیریژنان ته نها چر نابیته وه له سه ر ئه م ژیا نه، به لکو له سه ر زور لایه نی بیایه خیشی چر ده بیته وه. ئه وانه وامان لیده که ن به شیوه یه کی جیهانی بیر بکه ینه وه هه تا ئه و راده یه ی که پیمان و ابی ت ئیمه هیئده باش نین بو ئه وه ی شایانی ئاسمان بین. بیرکردنه وه یه کی باش تر پویسته بو شوانه کانی ژیر سایه ی خودا. با می شکمان به که ره سه ته ی گونجاو بو ژیا نی ئاسمان ئاو بده یین.

پیران هیوایان به خدا ههیه

هیوامان به خودای زیندوو.

یه که م تیمۆسوس ۴: ۱۰

ئیمه قه شه کان رووبه پرووی ئەزموونی بهردهوام دەبینهوه بو ئەوهی به هیز و دانایی خۆمان خزمه تی قه شایه تی بکهین. ئیمه له زۆر بۆنه دا بانگهێشت ده کریین بو ئەوهی وه ک کهسانی به هیز و پالهلوانی رۆحی بین که خه ریکه باوه ر به وه بکهین ئەم جو ره هیز و بویرییه به هه ول و تیکۆشانی خۆمانه. رهنگه خۆمان ئاوا وینا بکهین که توانای پیویستمان هه بیئت بو برینی ریگا که مان به ره وه هه ر نامانجیک مانه ویت.

به لام ئەم دهسته واژه کورته له نامه که ی پۆلسه وه رووبه پرووی هه موو قه شه یه ک ده بیته وه به وه ی لئی ده پرسیت، ئیمه هیوامان به چی هه یه؟

هه ندیک جار هیوامان به خویندن و ئاماده سازی هه یه. هه ندیک جار هیوامان به و کتیبانه هه یه که ده یخوینینه وه و ئەو مشتومره قه ناعه ت به خشانه ی که تیدایه. هه ندیک جاری دیکه هیوامان به په یوه ندییه کان هه یه، به و هاوسۆزه ییه ی که له گه ل کهسانی دیکه دا هه مانه. یان هیوامان به ده رپرینی هونه ری و راویژی زیره کانه و وتاره باشه کامان هه یه. هیوامان زۆر ده بیئت کاتیک شته کان به باشی به رپۆه ده چن، کاتیک خه لکی به شیوازی ئیمه دلخۆشن.^{۴۳}

هه موو ئەم هیوایانه فریودانیکی کوشندهن! هه موویان نامینن. هه موویان لاوازی و بیه یواییین.

---

43 For a helpful discussion of these temptations, see Kent and Barbara Hughes, *Liberating Ministry from the Success Syndrome* (Wheaton, IL: Crossway, 1987).

له كویدا ده توارنی هیوایه کی بهردهوام له ژیان و له خزمه تدا بدوژریته وه؟
تاکه بهردی دلنایی و چه سپاوی هیوا خودای زیندوو، «ئه وهی پرگار کهری
هه موو خه لکه، به تایبه تیش باوه پداران» (یه که م تیمۆ ساوس ۴: ۱۰).

نازادی هیوا به خدا

قه شهی چاک له هه موو کرده وه کانیدا خوئی ده پاریزیت له ته له ی متمانه کردن
به تیکۆشانی خوئی. له روانگهی پۆلسه وه بو خزمه تی قه شهی، هیوا به خودای
زیندوو ئه وه یه که قه شهی چاک ده بووژینتته وه و به هیزی ده کات، نه ک هیوای
به خوئی هه بیّت. قه شهی چاک هیوای به خودا هه یه، هیزی خوئی له ویدا
ده دوژیتته وه. قه شهی چاک توانای خوئی، په ناگه، سه رکه وتن، قه لای به هیز،
قه لغانی له خودا وه یه. رۆژانه، سات به سات، به ره وه خودای زیندوو پاده کات.

قه شهی چاک نابیت ریگه بدات خویندن و ئاماده سازیه که ی دیمه نی پرونی
پرگار کهره که لیل بکات. ئه و نابیت بخوینت بو ئه وه ی سه رنجی که سانی دیکه
رابکیشیت، به لکو بو ئه وه بیت که عیسا به ئازاره کانیه وه له سه ر خاچ و شکۆمندی
هه ستانه وه که ی بینیت. ده بیّت به باوه ره وه وشه ی خودا^۴ بخوینتته وه، باوه ری
به خودا هه بیّت که خودا هه یه و پاداشتی ئه و که سانه ده داته وه که به دوایدا
ده گهرین (مه تا ۱: ۳۳؛ ۱۱: ۶). پپو یسته کتیبی پیروژ بکاته وه بو گوینگرتن له خودا،
نه ک بو وشه ی مردوو، به لکو بو خودایه کی زیندوو که له ریگه ی وشه که یه وه
ده دوو بیت. قه شهی چاک ده خوینت بو ئه وه ی فیربیت، ئیتر له فیرکردندا، له وانه یه
رۆح گوئی هه موو که سیک ده کاته وه بو بیستنی ده نگی په روه ردگار. پپیش ئه وه ی
قه شه خوئی ئاماده بکات بو وتاردان، ده بیّت ئه وه بزائیت که ئه و خوئی ته نها
مه ریکه، که پپو یستی به وه یه گوئی له ده نگی سه روکی شووانان بیت (یوچه نا ۱۰:
۴-۳، ۱۶-۱۷). خویندن و ئاماده کاری قه شه که ده بیّت به دلسوژی بیت، باشتین
واتای وشه که. ئایا خویندنه که مان هیوای ئیمه به خودای زیندوو ده رده خات؟

---

۴۴ وشه ی خودا: مه به ست له فه رمایشتی خودایه که وا له کتیبی پیروژ هه یه.

هیومان به خودای زیندوو هه بیټ واتا دۆزینه وهی هیوای راسته قینه له په یوه ندییه کی زیندوو کی که سییمان. بیگومان له په یوه ندییه کامان له گه ل کۆمه لی باوه پرداران هاندان و هیومان ده سته که ویت. به لام، بهر له هه موو شتیکی، قه شه ی چاک ده بیټ شوینکه وته یی خو ی له گه ل خودا بنیاد بنیټ.

ئایا په یوه ندییه کامان له کلێسادا ئه و جوړه په یوه ندییه نهن که هیوا به کی قوولتر به خودا بنیاد ده بیټ، یان به ره و پشت به ستیمان ده به ن به مرو ف؟ ئایا تیمه بریکاری هانده رین و کهسانی دیکه ئاراسته ده که یین به ره و خودای زیندوو و بو ئه وهی هیوایان به و هه بیټ؟ ئایا وتاره کامان به بیر ی خه لکی ده هینتته وه که هیوایان به و خودایه هه بیټ که هه رگیز وازیان لی ناهینتت و پشتگو ییان ناخات؟ یان وتاره کامان هانی خه لک ده دات که هیوایان به ئامیر و ته کنه لوژیا و ئه و چاره سه رییانه هه بیټ که مرو ف دروستی ده کات؟ له پیکه وه ژیا مان، پیوسته به به رده و امی ئماژه به وه بکه یین که هیوای راسته قینه له کو ییه، له عیسادا.

چ ئازادییه که که ده بیټ ئه مه پیمان به خشیت! هیوا به خودا شوانه کان ئازاد ده کات له فریودانه کانی هیوای ساخته و پشت به ستن به خو ی. هیوا به خودا پر زگار مان ده کات له «پر زگار که ری ئالۆز» که وای داده نیت هه موو کیشه یه ک ده بیټ به دانایی یان هه ول و کۆششی خو ی چاره سه ر بکریت. ئازاد مان ده کات له هه ولدان بو پرازیکردنی هه موو که سیکی. ئازاد مان ده کات له کو ت و به ندی «سه رکه وتن» یان «ماییش». بو ئازادی مه سیح تیمه ی ئازاد کرد (گه لاتیا 5: 1)، وه ئه م ئازادییه به ته نها و به ته واوی له سه ر بناغه ی هیوا به به مه سیح. عیسا ی مه سیح قه شه که ی پر زگار کردوو، وه ده بیټ عیسا ی مه سیح ئه وانی دیکه ش پر زگار بکات. مه سیح هیوا به کی راسته قینه به شوانه کان ده به خشیت، وه مه سیح ده بیټ هیوای راسته قینه به گه له که شی به خشیت.

بو ئه وهی قه شه یه کی باش بین، ده بیټ ئه م راستییه ساده و قوول به بیر ی خه لکه که مان بهینینه وه: «هیومان به خودای زیندوو هه یه.» ئه م ده سته واژه یه پیوستی به رافه کردنکی ته وا و هه یه، ئه مه ی نوو سا وه به خشیتکه له ژیا نی

پراسته قینهی ئەوانەدا هەیه که باوە پریان بە رزگار کەرە که هەیه. قەشە ی چاک دەبیت بەم شیۆهیه بژییت. دەبیت وەک کەسیک ژیا بیت (بە دەمی رابردوو) که هیوای چەسپاوی بە خاوەنی ژیان هەبیت - ئەو هی که لە خۆیدا ژیا نی هەیه، بەخشەری ژیا نی هەتاهە تایی، خودای زیندوو، عیسای مەسیحی پەرۆردگارمان.

راوەستە و بۆ ماوەیه ک بیربکەرەو: هیوای تۆ لە کویدا دەگیرسێتەو؟

پاسپاردهی پیران

بەم شتانه رابسیپیره و فیڕ بکه.

یەكەم تیمۆساوس ۴: ۱۱

شارۆن بالای چوار پی و دە ئینج بوو، راوهستابوو. جلیکی نایابی لەبەردابوو و بە دەنگیکی نەرم قسە ی کرد. لە تەمەنیکی مامناوەندا بوو و دایکی دوو مندال بوو. سەرەرای ئەو هی هەموو نیشانه کانی ژیانیکی خۆش و ئاسوودەیی ناومالی هەبوو، بە لام خەلکی لە گەل شارۆندا نە دەگونجان. ئەو کەم تووشی گیلایەتی نەبوو، هەمیشە لەبەردەمیدا ئەو هەستەت دەبوو کە پیویستە هاوسەنگ بیت.

من بو ماوهی نزیکە ی سالیک لە گەل شارۆن کارم کرد پیش ئەو هی بزنام کە ئەو ماوهی چەند سالیک وەک بەرپۆه بەری پۆلیسی هەریمیک خزمەتی کردوو. ئەو رونی کردوو کە هەموو خویندکارانی سەربازی فیڕی شیوازی رابەراییەتی بوونە، کە لە زۆر حالەتدا هاوڵاتیانی فیڕ کردوو پێز لەو ئەفسەرە نه بگرن کە نوینە رایەتی دەسەلات دەکەن. هەر کاتیک ئەفسەریک فەرمانیکی زارەکی دەردەکات، فەرمانی زارەکی بە سادەیی ئەو وشانە دەردەبریت کەوا لە راستیدا هەلۆیستی رابەراییەتی ئەفسەرە کە یە.

لە یەكەم تیمۆساوس ۴: ۱۱، پۆلس زمانیکی بەهیز بەکار دەهینیت بو قسە کردن لە گەل تیمۆساوسی گەنجی شەرمەن. ئەگەر تیمۆساوس خزمەتکاریکی باشی مەسیح بیت، ئەوا دەبیت «فەرمان بدات و فیڕ کردن بکات».

فەرمان وشە یە کە بە خیرایی گوئی کە سانیکی مۆدیرن تووشی ئازار دەکات. کەلتووری ئیمە لە دەسەلات دەرهو پتەوه، بە تاییەتی دەسەلاتیکی بە دلنایی

و به هیژ. ئیمه ههز ده که یه رابه ریگمان هه بیته ئاسانکاری بکات، کۆدهنگی دروست بکات، یان هاندەر بیته. وه ئهم شیوازه رابه رایه تییه شوینی خوئی هه یه. رابه ری ژیر ده زانیته که ی شیوازیکی نه رم باشتره، که ی دانوستان باشه، وه که ی دروستکردنی کۆدهنگی ئه نجام بدریته.

له گهل ئه وه شدا، له یه که م تیمۆساوس ۴: ۱۱ پۆلسی نیردراو به شیوازیکی جیاواز قسه ده کات له گهل تیمۆساوس. ده لیت: « به م شتانه رابسیپره.» پیویسته کۆمه له که تیبینی ده سه لات بکه ن له پینمایی تیمۆساوس.

له پهیمانی نویدا فرمان و راسپاردن چۆنه؟

به دنیاییه وه پۆلس به تیمۆساوس نالیته پیچه وانه ی ئه و شتانه بیته که عیسی مه سیح فرموویه تی ده رباره ی گوینه گرتنی باوه داران له یه کتر (لوقا ۲۲: ۲۵-۲۶). ئه و مه بهستی ئه وه نه بووه که تیمۆساوس دیکتاتوریه تیکی بچووک له ناو کلێسادا دامه زرینیته که تییدا به ده ستیکی ئاسنین حوکم بکات.

هه رچۆنیک بیته، رابه ری باش ده سه لات په پره وه ده کات. فرمان به هه ندیک شتی دیاریکراو ده دات. عیسی مه سیح وه ک ده سه لاتداریک فیری ده کرد، نه ک وه ک مامۆستایه کی ته ورات (مه رقۆس ۱: ۲۲). به شوینکه وتنی نموونه ی په روه ردگار، قه شه ی سه رراسته ده بیته رابسیپریته و فرمان بکات. ده بیته به ده سه لاته وه فیتر بکات، نه ک وه ک پشیله یه کی ترسنۆک که وا مووه کانی گف ده بیته وه و له لایه کی په رژینه که وه پاز ده دات بو لایه که ی دیکه. قه شه یه کی باش ده نگیکی روون و دیاریکراوی هه یه.

به لام توانای فرمانکردن په گه که ی له خودی قه شه که نییه. به هره و توانا کانی قه شه بنه مای ده سه لاته که ی نییه. هه روه ک شیوازی هه لسوکه وتی قه شه که بنه مای ده سه لاته که ی دابین ناکات. وشه ی خودا تاکه بنه مای پیویسته بو ده سه لاتی قه شه دابین ده کات.

پۆلس لەمە تێگەیشت. بۆ کڵیسیای سالۆنیکى نووسى و گوتى: «چونکه دهزانن ئه و راسپاردانه چى بوون كه به دهسهلاتى عيساي بالادهست پيماندان» (يه كه م سالونيكى ٤: ٢). قه شهى چاك ده بىت فير بىت كه له فه رمانكردنيدا، خۆى رابه ر نيه. ئه و ته نها ئىردراو و نوينه ره. فه رمانه كان ئه وه نين كه به هه وه سى خۆى گه شهى پىدات و دابه شى بكات. ده بىت فه رمانه كان به ر وونى له خوداوه بن. له بهر ئه مه يه كه له رىنمايى پۆلسدا «فىر بكه» زۆر گرنگه. تيمۆساوس بۆ ئه م فير كردنه راده سپىرئىت كه وا له مه سيحه وه وه رىگرتووه (مه تا ٢٨: ١٨-٢٠).

سه ره راي ئه وه ش، قه شهى چاك له شتى گرنگتر كارامه ده بىت. «ئه م شتانه» كه له ئابه تى يازده دا هاتوون باسى جه نگرى رۆحى ده كات كه وا باوه رداران تىوه گلاون وه هه روه ها ئه و ئازادىيهى له مه سيحدا فه راهه م كراوه. «ئه م شتانه» ئاماژه ده كات به له خواترسى، باوه رى دروست، متمانه يه كى پته و به خوداى زىندوو، رزگار كهرى باوه رداران. تيمۆساوس و هه موو قه شه باشه كان، ده بىت له م شتانه دا كارامه بن.

چى رىنگه له قه شه باشه كان ده گرئىت كه وا به گوئىرهى پىويست راسپارده نه ده ن؟ كالفن به تىگه يشتنه وه يه كىك له رىگرىيه كان ديارى ده كات:

بىروباوه ر له جو رىكى ئاوايه، ده بىت خه لكى لى شه كه ت نه بن، هه رچه نده هه موو رۆژئىك گوئىيان لى ده بىت. بىگومان ده بىت هه ندىك شتى دىكه فىر بكرىن؛ به لام جه خت كرده وه هه يه له ر وون كرده وهى ئه مانه؛ چونكه ئه مه واتاى ئه وه يه كه ئه وانه شتىك نين گرنگىيه كى كه ميان پى بدرئىت، به سه ئه وهى به خىرايى و سه رپىيى له به رچاوى بكرىن؛ به لام، به پىچه وانه وه، ئه وانه شايه نى ئه وه ن كه هه موو رۆژئىك دووباره بكرىنه وه، چونكه ناتوانن زۆر قوول رۆبچن. بۆيه پىويسته هه موو قه شه يه كى ژىر بىر بكاته وه له وهى چ شتىك زۆر گرنگه، بۆ ئه وهى بتوانئىت جه ختى له سه ر بكاته وه. هىچ

هۆکاریک نییه بۆ ئەوێ بترسیت لهوێ بیته هۆی بیزاری
چەند کەسێک؛ چونکە هەر کەسێک لە خوداوە بێت زۆر بە
خۆشحالییەوه گوێ لەو شتانه دەگریت کە پێویستە بەردەوام
بیبستیت.^{۴۵}

بۆچی دەبیت پیر لە دووبارەکردنەوهی راسپاردەوی وشەیی خودا بترسیت؟
یەکیک لە هۆکارەکان ئەوێیە کە ترس لە مرۆف بە گوێماندا دەچرپینیت،
«خەڵکەت پێشتر ئەمەیی بیستوو. بیزار دەبن لە گوتنی هەمان شت.» ئیمە
لە راوبۆچوونی کەسانی دیکە دەترسین، لەوانە ئەمە تەنانهت هەلسوکەوتی
فێرکردنیشمان بگۆریت.

بەلێ، ئەوان گویان لێ بوو. بەلام پیناچیت ئەوان بە شیوەیەکی نمونەیی
فێرکردنە کە پەیرەو بکەن. پیران و قەشەیی شارەزا دەزانن کە فێرکردنی پیر بەرھەم
پێویستی بە دووبارەکردنەوه هەیە. زۆر جار ئیمەیی باوەرداران تەماشای ئاوێنە
دەکەین تەنھا بۆ ئەوێ ئاور بەدینەوه و ئەو وێنەییە لەبیر بکەین کە بینومانە
(باقوب ۱: ۲۳-۲۴). هەرۆک کین ساندی دەلێت، «باوەرداران دەتوونەوه.»

دەرەنجام

نابیت دووبارەکردنەوه و دووبارە فێرکردنەوه بارگرانی بێت بۆ قەشە (فیلیپی
۳: ۱). هەرۆهە نابیت قەشەکان بێدەنگ بن لە پرووی ئەو کەسانەیی کە حەز
ناکەن یان نایانەوێت قەشەیان بۆ بکریت. ئیمەیی قەشە فەرمان بەم شتانه
دەکەین لەبەر ئەوێ فەرمانەکانی خودا چاکە و بیزارکەر نییه (یەکەم یۆحەنا
۳: ۵) بۆ تەندروستی ئەو کەسانەیی لەژێر چاودێری ئیمەدان، وە بۆ ئەوێ بە
سەرراستییەوه وەک خزمەتکارێکی باشی مەسیح ئەرکە کەمان پەیرەو بکەین.

---

45 Calvin, Commentary on 1 Timothy, 13; emphasis original.

پیران پینگه به کهس نادهن

سووکایه تی به گهنجیه تییان بکات

با کهس سووکایه تی به گهنجیه تیت نه کات.

یه کهم تیمۆسوس ۴: ۱۲

ههندیك له لیژنه کانی گهران به دوای قه شه که سیک له بهرچاو ناگرن ته مه نی له چل سال که متر بیت. به دلنیا ییه وه، ئه مه واتای کۆتاییه اتنه به دیار بکردنی تیمۆسوس، ته نانه ت خودی عیسا ش. ههروه ها ههندیك ئه ندانی لیژنه که ههن که ته ماشای قه شه ی گهنج ده کهن و ده گهنه ئه وه دهره نجامه ی که ده لئین: «ئه وه گهنجه به لام ئیمه راهینانی پنده کهین و به خواستی خۆمان ده یگونجین». ههروه ها ههندیك ئه ندامانی کلپسا ههن که رینمایه قه شه که یان پشتگوۆ ده خهن، له بهر ئه وه ی «ئه وه زۆر گهنجه و نه شاره زایه.» زۆر به ی ئه وه که سانه ی ئه م هه لۆیستانه یان هه یه هه رگیز وه ک پیر خزمه تیان نه کردووه یان راهینانیان نه کردووه بۆ ئه وه ی ببنه قه شه.

به ملیۆنیک ریگا ده توانن سووکایه تی به گهنجان بکه ن. ئه وه ی قه شه یه کی گهنج ده یکات که بیهوایی نازانیت له هه ولدان بۆ رابه ر بکردنی ئه ندامه به ته مه نه کان که دزایه تی ربه رایه تیه که ی ئه وه ده کهن، نه ک له بهر ئه وه ی که ئه وان درک به هه له ی ئه وه ده کهن له تیگه یشتنی له ده قی کتییی پیرۆز به لام له بهر ئه وه ی ئه وان زۆر به فراوانی و به گشتی خۆیان به به ته مه نتر و ژیرتر ده زانن؟ ئیستا، پۆلس داوا له تیمۆسوس ناکات که دانایی که له که بووی ئه ندامان و رابه رانی به ته مه ن فه رامۆش بکات. تیمۆسوسی ساکار ژیرانه سوودیکی ته و او

لهوه وهرده گريټ كه پيرانى پيروژ پيشكه شى ده كهن. له گهل ټه وه شدا، پوټس پړنمياى تيموټسوس ده كات كه راده ستى خه ملاندنى هه لى كه سانى ديكه نه بټت بو ته مهنى گه نجټتى. ته مهنى ټه و بهر به ست نيه بو رابه ريكردنى كلټسا و بوونى به قه شه يه كى باش. گه نجټتى بهر به ستټك نيه له به رده م له خواترسى و پيگه يشتن و تواناى رابه رايه تى قه شه.

چهند بيرو كه يهك بو خولادان له سووكايه تيكردن به گه نجان

يه كه م نامه ي تيموټسوس ٤: ١٢ بو تيموټسوس نووسراوه، به لام وه ك يهك جي به جى ده بټت له سهر گه نج و به ته مهنه كان.

١) قه شه به ته مهنه كان ده بټت ټاماده بن كه ده رفه ت و هه ل بده ن كاتيټك باب ته كه په يوه سته به قه شه گه نجه كان.

قه شه به ته مهنه كان نايټ له دژى هاو ټه ركه گه نجه كانيان بوه ستين به شتيك كه ناتوانريټ بگوردرټ (ته مهن)، به تايه تى كه خودا له دژيان نيه. به لكو ده بټت هانيان بده ن، پړنميايان بكه ن، پشتگيريان بكه ن و راهينان پى بكه ن هه روه ك ټه وه ي پوټس بو تيموټسوس كردى. ټه مه ش ته واو واتاى ټه وه يه كه قه شه گه نجه كه بواري بو بره خسيټريټ بو كار كردن و رابه رايه تى.

٢) قه شه گه نجه كان نايټ هه لچوو بن و تواناى فيركردن نايټ.

قه شه ي گه نج بو ټه و كه سانه ي كه سووكايه تى به گه نجټتى ټه و ده كهن، له به رامبه ردا، نايټ به شيويه ك وه لاميان بداته وه كه سووكايه تى به ته مهنى گه وره يان بكات يان به شيويه ك وه لاميان بداته وه كه ټه وان كه سانى بټزاركه ر و خراپه كارن. ټه وه ته نها لادان زياد ده كات و ټه ركى رابه ريه تى قورستر ده كات. له جياتى ټه وه، قه شه گه نجه كه ده بټت به ساكارى مټنټه وه، به ټارامى بټټت و له كاتيټكا به دلسوټزيه وه هه موو ټه ركه كانى خو ي جي به جى بكات.

۳) نایبیت قه شه گه نجه کان بیر له شکست بکه نه وه له به رامبه ر ئه و که سانه ی که سووکابه تی به گه نجیبتییان ده کهن.

قه شه گه نجه کان نایبیت سه ریان دابنه ویئنن، یان بۆله بۆل و گله یی بکه ن. ده بیئت پشت قاییم بن و چاویان له سه ر مه سیح بیئت، وه داوا له هه موویان بکه ن که وا شوینیان بکه ون هه روه ک ئه وان شوینی مه سیح ده کهن. من زۆر جار گه واه ی بۆ مارک دیقه ر ده ده م، گه روه قه شه ی کلّیسه ی کاپیتۆل هیلّی له ئاوه لکیشی له واشنتۆنی پایته خت، ئاماژه ده کات بۆ به ره و پیشه وه، سه رباری گوپراه لنه بوونی ئه وان، به ره و ئامانج هه نگاو ده نیئت له کاتی کدا که سانی دیکه دژایه تی رپه رایه تیه که ی ده کهن. ره نگه ئه مه بیزار که ر بیئت بۆ هه ندیک که سانی ده ور به ری، به لام خۆراگری ساکارانه خزه مت به قه شه که و خه لکه که ده کات. به ساده یی قه شه گه نجه کان ده بیئت به رده وام بن له شوینکه و وتی عیسا.

له وانه یه تۆ قه شه یه کی گه نج بیئت که پرو به پرووی ئه م جو ره زه حمه تیه بیته وه. خوشه ویستم، نایبیت واز به یئیت. نایبیت بچووک بیته وه. نایبیت دلته نگ بیت. پپو یسته «رابسیپریت و فیر بکه یت». شایانی سه رنجدانه که رینمای ی پۆلس له ئایه تی ۱۲ له دوای وشه یه کی به هیز دیت له ئایه تی ۱۱، که وا ده لّی «رابسیپره». وه ک ئه وه یه که ئه و ئه م ترسه ی مروّف و نزیکوون له شکست ده زانیئت که له خزه تکاری گه نجدا هه یه.

ده رنه جام

مروّف هه رچه نده گه نجه تر بیئت، زیاتر دوودل ده بیئت بۆ ئه وه ی به ده سه لاته وه رابه رایه تی بکات که وا له گه ل ده سه لات ی وشه ی خودا و خزه متی شوانایه تی بگونه یئت. ئه م رینماییه داوا له تیمۆساوس ده کات بۆ ئه وه ی که سیکی گه روه بیئت، بۆ ئه وه ی به جوړیک پیش بکه ویئت که ته مه نی په یوه ندی نه بیئت به توانا و متمانه ی به خودا و به هیز بیئت وه ک قه شه یه ک. قه شه ی چاکی گه نج ده بیئت ئه مه بکات.

پیران دهبنه نمونه

به لگو ببه به نمونه بو باوه پدران له قسه و پهفتاردا،
له خو شه ویستی و باوه پر و پاکیتدا.

یه که م تیمۆسوس ۴: ۱۲

هاو تیمه کانی و هه وادارانى نازناوى «شاخى بهر په رچدانه وه» يان پى به خشيوو، به وپييهى جهسته يه کى قه له و و ليها تووى هه بو و له تيکشکاندن. له کاتيکدا نه و که سيکی شاره زا بوو، هه واداره کان يازده جار وه ک نه ستيره يه کى خولى پاله وانويه تى نه مريکى ده ستينشان يان کرد بوو. دوو مه داليای زيړينى ئولمپى به دهسته پينا له سالانى ۱۹۹۲ و ۱۹۹۶، وه له سالى ۲۰۰۶ يانهى به ناوبانگى باسکه ي ياده وه رى نايسميت نه وى خسته ريزه کانييه وه. نه و به يه کيک له په نجا گوره ترين ياريزانه کانى ميژووى (ئين بى نهى) ناسراوه.

هه ر سيژده ساله که ي له خوله کاندا به شارى کردووه (ئين بى نهى) نه وى له هه موو تيمى کى چاوپيکته وتن دانا بوو. نه و قسه ي هه مه رهنگى ده کرد. به تواناوه قسه ي ده کرد. به توندى قسه ي ده کرد. به دهنگى به رز قسه ي ده کرد. هه موو کات قسه ي ده کرد. هه تا نه مپروش، چارلس بارکلى خاوه نى نازناوى ليها توو ترين گالته چييه که هه تا ئيستا بيستوومه. به ساده يى نه وه «به رپرز چارلسه».

نه و هه رگيز بانگه شه ي ره چه له کى شاهانه ي نه ده کرد، به لام رهفتاره که ي نه وه ي ده سه لماند. بارکلى زور جار له ناوه وه و له ده ره وه ي ياريگا تووشى هه لچوونى تووره يى ده بوو، جاريک تفى له لايه نگرپک کرد له بهر نه وه ي قسه يه کى ره گه ز په رستانه ي کرد بوو.

به پریز چارلس بارکلی هرگیز بانگه شهی ئه وهی نه ده کرد بیته نمونه یی. له سالی ۱۹۹۳ کۆمپانیای نایک هه لمه تیکی بانگه شهی ده ستیپکرد که تیدا بارکلی به بیهوده یی باسی ئه وهی کرد که وه رزشوانان نمونه یی نین. بانگه شه که مشتمپرکی نیشتمانی وروژاند. به لام بارکلی جه ختی له وه کرده وه که دایک و باوکان ده بیته نمونه بن و پیویسته واز بهین له گه ران به دوای وه رزشوانانی لیها تووی گه نج بو پیشکه شکردنی شیوازی هه لسوکه وت و به هاکانی گه نجان.

له گه ل ره تکرده وهی چارلس بارکلی بو بیروکه که له سه ره تای سالانی ۱۹۹۰، ئه و بیروکه یه نه ما که ده گوترا ناوداران نمونه یه کن له کاتی سه ختا ده بنه پیشه نگمان. ره نگه من سه ر به نه وهی پیشوو بم که هاندر بوون بو ئه وهی ته ماشای که سیکی نمونه یی بکه ن و لاسایی ئه و بکه نه وه. به لام ئه گه ر بیروکه که له گوتاری گشتیشدا ون بوویته، ئه وای بیگومان له ده قی کتیپی پیروژدا له ناونه چوو.

نایا قه شهکان دوایین رۆلی نمونه یین؟

شیتیک هه یه که ده بیته قه شهی چاک بیکات ئه وه یه که بیته نمونه یه ک بو باوه رداران. ده بیته رۆلیکی نمونه یی هه بیته بو ئه وهی لاسایی بکرته وه. ئه مه قسه یه کی زۆر ساده یه به لام زۆر گرنگه. هینده گرنگه که خودا له راستیه هه میشه یه کانی کتیپی پیروژ دایناوه.

شیوازی سه ره کی که تیمۆساوس به هوی گه نجیتهی خوی لئ به دوور ده گرت، ئه وه بوو که بیته نمونه بو هه موو باوه رداران. پۆلس داوای لیکرد بو ئه وهی ژیا نیکی شایسته ی پیشه نگایه تی و چاودیری کردن و شوینکه وتنی بژیته. ریئمای پۆلس ئاستی خزمه تی قه شایه تی زۆر به رتر ده کاته وه له سه ر ئه و نمونه ناته واو و بیبایه خانه ی که له لایه ن وه رزه وانه به ناو بانگه کان پیشکه ش کراون.

كى شايسته يه بو ئەم شتانه (دووم كۆرنسۆس ۲: ۱۶)؟ دانانى ئەم جورە
نمونانە ئەرکىكى سەخت و دژوارە. ئەو پۆيىستى بە بەخشى سەروروشت و
توانادارکردنى خودا ھەيە.

پۆلس بە جورىك دەلپت كە قەشە پۆيىستە لە ھەوزىكى شووشەي ماسيدا
بژيىت، ھەر ھە چاوە كانى دەر ھە شىوازە كانى مەلە كردن و خووە كانى خواردنى
بينن. ئەو لە پشت پەردە و پىچەدا ناژيىت، بەلكو لەودىوى شووشەيەكى پروون.

بىنگومان، زۆربەي خەلك بە شىوھەيەكى سروشتى ھەزيان لە تايھەمەندييە،
لە ئاسوودەيى و ئاشكراکردنى ناومالپان، وە جورىك لە ناوھەخۆيى كە دونياي
بىرۆكە و بىر كەردنە ھە كانيان پى باشترە. بەلام يەكەم نامەي تىمۆساوس ۴: ۱۲
داوا لە قەشەكان دەكات كە لە ناخى خۆيان و ئاسوودەبيان دەرپچن بو قوناغى
دروستبوونى نمونەيى قەشايەتى.

نمونەيى بوونى قەشە چى لەخۆدەگرپت؟

۱) نمونەيى قەشەي چاك بو باوەردارانە.

رەنگە ئەو ھە پروون بپت، بەلام لەوانەيە ھىچ پيشەيەكى دىكە زۆر جار ھەك
نمونەيەك نەبپت بو ھەمووان -باوەرداران و بى باوەران. مايەي خۆشحالييە،
پۆلس ليرەدا لە يەكەم تىمۆساوس ۴: ۱۲ ئەمەي نەگوتووە. ھەر كەسپك ھەول
بەدات نمونەيەكى بەردەست بپت بو ھەموو جىھان، خۆي دەكاتە پارچە كىككىكى
سویر!

قەشەكان بانگھپشت كراون بو ئەو ھەي ببنە نمونە و پيشەنگى كلىساكانيان.
نمونەيى بوونيان بە شىوھەيەكى سەرھەكى ناوھۆيىيە و بە شىوھەيەكى بنەرەتیش بو
باوەردارانە. ئەو شتەي كە جىھانى بپاوەر ھەزى لپيەتى بو قەشەكان بە ھەمى
ناكۆكە لەگەل ئەو ھەي عيساي مەسيح داوايان لى دەكات و ئەو ھەي كەسانى پيرۆز
پۆيىستيانە بپينن. بۆيە قەشەكان دەبپت پروون و ئاشكرا بن لەبارەي ئەو ھەي كى

جه ماوه ريانه - كۆمه لى باوه پردارانى ناوخويى كه وا له ژير چاوديري نه واندايه، نه ك باوه پرداران به شيويه كي تايهت، يان به گشتى، يان جيهانى. پۆلس نه م رينمايه له چوار چيوه ي جيهانى راسته قينه دا داده رژيژيت بو په يوه ندى نيوان قه شه يه كي ديار يكراو و كۆمه ليك خه لكي ديار يكراو.

رينمايى پۆلسى نير دراو به و واتايه ديت كه ده بيت قه شه له چوار چيوه ي تايه تي كۆمه لايه تي و ميژوويى خويدا بيت. كاتيک له واشنتونى پايتهخت بووم، فيرى نه وه بووم كه قه شه پيوستى به وه يه ده ريخات چون پيشينه يه كاني به گونجاوى ديارى ده كات (خودا، خيزان، كار) له بهر نه وه ي كه هه موو خه لكي شاره كه وا ديار بوو به پيچه وانوه ده ژين (كار، خيزان، خودا). كاتيک له باشوورى رۆژه لاتى ته مريكا ده ژيام، كه له ويڊا باوه پرى رووكهش به هيژه، زانيم كه پيوسته قه شه بيته نمونه يه ك له جياوازي و روونى، دلسوزى بيروباوه پ، قسه كردنى راسته قينه به خو شه ويستيه وه. كۆمه ل و چوار چيوه گرنگن. قه شه كه ده بيته نمونه ده بيت نه مه له بهر چاو بكرت.

۲) نمونه يى قه شه ي چاك واى ليده كات كه به رده ست بيت.

به مه مه به ستم نه وه نيه كه نه و جله وگيري خو ي به سهر كاته كانيدا ده رنه خات يان شكست به يتت له دانانى شورايه كي گونجاو له ده وري خيزانه كه ي. شايس ته يه كاني قه شه پيوستى به م جو ره جله وگيري هه يه. به لام نه م راسپارده يه بو تيموساوس پيشنيارى نه وه ده كات كه قه شه له ده وري خه لك بيت، له گه ل گه له كه ي، به رده ست بيت بو گه له كه ي. ده بيت چاوديري بكرت، نه مه ش ناكريت نه گهر به جو ريك له به رده م خه لكدا نه بيت. له وان ه يه پيوست به وه بكات له گو ره پانه جو رواو جو ره كاندا بينريت، له بو نه ي ژيانى هاو به ش، له نانخور دنى نيوه رو پ يان ئيواره، له مال، له مالى كه سانى ديكه، وه به م شيويه. چه نده ده توانريت خه لكي پيى بگهن؟ ههر كه سيك ده بيت ره چاوى بارودوخه كاني بكات بو وه لامدان ه وه ي نه م پرسياره. به لام، له بنه ره تدا، قه شه ي چاك پيوسته به پيى پيوست به رده ست بيت بو نه وه ي به شيويه كي كاريگهر بيته نمونه.

۳) چند بواریکی تايهت ههيه كه قهشهی چاك دهبيت تيدا پيشهنگ و نمونه بيت.

من دلخوشم به لستی کردار و لپهاتووويه کانی پۆلس كه لیره دا له ئايه تی ۱۲ هاتوو، نهك له بهر ئه وهی گه یشتوو مه ته نيشانه كه، بهلكو له بهر ئه وهی ده مپاريزیت له سه رلئيشیواوی و دلنانه بوون له وهی له كوئی ده ست پی بکه م. باسی پینج شت ده کات: قسه، رهفتار، خوشه ویستی، باوه ر، پاکی. ئه وه لستیکی قورسه، به لام یارمه تیمان ده دات بو ئه وهی بزاین له کوئی ریكخسته کانی پيشهنگ و نمونه دا پیویسته.

ئه وه قسه هیه ی ئیمه ده یلین پیویسته نمونه یی بیت. له تیو ده قه کانی دیکه دا، ئه فسه سۆس ۴: ۲۵، ۲۹، یاقوب ۳ بنه ماکانی شیوازی گوتاری قه شه باس ده کهن. ده بیت قه شه زیاتر گوئی بگریت، به راستگویی قسه بکه ن و به ته واوی ده رپرن، (نابیت به گشتی تیکه لی بکات)؛ راشکاوانه و خوشه ویستانه بن (سه رزه نشتی ئاشکرا باشتره له خوشه ویستی نهیئی)؛ ئه وه قسه هیه ده کات كه پیویسته و بنیاد نه ره؛ چاکه ده کات له گه ل گوئیگرانی.

ئه وهی ئیمه ده یکه ین ده بیت نمونه یی بیت. هه مووان رهفتاری قه شه ی چاک ده بینن. یان دلنیاکه ره ده بیت، ده بیته هوی گومان، یان نکۆلی له ده سه لات و توانای ئینجیل ده کات. قه شه ی چاک به شیوه یه ک ده ژبیت كه شایسته ی بانگه وازه که ی بیت و لاسایی خودا بکاته وه (ئه فسه سۆس ۴: ۱؛ ۵: ۱؛ فیلیپی ۱: ۲۷؛ ۴: ۱). راستی بنه ره تی بو هه موو قه شه یه ک ئه وه یه که ژیان و شیوازی ره وشتی به دلنیا به وه و به به رده وامی کاریگه ری هه یه له سه ر کاراکته ری کۆمه لی باوه ردارانی. به شیوه یه کی گشتی کۆمه لی باوه رداران شیوازی قه شه که ده گرنه به ر. وه کاریگه ری قه شه به ئاسانی کال نابیته وه هه تا دوو یان سئ قه شه ی داها توو که به دوایدی دین. قه شه ی داها توو ناتوانن له نیو قوره سه خته کان ده ریانه یین و بیانخه وه سه ر پیره وی ته واو، یان به هوی نمونه ی قه شه ی پيشوو له قسه و رهفتاردا ریگا و ناراسته ی دروست ده دۆزنه وه.

خۆشه‌ویستی ئیمه ده‌بیټ هه‌وونه‌یی بیټ. ئەمه ئەم شوینیه‌یه که هه‌وونه‌ی ئیمه، له‌به‌رده‌م که‌سانی پیرۆز دانراوه، هه‌روه‌ها شایه‌تی ده‌دات بۆ بی‌باوه‌رانی ده‌ور و به‌رمان (یۆحه‌نا ۱۳: ۳۴-۳۵). بۆ ئەوه‌ی خۆشه‌ویستی‌مان هه‌وونه‌یی بیټ، ده‌بیټ ئیمه شوین هه‌وونه‌ی عیسا بکه‌وین، که خۆشه‌ویستییه‌که‌ی به‌رزه. خۆی له‌پیناو گه‌له‌که‌ی به‌خشی. ئەو له‌دایک بوو بۆ ئەوه‌ی به‌ریت. ئەو خۆبه‌خشانه‌خه‌م و نازاره‌کانی گه‌له‌که‌ی خۆی خسته‌سه‌ر خۆی. عیسا به‌رگه‌ی ئەو سووکایه‌تی و گالته‌پیکردن و گالته‌جاری و لێدانه‌ی گرت که شایسته‌ی ئیمه‌یه، له‌جیاتى ئیمه تووشى تووهری بیسنوو و هه‌تا هه‌تایی باوکی بوو. ئەو چوو له‌ناو نازاره‌کانی ئیمه‌وه و له‌تاقیکردنه‌وه‌که‌مان پشته‌گیری کردین. ئەو وه‌ک کاهینیکی بالاداکۆکی لێ کردین. ئیستا، ده‌بیټ ئیمه‌ش هه‌وونه‌یه‌ک بین بۆ خۆشه‌ویستی خۆبه‌ختکه‌ر!

قه‌شه‌ی چاک هه‌وونه‌یه‌که‌ له‌ باوه‌ر. پشت به‌خۆ به‌ستن له‌قه‌شه‌دا کارێکی خراپه. نه‌بوونی باوه‌ر نه‌خۆشیه‌یه‌که‌ له‌خزمه‌ته‌که‌ی. قه‌شه‌ی چاک متمانیه‌ی به‌خودا هه‌یه. ده‌بیټ پیری کلێسا هیواى به‌خودای زیندوو هه‌بیټ، که له‌خۆیدا ژيانى هه‌یه، که ناتوانیت درۆ بکات، که خودای راستیه. ده‌بیټ کۆمه‌لی باوه‌ر داران بتوانیت شایه‌تی بدات بۆ باوه‌ری پیرانیان له‌هه‌موو بارودۆخه‌کانی ژیان: هه‌لچوون، کاره‌سات، گۆران، په‌وشت، پشتیوانی، به‌رگری، فره‌یی، که‌می، به‌ره‌م و نه‌بوونی. له‌کاتی به‌رزى و نزمیدا، قه‌شه‌ی چاک ژیان و ب‌پیاره‌کانی خۆی له‌سه‌ر دنیایى خۆشه‌ویستی عیسا، خودایه‌تی، ده‌سه‌لات و چاکه‌ی ئەو داده‌مه‌زرینیت.

قه‌شه‌ی چاک هه‌وونه‌یه‌که‌ له‌پاکی. ده‌بیټ پاکی و بیگه‌ردی له‌سه‌ر دوانگه‌دا بوروژنینیت و پ‌یگا بگریټ به‌ره‌و پ‌پ‌ره‌وه‌کانی نیو کورسیه‌یه‌کانی دانیشتن له‌نیو کلێسا. ئاسانه‌ بۆ قه‌شه‌که‌ پ‌یسی بشاریته‌وه. ئەگه‌ر بیه‌ویټ، ده‌توانیت خۆی گۆشه‌گیر بکات، ناسنامه‌یه‌کی جیاواز به‌خه‌لکی پ‌یشان بدات، ژیانیکى دوو‌پ‌وو بژینیت. ئەگه‌ر بیه‌ویټ، ده‌توانیت زۆر قسه‌ بکات له‌سه‌ر پاکی و پ‌رۆزی و نکۆلی له‌ده‌سه‌لاته‌که‌ی بکات. قه‌شه‌ی چاک بۆ په‌نج و ماندوبوون و تیکۆشانه‌یه‌که‌م تیمۆساوس (۴: ۱۰) بۆ له‌خواترسی، زانینى ئەوه‌ی که «له‌خواترسی بۆ هه‌موو شتیک سوودبه‌خشه، چونکه‌ به‌لینى ژيانى ئیستا و داها‌تووی ت‌دایه» (ئایه‌تی ۸).

جوانی پاکی و پیروزی ده‌بیت دلی قه‌شه داگیر بکات، هه‌روه‌ها ده‌بیت واز له هه‌موو شوینگره‌وه‌یه‌کی پاکی و پیروزی به‌ییت. هاوشیوه‌یی له‌گه‌ل مه‌سیح هانی ده‌دات. به‌به‌رده‌وامی ده‌یه‌وئیت بچیتته ناو خو‌شه‌ویستی پاکی عیسا، کاتیک هه‌زه‌که‌ی سارد ده‌بیت تووشی کیشه ده‌بیت. ده‌بیتته نمونه له پاکی و بیگه‌ردیدا، چونکه نیعمه‌تی پاکی و بیگه‌ردی ده‌زانیته. ده‌زانیته جوانی راسته‌قینه چیه و پشت به‌خودا ده‌به‌ستیت بو‌ئه‌وه‌ی له‌به‌رده‌م خه‌لکدا بژییت - له‌بژارده‌کانی چیژ وه‌رگرتندا، بژارده‌کانی موسیقا، ساکارییه‌که‌ی، دانپیدا‌نا‌نه‌که‌ی، ریژگرتنی له‌ژناتی گه‌نج (به‌که‌م تیمۆساوس ۵: ۲)، له‌خویندنی هونه‌ری و نه‌ده‌بی بنیادنان و ره‌خه‌ له‌ شیواز، ... هتد. بو‌ب کولفین ئه‌م بابته‌به‌ باشی پوخت ده‌کاته‌وه و ده‌لیت:

عیسا هات بو‌ئه‌وه‌ی له‌ریگه‌ی قوربانیه‌که‌فاره‌ته‌که‌ی بو‌یه‌کجار و هه‌تاهه‌تایه‌گه‌له‌که‌ی پاک بکاته‌وه (تیتۆس ۲: ۱۴).
ئه‌وه‌ی ته‌واو کرد که ریوره‌سمه‌کانی پاک‌کردنه‌وه ته‌نها ده‌یان‌توانی ئاماژه‌ی بو‌بکه‌ن. به‌لام داواکاری خودا بو‌پاکی نه‌گۆراوه. خودا هیشتا پیروژه. بو‌یه‌سه‌یر نییه‌که‌خوا ده‌یه‌وئیت رابه‌رانی کلێسا نمونه‌ی پاکی بن بو‌باوه‌پداران.

پاکی ئاکاریکه‌که‌وا پیس نه‌بیت، تیکه‌ل نه‌بیت، سووک نه‌بیت، به‌تال بیت له‌خرابه‌ و پیسی. یه‌که‌م بوار که ئه‌مه‌ی له‌سه‌ر جیه‌جی ده‌بیت پالنه‌ری ئیمه‌یه. خودا داوامان لی ده‌کات خۆمان بپاریزین له‌وه‌ی که «له‌و دلسۆزی و پاکیه‌ بو‌مه‌سیح چه‌واشه‌بکریته» (دووه‌م کۆرنسۆس ۱۱: ۳).
رابه‌رایه‌تی په‌رستن بو‌ده‌ستکه‌وتی دارایی یان ناوبانگی گشتی سووکایه‌تیه‌به‌خودا. خودا ده‌یه‌وئیت په‌رستشمان راستگۆبانه بیت نه‌ک رووکه‌شیانه؛ خوویستانه، نه‌ک به‌ناچاری؛ پر به‌دل، نه‌ک سه‌رلیش‌یواوی. به‌ده‌رپرینکی دیکه، پاک بیت.^{۴۶}

---

46 Bob Kauflin, *Worship Matters: Leading Others to Encounter the Greatness of God* (Wheaton, IL: Crossway, 2008), 47.

دەرەنجام

قەشە و پیران بە نیعمەتی خودا و یارمەتی ئەو: «نمونهن بۆ باوەرداران لە قسە و رەفتاردا، لە خۆشەویستی و باوەر و پاکیدا». کلێساکان پێز لە خودا و قەشەکان دەگرن کاتیک قەشەکان بەو جوۆره دەژین که شایستهی لاساییکردنەویە. لە میهره‌بانی خۆیدا، خودا بە‌لێنی پاداشتی گه‌وره‌ ده‌دات به‌و که‌سانه‌ی که خۆیان بۆ ئەم ئەرکه‌ شکۆداره‌ ده‌به‌خشن (یه‌که‌م په‌تروۆس ٥: ١-٤).

چارلس بارکلی راست بوو که گوتی: وه‌رزشوانانی لێهاتوو ئەم جوۆره نمونه و پێشه‌نگه‌ نین. ته‌نها خزمه‌تکارانی مه‌سیح خاوه‌نی ئەم پۆحه‌ن.

پیران فیرکردن ده کهن

به لگو ببه به نمونه بو باوه پداران له قسه و پهفتاردا،
له خو شه ویستی و باوه پر و پاکیتدا.
یه که م تیمۆساوس ۴: ۱۲

ئه گهر بته ویت خزمه تی قه شایه تی له یه ک شتدا پوخت بکه یته وه، ئه وه چی ده بیت؟ بیگومان، ناتوانین به ئاسانی له یه ک شتدا بیهۆنینه وه. ته نانه ت ئه وه ئه رکانه ش که له یه که م نامه ی تیمۆساوس خویندمان به ساده یی ئالنگاری وه لآمی ئه م پرسیاره ده کات. به لآم ئه گهر بتوانیت له وشه یه کدا پوختی بکه یته وه، ئه وه چی ده بیت؟

ده کریت له هه موو ژياندا حاله تیک دروست بکریت «بو ئه وه ی باوه پداران بینه نمونه». عیسا به قوتاییه کانی گوت که نمونه یه کی پیداون بو ئه وه ی شوینی بکه ون (یۆحه نا ۱۳: ۱۵). له شوینیکی دیکه، پۆلسی نیردراو ده لیت، «لاسیی من بکه نه وه ههروهک چون منیش لاسایی مه سیح ده که مه وه» (یه که م کۆرنسۆس ۱۱: ۱). هه مان شت به باوه پدارانی فیلیپی ده لیت (فیلیپی ۳: ۱۷). وه له یه که م تیمۆساوس ۴: ۱۲ پۆلس هانی تیمۆساوس ده دات بو ئه وه ی له قسه و پهفتاردا بیته نمونه. په نگه نمونه یه ک بیت بو وه سفکردنی قه شه ی چاک.

ریگایه کی دیکه بو دیاریکردنی ئه وه ی قه شه ی چاک ده یکات، ئه وه یه که په چاوی ئه وه بکه ین نمونه که چ پۆلیک ده گیریت. له بنه په تدا، دانانی نمونه بریتیه له فیرکردن. قه شه ی چاک فیرکردن ده کات. «بهم شتانه رابسه پیره و فیر بکه» (یه که م تیمۆساوس ۴: ۱۱). «هه تا دیم بایه خ به خویندنه وه ی گشتی نووسراوه پیروژه کان و وتاردان و فیرکردن بده» (ئایه تی ۱۳).

دلسۆزی قهشایهتی

کهواته قهشهی چاک ده بییت چی بکات؟ ده بییت خوئی تهرخان بکات بو ئهم سئ مه بهسته: خویندنه وهی گشتی بو کتیبی پیروۆ، ئاموژگاری، فیرکردن. وشهی وهرگیردراو بو «خوته رخانکردن» واتا ئاماده کاری پيشوه ختهی تایهت. سوتانی خوئی وهک مومیک بو خویندنی که سبی ده بیته سونه مه نی خزمه تی گشتی قهشهی چاک. به لام ده بییت خویندنه که ش پیروۆ بکریت. چارلس بریجز ده نووسیت:

رهنگه درهختی زانین گه شه بکات، له کاتیکدا درهختی ژیان لاواز ده بییت. هه موو فراوانبوونیکی زانیاری هزری مه یلیکی سروشتی هه یه بو خو شکۆدارکردن. پئویسته پاریزگاری له خووی خویندن بکریت، نه وهک بیته ئاسانکاریه ک بو ناپیروۆزی؛ په روۆشی بو گه شه کردن له سه ر حیسابی ویژدان یان چه سپاوی؛ دامه زراوه بو ئه نجامدانی پامان، نه ک له زانینی پیروۆزی و زانیاری کرداری؛ سه رقالکردنی ئه و کانه ی که بو ئه رکی ده سته جیه، یان ده سته وردان له خولیاکانی دیکه له هه مان کاتدا یان کاتیکی زیاتر. له ئاراسته کردنی ئه م خویندانه بو ئامانجی کو تایی خزمه ت ده بییت هوکمیکی ته ندروست و بیرکردنه وه یه کی روۆی په یه ره و بکریت. با هه یج کاتژمی ری کمان له ده ست نه چیت که بو خویندنی کتیبی پیروۆ تهرخان ده کریت، یان بو ئاماده کاریمان بو وتاردان.⁴⁷

سئ بنه ما بو قهشهی تهرخانکراو بو فیرکردن

قهشهی چاک به سئ ریگا خوئی تهرخان ده کات بو فیرکردن.

(1) خویندنه وهی گشتی کتیبی پیروۆ. زوړیک له کلپساکان که من تیدا ئاماده بووم ئارامیان لئ بر اووه به بیستنی خویندنه وهی وشهی خودا. رهنگه خه لکی

47Bridges, The Christian Ministry, 49.

لپراهاتوون گوئیان له خویندنه وهی وشه ی خودا نه بییت له ناو خه لکدا بخویندنه وه جگه له چه ند رسته یه کی کورت نه بییت. حه زی گوینگرتن له وشه ی خودا زۆر که م گه شه ی کردووه.

هه ندیک که س پیمان وایه خویندنه وهی کتیبی پیروژ له ناو کۆمه لدا بیزار که ره. هه ندیک دیکه پیمان وایه که ریگره له به رده م «په رستشی راسته قینه» -گوتنی گۆرانی رۆحی. هه ندیک لی تیئاگه ن یان به زه حمه ت ده توانن به رده وم بن له گوینگرتن. له وانه یه تو گویت له مانه و له هوکاری دیکه بووبی بو پشتگوینخستنی خویندنه وهی کتیبی پیروژ له ناو کۆبوونه وه دا. ئایا پیت وایه خودا سه رسامه به هیچ یه کیک له مانه؟

خودای باوک له وشه که یدا و له ریگای وشه که یدا خو ی ده رده خات. وشه که ئاماژه به عیسا ده کات. رۆحی پیروژ که سانیکی به کاره یناوه بو نووسینی کتیبی پیروژ. به له به رچاوگرتنی هه ولی هه ر سی تای سییانه یی خودا، چ هوکاریکی شایسته هه یه بو پشتگوینخستنی خویندنه وهی کتیبی پیروژ؟

پۆلس به تیمۆساوس ده لیت «خوت ته رخان بکه» بو خویندنه وهی کتیبی پیروژ له ناو کۆمه لدا -له به ر هوکاریکی باش. وشه که زیان ده به خشیت. هه موو ژیا نه وه یه ک که له کتیبی پیروژدا تو مار کراوه له دوایدا بووژانه وهی خویندنه وهی کتیبی پیروژ هاتووه له ناو کۆمه لدا. بو فونه، موسا له نیو کۆمه لدا سپاره ی په یمانی خویندنه وه له ده رچوون ۷: ۲۴. یه شوع ته واوی شه ریعته ی خویندنه وه له کاتی نوینکردنه وهی په یمان پاش داگیرکردن و ویرانکردنی شاری عای که وا له به شی هه شتی سپاره ی یه شوع ئاماژه ی پی کراوه. دیمه نه مه زنه که له نه میا ۸ به دریزی پیروژ خویندنه وه و پروونکردنه وهی کتیبی پیروژ (نه میا ۹؛ ۱۳). یه رمیا هیوا ی تۆبه کردنی ده خواست کاتیک باروخی هاندا بو خویندنه وهی وشه ی خودا له به رده م گه ل (یه رمیا ۳۶). هه روه ها چه ند جار له ئینجیله کاندا په روه رداگاران به ده برینیکی نایان ده ست به قسه کردن ده کات و ده لیت: «ئه ی نه تان خویندنه وه...»؟

قەشەى چاك خۆى تەرخان دەكات بۆ دلىابوون لەوہى كە لە كۆبوونەوہى گشتىدا وشەى خودا بەردەوام تەوہرى كۆبوونەوہكەيە، لە بەشكى ئەوہدا، لە رىگەى خويندەوہى كىتى پىرۆز لەناو كۆمەلدا. ئەم خويندەوہى شىوہى گەلى خودا دادەرپىژىت و ھەر خۆى كردهيەكى فىركردنە و بنەمايە بۆ رىنمايەكانى دىكە.

٢) ئامۆژگارى. قەشەى چاك ھەروەھا لە كىتى پىرۆزەوہ ئامۆژگارى دەكات. ئالنگارى گەلەكەى دەكات نەك ھەر تەنھا گوئى لە وشەكە بگرن بەلكو سەرنجى لى بدەن. ھەروەھا كىتى پىرۆز لە ژياناندا پەپرەو بكەن. ئامۆژگارىيان دەكات بە ھاندان، سەرزەنشتردن، راستكردنەوہ، ھۆشدارى و دلنەوايى (يەكەم تىمۆساوس ٣: ١٦-١٧). خەلكەكەى ھاندەدات بۆ ھەستكردن و كاركردن لەسەر بنەماى وشەى خودا.

ھونەى نىردراوئىتى بۆ خزمەتى قەشايەتى تىشكى خستۆتە سەر جىبەجىكردنى وشە بەسەر ھەر تاكىكى كۆمەلى باوہرداران (يەكەم سالۆنىكى ٢: ٨-١٣). خويندەوہ يارمەتيدەرە بەلام بەس نىيە. پىرى كلىسا دەبىت لەسەر چەند ھالەتى رۆچيدا پەپرەو بىكات كە كۆمەلى باوہرداران پىكەوہ كۆدەبنەوہ. ھەندىك پىويستيان بە پەروەردەكردن ھەيە، ھەندىكيان پىويستيان بە داردەستى تەمبىكردن ھەيە، ھەندىكىش پىويستيان بە رىكخستن ھەيە. قەشەى چاك لە رىگەى خويندەوہ و جىبەجىكردنەوہ ھەول دەدات وشەكە بۆ ھەر پىويستىيەك بگونجىت.

٣) فىركردن. پىران لە رىگەى خويندەوہ و ئامۆژگارىكردنەوہ فىردەكەن. ھەروەھا، مەرەكان كە گەشە دەكەن پىويستيان بە رىنمايى رىكخراو ھەيە. دەبىت تىمۆساوس خۆى تەرخان بىكات بۆ بىروباوہر. پۆلس ھىچ كام لەم بەھانانەى نەبوو دەربارەى «دووبەرەكى بىروباوہر» يان «ئەوہ دەربارەى پەيوەندىيە نەك بىروباوہر». ھىچ پەيوەندىيەك دروست نايىت بەبى ئەوہى نەزانىن ئىمە پەيوەندىمان بە كىوہ ھەيە. دەبىت نەرىتى تىمۆساوس بۆ بنىادنانى بىروباوہر

بیت به کوکوردنه وهی راستییه کانی کتیبی پیروژ بو ته وای گه له که ی. ده بیت
فیر بکات، چونکه به بی فیر کردن ناتوانیت بیته قه شه یه کی چاک.

بیخینه بواری پهیره وکردن

له پردی راویژی دانایانه وه، رهنگه تیبینی چهند پهیره وکردنیک بکه یین بو
پیرانی دلسۆز:

پاریزگاری بکه له و کاتژمیرانه ی پیویسته بو خویندنه وه و خویندنی کتیبی
پیروژ، بو ئه وهی فیرکردنیک کاریگه ر بیته ئاراهه.

۱. له ئاستیکدا به فراوانی بخویننه وه، به لام کاتیک دیته سه ر کتیبی پیروژ و
یه زداناسی به قوولی بخویننه وه.

۲. به شیوه یه کی ریکوپیک ئه مانه بخویننه وه، کتیبی پیروژ، یه زداناسی میژووی.
له دوا ی یه ک، ئه مه ته وای فیرکردنه کانی کتیبی پیروژت فیرده کات ده رباره ی
بابه تیک، شیواز و گیرانه وهی کتیبی پیروژ، وه که سه پیروژه دلسۆزه کانی دیکه
چون مامه له یان له گه ل ئه م کیشانه دا کردوه، پاشان خۆت به دوور بگره له و
شانازی به خوکردنه ی که فیربوون له که سانی دیکه ره ت ده کاته وه.

۳. بیرکردنه وه ت ریکبخه به نووسینی وتاره که ت، به لایه نی که مه وه ئه گه ر
وتاریژیکه گه نج بیت. هه موو قه شه یه ک پیویستی به م ریکخستنه نییه. به لام
بو زور که س، وتاردانیکه نووسراو ریکوپیکه بو وتاره کاهمان زیاد ده کات.

۴. ئه و که سانه له ده وری خۆت کۆبکه وه که کاردانه وه یه کی راستگۆیانه و
بنیادنه ریان هه یه له سه ر وتاره کان. رهنگه له گه ل قه شه یان پیرانی دیکه
کۆبیته وه، گووی له وتاری که سانی دیکه بگره، یان کۆبوونه وهی ده سته وه ک
ده رفه تیکه هاوکاران بو هاندان، راستکردنه وه، یارمه تیدان.

۵. پهیره وکردنی شیواژیکه گشتی له فیرکردنی به هاوئا ههنگی دوانگه ی وتاردان،

خویندنی کتیبی پیروژ له روژانی ههفته، قوتابخانهی روژانی یهکشه ممه، گرووپه بچووکه کان و دهر فته کانی دیکه ی فیژکردن. ناکریت هه موو شتیک له سه ر دوانگه بکریت، بویه ده بیته به شیوه یه کی ستراتژیی دهر فته کانی دیکه به کار بهیترین.

6. ئه گهر بکریت، بهر پر سیاریتی فیژکردن له گه ل که سانی دیکه دا هاوبه شی پی بکه. قه شه کان پیوستیان به یارمه تی هه یه و ده بیته که سانی دیکه ی به هره مهنده ئاماده بکه ن بو ئه وه ی به چالاکیه وه له رابه رایه تی و له ناو کوومه لی باوه رداران یارمه تی بده ن له هه لگرتنی باره که.

ده رهنجام

قه شه ی چاک چی ده کات؟ به یه ک وشه: فیژکردن. له ریگه ی قسه و کرده وه کانیه وه، مه ره کان فیژ ده کات. با خویندن و ئاماده کاریه که مان ته رخان بکه ین بو ئه وه ی بتوانین به ته واوی و به شاره زاییه وه مه ره کانی خودا له نیعمه تی وشه کانی تیر بکه ین. وشه ی خودایه که ژیان ده به خشیته. قه شه ی چاک باوه ری به وه هیه، متمانه ی به وه هیه، وه ئه مه ده کاته ته وه ری خزمه ته که ی.

پیران گه شه ده کهن

بایه خ بهم شتانه بده، هه موو توانای خوئی تیدا
به کار بهینه تاکو پيشک و تنت بۆ هه موو ان ده ربکه ویت.

یه کهم تیمۆساوس ۴: ۱۵

به یانیان له دوای به یانی، به په له ده چونه سهر په نجه ره که، نیگه ران بوون
بۆ ئه وهی بزانی ئاخۆ رووه که که یان گه شه ی کردووه یان نا. مامۆستای زانست
ئه رکی ماله وهی پیدابوون که تۆویک له ناو کوپیکی پلاستیکی روونی بچوو کدا
بچینن و پر بیت له خۆلکی ده وه له مند به خوراک و رهنگ تاریک، بۆ ئه وهی
گه شه کردنه که ی بینن له تۆویکی بچوو که وه که له ناو خاکدا دانراوه بۆ
چه که ره کردن و له کۆتاییشدا بۆ رووه کیک.

دوو کچه کهم دهسته مۆی نهینی ژیا نی گه شه کردن بوون. هه موو روژیک
سه رنجیان بۆ رووه که که ده چوو. به بیرم هاته وه که هه مان سه رنجم هه بوو
کاتیکی مندالکی له ته مه نی ئه واندا بووم و له قوتابخانه هه مان پرۆژه مان
ئه نجام دا.

هه موو شتیکی زیندوو گه شه ده کات. هیچ شتیکی وه ک گه شه کردنیکی
ته ندروست ئاماژه نییه بۆ زینده گی و به هیزی. ره نگه له بهر ئه وه بیت که
هه موو که سیک هزی له گه شه کردنه و پیشوازی لئ ده کات. له هه ر شوینی کدا
که شتی گه شه کردوو بینین چیژ و هاندان ده بینین. خودا گه شه کردنی په یوه ست
کردوو به ژیان، وه ئیستا ئیمه له هه موو شوینی کدا به دوایدا ده گه ریین.

دهبیت قهشهکان گهشه بکهن

پۆلسی نیردراو وشه‌ی به‌هیز به‌کارده‌هینیت له‌گه‌ل تیمۆساوس بۆ ئه‌وه‌ی هانی بدات بۆ گه‌شه‌کردن. ئه‌و داوا له‌ تیمۆساوس ده‌کات بۆ ئه‌وه‌ی «خۆی ته‌رخان بکات» و «خۆی لێ‌را‌به‌هینیت» بۆ ئه‌وه‌ی گه‌شه‌کردنه‌که‌ی جه‌خت بکاته‌وه له‌ ژيانی رۆحی و به‌هیزبوونی.

بیروۆکه‌ی ته‌رخانکردن چه‌ند جارێک له‌م به‌شه‌دا ده‌رده‌که‌وێت. هه‌ندیک که‌س خۆیان ته‌رخان ده‌که‌ن بۆ «رۆحی چه‌واشه» (ئایه‌تی ۱)، له‌ کاتێکدا ده‌بیت تیمۆساوس خۆی ته‌رخان بکات بۆ خۆیندنه‌وه‌ی کتیبی پیرۆز بۆ کۆمه‌ڵ و ئامۆژگاری و فێرکردن. سه‌رباری ئه‌وه‌ش ده‌بیت تیمۆساوس خۆی لێ‌را‌به‌هینیت-تیکۆشی‌ت و زه‌حمه‌تی بکیشیت- له‌سه‌ر له‌خواترسی (ئایه‌تی ۷). وینه‌ی تیکۆشان که‌ ئاره‌قه‌ی لێ‌ هه‌لده‌رژیت له‌ لاپه‌ره‌که‌وه‌ دیاره‌.

خزمه‌ت تیکۆشانه‌. کارکردنه‌. ئه‌گه‌ر هاتینه‌ ناوی و مه‌انه‌وێت ئاسان و ئاسووده‌یی بیت، ئه‌وا به‌ خیرایی ده‌که‌وین و شکست ده‌هینین به‌ هۆی زۆری به‌رپرسیاریتی، زه‌حمه‌تی، قورسی، گونا، بیهیوایی، شکستیکی ئاشکرا (شکستی ئیمه‌ و که‌سانی دیکه‌ش)، مردن، نه‌خۆشی، هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که‌ له‌گه‌ل ژيانی مروۆفی که‌وتوو‌دا هه‌یه‌. خزمه‌ت تیکۆشانه‌.

وه‌ک هه‌ر تیکۆشانێک، خزمه‌تی قه‌شایه‌تی پێو‌ستی هه‌یه‌ به‌ رۆتین، ئه‌زموون، پێشکه‌وتن. پۆلس تیمۆساوس فێرده‌کات که «ئهم شتانه‌ په‌یره‌ و بکه‌» ئاماژه‌دان به‌و شتانه‌ی که‌ له‌ ئایه‌ته‌کانی پێشوودا هاتوون:

- هۆشداریدان به‌ خه‌لکی له‌ مامۆستایانی چه‌واشه‌کار؛
- دوورکه‌وتنه‌وه‌ له‌ بیروباوه‌ری هه‌له‌ و ئه‌فسانه‌؛
- لێ‌را‌هینانی خۆی له‌سه‌ر له‌خواترسی؛
- هیوای به‌ خودای زیندوو؛

- پاسباردن و فیرکردن؛
- مانهوه به سه‌به‌رزی وهک قه‌شه‌یه‌کی گه‌نج؛
- نمونه‌یی و پیشه‌نگایه‌تی له ژیاندا؛
- خویندنه‌وه‌ی کتییی پیروژ له‌ناو کۆمه‌لدا، ئاموژگاری، فیرکردن؛
- وه‌به‌کاره‌ینانی به‌هره‌کانی؛

له‌کۆتایی ئەم رینماییه‌دا، پۆلس به‌ تیمۆساوس ده‌لێت که‌ راهێنان بکات و خۆی تهرخان بکات بۆ هه‌موو شتیک که‌ له‌ لیسته‌که‌دا هاتوه‌.

کتییی پیروژ و ئەزموویمان پیمان ده‌لێن که‌ هه‌ندی‌ک له‌م شتانه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی سرووشتی بۆ قه‌شه‌ و پیران نایهن. ره‌نگه‌ بتوانین هه‌ندی‌ک شت ئەنجام بده‌ین به‌لام ئەوانی دیکه‌ زه‌حمه‌ته‌. ئەگه‌ر چاوه‌ڕۆی بکه‌ین هه‌موو شتیک ئاسان بێت، ئەوا بیهوامان ده‌کات له‌وه‌ی که‌ به‌ره‌مدار بین. ئەگه‌ر چاوه‌ڕوانی ئەوه‌ بکه‌ین که‌ هه‌موو شتیک قورس بێت، ره‌نگه‌ هه‌ول بده‌ین و به‌هره‌ و بانگه‌شته‌که‌مان فه‌رامۆش بکه‌ین و ده‌رفه‌ته‌که‌ له‌ ده‌ست بده‌ین که‌ چاکه‌ و به‌خششی خودا له‌ هه‌ریه‌ک له‌ سه‌رکه‌وتن و ئەزمووندا بینین. جه‌ختکردنه‌وه‌ی باش و خوداییانه‌ له‌سه‌ر شته‌ دروسته‌کان زۆر گرنگه‌.

یه‌کی‌ک له‌ ریگاگان بۆ پاراستنی لێراهێنانیکی گونجاو درککردنه‌ به‌وه‌ی که‌ خزمه‌ت پێویستی به‌ په‌یره‌وه‌کردن هه‌یه‌. پێوستی هه‌یه‌ به‌ سه‌رنجدان، پامان، کردار، وه‌ هه‌له‌سه‌نگاندن. لێراهێنانیکی باش پێویستی به‌ دلسۆزی زۆره‌.

هه‌ر که‌سی‌ک مندالێکی هه‌بێت ده‌زانیت که‌ منداله‌که‌ی کاتیک داوا ده‌کات ئامیریکی مۆسیقا بژه‌نیت لێراهاتنی منداله‌که‌ بۆ په‌یره‌کردنی مه‌شقکردن زۆر گرنگه‌ بۆ سه‌رکه‌وتنی. به‌ هه‌مان شیوه‌، راهێنه‌ری تۆپی سه‌به‌ته‌ی قوتابخانه‌ی ئاماده‌یی هه‌میشه‌ ئەو قسه‌یه‌ دووباره‌ ده‌کاته‌وه‌، «تۆ به‌و شیوه‌یه‌

یاری ده که یت که مه شق ده که یت.» ده توانیت پیشبینی
 نه وه بکه یت که نه و دلیابوو له وهی که لپراهاتنی ئیمه
 کاریکی سه خته. په ننگه ئیمه به هه مان شیوهی یارییه کاغان
 تهماشا فیلمی مه شقکردنه کاغان بکه ین. ئیمه ده بیت سه رنج
 بده ین، ئاماده بین، له سه ر ئه رک بین، وه هه میشه ئاماده
 بین بو نه وهی راست بکرینه وه. هه موو نه مانه به شیکه
 له لپراهینان. نه گهر هه لوئستیکی لاوا زمان هه بیت به رامبه ر
 به لپراهاتن، خزمه ته که مان راده وه ستیت، دواده که ویت، وه
 تیکده چیټ، وه به هوئی ته و او ئاماده نه بو ومان و سه رنجدان
 و هه لسه نگانندی پیویست خه لات به ده ستناهیین.

بنه ماکانی خو راهینان

په ننگه هه ندیک له بنه ماکان خزمه تمان بکه ن له هه و له کاغان بو نه وهی ببینه
 شواینیکی چاک.

(۱) به شیوهیه که هه لسوکه وت له گه ل خویندن بکه وه که نه وهی یارییه که بیت.
 هه روه که چوون لپراهاتووین ئاوا قه شایه تی ده که ین. له خویندندا، ئیمه روټین
 و شیوازه کاغان به شیوهیه که ده نوینین که واکاتی یاریکردمان ئاسان و کارامه
 و کاریگه ر ده کات. کاتیک خویندنه که م ته و او بوو، له کوټاییدا ته و او که ری
 یارییه که م هه ر به و شیوهیه ده بیت. راویژی من هینده ورد یان به گویره ی
 پیویست به پیی کتیپی پیروژ نییه. خووم له پاراییدا ده دوزمه وه بو نه وهی
 چوون وه لامی نه و شتانه بده مه وه که ده بیت بیزانم. کاتیک خویندنه که م
 ته و او ده بیت، که سانی دیکه که ده کهن به قواویکردنه که م ساده تر بیت، وه
 ئاموژگارییه کانم به هه له زیاتر پشت به خووم و هه ست و سوژم ده به ستن.
 هه تا رادهیه که ده توانم ئاموژگاری کاریگه ر بکه م، هه تا رادهیه که راویژی
 ژیرانه پیشکه ش بکه م، وه پالشتی خه لک بم. به لام نه بوونی ئاماده کاریی من

له کۆتاییدا له «یاری» ژبانی راسته قینه یاندا دهرده کهوئیت. رهنگه زمانپاراو بم، به لام سوودبه خش نابم. پیری چاک پیوستی به نزیکوونه وه ههیه له خوئندن وهک ئه وهی کاتی یاریکردن بیت، له بهر ئه وهی خیرایی یاری له خزمه تدا پیوستی به یاریزانانی سه رنجراکیش و ئاماده کراو و راهینراوی باش ههیه.

۲) خۆت وهک راهینه ریکی باش بدۆزه وه. ههچ دوورگه یه کی چۆلکراو نییه وهک خزمه تی قه شایه تی. زۆریک له قه شه کان له خزمه تی قه شایه تیدا هه ست به ته نهایی ده کهن؛ هه ندیکیش هه ستیکی ئاسایان هه یه بو خزمه تی هاوبه شیکردنیان. به لام بو هه موومان، دوورگه ی چۆلکراو حاله تیکی زۆر دلته زین دروست ده کات: هه لسه نگانندی که م یان نه کردنی بو کاره که مان. ئیمه ی له ناو هه لسه نگانندی هه له ی خو ماندا هیشته تۆته وه. که می که مان هه لسه نگانندیکی هاوسه نگی خو مان ده که ین. هه لسه نگاندن به وهی ئیمه لاوازین بو که وتن -هه موو شتیک باش ده بیت یان هه موو شتیک ترسناک ده بیت. هه ردووکیان باش نین.

راهینانیکی باش کاردانه وه یه کی باشمان پی نادات، به لکو خو شوسته تمان پیده دات دهرباره ی نه ریت و بیرکردنه وه مان، ئاموژگاری و راویژ و ژیا مان پیده دات. ههروهک پۆلس له ئایه تی ۱۵ پیمان ده لیت. له پیناو راهینان، له گه ل که سیک «ته ماشای فیلم بکه ن» بو ئه وهی بزانیته چون خاله به هیز و لاوازه کانی دهرده کهوئیت. قه شه ی ساکار به دوای ئه و جو ره کاردانه وه یه دا ده گه ریته.

۳) چاندنی ساکاری. وادیاره چاندنی ساکاری زۆر قورستره له وهی دیاره. ههروهک پیشتر تینینیمان کرد، لووتبه رزی درنده یه کی چهنده ره یه که به زۆر شیواز و چه ندین جار خو ی ده سه پینیت. لووتبه رزی وهک لیکردنه وه ی جیلککه له دیواریک. بو یارمه تیدان له م جه نکه دا، پروانه کتیبه که ی (سی. جه ی. مه هانی) «ساکاری: گه وره یی به رده ست» و به ته واوی بیخوئینه وه.

به مه به ست و به وریاییه وه به دوای ئه و که سانه دا بگه رپی که به پروونی

و ته‌نانه‌ت به پټوهره‌کانی جیهانیش وه‌ک که‌سیکی ساکار ده‌بیزین. له‌وانه‌یه
 ئه‌وان رابه‌رایه‌تی کلټسای نوټی، بچووک، خټرا گه‌شه‌سه‌ندووی ناوچه‌که نه‌که‌ن.
 ره‌نگه ئه‌وان به هټمنی و که‌می‌ک نادیار کار بکه‌ن، ره‌نگه به هټوی ئه‌وه‌وه
 بی‌که ئه‌وان له دل‌وه ئه‌و ساکاریه‌ ده‌رده‌پرن. به ته‌ماشاکردنی ئه‌م که‌سانه
 بی‌فیزی بینه، شوټنکه‌وتیان بټو مه‌سیح و داننان به لووتبه‌رزیمان بینه. راهټیان و
 مه‌شکردن یارمه‌تیمان نادات، ئه‌گه‌ر ساکار نه‌بین، ئه‌گه‌ر شایانی فی‌کردن نه‌بین،
 وه نه‌توانین سه‌رنج بده‌ین له له‌خواترسی و به‌کاریان نه‌هټین.

سووده‌کانی گه‌شه‌کردنی قه‌شه له باوهردا

قه‌شه یان پیریکی چاک هه‌موو ئه‌مانه ده‌کات، هه‌روه‌ک پټمان گوتراوه: «بټو
 ئه‌وه‌ی هه‌مووان گه‌شه‌کردنی بینه‌ن.» خودا مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه که گه‌شه‌کردنی
 شوانی چاک نیشانی مه‌ره‌کان بدات. ئه‌ندامانی کلټسا چاویان له‌سه‌ر قه‌شه‌که‌یانه،
 وه‌ک منداله‌کان که به په‌له ده‌چوونه لای په‌نجه‌ره بټو بینه‌نی گه‌شه‌کردنی ژبانی
 رووه‌کیک، بټو بینه‌نی گه‌شه‌کردن و هاندان له‌مه‌وه. گه‌شه‌کردنی ئه‌وان به
 چه‌ندین شیواز سوودیان پی ده‌گه‌یه‌نټ.

(١) ئه‌گه‌ر هه‌مووان گه‌شه‌ی قه‌شه‌که بینه‌ن، ئه‌مه ئاماژه بټو ئه‌وه ده‌کات که
 خه‌لکه‌که‌ی پټشتر ئاگاداری هه‌ندی‌ک که‌موکوریه‌کانی بوونه. قه‌شه‌ی چاک
 ده‌بټت به‌مه دل‌خۆش بټت! پټگه‌دان به که‌سانی دیکه بټو ئه‌وه‌ی بزنان که
 ئه‌و که‌سیکی کامل و ته‌واو نییه‌ رزگاری ده‌کات له چاوه‌روانییه‌ ناواقعیه‌کان
 و سه‌باره‌ت به کۆمه‌لی باوه‌رداران ده‌یکاته مروټیکی ئاسایی. وا ده‌کات به‌ره‌و
 پټش بچټت له پرۆژه‌ی به‌دیپټراویکی که‌وتوو که به نیعمه‌ت و به‌خششی
 خودا رزگارکراوه. که‌واته نایټت هه‌له‌ی خۆی داپو‌شټت. به دانایی، به
 خواناسییه‌وه، ده‌بټت دان به هه‌له‌کانیدا بټت. ده‌بټت خه‌لک بزانیټت که
 ئه‌و پټشتر به شیوه‌یه‌ک ژباوه له‌و کاته‌وه‌ش که باوه‌ری به مه‌سیح هټناوه
 زانیویه‌تی که چه‌نده پټویسته له نیعمه‌ت و پټرۆزیدا گه‌شه‌بکات. ئه‌وان
 ئه‌وه ده‌زنان. ده‌بټت ئه‌مه‌یان به‌بیر به‌یټته‌وه، له زۆربه‌ی حاله‌ته‌کاندا ئازادی

و نيعمه تي زياتر ده دۆزيتنه وه - به تايبه تي ئه گهر كۆمه لي باوه پردارانش هه مان نيعمه ت له قه شه كه يان وه ربگرن.

(۲) ئه گهر ريگه به قه شه كان بدرت بو ئه وه ي له ژيانى باوه پرداريدا گه شه بكه ن، ره نگه له زه حمه تي و په ستان دوور بكه ونه وه. كاتيگ كۆمه لي باوه پرداران به شيويه كي كردارى داواي ته واوه تي له قه شه كانيان ده كه ن، ئه وا به بيوژدانى قه شه كان ناچار ده كه ن له خزمه تدا شكست به يئن يان دوور وويى بكه ن. قه شه ده توانيت دان به خالى لاوازيده به يئيت و فه راموشي بكات، يان ده توانيت به پوشي ده مامكيكي ته واوه تي لاوازيه كانى خو ي بشاريتنه وه. له هه ردوو حاله ته كه دا تيكده شكين. ريگه ي سييم و به گويره ي كتيى پيرۆز ئه وه يه كه ريگه به قه شه بدرت مرو ف ييت - زور به ساده يي - له كاتيگدا بو گه شه كردنى خو ي نويز ده كات و رامان ده كات له كتيى پيرۆز. له م ريگايه ي سييمه وه، كۆمه لي باوه پرداران قه شه به باشى ده هيلنه وه، وه قه شه چا كه كانيش شويني عيسا ده كه ون.

(۳) كاتيگ قه شه ي چاك هانده دريت بو گه شه كردن له باوه پردا، ئه وا كۆمه لي باوه پرداران تواناي خو يان باشتر ده كه ن بو بينى نيشانه كانى كيشه له ژانيدا. گه شه كردن شتيكى ئاساييه له ژيانى باوه پرداردا، وه هه مان شت هه يه بو قه شه ي چاك. ئه گهر قه شه كان به دريژايى كات گه شه نه كه ن، ئه وا ده بيت پيران و رابه رانى ياوه رى ئه گهرى هو كاره شاراوه كانى بدۆزنه وه. ده بيت نويزى چر هه بيت له دژى ئه مه. ده بيت قه شه كان بگه رينه وه بو كتيه باشه كانى وه ك ده پرساره كه ي دۆن ويتنى بو ده ستنيشان كردنى ژيانى رو حى يان لادانى كه سىي وه كتيه كه ي ئوكتافىوس وينسلوى به ناوى بووژانه وه ي ئايين له رو حدا. سه ره راي ئه وه ش، قه شه ي چاك ده بيت كار بكات بو دنيا بوون له وه ي كه بودجه ي كليسا ره نگدانه وه ي ئه م ئاره زوو يه به پيدانى ده رفه ت به قه شه بو گه شه كردن، بو ئه وه ي سالانه له چه ندين كو نگره ي باش به شدارى بكات و وه ديارى كردنى بوودجه يه ك بو كريني كتيى باش بو پر كردنى كتيخانه كه ي و خو يندنه وه ي.

٤) گەشەکردنی قەشەى چاک ئەوھىە كە دەبىزىت. «ھەمووان» پىشكەوتنەكەى بىنن (ئايەتى ١٥). ئەمە بەشكە لەوھى كە مەبەستىيەتى بىتە ئموونەيەكى باش. قەشەى چاك دەيەويت خەلكەكەى گەشە بكات، بۆيە دەبىت خۆى گەشە بكات. جاروجار دەبى گوى لە خەلكەكەى بگرىت و باسى گەشەكردنەكەى بكەن. ئىستا، بىگومان ئەمە واتاى ئەوھىە كە قەشەكان پىويستە بۆ ماوھىەك لە يەك شويندا بىننەوھ بۆ ئەوھى خەلكى كاتيان ھەبىت بۆ بىننى پىشكەوتنەكەى لە لەخواترسى و نىعمەت و ئاموژگارى و ھىزى رۆحى و خۆشەويستىدا.

دەرەنجام

زۆرىك لە باوھرداران ھەست بە ترس و تۆقن دەكەن لەلایەن قەشەكانیانەوھ لەبەر ئەوھى زۆرىك لە قەشەكان خۆيان وھك سوپەرمان دەناسىنن كە پىويستيان بە راھىنان و گەشەكردن نىيە. پەيوەندى قوولى نىوان قەشە و خەلك پىويستى بە شەفافیەت و كارى نىعمەت و بەخششى خودا ھەيە. ئەگەر قەشەيان خەلك شانازى بەمەوھ بكەن دەكرىت بىتە مەترسىيەك. بەلام سوودى سەرسورھىنەر ئەوھىە كە قەشە و خەلك بە نىعمەتەوھ ھەلسوكەوت لەگەل يەكتر بكەن، وھ ئەو گەشەكردنە دەبىنن كەوا خودا بەرھەمى ھىناوھ.

پیران ئاگاداری ژیانی خوینان

ئاگاداری خوۆت و فیژکردنت به، لهسه‌ری به‌رده‌وام به، چونکه ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ت کرد خوۆت و گوینگرانیشت پرزگار ده‌که‌یت.

یه‌که‌م تیمۆساوس ۴: ۱۶

له مانگی نیسانی ۲۰۰۶، له یه‌که‌م کۆنفرانسی پیکه‌وه له پیناوی ئینجیل له هۆلی هۆتیلێک شان به شانی سێ هه‌زار قه‌شه و خویندکارانی کۆلیژی یه‌زدانناسی دانیشتبووم. دوو رۆژ و نیو بوو له هاوبه‌شی پیکه‌وه له مه‌سیح و ئینجیله‌که‌یدا. له‌دوای ئاوازیکی به‌گوپری سێ هه‌زار که‌س و گوونی راستی ده‌وله‌مه‌ندی مه‌سیح و ئینجیله‌که‌ی و بیستنی وتار و فیژکردنی سه‌رسوپه‌ینه‌ر، سی. جه‌ی. مه‌هانی به وتاریکی کرداریی به‌رچاو کۆتایی به کۆنفرانسه‌که هینا، بوۆ ئه‌وه‌ی وه‌ک قه‌شه ته‌ماشای ژیا‌مان بکه‌ین. ئه‌و وتاره شایه‌نی ئه‌وه‌یه به‌رده‌وام گوپی لێ بگيردریۆت. له راستیدا، پیم وایه واز له خویندنه‌وه‌ی ئه‌م به‌شه به‌پنیت و راسته‌وخۆ بچیته مالپه‌ری (پیکه‌وه له پیناوی ئینجیل) بوۆ ئه‌وه‌ی گوۆ له وتاره‌که بگریت، یان کۆبییه‌ک له مزگیندانی خاچ بدۆزیته‌وه و بیخوینیته‌وه.^{۴۸}

سی. جه‌ی. ئاماژه بوۆ ئه‌م خاله ده‌کات که قه‌شه‌کان ئاگایان له بیروباوه‌ریان بێت باشته له ژیا‌نیان. بۆیه قه‌شه‌ی چاک پپووستی به چاویلکه‌یه‌ک هه‌یه دوو چه‌قی هه‌بیت بوۆ بینینی هه‌ریه‌ک له ژیا‌ن و بیروباوه‌ریان. ده‌بیت بیروباوه‌ری دروست ژیا‌نی دروستی لێ بکه‌ویتته‌وه. هه‌میشه ئاوا نییه، به‌لام ناته‌بایه‌که

---

48 Mark Dever, J. Ligon Duncan III, R. Albert Mohler Jr., and C. J. Mahaney, *Preaching the Cross* (Wheaton, IL: Crossway, 2007).

به لگه‌ی ئه‌وه‌یه که ئیمه پئویسته له هه‌ردوو بورادا هۆشیار بین - بۆ ئه‌وه‌ی به چ‌ری چاودێری بیروباوه‌ر و کردار بکه‌ین. پئویسته قه‌شه‌کان به‌راستی ژیا‌نکی باوه‌رداران به‌ژین بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ریه‌ک له‌ باوه‌ر و کرده‌وه‌کانمان له‌ گه‌ڵ وشه‌ی خودا بگونجین.

چاودێریکردنی ژیان و بیروباوه‌ر

چۆن قه‌شه‌کان ده‌توانن چاودێری ژیان و بیروباوه‌ریان بکه‌ن؟

١) قه‌شه‌ی چاک که‌سانیک‌ی لێهاتوو له‌ ده‌وری خۆی کۆده‌کاته‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی چاودێری ژیا‌نی بکه‌ن.

لێرسینه‌وه‌ زۆر گرنگه‌، وه‌ نه‌ک ته‌نها لێرسینه‌وه‌ی نه‌رینی، به‌لام لێرسینه‌وه‌یه‌ک بۆ گه‌ران، لێکۆلینه‌وه‌، هه‌نگاونان. قه‌شه‌کان پئویستیان به‌ که‌سانیک‌ هه‌یه‌ که‌ پرسیا‌ری قورس بکه‌ن له‌و پرسیا‌رانه‌ی که‌ له‌ گفتوگو‌ ئاساییه‌کاندا نییه‌، بۆ ئه‌وه‌ی لێکۆلینه‌وه‌مان لێ بکه‌ن نه‌ک ته‌نها گو‌ی له‌ ئیمه‌ بگرن. پیران پئویستیان به‌ چه‌ند هاو‌رپیه‌کی باوه‌ردار هه‌یه‌ که‌ هه‌ندیک‌ جار کارنامه‌کانیان ئه‌وه‌ بیت له‌ خۆمان د‌لگه‌رمتر بن بۆ پ‌رۆژی ئیمه‌ (په‌نده‌کان ٢٧: ١٧؛ عیبرانییه‌کان ١٠: ٢٤). ئه‌ی پیریا‌ن قه‌شه‌، ده‌توانیت ناوی سێ بۆ پینج که‌س به‌ینیت که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی کراوه‌یی ده‌ستیان ده‌گات به‌ ژیا‌نت؟

٢) قه‌شه‌ی چاک بایه‌خیک‌ی ته‌ندروست ده‌دات به‌ هاوبه‌شی و خۆشه‌ویستی بۆ خ‌یزانه‌که‌ی.

زۆر له‌ قه‌شه‌کان پ‌روبه‌رووی فریودان ده‌بنه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی خ‌یزانیا‌ن خزمه‌ت بکه‌ن به‌ خوداوه‌ندیک‌. نامۆ دیا‌ره‌، به‌لام خۆشه‌ویستییه‌کی له‌پ‌را‌ده‌به‌ده‌ر بۆ خزمه‌ت و چالاکی خزمه‌ت و خۆشه‌ویستی قه‌شه‌که‌ بۆ خودی خودا که‌م ده‌کاته‌وه‌. به‌لام ئه‌گه‌ر سۆز و گو‌پ‌رایه‌لی بۆ ر‌زگار که‌ره‌که‌ی به‌ه‌یز بیت، ئه‌وا به‌رامبه‌ر به‌

خیزانه که شی به سۆز ده بیټ. یه کهم نامه ی تیمۆساوس ۳: ۴-۵ بایه خدان به خیزان وهک مەر جیکی سهره کی بو خزمهت داده تیټ و پیشینه یی به سهر خزمه تدا هه یه. که وایه قه شه ی چاک کاتیټک بابه ته که دیته سهر خیزانه که ی چاودیټری ژیان ی خو ی ده کات به سهر نجدان له پیشینه یی هه کانی ژیان ی. ئه و له گوټنی نه خیر بو دهر فه ته کانی خزمهت و به لئ ی به خیزانه که ی پهره ده دات به توانا و نه ریتی خو ی. «له وانه یه هه یچ شتیټک نه بیټ به قه د به ږیوه بردنی مندا لان بمانخاته مه ترسی خو هه لئه له تاندن، یان کاریگه ری گو ږا مان له سهر دابنیټ».^۹

۳) قه شه ی چاک به چری چاودیټری ژیان ی هزری خو ی ده کات.

قه شه ی چاک ده جه نگیټ له دژی توور په یی، ئیره یی، چاوبرینه شتی خه لک، هه وهس و هاوشیوه کان. ئه و کار ده کات بو بیر کردنه وه له و شتانه ی که خو شه ویستن، راستن، باشن (فیلیپی ۴: ۸). زۆر جار قه شه کان گو ی له خو یان ده گرن له بری ئه وه ی قسه بو خو یان بکه ن. ئه گه ر وریا نه بین، باوه ږ به وه ده که ین که به خو مان ی ده لیین و ده گه ینه ژیان یکی نا ئا گای ی. بو ئه وه ی له نزیکه وه چاودیټری ژیان ی بکات، قه شه ده بیټ پیش ئه وه ی ژیان ی بخنکیټیټ له ئاستی بیر و ئاره زوودا له گه ل گونا به جه نگیټ، تووی له خواترسی بچینیټ و دږک و گژوگیا هه لئ بکیشیټ.

۴) قه شه ی چاک خو ی و خیزان و کلێسا که ی ده پاریزیټ له به دهره وشتی سیکیسی و دهرکه وتنی خراپه.

قه شه ی چاک هه یچ شتیټک بو جه سته ی ناکات و ژیانیشی به کراوه یی به جی نه هیلپټ به جو ریټک سهرنچراکیش بیټ یان شتیټکی نه خوازراو بکات. به ته نها له گه ل ژناندا نایینیټ و به ته نها له گه ل ژنان گه شت ناکات. ئه و که سیټک نییه بو ئه وه ی ژنان ی لاواز بین له باوه شی بگریین. ژوو ری نووسینگه که ی کراوه یه یان بهرچاوه، خو ی به دوور ده گریټ له خو شه شاردان. قه شه ی ژیر و دانا له چاویټکه وتنی له گه ل ژناندا یاریده ده ری کارگریټیه که ی و ژنه که ی خو ی ئاگادار

49 Bridges, The Christian Ministry, 166.

ده کاته وه. له گه ل ټه وه شدا، به شیوه یه کی چالاک و به خوښییه وه په یوه نډییه کی به تینی له گه ل ټه که ی خووی ده بیټ. چاوه کانی خووی دهرده هیټ و دهسته کانی خووی دهرپټه وه و ههرچی پیویست بیټ ده یکات بو پاراستنی خووی و خیزانه که ی و کلیساکه ی له کرده وه ی بیړه وشتی. ټه و به ساکاری و به په روښییه وه که سانی دیکه به شداری پیده کات له م پاراستن و لیپرسینه وه یه دا.

5) قه شه ی چاک چاودیری ژیانی خووی ده کات بو پشو و حه سانه وه.

پیویسته پشووی پیویستی هه بیټ و له بهرنامه یدا چالاک کی چیژوه رگرتنی هه بیټ. بو دلنیا بوونی له وه ی که پشو ده دات، ده بیټ ته ماشای سه رنج و تیبینییه کانی بکات بو حه سانه وه و خووه کانی. له کوټاییدا، قه شه کان ټه گه ر پشو و نه دهن جه نکه که ده دوپړینن. ټه گه ر عیسا به م زووانه نه گه رپټه وه، ژیانی خزمه تکردنی قه شه کان کاریکی درپژ و هیواش ده بیټ. بو گه شه کردن، پیویسته قه شه گرنگی به پیداویستییه جه سته ییه کانی بدات.

چارلس بریجز له ټینگلته را له ناوه راستی سالانی ۱۸۰۰ خزمه ټیکی درپژخایه نی کرد. ټه و له پیویستی پشوودان و چیژوه رگرتن ټیگه یشت. «به نده ی دلسوژی خودا هه نډیک حه سانه وه ده دوژپټه وه له گوپینی مه شقکردنی قورسی کاره که یه وه به ره و مه شقکردنی هیورکه ره وه. له گه ل ټه وه شدا، هه نډیک جار پیویستی به گوپانی ته واو هه یه. با وای دابنیت که گه وره که ی پیویستی به کار هه یه، له کاتیکدا جه سته و روچی داوای پشووی لی ده کن. بهرپوبه رایه تیه کی ژیرانه هیزی ده ویت، نه ک لاوای، له خزمه ته که یدا ټاوازیکی که سایه تی روچی و به هیزی ده وی.»^{۵۰}

6) قه شه ی باش نه ریت و تاییه تمه نډییه کانی خووی له هیزی خوداوه ده بینیت.

هه نډیک جار هیزی قه شه له لاوازییه که شه تی. مارتین لوید جونس له کتیبی وتار و وتاریژی کلاسیکی ده نووسیټ:

50 Ibid., 137-38.

چاودپیری بههره و مهیل و تاییه تمه ندییه سروشتیه کانت بکه. چاودپیریان بکه. مه به ستم ئه وهیه که ده یانه ویت له گه ل تۆ بهریدا برۆن. ده توانریت له دهسته واژه به کدا پوخت بکریته وه -چاودپیری هیزه کهت بکه. زۆر لاوازی تۆ نییه: ئه وه هیزی تۆیه که ده بیت چاودپیری بکهیت، ئه و شتانه ی که تیتیدا لیها توویت، بههره و توانا سروشتیه کانت. ئه وانه ن که ده بیت له گه ل ت بن و له گه شته که تدا یاوه رت بن له بهر ئه وه ی ئه وانه ن که تۆ فریو ده ده ن بو ئه وه ی خو ت پیشان بده ییت. ئیتر چاودپیری ئه مانه بکه؛ ههروه ها چاودپیری تاییه تمه ندییه کانیش ت بکه. هه موومان ئه مانه مان هه یه، وه ده بیت چاودپیریان بکه یین.⁵¹

رهنگه زیاده رهوی له خه ملاندنی خالی به هیزمان بیته هو ی لاواز کردنی لایه نه کانی دیکه ی خزمه ته که مان. رهنگه بیینه که سیک که خو مان به گه وره بیین له کاتیکدا بچوو کین. به تیپه ربوونی کات، له وانیه خاله کانی هیزمان هینده ی هه ر لاوازییه ک ناهاوسه نگی دروست بکات.

دهره نجام

چاودپیری کردنی ژیان و بیروباوهرمان به شیوهیه کی سروشتی نایهت. له بهر ئه وهیه که قه شه ی دلسۆز ده بیت ته می کردنی خو ی په پره و بکات. ده بیت بیته قوتابی دل و میشکی. وه ده بیت داوا له کهسانی دیکه بکات پشکین بو ئه و گۆشانه ی ژیانی بکه ن که به خو ی ناتوانیت بیینیت.

پیران ئاگاداری فیگردنیان ده بن

ئاگاداری خوټ و فیگردنت به، له سه‌ری به‌رده‌وام به،
چونکه ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ت کرد خوټ و گوینگرانیشت پرزگار
ده‌که‌یت.

یه‌که‌م تیمۆساوس ۴: ۱۶

من دُنیا نیم له‌وه‌ی که خه‌لکی مه‌به‌ستیان چیه کاتیک به که‌سیک ده‌لین
«دژه نویگه‌راییی»، به‌لام من زور دُنیاام له‌وه‌ی که خۆم یه‌کیکم له‌وان. ئه‌وه
پپووستی به‌گۆرینی خۆمه‌وه‌ه‌یه. له کاتیکدا پابه‌ند بووم به‌ ئاینی ئیسلامه‌وه،
که من هاته‌ لای مه‌سیح ره‌نگه‌ تۆزیک زیاده‌ره‌ویم کردبئ له‌ بیروباوه‌ر و
یه‌زدانناسی. هه‌ر له‌ سه‌ره‌تاوه‌ دلگه‌رم بووم بۆ خویندنه‌وه‌ی کاری بیروباوه‌ر
ته‌ندروست. من زاراوه‌ی بیروباوه‌رم نه‌ده‌زانسی، یان هه‌ستیکی په‌یوه‌ستم نه‌بوو
ده‌رباره‌ی ئه‌و شتانه‌ی که من به‌دوایدا ده‌گه‌رام جگه‌ له‌ زاینی راستودروستی
خودا. بیهینه‌ پیش چاوت که چۆن دلم خورپه‌ی کرد کاتیک له‌ یه‌که‌م رۆژی
هه‌فته‌دا دوا‌ی دلگۆرانم، سه‌ردانی کتیبخانه‌یه‌کی ناو‌خۆیی مه‌سیحیم کرد، چوومه
به‌شی یه‌زدانناسی، دوو کتیبم کپی - «ناسینی خودا» له‌ نووسینی جه‌ی. ئای.
پاکه‌ر وه‌ سئ به‌رگی کتیبی مارتن لۆید جۆنس به‌ ناوی «بیروباوه‌ره‌ گه‌وره‌کانی
کتیبی پیروز».

هیچ بیروکه‌یه‌کم نه‌بوو که چی ده‌کرم، به‌لام له‌ کاته‌کانی کپین و خویندنه‌وه‌ی
ئهم کتیبه‌ کلاسیکیانه‌ وه‌ک یه‌ک نه‌بووم. خودا نیعممه‌تیکه‌ گه‌وره‌ی پئ به‌خشیم
له‌ رینوینی کردنم من بۆ ئهم پیاوانه‌ و کتیبه‌کانیان، ئیتر ده‌ستم کرد به‌ ژیا‌تیکه‌
ته‌ندروستی باوه‌ر، من هه‌رده‌م زور سوپاسگوزارم.

پاش ئه‌وه‌ی زانیم واتای چیه که ژیان و بنه‌مای ژیانم له‌سه‌ر درۆ دا‌مه‌زریتم، ئیتر بوومه دژه نویگه‌راییی. ئیستا، به‌و چه‌مکه، مه‌به‌ستم ئه‌وه نییه که من له‌و جوړه که‌سانه‌م که له ژیر هه‌موو به‌ردیکدا ده‌گه‌ریم بۆ دۆزینه‌وه‌ی هه‌ر هه‌له‌یه‌ک، هه‌ر چه‌نده بچووک بیت، بۆ ئه‌وه‌ی به هه‌موو توانامه‌وه په‌خه‌ له که‌سه‌که و هه‌له‌که‌ی بگرم. کاتیک دیته‌ سه‌ر بابه‌تی هه‌له، من نه توو‌په ده‌بم و نه تۆله ده‌ستینمه‌وه. به‌لام من زۆر خه‌م له‌وه ده‌خۆم. دووپات‌کردنه‌وه‌ی که‌سیی من له گرنگی هۆشداریه‌که‌ی پۆل‌سه‌وه دیت: «ئاگاداری خۆت و فی‌رکردنت به» (یه‌که‌م تیمۆساوس ۴: ۱۶).

چۆن ئاگاداری فی‌رکردنمان بین؟

۱) کتیبی پیروژ بکه چه‌قی هه‌موو شتی‌ک.

قه‌شه‌ی چاک پیاوی یه‌ک کتیبه. ئه‌و زانستیکی به‌رزتر له یه‌زداناسی نازانیت، وه هیچ هونه‌ریکی ده‌وله‌مه‌ندتر له خویندنی کتیبی پیروژ نازانین. وشه‌ی پیروژی خودا له بیرکردنه‌وه‌که‌یدا سه‌کۆ داگیر ده‌کات. به‌قوولی له کتیبی پیروژه‌وه ده‌خواته‌وه، گوئی له هۆشداریه‌کانی پۆلس ده‌گریت: «زیده‌پۆیی مه‌که‌ن له‌وانه‌ی نووسراون» (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۴: ۶). ئه‌و له‌ نزیکه‌وه چاودیری بیروباوهری خۆی ده‌کات به‌ بیرکردنه‌وه له‌ بیرى خودا و پاشان کتیبی پیروژ.

۲) به‌رده‌وام و به‌رده‌وام کتیبی کۆنی باش بخوینه‌وه.

به‌بێ که‌مکردنه‌وه له به‌های کتیبه‌ نوییه‌کان، هیشتا هه‌ر کتیبه‌ کۆنه‌کان باشت‌ترین. کتیبه‌ کۆنه‌کان به‌ شی‌ویه‌کی ئاسایی زیاتر له‌ زۆربه‌ی ئه‌و کتیبانه‌ی له‌سه‌رده‌می به‌بازار‌کردندا هه‌ن وردبین‌ترن، پوون‌ترن، زیاتر قوول بوونه‌ته‌وه. کتیبه‌ کۆنه‌کان به‌ تاقیکردنه‌وه‌ی کاتدا تیه‌په‌ریون. زۆر که‌سه ئه‌م‌پۆ چه‌زیان له کتیبه‌کانی سی. ئیس. لویسه، نووسه‌ر و بیرمه‌ندی به‌ناوبانگی باوه‌ردار به‌ مه‌سیح که کتیبی (The Chronicles of Narnia) و چه‌ندان کتیبی دیکه‌ی به‌ جیهان به‌خشیوه. به‌لام

که می‌ک له نووسه‌ران شوین ئامۆژگارییه ژیرانه‌کانه‌ی لويس که‌وتوون سه‌باره‌ت به‌ خویندنه‌وه. سه‌رنج بده له‌و په‌ره‌گرافه‌ی ده‌ستپنکی نووسینی پیشه‌کی لويس بۆ کتیبه‌که‌ی ئاساناسیوس سه‌باره‌ت به‌ به‌جسته‌بوون.

له‌نیو خه‌لکدا بیروکه‌یه‌کی سه‌یر هه‌یه که ده‌لێت له‌ هه‌موو بابته‌تیکدا کتیبه‌ کۆنه‌کان ده‌بیت ته‌نها له‌ لایه‌ن که‌سانی پیشه‌گه‌روه‌و بخوینیته‌وه، ناشاره‌زاکان ته‌نها کتیبه‌ نوییه‌کان بخویننه‌وه و لێیه‌وه‌ فیربن.

ئهم پیشینه‌یه هه‌له‌یه بۆ کتیبه‌ نوییه‌کان و ئهم شه‌رمه له‌ کتیبه‌ کۆنه‌کان له‌ هه‌یج شویننکی به‌زداناسیدا نییه‌.

ئێستا، ئه‌مه بۆ من پێچه‌وانه ده‌رده‌که‌وێت. به‌ شیوه‌یه‌کی سروشتی، به‌و پێیه‌ی من خۆم نووسه‌رم، هیوا ناخوایم که‌ خویندنه‌ری ئاسایی هه‌یج کتیبیکی نوێ نه‌خوینیته‌وه. به‌لام ئه‌گه‌ر ده‌بیت ته‌نها کتیبی کۆن یان کتیبی نوێ بخوینیته‌وه، ئه‌وان من ئامۆژگاری ده‌که‌م که‌وا کتیبی کۆن بخوینیته‌وه. وه‌ من به‌ دیاریکراوی له‌به‌ر ئه‌وه ئه‌م ئامۆژگارییه‌ی ده‌که‌م چونکه‌ ناشاره‌زایه و پاشان زۆر که‌متر پارێزراوه له‌ که‌سیکی شاره‌زا له‌ دژی مه‌ترسییه‌کانی خۆراکینکی تایبه‌تی هاوچه‌رخ. ئه‌مه یاسایه‌کی باشه، له‌ دواي خویندنه‌وه‌ی کتیبیکی نوێ، هه‌رگیز پێگه‌ به‌ خۆت نه‌ده‌یت کتیبیکی دیکه‌ی نوێ بخوینیته‌وه هه‌تا کتیبیکی کۆن له‌ نێوانیان نه‌خوینیته‌وه. ئه‌گه‌ر ئه‌مه بۆ تو زۆر بیت، پێویسته به‌لایه‌نی که‌مه‌وه یه‌ک کتیبی کۆن له‌ دواي سێ کتیبی نوێ بخوینیته‌وه.^{۵۲}

---

52 C. S. Lewis, "On the Reading of Old Books," in *God in the Dock: Essays on Theology and Ethics* (Grand Rapids, MI: 1970), 200.

خویندنه‌وهی کتییی ئەزموونکراو و سه‌لمینراو یارمه‌تی قه‌شه ده‌دات بو
چاودێریکردنی بیروباوهره‌که‌ی.

٣) جاربه‌جار کتییی خراپ بخویننه‌وه.

نه‌ک به‌ شیوه‌یه‌کی پیکوپیک، به‌لام هه‌ندیک جار، قه‌شه‌ی چاک کتیییکی
خراپ ده‌خوینیتته‌وه. په‌نگه‌ له‌به‌ر ئەمه‌ ئه‌وه بکات چونکه‌ زۆریک له
خه‌لکه‌که‌ی هه‌زیان له‌م کتیییه‌یه، یان له‌به‌ر ئه‌وه‌ی کتیییه‌که‌ له‌ جیهانی کلێسایه‌کی
گه‌وره‌تردا خه‌لکی جو‌ش ده‌دات. له‌وانه‌یه‌ کتیییکی ئاوا بخوینیتته‌وه بو‌ ئه‌وه‌ی
بزانی‌ت کیشه‌کان چین و چی له‌ مه‌ترسیدایه‌ بو‌ ئه‌وه‌ی باشت‌ر شوانایه‌تی گه‌له‌که‌ی
بکات، یان بو‌ ئه‌وه‌ی به‌رگری گه‌له‌که‌ی به‌هێز بکات. له‌ هه‌ر حاله‌تیکدا، پاش
خۆراکیکی ته‌واو له‌ کتییی پیرۆز و کتیییه‌ کۆنه‌کان، شوانی دلسۆز له‌ پریگای
زانینی هه‌له‌ په‌یوه‌نداره‌کانه‌وه چاودێری بیروباوهری خو‌ی ده‌کات.

٤) میژووی کلێسا و میژووی یه‌زدانناسی بخویننه‌وه.

زۆربه‌ی ئه‌و هه‌لانه‌ی که‌ ده‌یبنین پێشتر له‌ لایه‌ن که‌سیکی پێش ئیمه‌وه‌ ئه‌نجام
دراوه. هه‌یچ شتیکی نو‌ی له‌ ژێر خۆردا بوونی نییه‌ - به‌ یه‌زدانناسیه‌کی خراپیشه‌وه.
قه‌شه‌ی چاک به‌ خویندنه‌وه‌ی میژووی کلێسا و میژووی یه‌دانناسی یارمه‌تی خو‌ی
ده‌دات له‌و جو‌ره‌ هه‌لانه‌ که‌ هه‌له‌ی بیروباوهرین و له‌لایه‌ن نه‌وه‌ی کۆن له‌ پیاوانی
خوداوه‌ تۆمار کراوه و گه‌مگۆی و چاره‌سه‌ری کراوه. له‌ کلێشه‌ی کۆندا راستیه‌ک
هه‌یه «ئه‌وانه‌ی که‌ له‌ میژوو نازانن، تووشی هه‌مان شکست ده‌بنه‌وه».

٥) خۆت به‌ دوور بگره‌ له‌ نو‌یگه‌ری و مۆده.

زۆربه‌ی هه‌له‌کان له‌ نو‌یگه‌راییدا ده‌ست پێ ده‌که‌ن، وه‌ هه‌زی ئه‌وه‌ی بلین
شتیکی نو‌یه‌ یان مۆده‌یه. به‌لام که‌مینه‌یه‌کی مامۆستای دلسۆز ده‌یانه‌و‌یت له‌ رووی
بیروباوهره‌وه‌ دا‌هێنه‌ر بن. کاتی‌ک قه‌شه‌ی چاک له‌ خویندن و خویندنه‌وه‌که‌یدا
تووشی شتیکی نو‌ی ده‌بیت، ئه‌وا به‌لایه‌نی که‌مه‌وه‌ چوار پرسیار ده‌کات: (١) به‌

تایه تی، چۆن ههتا ئیستا کهسه پیرۆزه کان ئەم راستییەیان نه زانیوه له باوه‌ری
قه‌بوولکراو و چه‌سپاو؟ (۲) ئەم بیروکەیه یان بیروباوه‌ره چه کاریگه‌رییه‌کی له‌سه‌ر
بابه‌ته‌ گرنگه‌کانی دیکه‌ی بیروباوه‌ره‌یه‌یه؟ (۳) ئەمه‌ چۆن کاریگه‌ری ده‌بی‌ت
له‌سه‌ر ژبانی خه‌لکی؟ (۴) ئایا ئەم کاریگه‌رییه‌ به‌ راستی شایه‌نی ئەو مه‌ترسی و
کێشانه‌یه‌ که‌ په‌یوه‌ندی به‌ لیکدانه‌وه‌ی نوێ هه‌یه‌؟

له‌ ئایه‌تی ۷ پۆلس به‌ تیمۆس‌اوس ده‌لێت که‌ له‌ ئەفسانه‌ی گه‌مژانه‌ و نه‌سه‌لمێتراو
دووربکه‌وه‌. قه‌شه‌ی چاک شوینی راویژه‌که‌ی پۆلس ده‌که‌وێت. جیهان به‌بی‌ت
وه‌ستان داوای شتی نوێ ده‌کات. جیهان چه‌زی له‌ داھێنان و شتی نوێ هه‌یه‌.
شتیک له‌ دلی مرۆفدا هه‌یه‌ په‌رۆشه‌ بو‌ئوه‌ی په‌سه‌ن بی‌ت، وه‌ ناوازه‌ بی‌ت. به‌لام
ته‌قینه‌وه‌ی گه‌وره‌ی هه‌له‌ ئەو کاته‌ رووده‌دات که‌ په‌رۆشی قه‌شه‌یه‌ک بو‌ زیره‌کی و
په‌سه‌نایه‌تی تیکه‌ل ده‌بی‌ت له‌گه‌ل سووته‌مه‌نی چه‌زی دونیایی بو‌ نوێخوازی.

٦) به‌رده‌وام به‌ له‌ فیربوون له‌ مامۆستا چه‌سپاوه‌کان.

چه‌ قه‌شه‌یه‌کی چاک واز له‌ فیربوون ده‌هێنێت؟ وه‌ کێ ده‌توانێت هه‌موو ئەو
شتانه‌ فیربی‌ت که‌وا به‌ درێژایی چه‌ندین سه‌ده‌ قه‌شه‌ و زانایانی یه‌زدانناسی
و بیرمه‌ندانی له‌خواترس فیری بوون؟ قه‌شه‌ی چاک خۆی پابه‌ند ده‌کات به‌
به‌هێزکردنی زانیاری خۆی له‌باره‌ی رزگارکه‌ره‌که‌ و باوه‌ر، وه‌ پلانیکی دیاریکراو
بو‌ ئەم جو‌ره‌ فیربوونه‌ داده‌نێت. په‌نگه‌ به‌شداری بکات له‌ خولیکی یه‌زدانناسی
(له‌ زانکۆ یان ئۆنلاین)، یان گوێ له‌ رادیۆ ده‌گرێت یان له‌ رینگای ئەننه‌رنیته‌وه‌،
به‌شداری ده‌کات کۆنفرانسه‌ باشه‌کان، یان ده‌چێته‌ گروپی خوێندنه‌وه‌. به‌لام به‌
هه‌ر پێگه‌یه‌ک به‌رده‌وام ده‌بی‌ت له‌ فیربوون.

٧) پابه‌ندبوون به‌ به‌یاننامه‌ی باوه‌ری کلێسا.

قه‌شه‌کان ده‌بی‌ت به‌لێن به‌ خۆیان به‌دن بو‌ پشتگیریکردن و به‌رگریکردن
له‌ به‌یاننامه‌ی باوه‌ری کلێسا وه‌ک پوخته‌یه‌کی ورد له‌ فیرکردنی کتییی پیرۆز.

لهو ساتهی که قهشه وازدههییّت له پابه‌ندبوونی خوئی بهوهی له به‌یاننامه‌که‌دا هاتوو، ئە‌گەر پێویست بکات ده‌بیّت له‌به‌رده‌م پیران و رابه‌رانی یاوه‌ریدا دانی پێدا بنیّت بوّ لێ‌پرسینه‌وه و راستکردنه‌وه و ته‌می‌کردن. له‌ کلێ‌ساکه‌ی ئی‌مه‌دا، پیران «به‌لێن ده‌دن که ئە‌گەر له‌ هه‌رکاتیکدا خوّم بینم هاو‌را نیم له‌گه‌ڵ هه‌ر رسته‌یه‌ک که له‌م به‌یاننامه‌یه‌ی باوه‌ر و په‌یماندا هاتوو، ئە‌وا ده‌ستپێ‌شخه‌ری خوّم ده‌که‌م به‌وه‌ی ئە‌و گو‌رانه‌ی له‌ باوه‌ری مندا روویداوه به‌ قه‌شه و پیرانی دیکه‌ی یاوه‌رم ده‌لێ‌م، هه‌ر له‌و کاته‌وه‌ی ئە‌م هۆ‌شداریه‌م پێ‌گه‌یشتوو» ئە‌م به‌لێ‌ننامه‌یه‌ چاو‌دێ‌ریکردنی بیروباوه‌ری خو‌مان به‌هێ‌ز ده‌کات (بروانه‌ پاشکو بوّ ئه‌وونه‌ی په‌یماننامه‌ی ده‌ستنی‌شانکردنی پیران).

٨) په‌رده‌دان به‌ به‌هره‌یه‌ک بوّ دیاریکردنی نه‌رمی له‌ بیروباوه‌ر و لادان.

له‌ زۆربه‌ی حاڵه‌ته‌کاندا، قه‌شه‌ی چاک له‌ کلێ‌سادا وه‌ک به‌رپۆ‌هه‌ری سه‌ره‌کی یه‌زدانناسی خزمه‌ت ده‌کات. ئی‌تر، پێویسته‌ هێ‌نده‌ لێ‌هاتوو بیّت له‌ چاو‌دێ‌ریکردنی بیرکردنه‌وه‌ی خوئی و راستگوویی هه‌زری له‌گه‌ڵ خوئی. پێویستی به‌ هه‌سته‌تیکه‌ بوّ ناسینه‌وه‌ی ته‌مه‌لێ‌ی له‌ یه‌زدانناسی و خاوی و گرنگی پێ‌نه‌دان. پێویستی به‌ جه‌نگانه‌ له‌ دژی هه‌ر ئاره‌زووی‌ک بوّ سازان له‌ بیروباوه‌ردا.

قه‌شه‌ یان پیر خزمه‌تیک‌ی باش به‌ گه‌له‌که‌ی ناکات ئە‌گەر به‌رده‌وام کاتیک له‌ خه‌ڵک ده‌ترسیّت بیه‌ویّت واز له‌ شتیک‌ی بچووکی یه‌زدانناسی به‌ی‌نیّت. ده‌بیّت ئە‌وه بزانیّت که ئایا هه‌زی رازیکردنی خه‌ڵکی خووی‌که له‌ دلێ‌یه‌وه یان ئە‌وه بیروباوه‌ری لاواز ده‌کات. ده‌بیّت بزانیّت که ئایا ئە‌و ده‌یه‌ویّت خوئی له‌ ناکۆکی به‌دوو‌ر بگرێت یان ئە‌وه نه‌ریتی‌که دل‌سۆزی خوئی بوّ راستی ناهیلێت. ده‌بیّت بزانیّت که‌ی و چۆن واقیع بیرکردنه‌وه‌ی جله‌وگه‌ر ده‌کات بوّ ئە‌وه‌ی فریو‌بدریّت که بیروباوه‌ری نه‌ندروست به‌جی‌به‌ی‌لیّت و شتیک‌ هه‌لبژێ‌ریّت «له‌به‌ر ئە‌وه‌ی ئە‌مه کاریگه‌ری هه‌یه». ئە‌و پێویستی به‌ فێ‌ربوونیکی ورد هه‌یه بوّ زانینی لادان و نه‌رمی نواندن له‌ خویدا، وه‌ پلانیکی دیاریکراو بوّ زالبوون به‌سه‌ریدا.

هه موو نوڭگه رايي و گهنده لبييه كي بيروباوه پري بهربلاو كه له كلئيسادا سه ريهه لداوه لهو كاته بووه كه قه شه يهك له سه ر كاره كه بووه. يان ئه و هئناويه تي يانيش رڭگه ي داوه بيته ناو جه سته ي كلئيسا. ئه و جوړه هه لانه له لايه ن كه سائتكه وه گه شه يان پيدراوه كه وا هه و ليان داوه ئه وه ي له بهر چاويان راسته بيكه ن و راستيه مه زنه كاني كتبيي پيروژ و دانايي له خواتر سانه ي كه ساني پيش خويان پشتگوي خستوه.

ئاموژگاري پوئس بو چاوديري كردني ژيان و بيروباوه پر شتيكي زور كرداري و زور گرنگه. چاوديري كردني وردى قه شه ي چاك كارده كاته سه ر خوشگوزه راني پوحي گه له كه ي. به چاوديري كردن، خووي و گويگراني رزگار ده كات. با خودا به خشش و نيعمه تمان پي به خشيت بو ئه وه ي بينه خزمه تكاريكي چاك و دلسوز بو گه له كه ي.

کۆتایی

گوپرایه لئی پابه ره کانتان بن و ملکه چیان بن، چونکه
ئیشکتان بو ده گرن، وهک بلیی حیسابیان پیشکەشی
خودا ده کەن، تاکو به شادییه وه ئەمه بکه ن نه ک به
بیزارى، چونکه ئەمه زیانى بۆتان ده بیّت.

عیرانییه کان ۱۳: ۱۷

قه شه ده بیّت چۆن ههست به ئه رکه کانی قه شایه تی بکات؟ ده بیّت له
خزمه ته که یدا چ ههستیکی زال هه بیّت؟ زۆریک له قه شه کان ههست ده کەن به
ماندوویتی، بیهیوایی، ناکاریگه ری، ته نانه ت خه مباریش. وای ده بینن که خزمه تی
قه شایه تی بارگرانییه.

به لام خودا ده یه ویت شوانه کان به رانه ر به ئه رکه که یان چۆن ههست بکه ن؟
نامه ی عیرانییه کان ۱۳: ۱۷ وه لامی ئەو پرسیاره مان ده داته وه کاتیک ده لیت ده بیّت
کاری قه شایه تی به خوشی بیّت. زۆرجار گویمان له وه ده بیّت که قه شه کان ده لین
ههست به ئاگایی ده کەن له ئاماژه ی ئەم ئایه ته دا بو لپرسینه وه یان له لایه ن
خودا وه سه باره ت به و پۆحانه ی که پیمان ده سپێردریت بو ئەوه ی باپه خیان
پى بده ن. به لام هینده ی هۆشداریه کی بیدار که ره وه یه، ده بیّت کاری شوانه کان
له پیناوی مه ره کان به شادی و خوشی بیّت.

ئه گه ر تو که ئەم کتیبه ده خوینیته وه قه شه یه کیت، هیوادارم که په رۆشییه
کردارییه کان و پیشیاره کانی ئەم کتیبه دلخۆشیت زیاتر بکات. هیوادارم یارمه تیت
بدات له تیشک خسته سهر بنه ماکانی که سایه تی قه شه یی و به رپرسیاریتی له
نه خشه کیشانی ئاراسته ی خزمه ته که ت و چێژ وه بگریت له و سووده ی که له
پروونکرده وه وه دیت. هه رچه نده بانگه یشته که مان پروونتر بیّت، ئەگه ری زانیی
خوشی له خزمه ته که مان زیاتر ده بیّت.

يان له وانه يه تو ئندامى كلىسا بيت، يان ئندامىك بيت له ليژنه ي گه ران له قه شه يه ك. ئايا بىرت له رۆلى خوٽ كردۆته وه له وه ي وا بكه يت خزمه تى قه شايه تى خوشى بيت بو ئه و كه سه ي خزمه ت ده كات؟ عىرانيه كان ۱۳: ۱۷ داوات لى ده كات كه شوين قه شه و ئه و كه سانه بكه ويت كه پاليوراون بو قه شايه تى، بو ئه وه ي بارگران نه بن. وه ئايا تىبينيت كردوه كه خزمه تكاريكى دلخوش سوودى بو تو هه يه وه ك ئندامىك، هه روه ها سوودى بو كوملى باوه ردارانيش هه يه؟ به رژه وه ندى رۆحى تو، به و شيوه يه ي خودا ديناوه، گريدراوه به خوشى قه شه كه ته وه.

ئيت، به واتاي وشه كه، قه شه و خه لكه كه ي به جوړىك پىكه وه ده ژين كه خوشى يه كتر زياد ده كهن. ئه م كتيه ده كرئت يارمه تىت بدات بو خوشيت يان له وانه يه وه ك قه شه بارىك بيت به سه رته وه. له خودا ده پارپمه وه كه يارمه تى بدات بو خوشى نه ك بو ئه وه ي بيته هو ي بارگرانى. له پيناوى خوشى، ئه م كتيه بخوينه وه و له به ر پوئشنايى ئينجىلى عىساي مه سيح جيبه جيى بكه. مه سيح بو هه موو ئه وانه ي باوه رپان هيناوه بووه به دانايى و راستودروستى و پيروژى و قوربانى (يه كه م كوئرسووس ۱: ۳۰). به ويپيه ي كه ته نها عىسا رزگاريمان پى ده به خشيت، ئه وا قه شه و خه لك ئازادن له هه ولدان بو دلسوزيه كي به بى بارگرانى، وه به خوשיه وه گه شه بكه ن. نويز ده كه م له پيناوى ئه وه ي كه تو كاتيك ئه م كتيه بچوو كه به كارده هينيت، پاريزگارى بكه يت له ژيانىكى شكومه ند، خاچ، ناشتن، زيندوو بوونه وه، به رزبوونه وه، وه هاتنى ته واوه تى عىساي مه سيح. زور بىرى لى بكه يته وه له خويدا ئه مه خوשיه.

نيعمه ت و ناشتى و خوشه ويستى له عىساي مه سيحه وه.

هاوكارت له بابته تى رزگارى

پاشکۆ

هونوئى په يماننامه ي دهستنيشانکردنى پيران

بو ئو كهسهى دهبيت به پير

۱. ئايا باوه پرت به عيساي مه سىحى رزگار كه رت دووپات ده كه يته وه، دانى پيدا ده نييت وهك په روه ردگارى هه موو مروفتيك و سه روكى كليسا، له ريگه ي نه وه وه باوه پرت به يهك خودا هه يه - باوك و كوړ و پوحي پيروژ؟ به ئى.

۲- ئايا باوه پرت به وه هه يه كه كتيبي پيروژ هه ردوو په يمانى كوڼ و نوپى وشه ي خودان، به ته واوى باوه رپيكراون، سروشى پوحي پيروژن، هه روه ها تاكه بنه ماي باوه ر و بالاترين و كوټاييه بو جييه جيكردن و بى هه له يه؟ به ئى.

۳- ئايا به ته واوى باوه پرت هه يه و پشه ده به ستيت به راستى بنه ماكانى باوه ر به و شپوه يه ي له به ياننامه ي باوه رماندا هاتووه، كه وا روونكر دنه وه يه كي جيى متمانه يه بو نه وه ي كتيبي پيروژ داوامان لئ ده كات باوه رمان پيى هه بيت و نه نجامى بده ين، ئايا به گوپره ي نه م به ياننامه يه رابه رايه تى گه لى خودا ده كه يت.

به ئى، وه به يارمه تى خودا نه وه ده كه م.

۴- ئايا به لپن ده ده يت كه نه گه ر له هه ر كاتيكدا خوټ بينيت كه وا له گه ل به ياننامه ي باوه ردا ناگونجيت، نه وا خوټ ده ستپيشخه رى ده كه يت له وه ي نه و گوړانه به هاو كارانى پيرت ده ناسيټيت كه له بيرو ر اكانتدا روويداوه، هه ر له و

کاتهوهی ئەم پهیمانە دەدەیت؟
به ئی، وا ده کهم.

۵. ئایا به شداری ده کهیت له دهسه لات و ته مپیکردن له کلپسای .....؟
به ئی.

۶- ئایا پینگه کهت به گوپرایه ئی عیسای مه سیح به کارده هینیت، که وا به بهرده وامی له ژیر دهسه لات کتییی پیروزدا له لایه ن رۆحی پیروزه وه پینمونی بکریت؟
به ئی.

۷- ئایا به ئین ده دهیت که له گه ل پیرانی هاوکارت ملکه چی یه کتر بن له پهروه ردگاردا و هاوکاره کانت له خزمهت خوشدهویت، وه یاوه رانی قه شه و ئەندامانی خزمه ته کهت خوشدهویت - له گه لیاندا کار بکهیت، به پئی ریکخستنی وشه ی خودا و رۆحه کهی؟
به ئی.

۸- ئایا هینده ی له دللی خۆته وه ده زانیت، هاندراویت پینگه ی پیری قبول بکهیت له پیناو خوشه ویستی خودا و ئاره زووکی دلسوژانه بو زیادبوونی شکومه ندی خودا له ئینجیلی کوره کهیدا؟
به ئی، وامکردوو و وا ده کهم.

۹- ئایا به ئین ده دهیت که دلگه رم و سه رراست بیت له بلاو کردنه وه ی راستیه کانی ئینجیل و پاکی و ناشتی کلپسا، سه رباری هه ر چه وسانه وه یه ک یان دژایه تیه ک که وا به و هۆیه وه تووشته ده بیت؟
به ئی، به پشتیوانی خودا وا ده کهم.

۱۰- ئايا له راهيڻانى هه موو ئه ركه كانتان وهك پيريڭك دلسوز و تيكوشهر دهبيت، بو كه سىي خوت يان گشتى، وه به نيعمه تى خودا هه ول دهدهيت بو ئه وهى ئينجىل له شپوازى ژياندا بگه شپته وه، وه له بهردهم كوهملى باوهرداران به له خواترسيه كى نمونه يى ده ژيت؟
به ئى، به نيعمه تى خودا وا ده كه م.

۱۱- ئايا تو ئيستا نامادهيت بو وه رگرتنى به رپرسياريتى كه سىي له ژيانى ئه م كوهمله يه باوهرداران وهك پيريڭك بو چاوديريگردنى خزمه تى كلپسا و سه رچاوه كانى، وه ته رخانگردنى خوت بو نويژ و خزمه تى وشه كه و شوانايه تى مه ره كانى خودا، به پشت به ستن به نيعمه تى خودا. به جورڭك كلپساي «.....» و ته واوى كلپساي عيساي مه سيح به ره كه تدار بيت؟
به ئى، به يارمه تى خودا وا ده كه م.

بو كوهملى باوهرداران

۱۲- ئايا ئيه وه، ئه ندامانى كلپساي «.....»، قبولى ده كه ن و پرايده گه يهنن كه به ريزان ..... و ..... پيرانى كلپسان كه ديارى خودان بو ئه م كلپسايه بو ئه وهى رابه رايه تيمان بكه ن له ريڭگاي عيساي مه سيحدا؟
به ئى.

۱۳- ئايا ئه وانتان خوش ده وي ت و له پيناو خزمه ته كه ياندا نويژ ده كه ن، وه به ساكارى و به خوشييه وه له گه ليان كار ده كه ن، بو ئه وهى به نيعمه تى خودا ئه ركى كلپساكه ئه نجام بدن، وه پيزانين و پشتيوانيان ده كه ن له و رابه رايه تيگردنه يان كه خودا بانگه يشتى كردوون بو، بو شكو و ريزى خودا؟
به ئى.

پوونکردنه وه	English	وشه
هه ر باوه پداریک به مه سیح پیوسته بیته ئه ندام له کومه لیککی باوه پداران له پیناو ژیانی هاوبه ش و گه شه کردن له باوه پریدا. کلیسا جهسته ی مه سیحه و هه ر باوه پداریک ئه ندامیکه له و جهسته یه.	Church membership	ئه ندامییتی کلیسا
له کلیسادا دهسته یه ک باوه پداری به ئه زمون هه ن که سه ره رشتی کاروباره کانی کلیساکه ده که ن، هه ر یه کیک له وان پیی ده گوتریت پیر.	Elder	پیر
به عه ره بی پیی ده گوتریت "معجزة". به رجوو کاری سه رسوپه یته ر و نایابه که ته نها له توانای خودایه ئه نجامی بدات.	Miracle	به رجوو
ته ختی فه رمانزه وایه تی خودایه که هه موومان پروژیک ده چین و له به رده می راده وه ستین کاتیک خودا حوکمان ده دات.	Judgment Seat of God	ته ختی دادوه یی خودا
ده ستینشان کردن و ته رخانکردنی که سیک بو ئه رکیکی دیاریکراو له کلیسادا، وه ک: پیر، رابه ر، خزمه تکار، .... هتد.	Consecration	ته رخانکردن، پیرۆزکردن
سزادانی ئه ندامی کلیسا به هو ی گونا ه.	Church Discipline	ته مپیکردنی کلیسای
دامه زاندنی کلیسایه کی نو ی له شوینیکدا که وا کلیسای لی نیه.	Church plantation	چاندنی کلیسا
ئه سقوف، چاودیر و سه ره رشتیاری کلیسا.	Bishop	چاودیر
ئه و خاکه ی خودا به لینی به گه لی ئیبراهیم دا که ده بیته هی نه وه کانی ئه و.	The promised Land	خاکی به لپندراو

پوونکردنه وه	English	وشه
خزمه تکار پلهی له شوان و پیران که متره و هه لده ستیت به پاپه پانندن و ئه نجامدانی کاروباره کانی کلێسا و کۆمه لێ باوه پداران.	Deacon	خزمه تکار (شه ماس)
نانله تکردن، یاده وه وری دوایین ئیواره خوانی عیسا ی پهره و دگار له گه ل قوتاییه کانی.	Lord's supper	خوانی پهره و دگار
ده رکردن و لێسه ندنه وه ی ئه ندامی تی له ئه ندامی کلێسا.	Excommunication	دابړین
قه شه یان سه ره پهرشتیاری کلێسا.	Leader	رابه ر
په نجا یه مین پوژ له دوای به رزبو نه وه ی عیسا بو ئاسمان، که له م پوژه دا پوچی پیرۆز هاته سه ر قوتاییه کان.	Pentecost	پوژی په نجا یه مین
به عه ره بی پپی ده گو تریت "وحی"، به و په یامه ی خودا ده گو تریت که به مرو فیه هه ل بژێردرا و تاییه ته کانی ده دات بو ئه وه ی رایبگه یه نن.	Inspiration	سروش
هه ره پهرتووکیک له ٦٦ په رتووکه که ی کتیبی پیرۆز.	Book	سپاره
شوان یان سه ره پهرشتیاری کلێسا.	Pastor	قه شه
ئو ل و مه زه بیکه که وا یه که م جار له سا لی ١٩٠٤ له به ریتانیا سه ره بیه لدا. شو ئیکه وتوانی ئه م کلێسا یه هه و ل ده دن وه کو سه ده ی یه که م ئه رک و کاروباری ئیتر دراوان له نیو کلێسا دا پروون و ئاشکرا بی ت.	Apostolic Church	کلێسا ی ئیتر دراوی تی
ئه و که سه ی له سه رده می په یمانی کو ندا قوربانی بو خودا ده کرد له پیناو به خشینیی کاتی گونا هی مرو ف.	Priest	کاهین

پوونکردنه وه	English	وشه
ئەم وشە یە لە بنه‌په‌تدا واتا کۆبوونه‌وه‌ی بانگه‌پشتکراوان بۆ به‌رده‌م خودا، له‌ په‌یمانی نوێدا بۆ کۆمه‌ڵی باوه‌پرداران به‌کار دێت.	Church	کلیسا
ئۆل و مه‌زه‌بێکن له‌ شوێنکه‌وتووani مه‌سیح که هه‌موو ب‌پ‌یاره‌کانی کلیسایان به‌ سه‌ره‌رشتی ده‌سته‌یه‌کی پ‌یرانه‌.	Presbyterian Church	کلیسای پ‌یرانی
ئۆل و مه‌زه‌بێکه‌ که‌وا له‌ به‌رپ‌وه‌بردنی کلیسا ب‌پ‌یاره‌کان له‌لایه‌ن ئه‌ندامانی کلیساوه‌ ده‌نگی له‌سه‌ر ده‌درێت.	Congregationalism Church	کلیسای کۆمه‌لگه‌رایي
ئۆل و مه‌زه‌بێکن له‌ شوێنکه‌وتووani مه‌سیح که جه‌خت ده‌که‌نه‌وه له‌سه‌ر له‌ئاوه‌لکیشانی باوه‌پرداران.	Baptist Church	کلیسای له‌ئاوه‌لکیشی
کلیسایه‌ک له‌ ناوچه‌ یان شارێکی دیاریکراو.	Local Church	کلیسای ناوخوايي
ئۆل و مه‌زه‌بێکه‌ که‌وا ته‌نها باوه‌پ‌ریان به‌ کتیبی پ‌یروژ هه‌یه و خۆیان به‌ دوور ده‌گرن له‌ هه‌ر نه‌ریتیک که‌وا له‌گه‌ڵ کتیبی پ‌یروژ نه‌گونجیت.	Evangelicalism	کلیسای ئینجیلی
ئۆل و مه‌زه‌بێکه‌ که‌وا به‌ کلیسای به‌ریتانیا ناسراوه و ساڵی ۱۸۶۷ دامه‌زراوه و له‌ ژماره‌دا له‌ دوای کاتۆلیک و ئه‌رتۆدۆکسی رۆژه‌لات دێت.	Anglican Church	کلیسای ئه‌نگلیکان
مه‌به‌ست له‌و که‌وته‌یه‌ که‌وا ته‌واوی مرو‌فایه‌تی به‌هۆی گوناھی ئاده‌م و حه‌وا که‌وته‌ ناو گونا و له‌ شکۆی خودا که‌وتن.	Fall	که‌وتنی مرو‌ف
ئه‌ندامان و گه‌لی کلیسا.	Sheep, God's people	گه‌لی خودا (مێگه‌ل)
کۆمه‌ڵی باوه‌پرداران	Congregation	گه‌لی کلیسا - جه‌ماوه‌ری کلیسا

پوونکردنه وه	English	وشه
عیسای مه سیح بهر له بهرزبونه وهی بو ئاسمان، قوتاییه کانی پاسپارد و فره مووی: "برۆن، هه موو نه ته وه کان بکه نه قوتایی، به ناوی باوک و کوپ و پوچی پیروژ له ئاویان هه لیکیشن، فیریان بکه ن با کار بکه ن به هه موو ئه و شتانه ی که رامسپاردوون."	The great Commisison	نێردراویتی مه زن
مه به ست له وشه و فره مایشتی خودایه.	The Word	وشه که
"لاهوت، یه زدانناسی په یمانی نوێ خویندن و لیکۆلینه وهی ئه وه یه که وا خودا سه باره ت به خوێ له په یمانی نویدا رایگه یاندوو ه."	Theology	یه زدانناسی

نایا کلیساکه یه کی ته ندروستت هه یه؟

رېکخراوی ۹ نیشانه کان ئیسی ئه وه یه که رابه رانی کلیسا به بینین و ئاشکراکردنی کتیبی پیروژ و سه رچاوه ی کرده یی ته یار و ئاماده بکات بو ئه وه ی له ریگه ی کلیسای ته ندروسته وه شکوی خودا نیشانی گه لان و نه ته وه کانی جیهان بدهن.

به له به رچاوگرنتی ئه و ئامانجان، ده مانه ویت یارمه تی کلیساکان بدهین که له نو نیشانه ی ته ندروستدا گه شه بکه ن که زوربه ی کات پشتگووی ده خرین:

۱. وتاردانی پروون و ئاشکرا
۲. یه زداناسی به پیی کتیبی پیروژ
۳. تیگه یشتن له ئینجیل به پیی کتیبی پیروژ
۴. تیگه یشتن له گوړینی مروقه کان به پیی کتیبی پیروژ
۵. تیگه یشتن له مزگینیدان به پیی کتیبی پیروژ
۶. ئه ندامتیبی کلیسا
۷. ته مییکردنی کلیسای به پیی کتیبی پیروژ
۸. به قوتابیکردن به پیی کتیبی پیروژ
۹. رابه رایه تی کلیسا به پیی کتیبی پیروژ

ئیمه وه کو رېکخراوی ۹ نیشانه کان بابته و په رتووک و هه لسه نگانندی په رتووک ده نووسین، هه روه ها رۆژنامه یه کی ئینته رنیتیش به ریوه ده به ین. کو نفرانس ساز ده که ین و چاویپکه وتن تو مار ده که ین و سه رچاوه ی دیکه ش به ره هم دینین به مه به ستی ته یارکردن و ئاماده کردنی کلیساکان تا کو شکوی خودا نیشان بدهن.

سه ردانی مالپه ره که مان بکه که بابته کانی به زیاتر له ۳۰ زمان به رده ستن بو خویندنه وه، وه ناوی خو ت تو مار بکه، تا کو رۆژنامه ی ئینته رنیتیبی بیبه رامبه رت به ده ست بگات. بروانه لیستی ته واوی زمانه کانی مالپه ره که مان له:

هه موو رابه ریکی کلتسا لتهاتوویی و شایسته بیه کانی پیران و خزمه تکاران ده زایت که له کتییی پیروژدا باسی کراوه، به لام له راستیدا دۆزینه وهی پالتوراویکی لتهاتوو و شایسته بو رابه رایه تی به گوپره ی شایسته بیه کانی کتییی پیروژ زه حمه ته.

تابیتیم ئانا بویل له نه زموونی خویه وه وهک قه شه و پیر ده نویت، چۆنیه تی ده ستیشانکردن و به ره مه پیتانه وهی رابه ری شایسته و خزمه تکاری ئاره زوومه ند له ریزه کانی کلتیسی ناوخوای دیاری ده کات. ئانا بویل به هاوسه نگرده ی شیکردنه وه یه کی لیکۆلینه وه یی بو ده قه کانی په یوه ست به م باه ته بو به کاره پیتانی کرداری له چوارچیه یه کی هاوچه رخدا، وه لامی پرسیاره کان ده داته وه، «ده بیت به دوا ی کیدا بگه ریین بو رابه رایه تی و خزمه تکردن له کلتسا؟» وه «ده بیت چی بکه ن بو به جیه پیتانی بانگه پشته که یان؟»

«ئهم کتیه یارمه تیده ره له گوپرنی شیوازی بیرکردنه وهی ئەندامانی کلتسا و بیرکردنه وهی رابه ران له رابه رایه تی، وه به ها به چی ده ده ن و چی ده چین.»
جۆناسان لیمان، به رپۆبه ری نووسین، ۹ نیشانه که

«سوودبه خشتین ئاماده کاریبه بو هه موو ئه وانیه ی پابه ندن به په پره وکردنی رابه رایه تی کلتسا به گوپره ی کتییی پیروژ.»
مایک بولمز، گه وره قه شه، کلتیسی کۆمه لگه ی کۆرسوه ی، بریستۆل، ویسکۆنسن

«چالاکه ره وه یه کی باشه بو رۆحم و ئاوینه یه که ئه و بوارانه م بو ده ده خات که پتویسته تیدا قه شه ی کلتسا به ره جه سته بکه م.»
کۆنراد میوی، قه شه، کلتیسی کابواتای له ئاوه لکتیشی، لوساکا، زامبیا

«ئهم کتیه یارمه تیت ده دات بو ئاماده کردن و ریکخستن و دووباره به ره مه پیتانه وهی رابه رانی باوه ردار له کلتسا که ت.»
جه یمس ماکدۆنالد، گه وره قه شه، کلتیسی هاره قه سته ی کتییی پیروژ، رۆلینگ میدۆوس، ئیلینۆس

تابیتیم ئیم. ئانا بویل قه شه ی یه که می کلتیسی له ئاوه له کتیشیه له گراند کایمانی گه وره له دوورگه کانی کایمان. پیتستر وهک پیر و یاریده ده ری قه شه له کلتیسی کاپیتۆل هیلی له ئاوه له کتیشی له واشنتۆنی پایته خت خزمه تی کردوه، وه وهک پیریک له کلتیسی رۆک له رالی، کارۆلینای باکوور. له کتیه کانی دیکه ی «ئهنده می کلتیسی ته ندروست چیه؟، قه شه ی دلسۆز، وه ره تکرده وه ی یه زدانناسی ئه فریقی-ئهمریکی».

